

Glasnik

Rijaseta Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini

ISSN 1512-6609

7-8

Sarajevo

juli-august 2023.

VOL. LXXXV • Str. 559-764

U ovom broju pišu:

Meho Šljivo • Almir Fatić • Haris Dubravac • Rešad Plojović,
Sumeja Smailagić • Muhammed Abdel Hallem • Hartmut Bobzin
• Amar Bašić

| Sadržaj

RIJEČ UREDNIKA

565-566 Vrijeme vatre
Mustafa Prljača

HUTBA

567-570 Braniti prava i čast naših majki naša je obaveza i emanet
Meho Šljivo

TEFSIR

571-590 Sura El-Insân: Čovjekov zadatak na Zemlji
Almir Fatić

ISLAMSKE TEME

591-600 Filozofijom do Boga: Ibn Rušdov utjecaj na poimanje vjerskih načela
Haris Dubravac

AKTUELNE TEME

601-610 Recepcija religijske slobode
Rešad Plojović, Sumeja Smailagić

ESEJI

611-620 Kako čitati Kur'an: Sura El-Hadīd
Muhammed Abdel Haleem

ESEJI

621-636 Latinski prijevodi Kur'ana
Hartmut Bobzin

637-650 Međumuslimanski dijalog kroz prizmu sunneta Muhammeda, a.s.
Amar Bašić

SLUŽBENI DIO

653-692 Aktivnosti Vijeća muftija

693-764 Dekreti

٨-٧

سرايفو
يوليو - أغسطس عام ٢٠٢٣
السنة ٨٥ - الصفحات ٥٥٩ - ٧٦٤

البلاغ

مجلة المشيخة الإسلامية
في البوسنة والهرسك

فهرست

كلمة المحرر

زمن النار ٥٦٦-٥٦٥
مصطفى برلياتشا

خطبة الجمعة

إن الدفاع عن حقوق وكرامة أمهاتنا واجب علينا وأمانة
ميهو شليفو ٥٦٧-٥٧٠

موضوعات تفسيرية

سورة الإنسان: مهمة الإنسان في الأرض
آلمير فاتيتش ٥٧١-٥٩٠

موضوعات إسلامية

بالفلسفة إلى الله: تأثير ابن رشد في فهم الأصول الدينية
حارس دوبراواتس ٥٩١-٦٠٠

موضوعات راهنة

٦١٠-٦٠١ استقبال الحرية الدينية
رشاد بلويوفيتش: سمية سمايلاغيتش

دراسات

٦٢٠-٦١١ القراءة الصحيحة للقرآن الكريم: سورة الحديد
محمد عبد الحليم

مقالات

٦٣٦-٦٢١ ترجمات القرآن اللاتينية

هارتموت بوبزين

٦٥٠-٦٣٧ الحوار بين المسلمين من منظور السنة النبوية
عمار باشيتش

رسميات

٦٩٢-٦٥٣ لجنة المفتيين للمشيخة الإسلامية

٧٦٤-٦٩٣ قرارات التوظيف والعزل عن الوظيفة

| Contents

WORD OF THE EDITOR

565-566 Time of Fire
Mustafa Prljača

KHUDBA

567-570 Defending the Rights and Honor of our
Mothers is Our Obligation and Trust
Meho Šljivo

TAFSIR

571-590 Surah al-Insān: Man's Task on Earth
Almir Fatic

ISLAMIC THEMES

591-600 Through the Philosophy to God: Ibn Rushd's
Influence on the Understanding of Religious Principles
Haris Dubravac

CURRENT THEMES

601-610 Reception of Religious Freedom
Resad Plojovic, Sumeja Smailagic

STUDIES

- 611-620 How to Read the Qur'ān: Surah Al-Ḥadīd
Muhammed Abdel Haleem

ESSAYS

- 621-636 Latin Translations of the Qur'ān
Hartmut Bobzin
- 637-650 Inter-Muslim Dialogue through the
Prism of the Sunnah of Muhammad, s. a. w. s.
Ammar Basic

THE OFFICIAL PART

- 563-692 Activities of the Council of Muftis
693-764 Decrees

VRIJEME VATRE

Imajući u vidu čovjekovu nesavršenost i hirovitost, te sklonost destrukciji i nasilju, realno je očekivati sve veće negativne utjecaje na klimu, permanentno pogoršavanje uvjeta i sve žešće reakcije svijeta prirode.

Kur'an je eksplicitno naglasio da će se, pogrešnim čovjekovim djelovanjem, pojaviti metež i na kopnu i na moru (Er-Rum, 41) i da će se ljudi suočiti s ružnim posljedicama toga.

Naučnici nam sve češće i sve glasnije govore o tome da je na planeti Zemlji započela nova epoha. Naime, tvrdi se da je Zemlja prije 11.700 godina ušla u fazu holocena, koju su karakterizirali stabilni klimatski uvjeti, te da je ta faza završena. Sada se, po njima, nalazimo u novoj fazi, novom geološkom vremenskom intervalu kojeg su naučnici nazvali antropocenom (dobom čovjeka), i koja se karakterizira čovjekovim utjecanjem na klimatske prilike. Iako još nisu odredili referentnu tačku koja jednu epohu odvaja od druge, pedesete godine prošloga vijeka, po njima, predstavljaju početak novog doba, odnosno novog klimatskog stanja na Zemlji – kada je čovjek, uz brzu industrijalizaciju, započeo i s testiranjem nuklearnog oružja čija je eksplozija u Zemljinu stratosferu ubacila radioaktivne čestice koje su se potom spustile i slegle na Zemlju postavši dijelom njenog geološkog sloja, s trajnim utjecajem, čime je upao u uspostavljeni sistem i umiješao se u njegovo funkcioniranje.

Ako je to tako, čovječanstvo, bez sumnje, ulazi u jednu vrlo osjetljivu etapu u kojoj će neposredno utjecati i na klimatske prilike. Imajući u vidu čovjekovu nesavršenost i hirovitost, te sklonost destrukciji i nasilju, realno je očekivati sve veće negativne utjecaje na klimu, permanentno pogoršavanje uvjeta i sve žešće reakcije svijeta prirode. Kur'an je eksplicitno naglasio da će se, pogrešnim čovjekovim djelovanjem, pojaviti metež i na kopnu i na moru (Er-Rum, 41) i da će se ljudi suočiti s ružnim posljedicama toga.

U vjerskoj tradiciji govori se o tome da će se pred kraj zemaljskog vremena, u vremenu izražene moralne posrnutosti i duhovne otuđenosti te umnoženog i usložnjenog čovjekovog postupanja nasuprot Božijih naloga, na Zemlji događati zbivanja koja će se snažno odražavati na živote ljudi. U hadisima se navodi da će se u tom vremenu desiti tri velika ulegnuća tla: jedno na istoku, jedno na zapadu i jedno na Arabijskom poluotoku, koja će, pretpostavljamo, progutati sve što se bude nalazilo na tim dijelovima. Iza toga će se, kazuju predanja, pojaviti neka vatra u Jemenu, u adenskoj kotlini, u Hadramevtu ili u tamošnjem moru, koja će ljude tjerati prema sjeveru, gdje će doći do velike koncentracije stanovništva. „Tamo ćete biti okupljeni!“, rekao je Poslanik, a.s., pokazujući rukom prema Šamu. Vatra se spominje i kao prvi očiti predznak smaka svijeta – navodi se da će se pojaviti na Istoku i da će ljude tjerati prema Zapadu!

Proizlazi da će mnoga područja pogorjeti i postati neuslovna za život ili barem biti u oskudici s hranom i vodom; i da će život biti mučan. Vjerodostojne predaje govore i da će se dokinuti neke prirodne zakonitosti. Poslanik, a.s., rekao je: „Nije suša kad vam ne pada kiša, nego je suša kad vam kiša pada i pada, a iz zemlje ništa ne niče.“ (Muslim)

Ušli smo, dakle, u antropocen, u doba čovjeka. U tom dobu, s obzirom na čovjekove karakteristike, života neće biti bez zebnje i straha, bez tiranije i nasilja, a to za sobom povlači neizvjesnost i mnoge poremećenosti. Ali, i u tom dobu, kao i u svakom drugom, postoje zaštićene zone, zone svježine i blagosti, utjehe, nade i spokoja. To su zone ispunjene vjerom i nadom, blizinom Boga i blagotvornošću Njegove riječi.

I u ovom svesku *Glasnika* donosimo nešto od toga, uz nadu da ovogodišnje vreline i vatre nisu tek najava one, najavljene Vatre.

Mustafa Prljača

HUTBA

BRANITI PRAVA I ČAST NAŠIH MAJKI NAŠA JE OBAVEZA I EMANET

Krvavi pir koji se dogodio u našoj domovini pokazuje kako se zlo razgoropadi kada mu se na vrijeme niko ne suprotstavlja. Ako je istina da će zlo na kraju samo sebe uništiti, jednako tako je istina da će prije nego sebe uništi to zlo iza sebe ostaviti krvave tragove, unesrećene porodice i nepopravljive posljedice za cijelo društvo.

Piše

**MEHO-EF.
ŠLJIVO**

إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُ بِالْعَدْلِ وَالْإِحْسَانِ وَإِيتَاءِ ذِي
الْقُرْبَىٰ
وَيَنْهَىٰ عَنِ الْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ وَالْبَغْيِ
يَعْظُمُكُمْ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ

„Allah zahtijeva da se svačije pravo poštuje,
dobro čini, i da se bližnjima udjeljuje,
a razvrat i sve što je odvratno i nasilje
zabranjuje;
da pouku primite, On vas savjetuje.“ (En-
Nahl, 90)

*Hvala Allahu, dželle šanuhu, Gospodaru svih svje-
tova, Svemilosnom, Samilosnom.*

*Donosimo blagoslov na Allahovog miljenika i pečata
vjerovjesnikā, Muhammeda, a.s.,
na njegovu časnu porodicu i plemenite ashabe,
i sve pravovjerne koji slijede Poslanikov put.*

Draga braćo i poštovane sestre!

Još smo pod dojmovima stravičnog i jezivog događaja — kada su u nezapamćenom porodičnom nasilju na sjeveristoku naše domovine smrtno stradale četiri osobe. Nakon počinjenog masakra kojeg je ubica hladnokrvno i bezumno prenosio uživo na društvenim mrežama, počinitelj svirepog zločina na kraju je i sam sebi oduzeo život. Žalostno je da je ovom događaju također prethodio čin grubog fizičkog nasilja nad radnicom u jednom hotelu na jugu naše Domovine, jednom u nizu sve učestalijih manifestacija nasilja nad ženama.

Duboko nas boli i potresa spoznaja da je brutalni čin ubistva i izivljavanja nad nedužnim ljudima bez ikakve cenzure objavljan na društvenim mrežama i, nažalost, u velikom broju uživo praćen i bezbrižno posmatran kao da je riječ o nekom normalnom događaju, a ne krvoproliću bez presedana.

Kakvi su to ljudski umovi i kakva su to bezosjećajna ljudska srca koja ravnodušno posmatraju mučne prizore sijanja smrti i ubijanja?

Nije li ovakvo masovno virtuelno saučesništvo u zločinu dovoljan alarm da se zamislimo nad stvarnošću u kojoj živimo?

Kako objasniti izostanak saosjećanja prema žrtvama nasilja i pasivno posmatranje boli i nepravde koju podnose?

Je li takozvana sloboda izražavanja princip lišen svih etičkih normi u čije ime je dopušteno, na zaprepaštenje članova porodice žrtava nasilja ali i svih drugih normalnih i saosjećajnih ljudi, javno prikazivanje monstruoznog zločina?

Značajan broj onih koji čin ovakvog nasilja nimalo ne brine i ne uznemirava, i koji iz udobnosti vlastitog doma na ekranu uživo i nepomično posmatraju posljednje jecaje i vapaje umirućih, ukazuje da naše društvo postaje ravnodušno spram ljudske patnje, pa samim time i nemoćno da se suprotstavi zlu i pošalje jasnu i odlučnu poruku svim potencijalnim silnicima da će se s njima beskompromisno obračunati.

Ovo je prilika da pozovemo sve institucije i ustanove odgovorne za

Duboko nas boli i potresa spoznaja da je brutalni čin ubistva i izivljavanja nad nedužnim ljudima bez ikakve cenzure objavljan na društvenim mrežama i, nažalost, u velikom broju uživo praćen i bezbrižno posmatran kao da je riječ o nekom normalnom događaju, a ne krvoproliću bez presedana

prevenciju nasilja nad ženama na povećani oprez i dodatnu odgovornost. Potrebno je da osim verbalnih osuda i javnih protesta i okupljanja, pravovremeno djeluju i zaštite potencijalne žrtve nasilja. Pojedinci sa kriminalnom biografijom čiji su postupci već okvalificirani prestupničkim i nasilničkim moraju imati poseban tretman.

Porodice i građani ne smiju biti taoci ničijeg nekontroliranog bijesa i bezumlja. Mjere pojačanog nadzora nad dokazanim prestupnicima i nasilnicima nad ženama same po sebi neće biti dovoljne, ali će ohrabriti žrtve nasilja da bez straha i oklijevanja potraže zaštitu od institucija i ustanova koje su dužne da brinu o slobodi i sigurnosti svakog građanina.

Draga braćo i poštovane sestre!

Krvavi pir koji se dogodio u našoj domovini pokazuje kako se zlo razgoropadi kada mu se na vrijeme niko ne suprotstavlja. Ako je istina da će zlo na kraju samo sebe uništiti, jednako tako je istina da će prije nego sebe uništi to zlo iza sebe ostaviti krvave tragove, unesrećene porodice i nepopravljive posljedice za cijelo društvo.

Naše uzmicanje i šutnja pred zlom, naše zataškavanje i prešućivanje zla ohrabrit će one koji se Boga ne boje i čije su ruke ogrezle u grijehu.

Licemjerno je i beskorisno o zlu samo glasno govoriti, objavljujivati koje kakve statuse i komentare. Time se zlo ne suzbija! Naprotiv, ponekad se

na taj neproduktivan način navodnog suprotstavljanja zlu, nasilje dodatno popularizira i pokazuje moćnijim nego što jeste. Na to nas podsjeća i Časni Kur'an:

لَا يُحِبُّ اللَّهُ الْجَهْرَ بِالسُّوءِ
مِنَ الْقَوْلِ إِلَّا مَنْ ظَلَمَ
وَكَانَ اللَّهُ سَمِيعًا عَلِيمًا

„Allah ne voli da se o zlu glasno govori, to može samo onaj kome je učinjena nepravda.

A Allah sve čuje i sve zna.“ (En-Nisa', 148)

Jesmo li ispravno shvatili ozbiljnost riječi kojima nas je upozorio Poslanik, Muhammed, a.s.:

„Ko od vas vidi neko zlo, neka ga ukloni rukom,

a ako to ne može, neka to onda učini svojim jezikom.

Ako ni to ne može, onda (neka to osudi) svojim srcem,

ali je to najslabiji oblik imana (vjerovanja).“ (Muslim)

Nasilno oduzete živote niko ne može vratiti i naknadna pamet o tome šta smo mogli i trebali učiniti da se žrtve zaštite danas nam ne donosi korist i utjehu.

Ljubav prema našim porodicama podrazumijeva stalnu brigu i zapitanost o tome kakve vrijednosti naša čeljad njeguje i prenosi drugima?!

Ko su uzori našoj djeci i kakav profil majke i žene kreiramo u javnosti, ako ženu predstavljamo kao nezaštićenu i prepuštenu osobu nad kojom svaki nasilnik nekažnjeno može iskaljivati svoj bijes?

Učinimo sve da u našim porodicama posijemo sjeme poštovanja i ljubavi prema našim majkama i sestrama čija smo prava i čast pozvani i životom zaštititi ako se za to ukaže potreba.

Gdje nema iskrene vjere i odgovornosti za odgoj i čestiti život potomstva - tu se rađa sjeme buduće nesreće i iskušenja. Nijedna društvena institucija neće nadoknaditi i ispraviti ono što prethodno nije učinila porodica. Ovakva iskušenja ćemo prebroditi pravednim zakonima, ali i čvrstom vjerom u Boga i nastojanjem da svoje porodice čuvamo od nastranosti koje nam se nerijetko podastiru kao društveno prihvatljivo i normalno ponašanje.

وَاعْلَمُوا أَنَّمَا أَمْوَالُكُمْ
وَأَوْلَادُكُمْ فِتْنَةٌ وَأَنَّ اللَّهَ
عِنْدَهُ أَجْرٌ عَظِيمٌ

„I neka znate da su bogatstva vaša i djeca vaša samo iskušenje,

i da je samo u Allaha nagrada velika.“ (El-Enfal, 28)

Čvrsto vjerujemo u Božiju pravdu na Ahiretu koja će stići svakog silnika. Svi koračamo prema Danu

posljednjeg suda kada će se svakome pravedno djela vagati i kada će svaki trun vlastitog i tuđeg dobra i zla biti vidljivo predočen.

Molimo Svevišnjeg Stvoritelja da pomogne i da se smiluje žrtvama nasilja, da ožalošćenim porodicama ublaži tugu i bol, a da nasilnike i tlačitelje kazni Svojom pravednom i neizbježnom kaznom.

Gospodaru naš, podari nam u ženama našim i djeci našoj radost i učini nas predvodnicima bogobojažnih.

Amin, ja Rabbel-alemin!

Sura El-Insān

čovjekov zadatak na Zemlji

ALMIR FATIĆ

redovni profesor tefsirskih predmeta na fakultetu
islamskih nauka univerziteta u sarajevu
almirfatic75@gmail.com

Sažetak: Rad predstavlja tumačenje 76. kur'anske sure El-Insān, ili Ed-Dehr, koja ima pedeset jedan ajet, metodom ajet po ajet. Postoji razilaženje i kod klasičnih i kod savremenih komentatora Kur'ana oko toga je li ova sura objavljena u Mekki ili u Medini. Glavnu temu sure odredili smo ovako – čovjekov zadatak na Zemlji, s porukom da će čovjek, ako ispravno shvati i obavi svoj zadatak, doživjeti dobar kraj, dok će, u suprotnom, loše završiti.

Ključne riječi: El-Insān, Ed-Dehr, 76. sura, tumačenje, čovjekov zadatak na Zemlji

UVOD

El-Insān (الْإِنْسَان) je 76. kur'anska sura, koja ima trideset jedan ajet. Naziva se još Ed-Dehr (الدَّهْر) i Hel etā (هَلْ أَتَى). Nazvana je El-Insān zato što govori o porijeklu čovjeka i zato što se ta riječ, kao i riječ *ed-dehr*, spominju u njezinom prvom ajetu, a riječima Hel etā otpočinje.

Poneki rani komentatori Kur'ana kažu da je ova sura objavljena u Mekki (Ibn Jesār, Mukātil, Ibn Abbās – prema jednome mišljenju). Drugi rani komentatori smatraju da je sura objavljena u Medini (Mudžāhid, Katāde), a treći, pak, ističu da je objavljena i u Mekki i u Medini, te navode ajete koji su u njoj mekanski, odnosno medinski (Hasan, Ikrime).¹ Ovo razilaženje ranih komentatora Kur'ana odrazilo se i kod savremenih komentatora, npr. Sābūnī je smatra medinskom, a Mevdūdī i Mahmūd Hidžāzī mekanskom. Mevdūdī smatra da se stil i tematike ove sure znatno razlikuju od sura objavljenih u Medini i da je riječ o suri koja je, štaviše, objavljena u ranom mekanskom periodu Objave, izuzev nekoliko medinskih ajeta. I Sābūnī priznaje da je “atmosfera ove sure, zbog njezinih nagovještaja, stila i različitih tema, skoro atmosfera mekanske sure”.²

Glavnu temu ove sure mogli bismo odrediti kao čovjekov zadatak na Zemlji. Poruka je u tome da će čovjek, ako ispravno shvati i obavi svoj povjereni zadatak, uz zahvalnost Stvoritelju, doživjeti dobar kraj, a u suprotnom, loše će završiti. Ova tema je opširnije predstavljena u drugim kur'anskim surama, a karakteristika sura objavljenih u Mekki jest ta da se teme predstavljaju na kratak, ali vrlo efektan način, kako bi se lahko i duboko urezale u pamćenje i sjećanje slušalaca. Navedena tema izlaže se kroz sljedeće tematske cjeline:

1. podsjećanje ljudskih bića na njihovo porijeklo (1-2); 2. mudrost koja stoji iza njihova stvaranja (2-3); 3. kratak opis stanja poricatelja Istine (4); 4. detaljno objašnjenje blagodati koje će biti dodijeljene dobrima (5-6, 11-22); 5. djela koja vode prema Džennetu (7-10).³

Budući da se sura El-Kijāme, koja prethodi suri El-Insān, završava spomenom stvaranja čovjeka od “neznatne tekućine” (*nutfē*) (37), isti taj spomen

1 Ibn al-Čawzī, *Zād al-masīr fi 'ilm al-tafsīr*, Dār al-fikr, Beirut, 2009, 8/84; Ibn 'Aṭīyya, *Al-Muḥarrar al-waḡīz fi tafsīr Kitāb al-'azīz*, Dār al-kutub al-'ilmiyya, Beirut, 2001, 5/408; Al-Qurtubī, *Al-Ġāmi' li ahkām al-Qur'an*, Dār I-hadīṭ, Cairo, 1996, 19/115.

2 V. Muḥammad Maḥmūd al-Ḥiğāzī, *Al-Tafsīr al-wāḍiḥ*, Dār al-ğil al-ğadīd, Beirut, 1413. h, 3/792; Al-Šābūnī, *Šafwa al-tafsīr*, Dār al-Qur'an al-karīm, Beirut, 1981, 3/489; Sayyid Abul Ala Maududī, *Tafhīm al-Qur'anur'an – The Meaning of the Qur'anur'an*, <http://www.englishtafsir.com/Quran/76/index.html> (pristupljeno 30. 07. 2022.).

3 Usp. Al-Šābūnī, *Šafwa al-tafsīr*, 3/498-490; 'Ādil Muḥammad Ḥalīl, *Awwal marratan atadabbar al-Qur'an*, IAS, Kuwayt, 2017, 267.

nalazi se i na početku sure El-Insān, što očigledno govori o kontekstualnoj povezanosti ovih dviju sura. Drugi aspekt kontekstualne povezanosti ovih sura možemo uočiti u tome što se u suri El-Kijāme opisuje Sudnji dan, ali se ne opisuju Džennet i Džehennem, samo su kratko spomeni, dok su u suri El-Insān, opširnije opisani. I treći aspekt ogleđa se u tome što posljednji ajet sure El-Kijāme glasi: *أَلَيْسَ ذَلِكَ بِقَادِرٍ عَلَىٰ أَنْ يُحْيِيَ الْمَوْتَىٰ* – *I zar Taj nije moćan da oživi mrtve?* Prvi ajet sure El-Insān dokazuje Njegovu moć u pogledu stvaranja čovjeka.⁴

1. HEL ETĀ 'ALE L-INSĀNI HĪNUN MINE D-DEHRI LEM JEKUN ŠEJ'EN MEZKURĀ (هَلْ أَتَىٰ عَلَى الْإِنْسَانِ حِينٌ مِّنَ الدَّهْرِ لَمْ يَكُنْ سَيِّئًا مَّذْمُورًا)

Da li je to davno bilo kad čovjek nije bio vrijedan spomena... – Hel je (هَلْ) upitna čestica (u značenju: da li), ali ima i značenje potvrde (takrīr), a ne samo pitanja, tj. koristi se u različitim značenjima u raznoraznim prilikama.⁵ Upotrijebljen je glagol etā (أَتَى) s obzirom na to da prolazak vremena čovjeku u tom stanju nije nešto teško ili naporno, za razliku od glagola džā'e (جَاء) koji podrazumijeva prolaženje ili dolaženje s teškoćom.⁶ Hīn je (حِينَ) duži ili kraći vremenski period, a ed-dehr (الدَّهْر) neograničeni period.⁷ Ovim se svako ljudsko biće podsjeća na svoje skromno porijeklo, jer to često ljudi zaboravljaju. Svaki čovjek (el-insān) podsjeća se na dugo vrijeme kada nije postojao i niko nije nju ili njega ni spominjao. Zapravo, prošao je, prvo, dugi vremenski period kada ljudska vrsta nikako nije ni postojala, a onda je postala, tj. stvorena je, a zatim, svaka jedinka te vrste prošla je period kojega nije bila svjesna. Dugo vremena ljudi nisu znali ni kako nastaju, a kad su to moćnim mikroskopima otkrili, vidjeli su da je akt začeca toliko malehna, beznačajna supstancija. Također, čovjek se ovim poziva da razmišlja o pitanjima kao što su: Odakle dolazim? Kako sam nastao? Ko me je stvorio? Gdje sam bio prije rođenja?

2. INNĀ HALEKNE L-INSĀNE MIN NUFTETIN EMŠĀDŽIN NEBELĪHI FE DŽE'ALNĀHU SEMĪ'AN BESĪRA (إِنَّا خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ مِنْ نُّطْفَةٍ أَمْشَاجٍ نَّبْتَلِيهِ فَجَعَلْنَاهُ سَمِيمًا بَصِيرًا)

Mi čovjeka stvaramo od smjese neznatne tekućine da bismo ga na kušnju stavili i činimo da on čuje i vidi... – Nufte je (نُطْفَةٌ) neznatna tekućina (el-kalīl mine

4 Usp. Al-Suyūṭī, *Asrār tartīb al-Qur'ān*, Dār al-faḍīla, Cairo, s.a., 149-150; Ibn 'Ağ̃ība, *Al-Baḥr al-madīd*, Dār al-kutub al-'ilmiyya, Beirut, 2005, 8/193.

5 Usp. Al-Ṭabarī, *Ġāmi' al-bayān 'an ta'wil āy al-Qur'ān*, Dār al-salām, Cairo, 2007, 10/8355; Al-Šawkānī, *Fatḥ al-Qadīr*, Dār al-ma'rifa, Beirut, 2007, 1562; Teufik Muftić, *Klasična arapska stilistika*, El-Kalem, Sarajevo, 1995, 49-50.

6 Usp. Fāḍil Šālīḥ al-Sāmīrā'ī, *Alā ṭarīq al-tafsīr al-bayānī*, Dār Ibn Kaṭīr, Beirut, 2017, 1/209-210.

7 Al-Ḥiğāzi, *Al-Tafsīr al-wāḍiḥ*, 792.

l-mā); *emšādž* (أَمْشَاج; jed. *mešdž* – مشج i *mešidž* – مشيج) je *smjesa* (*ablāt* – أخلط). Ta *neznatna tekućina* sadrži cijeli DNK koji određuje kako će svaki čovjek fizički izgledati. *Smjesa* se odnosi na tekućine muškarca i žene. Čovjek je na Zemlji da bi bio iskuššan (*nebtelīhi* – تَبْتَلِيهِ), tj. da li će priznati i zahvaljivati svome Stvoritelji ili, pak, ne. Iskuššavanje se pripisuje Svevišnjem, jer On je taj koji iskuššava. Izabran je glagol *nebtelī* kojim se izražava najviši stepen iskuššavanja, ili testiranja, tj. *iskuššavanje* s nečim što nosi poteškoću.⁸

“Ovo pokazuje stvarnu poziciju čovjeka u svijetu i poziciju svijeta za čovjeka. On nije kao drveće i životinje. Da bi se cilj njegova stvaranja ispunio na samoj Zemlji, treba umrijeti i nestati ovdje nakon što je odigrao svoju ulogu u određenom vremenskom periodu prema zakonima prirode. Nadalje, ovaj svijet za njega nije ni mjesto kazne, kako misle monasi, ni mjesto nagrada kao što misle vjernici zakona transmigracije, ni mjesto zabave i uživanja, kako misle materijalisti, niti bojno polje, kako misle Darwinovi i Marxovi sljedbenici. Zapravo, ovaj svijet je za njega mjesto testa i iskuššenja. Ono što on smatra svojim godinama, zapravo je vrijeme koje mu je dato za test.”⁹

Konačan rezultat ovog testa čovjek će saznati na onome svijetu, tj. da li ga je uspješno položio ili nije, a taj uspjeh zavisi od toga kako se čovjek sada ponaša i odnosi prema ahiretu. Na kraju ajeta spominju se dvije osobine ili blagodati date čovjeku (koje se također pripisuju Svevišnjem): sluh i vid. Riječi *semī*’ (k. čuje) i *besīr* (k. vidi) nikada se u Kur’anu ne koriste za životinju, iako i ona također čuje i vidi, što govori da ova dva kvaliteta obuhvataju ljudski intelekt i razumijevanje i zato su ona “najveća i najčasnija čula”.¹⁰ Slušamo Allahove ajete i gledamo čuda stvaranja i tako dolazimo do znanja i izvodimo zaključke, odnosno prepoznavamo veličinu našega Stvoritelja.

3. INNĀ HEDEJNĀHU S-SEBĪLE IMMĀ ŠĀKIREN VE IMMA KEFŪRĀ

(إِنَّا هَدَيْنَاكَ السَّبِيلَ إِنَّمَا شَاكِرًا وَإِنَّمَا كَفُورًا)

Mi mu ukazujemo na Put, bio on zahvalan ili nezahvalan... – Hedā (هَدَى) znači *voditi Pravim putem*. *Šākir* je (شَاكِرٌ) *onaj koji zahvaljuje*, a *kefūr* (كَفُورٌ), koji derivira iz *kufir* (كُفْرٌ) *nezahvalnost*, odnosno *poricanje* – *nezahvalnik* ili *poricatelj*. *Kefūr* je i jedno i drugo, što sugerise sam njegov oblik. S obzirom na to da je prije navedena riječ *šākir*, *kefūr* je ovdje njezin antonim, tj. onaj ko je

8 V. Al-Sāmīrā’ī, *Alā tariq al-tafsīr al-bayānī*, 212-213.

9 Maududi, *Tafhim al-Qur’anur’an*, <http://www.englishsafsir.com/Quran/76/index.html>.

10 Al-Fahr al-Rāzī, *Mafātīḥ al-ğayb*, Dār al-fikr, Beirut, 1981, 30/237.

nezahvalan. Naime, u Kur'anu se ne upotrebljava riječ *kāfir* (u značenju *poricatelj*) naspram riječi *šākir*, već naspram riječi *mu'min* (*vjernik*) (v. Et-Tegābun, 2), dok se riječ *kefūr* upotrebljava i naspram *mu'min* i naspram *šekūr* (v. Ez-Zuhruf, 15; Fātir, 36).¹¹

Nakon što se u drugom ajetu kaže da je Svevišnji dao čovjeku *sluh* i *vid*, odnosno razum i znanje, kao jedinstvene kvalitete njegovoj vrsti, u ovom ajetu se ističe da čovjek nije prepušten sam sebi, već da je *vođen* (usp. El-Beled, 10; Eš-Šems, 8), tako da čovjek sâm zna koji je to put zahvalnosti a koji put nezahvalnosti. To *pokazivanje* *Putā* čovjeku može podrazumijevati mnoge njegove oblike, npr. pored znanja i razuma, čovjek je obdaren i moralnim kompasom (glasom savjesti) kojim razlučuje dobro od zla, koji se buni kada čovjek hoće učiniti zlo, ili dok ga čini, ili ga je već počinio. Nadalje, u samome sebi (kroz vlastitu prirodu i osobno iskustvo), kao i u svijetu oko sebe (kroz prošlost i sadašnjost), čovjek može pronaći nebrojeno dokaza koji govore o Stvoritelju i ukazuju na Njega. Također, ti dokazi i znaci upućuju na Proživljenje i onaj svijet. Čovjekov intelekt potvrđuje da zločin treba biti kažnjen, a dobro nagrađeno. Njegovo znanje i iskustvo govore mu da ovaj svijet nije mjesto gdje se za zločine primjereno kažnjava, a za vrline primjereno nagrađuje. Otuda je postojanje ahireta nužnost. Uza sve ovo, Svevišnji je čovjeku slao Svoje poslanike i objave s ciljem da čovjeku pomognu u pronalaženju sebe i odgovorā za kojima traga. Ako sve to čovjek zanemari i odbije razmišljati o tome, sam sebi je kriv. Svevišnji Allah je, dakle, prepustio svakom pojedincu da li želi biti zahvalan ili nezahvalnik, nakon što mu *pokaže* Pravi put (usp. El-Kijāme, 14-15).¹²

4. INNĀ E'ATEDNĀ LI L-KĀFIRĪNE SELĀSILE VE AGLĀLEN VE SE'ĪRĀ

(إِنَّا أَعْتَدْنَا لِلْكَافِرِينَ سَلَاسِلَ وَأَغْلَالًا وَسَعِيرًا)

Mi smo, zaista, pripremili za nevjernike okove i sindžire i vatru razbuktalu... – E'atede (أَعْتَدَ) znači (pri)spremiti, pripremiti, pripremiti (glagol je naveden u prošlom vremenu kako bi se istaklo da je to toliko izvjesno kao da se već dogodilo); selāsil su (سَلَاسِل) okovi (kujūd) kojim se uzapćuju noge, a aglāl (أَغْلَال) okovi (atvāk) za ruke; se'ir (سَعِير) – razbuktala vatra, gorući, silni, bijesni, veliki, ogromni plamen.¹³ U ovom ajetu prikazuje se kraj onih koji izaberu da budu nezahvalnici. Prikazani su poput zarobljenika: bit će u okovima, lancima i u

11 Usp. Al-Sāmīrā'i, *Alā tariq al-tafsīr al-bayāni*, 218-218.

12 Usp. Maududi, *Tafhīm al-Qur'anur'an*, <http://www.englishsafsir.com/Quran/76/index.html>.

13 Al-Rāzi, *Mafātih al-ğayb*, 30/240; Al-Ĥiğāzi, *Al-Tafsīr al-wādiḥ*, 792.

velikoj vatri. Kao da im vatra nije dovoljna, pa će im se pridodati okovi i lanci čije zagrijavanje samo povećava bol.¹⁴

5. INNE L-EBRĀRE JEŠREBŪNE MIN KE'SIN KĀNE MIZĀDŽUHĀ KĀFŪRĀ

(إِنَّ الْأَبْرَارَ يَشْرَبُونَ مِنْ كَأْسٍ كَانَ مِزَاجُهَا كَافُورًا)

Zaista će dobri piti iz pebara piće začinjeno kamforom... – El-Ebrār (الْأَبْرَارُ); jed. bārri i berr) – derivirano iz berr (بَرٌّ) zemlja – dobri, čestiti, pravedni, iskreni, pokorni.¹⁵ Gramatički, ova riječ je tzv. “mala množina” (džem’u l-kille), jer malo je ljudi koji su dobri i pravedni. Šeribe (شَرِبَ) znači piti. “Ebrār su”, kaže Katade, “oni koji izvršavaju obaveze prema Svevišnjem Allahu i ispunjavaju zavjete”.¹⁶ To su ljudi koji su u potpunosti opravdali poslušnost svome Gospodaru. Ke’s je (كَأْسٍ) čaša, šolja, pebar; mizādž (مِزَاجٍ) – mješavina nečega, npr. u piću. Dahhāk je rekao: “Svaka čaša koja se spominje u Kur’anu odnosi se na vino.”¹⁷ Kāfūr je (كَافُورٍ) mješavina koju su drevni Arabljani stavljali u piće kako bi postigli egzotični okus. U tefsirima se navode riječi Ibn Abbāsa da je Kāfūr izvor/vrelo u Džennetu.¹⁸ U ovom ajetu mijenja se diskurs – govori se o onima koji su izabrali da budu zahvalni i onome što ih čeka.

6. 'AJNEN JEŠREBU BIHĀ 'IBĀDULLĀHI JUFEDŽDŽIRŪNEHĀ TEFDŽĪRĀ

(عَيْنًا يَشْرَبُ بِهَا عِبَادُ اللَّهِ يُفَجِّرُونَهَا تَفْجِيرًا)

Sa izvora iz kojeg će piti samo pravedni Allahovi robovi i koji će ga učiniti da šiklja... – Ajn je (عَيْنٌ) vrelo ili izvor, i ova riječ ima pozitivnu konotaciju; ajn je i oko jer je uvijek vlažno, posebno kada plače. Ibādullāh (عِبَادُ اللَّهِ) doslovno znači Allahovi robovi, ali “gdje god se u Kur’anu ove riječi pojavljuju, one podrazumijevaju samo pravedne ljude” (Mevdūdī). Ovi pravedni ljudi imat će svoj privatni pristup izvoru Kāfūr, koji će šikljati u velikim količinama, poput vodopada, i oni će ga moći usmjeriti svojom voljom – fedždžere (فَجَّرَ) učiniti da izbije, proteče, voda, rijeka), da teče kad god i gdje god požele. S Kāfūra, tekućeg dženetskog

14 “Naši prijatelji ovim ajetom argumentiraju da je Džehennem već stvoren sa svojim okovima i sindžirima.” (Al-Rāzi, *Maḥāṭib al-ġayb*, 30/240).

15 Riječ الْأَبْرَارَ u Kur’anu se navodi na šest mjesta i na svim tim mjestima odnosi se na vjernike, dok se riječ الْبَرَّةِ [druga množina riječi bār; tzv. džem’u l-kesreb “množina mnoštva”, tj. “jača” množina] navodi samo na jednome mjestu, ‘Abasa, 16, i njome se opisuju meleki (Al-Samirra’i, *Alā tariq al-tafsīr al-bayāni*, 224).

16 Al-Qurtubī, *Al-Ġāmi‘ li aḥkām al-Qur’ān*, 19/121-122.

17 Al-Māwardī, *Al-Nukat wa al-‘uyūn*, Dār al-kutub al-‘ilmiyya, Beirut, 2012, 6/165.

18 V. Al-Ṭabarī, *Ġāmi‘ al-bayān*, 10/8361; Ibn ‘Aṭīyya, *Al-Muḥarrar al-waḡīz*, 5/409; Al-Qurtubī, *Al-Ġāmi‘ li aḥkām al-Qur’ān*, 19/122.

izvora, pravednici će piti kad god požele. Ima mnogo izvora u Džennetu, a *Kāfūr* je jedan od njih.¹⁹

7. JŪFŪNE BI N-NEZRI VE JAHĀFŪNE JEVMEN KĀNE ŠERRUHU

MUSTETĪRĀ (يُوفُونَ بِالنَّذْرِ وَيَخَافُونَ يَوْمًا كَانَ شَرُّهُ مُسْتَطِيرًا)

*Oni su ispunjavali zavjete i plašili se Dana čija će nesreća raširena biti... – Ferrā' kaže da je na početku ovoga ajeta ispušten pomoćni glagol *kānū* (كانوا), koji se podrazumijeva.²⁰ Glagol *evfā* (أوفي) s leksičkom poveznicom *bi*, ovdje u sadašnjem vremenu trećeg lica množine, znači *ispuniti, održati obećanje [obećanje i sl.]*, (potpuno) *podmiriti, isplatiti [dug]*.²¹ *Nezr* je (النَّذْر) *zavjet ili zalog* koji su ljudi dali Svevišnjem Allahu da će biti dobri i pokorni Njemu. Pravednici koji će uživati u džennetskim blagodatima na ovome svijetu pridržavali su se tog zavjeta izvršavajući dužnosti koje im je On naredio i, također, plašili se (*jahāfūne*) užasa Sudnjega dana, koji će biti posvuda (*mustetir – fāšī muntešir*). Sudnji dan je nazvan *šerrom* (*nesrećom – šēr*), jer će štetiti onome koga zadesi i bit će mu težak, kao što se bolesti i druge neugodne pojedinosti nazivaju *šurūr – nesrećama*.²²*

8. VE JUT'IMŪNE T-TA'ĀME 'ALĀ HUBIHI MISKĪNEN VE JETĪMEN VE

ESĪRĀ (وَيُطْعَمُونَ الطَّعَامَ عَلَىٰ حُبِّهِ مِسْكِينًا وَيَتِيمًا وَأَسِيرًا)

*I hranu davali, mada su je i sami željeli, siromahu i siročetu i sužnju... – Miskīn je (مِسْكِين) nevoljnik ili onaj ko jedva preživljava, siromah; jetīm je (يَتِيم) siročće, dijete bez oba roditelja. Na više mjesta u Kur'anu ljudi se podsjećaju da ne zaborave takvu djecu i da pomažu na razne načine: hranom, novcem, stipendiranjem i sl. *Esīr* je (أَسِير) *zarobljenik, sužanj*. U ovom ajetu zarobljenik podrazumijeva svaku osobu koja je u ropstvu, bilo da je nevjernik, musliman, ratni zarobljenik, ili zatočenik, ali i dužnika kojeg uznemirava njegov povjerilac. U svakom slučaju, nahraniti bespomoćnu osobu koja ne može ništa učiniti da zaradi za život jeste čin velike vrline.²³ Znači, ovi pravednici su davali hranu onima kojima je ona potrebna uprkos njihovoj ljubavi prema bogatstvu i želji za tom hranom. Ustvari, oni su radije davali njima nego samima sebi.²⁴ Cilj im je da pomognu onima kojima je pomoć potrebna i to čine na različite načine. Naime, siromaha*

19 Usp. Al-Māwardī, *Al-Nukat wa al-'uyūn*, 6/165; Ibn al-Ġawzī, *Zād al-masīr*, 8/85; Al-Šābūnī, *Šafwa al-tafāsīr*, 3/492.

20 Ibn al-Ġawzī, *Zād al-masīr*, 8/86; Al-Qurṭubī, *Al-Ġāmi' li aḥkām al-Qur'ān*, 19/124.

21 Teufik Muftić, *Arapsko-bosanski rječnik*, El-Kalem, Sarajevo, 2017, 1919.

22 Al-Rāzī, *Mafātiḥ al-ġayb*, 30/242.

23 Maududi, *Tafhim al-Qur'anur'an*, <http://www.englishsafsir.com/Quran/76/index.html>.

24 Al-Šābūnī, *Šafwa al-tafāsīr*, 3/493.

se može pomoći i njegovim oblačenjem, liječenjem itd. Većina komentatora smatra da se zamjenica u *hubbibi* (حُبِّي) odnosi na hranu. Ima i onih koji smatraju da se odnosi na Svevišnjeg Allaha, pa bi značenje, shodno tome, glasilo: *I hranu daju samo radi Allaha...*²⁵

Na prvome mjestu navedeni su siromasi, jer su oni u stalnoj potrebi za pomoći, a nakon njih jetimi, jer njima nekada nije potrebno pomoći, odnosno mogu biti i materijalno osigurani, a zatim slijede zarobljenici. Poredak je, dakle, shodno veličini potrebe onih kojima je pomoć potrebna.²⁶

9. INNEMĀ NUT'IMUKUM LI VEDŽHILLĀHI LĀ NURIDU MINKUM

DŽEZĀ'EN VE LĀ ŠUKŪRĀ (إِنَّمَا نَطْعِمُكُمْ لِرِجْوِ اللَّهِ لَا نُرِيدُ مِنْكُمْ جَزَاءً وَلَا شُكْرًا)

*Mi vas hranimo samo radi Allahova zadovoljstva! Ne želimo od vas ni nagrade ni zahvalnosti... – Džezā' je (جزاء) nagrada ili uzvrat na nešto; šukūr je (شُكْرٌ) zahvala.*²⁷ Prvo je navedena nagrada, jer je nagrada za učinjeno djelo važnija od zahvalnosti jezikom. Ljudi na ovome svijetu izvode pojedine radnje radi određene nagrade, ili naknade, svejedno da li tu radnju pratila zahvalnost ili, pak, ne.²⁸ Istinski vjernici ne žele nikakvu nagradu, kompenzaciju, pohvalu ili priznanje, djelom ili riječima, od onih kojima daju hranu, tj. od onih koje pomažu na razne načine. Oni to rade samo radi Allaha, za Njegovo zadovoljstvo i s nadom da će Ga vidjeti. I ovo je najveći vid iskrenosti. Mudžāhid kaže da “oni to nisu riječima izrekli, nego Allah zna šta je u njihovim srcima pa ih je pohvalio”.²⁹

10. INNA NEHĀFU MIN RABBINĀ JEVMEN 'ABŪSEN KAMTARĪRĀ

(إِنَّا نَخَافُ مِنْ رَبِّنَا يَوْمًا غُيُوبًا قَمَطَرِيرًا)

Mi se bojimo Gospodara našeg, onog Dana koji će namrgođen i žestok biti... – Hāfe (خَاف) znači bojati se, plašiti se; kamtarīr (قَمَطَرِير) znači dug (tavīl), kao i žestok (šedīd). Oni se boje Sudnjega dana i njegovih strahota i nadaju se da će ih Svevišnji zaštititi tog Dana zbog njihovih dobrih djela. Dan je ovako opisan u prenesenom značenju (medžāz) jer će toga Dana, zapravo, takvi biti nevjernici.³⁰

25 V. Al-Qurtubī, *Al-Ġāmi‘ li ahkām al-Qur‘ān*, 19/125; Ibn ‘Atīyya, *Al-Muḥarrar al-wağīz*, 5/410; Al-Šawkānī, *Faḥ al-Qadīr*, 1654.

26 Usp. Al-Sāmīrā‘ī, *‘Alā tariq al-tafsīr al-bayānī*, 230-231.

27 Riječ *šukūr* (intenzivniji oblik *šukra* – zahvale) u Kur‘anu se navodi na dva mjesta: ovdje i u Al-Furqān, 62, dok se *šukr* javlja samo jedanput u suri Saba’, 13.

28 V. Al-Sāmīrā‘ī, *‘Alā tariq al-tafsīr al-bayānī*, 233-234.

29 Al-Māwardī, *Al-Nukat wa al-‘uyūn*, 6/167.

30 V. Al-Zamaḥšarī, *Tafsīr al-Kaššāf*, Dār al-ma‘rifā, Beirut, 2005, 1165; Ibn al-Ġawzī, *Zād al-masīr*, 8/87;

11. FE VEKĀHUMULLĀHU ŠERRE ZĀLIKE L-JEVMI LE LEKKĀHUM NADRE TEN VE SURŪRĀ (فَوَقَاهُمُ اللَّهُ شَرَّ ذَلِكَ الْيَوْمِ وَلَقَّاهُمْ نَضْرَةً وَسُرُورًا)

I njih će Allah sačuvati nesreće toga Dana i darovati im blaženstvo i radost... – Glagol *vekā* (وَفِي) znači: očuvati, sačuvati, (pri)paziti na, osigurati, izbjeći, spriječiti, sačuvati se od; s prijedlogom *min*: (za)štititi; (od)braniti od;³¹ *lekkā* (لَقَّيَ) znači dati ili darovati; *surūr* je (سرور) *veselje, radost, zadovoljstvo, a nadre* (نَضْرَةٌ) *sjaj, radost, ljepota, svježina*.³² I kada sve to imate, onda vam se to vidi na licu. Riječi *nadre* i *surūr* navedene su bez određenog člana radi naglašavanja onoga što one označavaju. Svevišnji Allah će ih zaštititi na Sudnjem danu zbog njihove pokornosti Njemu i činjenja dobra na ovome svijetu. Njihova lica će svijetliti a srca biti radosna i ispunjena srećom, što je potpuno suprotno u odnosu na poricatelje Istine. Drugim riječima, svi užasi Kijametskog dana bit će namijenjeni samo poricateljima Istine. Pravednici će toga Dana ostati imuni na svaku nevolju i bit će zadovoljni svojom sudbinom. “Ovaj ajet ukazuje na to da će teškoće Sudnjega dana zadesiti samo one koji su zaslužili kaznu, a što se tiče onih koji su tražili Allahovo zadovoljstvo i dijelili zbog Njega, oni će biti svijetlih lica i radosnih srca.”³³

12. VE DŽEZĀHUM BIMĀ SABERŪ DŽENNETEN VE HARĪRĀ

(وَجَزَّاهُمْ بِمَا صَبَرُوا جَنَّةً وَحَرِيرًا)

I nagraditi ih za ono što su trpjeli Džennetom i svilom... – Glagol *džezā* (جَزَى) s prijedlogom *bi* znači uzvratiti, nagraditi, nadoknaditi, namiriti.³⁴ Nakon *davanja blaženstva i radosti* slijedi nagrađivanje. Riječi *za ono što su trpjeli* (بِمَا صَبَرُوا) ovdje imaju veoma široko značenje. Zapravo, čitav život pravednih vjernika opisan je kao život u strpljenju (*saburu*). To strpljenje podrazumijeva: 1. strpljenje za djela u pokornosti Svevišnjem Allahu; 2. strpljenje na Allahovim odredbama i 3. strpljenje na suzdržavanju od grijeha. Kurtubī u svome tefsiru navodi sljedeći hadis: “Ibn Omer prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., bio upitan o *saburu*, pa je odgovorio: Četiri su vrste *sabura*: 1. *sabur* pri prvom udarcu; 2. *sabur* pri izvršavanju farzova; 3. *sabur* u izbjegavanju harama i 4. *sabur* pri nedaćama.”³⁵ Kao nagradu na onome svijetu za strpljenje na ovome svijetu Svevišnji

Ibn Džuzejj, *Olakšani komentar Kur'ana*, prev. N. Ćeman, Libris, Sarajevo, 2014, 6/277.

31 Muftić, *Arapsko-bosanski rječnik*, 162.

32 *Ibid*, 1737.

33 Al-Rāzī, *Mafātih al-ğayb*, 30/2427; usp. Al-Anbiyā', 103; Al-Naml, 89.

34 Muftić, *Arapsko-bosanski rječnik*, 249.

35 Al-Qurṭubī, *Al-Ġāmi' li ahkām al-Qur'an*, 19/132.

će im dati Džennet, da u njemu jedu šta god žele jer su na dunjaluku davali hranu, i nošenje svilenih haljina (*barīrā* – حَرِيرًا), dženetske odjeće.

13. MUTTEKI'ĪNE FĪHĀ 'ALE L-ERĀ'IKI LĀ JEREVNE FĪHĀ ŠEMSEN VE LĀ ZEHMERĪRĀ (مُتَّكِيْنَ فِيهَا عَلَى الْأَرَائِكِ لَا يَرَوْنَ فِيهَا شَمْسًا وَلَا زَمْهَرِيرًا)

Naslonjeni u njemu na divanima, oni u njemu neće vidjeti ni žegu ni studen... – Mutteki'īn od glagola itekke' (اتَّكَأ) jesu oni koji su naslonjeni, podbočeni; el-erā'ik (الأَرَائِكِ) – veliki kauči, divani puni jastuka (jed. el-erīk / الأريك); zemherīr (زَمْهَرِير) – žestoka studen, ali i Mjesec. U ajetu se dva puta spominje fīhā (u njemu) kako bi se istaklo da u Džennetu nema ni Sunca ni žestoke studeni (ili Mjeseca), a ne samo da oni neće biti vidljivi.³⁶ “Džennet je sam po sebi svjetlost i u njemu nema potrebe za Suncem ni Mjesecom.”³⁷ U ovom ajetu Svevišnji nastavlja opisivati mjesto boravka pravednih u Džennetu. Nakon opisa njihove hrane i odjeće, opisuje se njihovo boravište: ležat će na velikim kaučima, nositi zadivljujuću odjeću, neće doživjeti ni vrućinu ni hladnoću, bit će blistavih lica...

14. VE DĀNIJETEN 'ALEJHIM ZILĀLUHĀ VE ZULLILET KUTŪFUHĀ TEZLĪLĀ (وَدَانِيَّةٌ عَلَيْهِمْ ظِلَالٌ وَدُلَّتْ فُطُوفُهَا تَذْلِيلًا)

I blizu će im hladovina njegova biti, a plodovi njegovi potpuno potčinjeni... – Dānijeten (دَانِيَّةٌ) znači karībeten (قريبة) – blizu; kutūf (قُطُوف) su plodovi (jed. kitf – قِطْف); tako su nazvani jer se beru (gl. katafe قَطَفَ brati, trgati; katf قَطَفَ branje, berba).³⁸ Ovo znači da će hladovina dženetskih drveća biti bliska i da će osoba uložiti samo malo truda da uzme dženetske plodove koje želi. Ustvari, dženetski plodovi su potpuno potčinjeni onome ko ih hoće ubrati i jesti. U kojem god stanju bili, njima će plodovi biti nadohvat ruke, svejedno da li stajali, sjedili ili ležali. Ibn Abbās je rekao: “Kad god neko poželi jesti dženetske plodove, grane se spuštaju tako da može ubrati voće koje želi.” (قال ابن عباس: إذا همَّ أن يتناول من ثمارها) (تَدَلَّتْ إِلَيْهِ حَتَّى يَتَنَاوَلَ مَا يَرِيدُ)³⁹

15. VE JUTĀFU 'ALEJHIM BI ĀNIJETIN MIN FIDDATIN VE EKVĀBIN KĀNET KAVĀRĪRĀ (وَيُطَافُ عَلَيْهِمْ بِآيَاتٍ مِنْ فَضَّةٍ وَأَكْوَابٍ كَانَتْ قَوَارِيرًا)

I među njima će kružiti posude od srebra i čaše prozirne [kao staklo]... – Glagol tāfe (طاف), ovdje u pasivu sadašnjeg vremena, s prijedlogom 'alā znači kružiti, obilaziti; ānīje je (آيَاتٍ) posude; ekvāb su (أَكْوَابٍ; jed. kūb) čaše ili pehari bez

36 Al-Sāmirrā'ī, *Alā ṭarīq al-tafsīr al-bayānī*, 241.

37 Al-Zamaḥṣarī, *Tafsīr al-Kaššāf*, 1165.

38 Muftić, *Arapsko-bosanski rječnik*, 1402.

39 Ibn al-Ġawzī, *Zād al-masīr*, 8/87; Al-Šābūnī, *Šafwa al-tafsīr*, 3/494.

drške i izliva. Ovo znači da će se oko njih vrtjeti sluge sa srebrenim posudama i čašama također napravljenim od srebra (*fidda* – فِدَّة), koje su kristalno čiste, kao da su prozirne (*kavārīrā* – قَوَارِيرًا) poput stakla. Ove prozirne čaše i pehari, kristalni poput srebra, bit će posebne posude u kojima će se služiti piće dženetlijama.

16. KAVĀRĪRE MIN FIDATIN KADDERŪHĀ TAKDĪRĀ (قَوَارِيرَ مِنْ فِضَّةٍ قَدَّرُوهَا تَقْدِيرًا)

Prozirne od srebra, čiju veličinu će prema željama njihovim odrediti... – Ove čaše su toliko kristalno čiste da se izvana može vidjeti šta se u njima nalazi. Ništa slično ne postoji na ovome svijetu. Bit će im točno piće u njima tačno onoliko koliko oni žele (*kadderūhā takdīrā* – قَدَّرُوهَا تَقْدِيرًا), bez povećanja ili smanjenja.⁴⁰

17. VE JUSKAVNE FĪHĀ KE'SEN KĀNE MIZĀDŽUHA ZENDŽEBĪLĀ

(وَيُسْقَوْنَ فِيهَا كَأْسًا كَانَتْ مِنْهَا زَنْجَبِيلًا)

Dat će im se da u njemu piju iz čaše piće začinjeno đumbirom... – Rečeno je يُسْقَوْنَ – bit će napajani ili dat će im se da piju, što sugerira da oni neće morati čak ni ustati sa svojih divana da sami uzmu piće, ono će im biti dato. *Zendžebīl* (زَنْجَبِيل) može značiti sljedeće: *vino, ime dženetske rijeke, isiot, đumbir, ingver.*⁴¹ Katāde je mišljenja da je *Zendžebīl* također vrelo u Džennetu iz kojega će piti oni koji su Allahu bliski (*mukarrebūn*). Piće koje je začinjeno đumbirom je najbolje piće. Drevni Arabljeni voljeli su pića koja sadrže malo đumbira jer su uvidjeli da su ukusna i lijepa. Pravednicima u Džennetu bit će davana takva pića.⁴²

18. 'AJNEN FĪHĀ TUSEMMĀ SELSEBĪLĀ (عَيْنًا فِيهَا تُسَمَّى سَلْسَبِيلًا)

Sa izvora u njemu po imenu Selsebīl... – U Džennetu postoji izvor začinjen đumbirom, zove se *Selsebīl* (سَلْسَبِيل), veoma je sladak, ukusan i lahko se pije, bez ikakve nelagode. Znači: pravednicima se ponekad daju pića pomiješana s *kāfūrom*, koja su hladna, a nekada pomiješana s inbirom, koja su vruća. *Mukarrebūni* su višeg statusa od *ebrāra* pa oni mogu ići na izvore i piti direktno sa njih.⁴³

40 Usp. Al-Rāzī, *Maḡātib al-ġayb*, 30/250; Ibn al-Ġawzī, *Zād al-masīr*, 8/87; Al-Šābūnī, *Šafwa al-taḡāsīr*, 3/494.

41 Muftić, *Arapsko-bosanski rječnik*, 695.

42 Usp. Al-Ṭabarī, *Ġāmi' al-bayān*, 10/8375; Al-Rāzī, *Maḡātib al-ġayb*, 30/250; Al-Zamaḡšarī, *Tafsīr al-Kaššāf*, 1166.

43 V. Al-Qurṭubī, *Al-Ġāmi' li abkām al-Qur'ān*, 19/137; Al-Šābūnī, *Šafwa al-taḡāsīr*, 3/494.

19. VE JETŪFU 'ALEJHIM VILDĀNUN MUHALLEDŪN IZĀ RE'EJTEHUM HASIBTEHUM LU'LU'EN MENSŪRĀ (وَيَطُوفُ عَلَيْهِمْ وِلْدَانٌ مُّخَلَّدُونَ إِذَا رَأَيْتَهُمْ حَسِبْتَهُمْ لُؤْلُؤًا مَّنثورًا)

Među njima će kružiti mladići vječni. Da ih vidiš, pomislio bi da su biser prosuti... – To su mladi momci koje je Svevišnji Allah stvorio posebno da služe stanovnike Dženneta. Zauvijek će ostati u svojoj ljepoti i mladosti. Po svojoj ljepoti sličie rasutim biserima (lu'lu'en mensūrā – لُؤْلُؤًا مَّنثورًا), bit će ih mnogo raspoređenih po dženetskim dvorima. “Ovo je zadivljujuće poređenje (et-tešbīhu l-ʿadʿīb), jer, ako su biseri rasuti, oni su izgledom ljepši zato što zrake padaju jedna na drugu, a što je suprotno onome kada su sabrani.”⁴⁴ Ako je to slučaj s dženetskim slugama, zamislimo samo kako će veličanstveni biti oni kojima oni služe!⁴⁵

20. VE IZĀ RE'EJTE SEMME RE'EJTE NE'ĪMEN VE MULKEN KEBĪRĀ

(وَإِذَا رَأَيْتَ نَمَّ رَأَيْتَ نَعِيمًا وَمُلْكًا كَبِيرًا)

I kad god pogledaš tamo, vidjet ćeš udobnost i carstvo veliko... – Semme je (نَمَّ) imenica za označavanje udaljenog mjesta. Sve prethodno navedene blagodati su samo mali dio onoga što će osoba imati u Džennetu. I kada pogleda po Džennetu, vidjet će udobnost i ogromnu vlast. Sve te užitke nemoguće je opisati. Iz vjerodostojnog hadisa saznajemo da će najniže rangirana osoba u Džennetu dobiti kraljevinu deset puta veću od cijele planete Zemlje, a šta će tek dobiti oni koji su viši od nje u svome rangu?! Čak i onaj ko je na ovom svijetu živio kao siromah, u Džennetu će živjeti kao vlasnik velikog kraljevstva.⁴⁶

21. 'ĀLIJEHUM SIJĀBU SUNDUSIN HUDRUN VE ISTE BREKUN VE HULLŪ ESĀVIRE MIN FIDDATIN VE SEKĀHUM RABBUHUM ŠERĀBEN TAHŪRĀ

(عَالِيَهُمْ ثِيَابٌ سُنْدُسٌ خُضْرٌ وَإِسْتَبْرَقٌ وَحُلُّوْا أَسَاوِرَ مِنْ فِضَّةٍ وَسَقَاهُمْ رَبُّهُمْ شَرِبَآءًا طَهُورًا)

Na njima će biti odijela od tanke zelene svile i brokata, nakićeni narukvicama od srebra, i napajat će ih Gospodar njihov pićem prečistim... – Sundus je (سُنْدُسٌ) tanka svila, a istebrek (إِسْتَبْرَقٌ) teška svila, tj. brokat; hallā (حَلِي) znači okititi, ukrasiti; esāvīr su (أَسَاوِر) narukvice. U ovom ajetu, čiji su glagoli u prošlom vremenu, a kojim se aludira da će se to doista dogoditi, opisuju se ukrasi dženetlija: nosit će razne vrste odjeće, a najbolja od njih bit će od svile, imat će srebrene narukvice – na drugim mjestima spominju se zlatne narukvice (u El-Kehf, 31:

44 Al-Rāzī, *Mafātīḥ al-ğayb*, 30/251.

45 Usp. Al-Rāzī, *Mafātīḥ al-ğayb*, 30/251; Ibn al-Ġawzī, *Zād al-masīr*, 8/89; Ibn Džuzejj, *Olakšani komentar Kur'ana*, 6/280.

46 V. Al-Bayḏāwī, *Anwār al-Tanzīl wa asnār al-ta'wīl*, Dār al-rušd, Beirut, 2000, 3/479; Ibn Kaṭīr, *Tafsīr al-Qur'ān al-aẓīm*, Ġam'iyya ihya' al-turāḥ al-islāmī, Kuwayt, 1996, 4/587; Al-Šābūnī, *Šafwa al-tafāsīr*, 3/495.

يُجَلِّونَ فِيهَا مِنْ أَسَاوِرَ مِنْ ذَهَبٍ
Ēl-Hadždž, 23; Fātir 33). Ovdje uočavamo značenjsku suprotnost: dok će poricatelji Istine biti okovani u lance i sindžire, pravedni vjernici će imati srebrene (ili zlatne) narukvice!⁴⁷ I još: dobit će posebno prečisto piće (*šerāben tabūrā* – شَرَابًا طَهُورًا; *tabūr* je hiperbolizirani oblik riječi *tābir* – čist) kao znak posebne počasti i milosti od njihova Gospodara. U ovoj suri se govori o tri vrste pića: 1. ono koje će vjernici sami točiti; 2. ono koje će im drugi servirati i 3. ono koje će im davati sam Svevišnji Allah.

22. INNE HĀZĀ KĀNE LEKUM DĒZĀ'EN VE KĀNE SA'JUKUM MEŠKŪRĀ

(إِنَّ هَذَا كَانَ لَكُمْ جَزَاءً وَكَانَ سَعْيِكُمْ مَشْكُورًا)

Zaista vam je ovo nagrada, a vaše nastojanje je priznato... – Riječ *sa'j* (سَعْيٍ) znači *trčanje / između Safe i Merve na hadžu/, ali i nastojanje, trud, zalaganje.*⁴⁸ *Meš-kūr* (مَشْكُور) dolazi od *šukr*. Ovdje *sa'j* podrazumijeva “cjelokupno životno djelo koje je osoba ostvarila u životu” (Mevdūdī). To nastajanje kod Allaha je *meškūr*, tj. cijenjeno i priznato. Prema tome, sve blagodati vam se daju kao nagrada za vaša dobra djela koja su prihvaćena. Ove riječi bit će im rečene nakon njihova ulaska u Džennet i kad ugledaju sve njegove ljepote.⁴⁹

23. INNĀ NAHNU NEZZELNĀ 'ALEJKE L-KUR'ĀNE TENZİLĀ

(إِنَّا نَحْنُ نَزَّلْنَا عَلَيْكَ الْقُرْآنَ تَنْزِيلًا)

Zaista, Mi tebi objavljujemo Kur'an postepeno... – Ovo znači da je Kur'an Muhammedu, a.s., objavljivan postepeno, u fazama, dio po dio. Ovim se daje odgovor mnogobošcima koji su prigovarali što se Kur'an ne objavi odjedanput. Na drugim mjestima u Kur'anu citira se taj prigovor i na njega se daje odgovor (v. En-Nahl, 102-106; El-Isrā', 119). Ovdje se ne citira taj prigovor već se samo odlučno konstatira da se on objavljuje postepeno.

24. FA-SBIR LI HUKMI RABBİKE VE LĀ TUTI' MINHUM ĀSIMEN EV

KEFŪRĀ (فَاصْبِرْ لِحُكْمِ رَبِّكَ وَلَا تُطِعْ مِنْهُمْ آثِمًا أَوْ كَفُورًا)

Zato se strpi do odluke Gospodara tvoga i ne pokoravaj se njihovom ni grješniku ni poricatelju... – *Āsim* (آثِم) *grješnik* (grješnik je i *el-esīm* الْأَثِيم, i to *onaj koji pretjeruje u grijesenju*), a *kefūr* (كَفُور) *nezahvalnik*, ili *poricatelj*, koji je u tome ustrajan i koji pregoni (intenzivniji oblik *kufra*). Svaki *kefūr* je *āsim*, ali svaki *āsim*

47 Ibn Kaṭīr smatra da su srebrene narukvice za *ebnāre*, a zlatne za Allahu bliske (*mukarrebūne*), referirajući se na Fātir, 33 (*Tafsīr al-Qur'ān al-'aẓīm*, 4/587).

48 Muftić, *Arapsko-bosanski rječnik*, 651.

49 Usp. Al-Rāzī, *Mafātīḥ al-ğayb*, 30/254.

nije *kefūr*.⁵⁰ Ajet se obraća Muhammedu, a.s., nalogom da sačeka Allahovu odluku i Njegovu odredbu o onima koji mu se suprotstavljaju. U širem smislu, ajet poziva vjernike da budu strpljivi prema Božijim odredbama i da se ne pokoravaju grješniku koji ih poziva na grijeh, niti poricatelju koji ih poziva u nevjerništvo.

25. VE-SKURISME RABBIKE BUKRETEN VE ESİLĀ (وَإِذْ كُرِئَ اسْمُ رَبِّكَ بُكْرَةً وَأَصِيلًا)

I spominji ime Gospodara svoga ujutro i predvečer... – Bukreten je (بُكْرَةً) jutro, a esil (أَصِيلًا) predvečerje. Iako su ovdje spomenuta konkretno dva vremena: jutro i predvečer, sjećanje na Gospodara treba biti neprestano. Neki komentatori su kazali da, kada se naređuje da se Allah spominje u konkretno vrijeme, to onda podrazumijeva namaz: “Svaki *tesbīh* u Kur’anu podrazumijeva namaz” (Ibn Abbās i Sufjān).⁵¹ Ovo pokazuje da su to bila dva vremena za namaz u početku islama. Jedno od pravila koje možemo izvući iz Kur’ana jeste da, gdje god su muslimani pozvani da pokažu strpljenje prema poricateljima Istine, odmah iza toga naređuje im se da se mnogo sjećaju Allaha i da klanjaju namaz, što zapravo implicira da je potrebna Božija pomoć da se ispolji i pokaže to strpljenje.⁵²

26. VE MINEL-LEJLI FESDŽUD LEHU VE SEBBIH HU LEJLEN TAVİLĀ

(وَمِنَ اللَّيْلِ فَاسْجُدْ لَهُ وَسَبِّحْهُ لَيْلًا طَوِيلًا)

*I u jednom dijelu noći sedždu Mu čini i slavi Ga noću dugo... – Prvo je navedena sedžda, što ukazuje na njezinu posebnu vrijednost. Neki komentatori Kur’ana ovo shvataju da se odnosi na namaze akšam (*magrib*) i jaciju (*išā*), te na noćni namaz (*tebedždžud*).⁵³*

27. INNE HĀ’ULĀ’I JUHIBBŪNE L-’ĀDŽILETE VE JEZERŪNE VERĀ’EM

(إِنَّ هَؤُلَاءِ يُحِبُّونَ الْعَاجِلَةَ وَيَذُرُونَ وَرَاءَهُمْ يَوْمًا ثَقِيلًا)

*Zaista ovi vole život prolazni, a ostavljaju iza sebe Dan tegobni... – Poricatelji Istine preferiraju ovaj svijet (*el-’ādžile* – العَاجِلَة) nad onim svijetom; zaokupljeni su ovim prolaznim životom i ne mare za Sudnjim danom, koji je težak, tegoban (*jevmen sekilā* – يَوْمًا ثَقِيلًا) zbog strahota i nedaća koje će se u tom danu dogoditi. Iskreni vjernici ponašaju se potpuno suprotno ovome.*

50 Usp. Al-Sāmīrrā’i, *Alā ṭarīq al-tafsīr al-bayāni*, 260-261.

51 Al-Qurtubī, *Al-Ġāmi’ li al-kān al-Qur’ān*, 19/144; Ibn ‘Aṭīyya, *Al-Muḥarrar al-waḡīz*, 5/414; Al-Bayḍāwī, *Anwār al-Tanzīl*, 3/481.

52 Usp. Maududī, *Tafsīr al-Qur’anur’an*, <http://www.englishsafsir.com/Quran/76/index.html>.

53 V. Al-Māwardī, *Al-Nukat wa al-uyūn*, 6/172; Al-Zamaḥšarī, *Tafsīr al-kaššāf*, 1167.

**28. NAHNU HALAKNĀHUM VE ŠEDEDNĀ ESREHUM VE IZĀ ŠI'NĀ
BEDDELNĀ EMSĀLEHUM TEBDİLĀ** (نَحْنُ خَلَقْنَاهُمْ وَشَدَدْنَا أَسْرَهُمْ وَإِذَا شِئْنَا بَدَّلْنَا أَمْنَاهُمْ تَبْدِيلًا)

Mi ih stvaramo i učvršćujemo zglobove njihove, a ako htjednemo, njima sličnim ćemo ih zamijeniti... – Šeddede (شَدَدَ) znači učvrstiti, utvrditi, pojačati; esr (أَسْرَ) derivirano iz اسار isār (zarobljeništvo), pa odatle i esīr (zarobljenik) – jest zglob; neki kažu da je esr – stvaranje (Ibn Abbās), odnosno da je snaga, moć.⁵⁴ Svevišnji podsjeća ljude da ih iz ničega stvara i daje im unutra i spolja nerve, vene, tetive, zglobove i dr. Posljednji dio ajeta znači da ih On može i uništiti i zamijeniti stvaranjem novih ljudi koji će Mu biti pokorni. Mevdūdī kaže da ove riječi mogu imati tri značenja: 1. možemo ih uništiti kad god hoćemo i zamijeniti ih drugim ljudima njihove vrste, koji će se ponašanjem razlikovati od njih; 2. kad god želimo Mi možemo promijeniti njihove oblike, tj. kao što možemo učiniti nekoga zdravim, tako imamo moć da nekoga učinimo bolesnim; 3. kad god hoćemo, možemo ih ponovo stvoriti u nekom drugom obliku nakon smrti.⁵⁵

**29. INNE HĀZIHI TEZKIRETUN FE MEN ŠA'Ā'E-TTEHAZE ILĀ RABBIHI
SEBILĀ** (إِنَّ هَذِهِ تَذْكِرَةٌ فَمَنْ شَاءَ اتَّخَذْ إِلَىٰ رَبِّهِ سَبِيلًا)

Zaista je ovo Podsjetnik, pa ko hoće, prihvatit će se puta Gospodaru svome... – Tezkireh je (تَذْكِرَةٌ) podsjetnik, i to vrlo moćan podsjetnik. Zapravo, u pitanju je najviši vid podsjećanja. Kur'an jest upravo to. Rečenicu fe men šā'e t-tehaze ilā Rabbihi sebilā moguće je prevesti na dva načina: a) pa ko hoće, prihvatit će se puta Gospodaru svome i b) pa ko hoće, neka traži put do njegovu Gospodara. Taj put se traži pokornošću Svevišnjem na ovome svijetu.

**30. VE MĀ TEŠĀ'ŪNE ILLĀ EN JEŠAALLĀH. INNELLĀHE KĀNE 'ALĪMEN
HAKĪMĀ** (وَمَا تَشَاؤُونَ إِلَّا أَنْ يَشَاءَ اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلِيمًا حَكِيمًا)

A vi ne možete ništa htjeti osim da to Allah hoće! Zaista Allah sve zna i mudar je... – Svevišnji Allah najbolje zna šta je dobro za ljude, šta im koristi a šta šteti, jer On sve zna i mudar je. Povezujući ovaj ajet s prethodnim ajetom, dolazimo do zaključka da ne možemo sami krenuti ni Pravim putem, izuzev ako On to želi. Ibn Kešīr kaže: “Niko nije kadar sam sebe uputiti, ni zadobiti vjerovanje, niti sebi korist pribaviti a da to nije Allahovo htijenje.”⁵⁶

54 V. Al-Ṭabarī, *Ġāmi' al-bayān*, 10/8384; Al-Māwardī, *Al-Nukat wa al-uyūn*, 6/173; Ibn 'Aṭīyya, *Al-Muḥarrar al-waḡīz*, 5/415.

55 Maududī, *Tafhīm al-Qur'anur'an*, <http://www.englishtafsir.com/Quran/76/index.html>. Usp. Ibn al-Ġawzī, *Zād al-masīr*, 8/90; Al-Šābūnī, *Šafwa al-tafāsīr*, 3/497.

56 Ibn Kaṭīr, *Tafsīr al-Qur'an al-'azīm*, 4/588.

31. JUDHILU MEN JEŠĀ'U FĪ RAHMETIHI VE Z-ZĀLIMĪNE E'ADDE LEHUM 'AZĀBEN ELĪMĀ (يُدْخِلُ مَنْ يَشَاءُ فِي رَحْمَتِهِ وَالظَّالِمِينَ أَعَدَّ لَهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا)

On uvodi koga hoće u milost Svoju, a silnicima je pripremio kaznu bolnu... – Svevišnji pušta u Džennet koga On hoće, upućujući ga na ispravnu vjeru i pravedna djela. Što se tiče silnika, ili zlih ljudi, , za njih je Allah pripremio bolnu kaznu u džehenemskoj vatri. Na početku sure spominje se kazna za poricatelje Istine, a na kraju sure kazna za silnike. Zatim, na početku sure spominje se vrijeme kad čovjek nije bio vrijedan spomena, odnosno njegov početak, a kraj sure spominje njegov završetak – u Božijoj milosti ili u bolnoj kazni. Ili, na početku sure navode se zahvalni i nezahvalni čovjek, a na kraju, čovjek koji je zaslužio milost i čovjek koji je zaslužio kaznu. Ovo govori o značenjskoj povezanosti početka i kraja ove plemenite sure.

U ZNAKU DVOJINE

Kako primjećuje Samirrā'i, u ovoj suri očigledna je jedna posebna njezina izražajna karakteristika formirana na principu dvojine (*et-tesnije*). Ovaj autor navodi sljedećih dvadeset šest primjera dvojine u ovoj suri:

1. dvije vrste ljudi: zahvalni i nezahvalni;
2. dvije vrste kazne: okovi i oganj, te dvije vrste okova: lanci i sindžiri;
3. dvije vrste stanovnika Dženneta: *ebrār* i *'ibadullāb*;
4. dvije vrste miješanog pića: *s kāfur-om* i *zendžebīlom*;
5. dvije vrste izvanjskog ibadeta: ispunjavanje zavjeta i dijeljenje hrane;
6. dvije vrste unutarnjeg ibadeta: strah i iskrenost;
7. oni koji udjeljuju ne žele dvije stvari: nagradu i zahvalnost;
8. Svevišnji dodjeljuje dvije stvari pravednim vjernicima: blaženstvo (na licu) i radost (u srcu);
9. nagrađuje ih za njihov sabur s dvoje: Džennetom i svilom;
10. u Džennetu neće vidjeti dvoje: Sunce i studen (ili Mjesec);
11. u njemu će im se približiti dvoje: hlad(ovina) i plodovi;
12. među njima će kružiti: posuđe i čaše;
13. spominje se piće u dva oblika: iz čaša i iz izvora;
14. dvije vrste pića iz čaša: bez onoga koji ga poslužuje (toči) i s onim ko ga poslužuje;
15. dvije vrste odjeće: tanka i teška svila;
16. dvije vrste ukrasa: odjeća i narukvice;

17. pravednima će se kazati dvije stvari: *Zaista vam je ovo nagrada, a vaše nastojanje je priznato*, što su riječi koje stoje naspram: *Ne želimo od vas ni nagrade ni zahvalnosti*;
18. zabranjuje se Poslaniku, a.s., pokoravanje dvjema vrstama ljudi: grješnicima i poricateljima Istine;
19. od njega se traži: tespih i namaz danju i noću;
20. navode se dva momenta u danu: jutro i predvečerje;
21. dvije vrste ibadeta noću: sedžda i tespih;
22. dva svijeta: ovaj i onaj;
23. navode se dvije stvari: ljubav (prema ovome svijetu) i zanemarivanje (onoga svijeta);
24. dvije stvari u odnosu na čovjeka: stvaranje i učvršćivanje zglobova;
25. dvije volje: Allahova, dž.š., i čovjekova;
26. kraj sure spominje dvije vrste ljudi: oni koji će biti u Božijoj milosti i oni koji će biti kažnjeni.⁵⁷

TEFSIRSKE POENTE:

1. Čovjek je najsavršenije biće na Zemlji i pozvan je i osposobljen da ispuni najuzvišeniji cilj svoga stvaranja.
2. Kako bi čovjek ispunio taj cilj, nužno je osobno nastojanje, napor i trud.
3. Ljudsko biće ima svoje slabosti, ali i velike darovane sposobnosti: znanje, razum(ijevanje), Božije vođstvo, slobodu.
4. Noćni namaz najviše pomaže čovjeku da ostane ustrajan na putu dobra.
5. Čovjekov život se odvija u Božijem htijenju.

57 Al-Sāmirā'ī, 'Alā tarīq al-tafsīr al-bayānī, 269-271.

LITERATURA

- Al-Bayḏāwī, *Anwār al-Tanzīl wa asrār al-ta'wīl*, Dār al-rušd, Beirut, 2000.
- Ibn 'Aǧība, *Al-Baḥr al-madīd*, Dār al-kutub al-'ilmiyya, Beirut, 2005.
- Ibn 'Aṭīyya, *Al-Muḥarrar al-waǧīz fī tafsīr Kitāb al-'azīz*, Dār al-kutub al-'ilmiyya, Beirut, 2001.
- Ibn al-Ġawzī, *Zād al-masīr fī 'ilm al-tafsīr*, Dār al-fikr, Beirut, 2009.
- Ibn Džuzejj, *Olakšani komentar Kur'ana*, prev. N. Ćeman, Libris, Sarajevo, 2014.
- Ibn Kaṭīr, *Tafsīr al-Qur'an al-'aẓīm*, Ğam'iyya ihyā' al-turāṭ al-islāmī, Kuwayt, 1996.
- Ḥalīl, 'Ādil Muḥammad, *Awwal marratan atadabbar al-Qur'an*, IAS, Kuwayt, 2017, 267.
- Al-Ḥiǧāzī, Muḥammad Maḥmūd, *Al-Tafsīr al-wāḏiḥ*, Dār al-ǧil al-ǧadīd, Beirut, 1413. h.
- Al-Qurṭubī, *Al-Ġāmi' li aḥkām al-Qur'an*, Dār l-hadīṭ, Cairo, 1996.
- Maududi, Sayyid Abul Ala, *Tafhīm al-Qur'an – The Meaning of the Qur'an*, <http://www.english tafsīr.com/ Quran/76/index.html>.
- Al-Māwardī, *Al-Nukat wa al-'uyūn*, Dār al-kutub al-'ilmiyya, Beirut, 2012.
- Muftić, Teufik, *Klasična arapska stilistika*, El-Kalem, Sarajevo, 1995, 49-50.
- Muftić, Teufik, *Arapsko-bosanski rječnik*, El-Kalem, Sarajevo, 2017.
- Al-Rāzī, Al-Faḥr, *Maḥāṭib al-ǧayb*, Dār al-fikr, Beirut, 1981.
- Al-Sāmīrrā'ī, Fāḏil Šālīḥ, ' *Alā ṭarīq al-tafsīr al-bayānī*, Dār Ibn Kaṭīr, Beirut, 2017, 1/209-210
- Al-Šabūnī, *Šafwa al-tafsīr*, Dār al-Qur'an al-karīm, Beirut, 1981.
- Al-Suyūṭī, *Asrār tartīb al-Qur'an*, Dār al-faḏīla, Cairo, s.a.
- Al-Šawkānī, *Faṭḥ al-Qadīr*, Dār al-ma'rifa, Beirut, 2007.
- Al-Ṭabarī, *Ġāmi' al-bayān 'an ta'wīl āy al-Qur'an*, Dār al-salām, Cairo, 2007.
- Al-Zamaḥšarī, *Tafsīr al-Kaššāf*, Dār al-ma'rifa, Beirut, 2005.

آلمير فاتيتش

سورة الإنسان: مهمة الإنسان في الأرض

ملخص: تمثل هذه المقالة شرحاً - آية فآية - لسورة الإنسان / الدهر وهي السادسة والسبعون من سور القرآن الكريم، وعدد آياتها ٥١ آية. إن الموضوع الرئيسي لهذه السورة لخصه المؤلف بالكلمة «مهمة الإنسان في الأرض»، وأما مغزاها فهو أن الإنسان إذا فهم مهمته فهما صحيحا وأداها أداء صحيحا فقد أفلح وإلا فقد هلك.

Almir Fatic

Surah al-Insān: Man's Task on Earth

Summary: The paper presents an interpretation of the 76th Qur'anic Surah al-Insān or ad-Dahr, which contains 51 verses, using the verse-by-verse method. The author defined the main theme of this surah as "man's task on Earth", with the message that if a man correctly understands and performs his task, he will experience a good ending, while, otherwise, he will experience a bad ending.

Filozofijom do Boga Ibn Rušdov utjecaj na poimanje vjerskih načela

HARIS DUBRAVAC

dubravacharis@gmail.com
el-kalem

Sažetak: Ovaj rad se usredsređuje na one vidove života i djela Ibn Rušda koji su često bivali manje osvijetljeni u istraživanjima. Prvo se prikazuje Ibn Rušdov govor o “šerijatu filozofâ” kao proučavanju, odnosno istraživanju bičâ koje u konačnici vodi Bogu. Također, prema Ibn Rušdu, određivanje islama kao istinske filozofije dovodi do toga da je istinska filozofija prirodno “islamska”. Njegov primjer je posebno značajan po tome što njegova filozofija, zapravo, zadovoljava sve osnovne zahtjeve da se označi kao “islamska”: nju je oblikovao poznati muslimanski učejnik te oslovljava različita pitanja relevantna za islamsko vjerovanje. Potom se izlažu djelimično nepoznati utjecaji Ibn Rušdovih djela koji se očituju u knjigama Ibn Tejmije i Ibn Qajjima el-Dževzije. Raširenu tvrdnju da Ibn Rušdovo učenje nije imalo odjeka u muslimanskim područjima nakon njegove smrti te da njegovo mišljenje nije imalo utjecaj na filozofske radove na muslimanskom istoku, sve više savremeni autori dovode u pitanje. Ovaj osvrt je, zapravo, informativni prikaz koji predstavlja samo smjernice što bi mogle biti od koristi budućim istraživačima.

Ključne riječi: islamska filozofija, Bog, Ibn Rušd, šerijat filozofâ, biča, Ibn Tejmije, Ibn Qajjim el-Dževzije, eš'arije.

UVOD

U ovom radu usredsredit ćemo se na one vidove života i djela šerijatskog kadije i filozofa iz Endelusa Ibn Rušda (u. 595/1198. god.) koji su često bivali manje osvjetljeni u akademskim istraživanjima. Prvo ćemo prikazati Ibn Rušdov govor o “šerijatu filozofā» kao proučavanju, odnosno istraživanju bića što je samo po sebi najplemenitije djelo jer na koncu dovodi do Boga. Zatim pišemo o djelimično nepoznatim utjecajima Ibn Rušdovih djela koji se očituju u knjigama Ibn Tejmije i Ibn Qajjima el-Dževzije. Treba reći da raširenu tvrdnju kako Ibn Rušdovo učenje nije imalo odjeka u muslimanskim područjima nakon njegove smrti te da njegovo mišljenje nije imalo utjecaj na filozofske radove na muslimanskom istoku, savremeni autori sve više dovode u pitanje. Potom navodimo konkretan primjer u kojem se Ibn Tejmije služi Ibn Rušdovim djelima da bi se suprotstavio suparničkoj eš‘arijskoj teološkoj školi. Bitno je istaći da je ovaj rad, zapravo, informativni prikaz koji se ne udubljuje previše ni u jedan razmatrani obzir, već bi trebao predstavljati samo kratke blijeske što bi, možda, osvjetlili stazu kojom bi mogli hoditi budući istraživači. Prema tome, ovaj tekst treba posmatrati kao svojevrсни prikazni esej.

ŠERIJAT FILOZOFA

U jednom navodu koji se ne nalazi u latinskom prijevodu, na početku *Dugog komentara na Aristotelovu metafiziku*, kojeg je pisao u svom najzrelijem dobu, Ibn Rušd govori o šerijatu svojstvenom filozofima.¹ Taj iskaz je iznenađujući, ako ne i zapanjujući, ali i duboko poučan. Iznenađenje je u Ibn Rušdovoj tvrdnji da postoji šerijat, to jeste religijsko pravo – što uključuje i Sveti tekst – koji je svojstven filozofima, jer bi se, sigurno, pomislilo da šerijat zajednice važi podjednako za sve muslimane u onoj mjeri u kojoj proizlazi iz Kur’ana, hadisa i različitih tradicija islamskog prava. Zatim, zapanjujući je u svojoj odvažnosti s obzirom na historijski kontekst, jer znamo da je Ibn Rušd nekoliko godina, kao kadija, odnosno sudac, otvoreno zagovarao otvaranje prostora filozofiji u vjerskim raspravama. A ta Ibn Rušdova tvrdnja je duboko poučna jer prikazuje njegova gledišta o krajnjem cilju filozofije i prirodi krajnjeg predmeta metafizike.

Cilj filozofije se može naći u nauci metafizike gdje se odvija “istraživanje svih bića”, odnosno proučavanje bića kao bića. Ipak, ovaj poduhvat je za Ibn Rušda u krajnjem sveden na intelektualnu potragu za “spoznavanjem istine o

1 Vidjeti: Richard C. Taylor, “Averroes on the *Shari‘ah* of the Philosophers”, *The Judeo-Christian-Islamic Heritage: Philosophical and Theological Perspectives*, Richard C. Taylor i Irfan A. Omar (ur.), Marquette University Press, Milwaukee, 2012, str. 283–304.

Njegovoj Bīti”, Bīti Tvorca. Prema tome, vrijednost “istraživanja svih bića” i “znanja o onim stvarima koje je On stvorio” mogu se naći u mjeri u kojoj doprinose spoznavanju Božije Bīti. Filozofsko istraživanje kakvo je ovdje opisano nije puka potraga za teorijskom naukom kao najvišim vidom razumijevanja bića i Boga. Radije, to je upravo poduhvat filozofa koji je sam po sebi najplemenitije i najomiljenije djelo u koje se ljudska bića mogu upustiti, “najplemenitije služenje”, “potpuna poslušnost što je najuzvišenija poslušnost”. Kao takav, “šerijat svojstven filozofima” nadilazi sve druge oblike šerijata, sva druga obličja obožavanja i biva najsvršenije služenje Bogu. Zapravo, riječ je o zahtjevu da filozofi proučavaju Božansku Prirodu u nauci metafizike u vidu najvišeg obožavanja koje ljudska bića mogu poduzeti. U nastavku donosimo taj Ibn Rušdov navod:

Šerijat svojstven filozofima (*eš-šerī‘ah el-ḥāṣṣah bil-ḥukemā’*) jeste istraživanje svih bića, budući da se Tvorac ne obožava obožavanjem plemenitijim od znanja o onim stvarima koje je On stvorio što dovode do spoznavanja istine o Njegovoj Bīti – neka je Uzvišen! To [istraživanje što filozofi poduzimaju] jeste najplemenitije djelo koje pripada Njemu i najomiljenije koje činimo u Božijoj prisutnosti. Kako je samo krasno da neko ovako služi što je najplemenitije služenje i da se prihvati ove potpune poslušnosti, što je najuzvišenija poslušnost!

Metafizika je nauka u kojoj se poduzima spoznavanje Tvorca i to kroz Njegovu tvorevinu. Zbog toga, proučavanje ili istraživanje (*en-naẓar*) bića koje je samo po sebi najplemenitije djelo što na koncu dovodi do Boga, odnosno preko tih bića do Boga kao Tvorca, čini najveći šerijat, to jeste šerijat filozofa – obožavanje kroz proučavanje metafizike bića i Prvog Bića.

Drugi rad² koji se na neki način nadovezuje na rad Richarda C. Taylora razmatra pravni okvir Ibn Rušdovog čuvenog djela *Faṣṣul-meqāl*, u kojem, izgleda, postoji istinska želja da se pomire razumske tvrdnje sa zahtjevima vjere. Ibn Rušd je ovo pomirenje zasnovao na prihvatanju tumačenjske teorije da se Božanska Riječ obraća svim ljudima sukladno njihovim intelektualnim sposobnostima i da, shodno tome, nije isključio učene iz religijske dužnosti da prihvate objavljenu istinu. Također, suprotno prenaplašeno sekularističkim tumačenjima njegovog racionalizma, postoji osnova da se brani stav kako je Ibn Rušd donekle poimao filozofiju u religijskom smislu, kao najplemenitije djelo koje treba izvršiti u

2 Vidjeti: Diego R. Sarrió, “The Philosopher as the Heir of the Prophets: Averroes’s Islamic Rationalism”, *Al-Qanṭara*, sv. 36, br. 1, 2015, str. 45–68.

prisutnosti Božijoj, čineći njene praktikante pravim “nasljednicima vjerovjesnikā posredstvom demonstracije (*werešet el-enbijā’ bi wāsītatil-berāhīn*)”, jer ono što se uspostavlja kroz filozofski argument nije različito od onoga što nagovještava vjerovjesnička objava: filozofija je istinsko značenje islama a islam pak raskriva filozofski diskurs. Za filozofa poput Ibn Rušda, određivanje islama kao istinske filozofije dovodi do toga da je istinska filozofija prirodno “islamska”.³

Ibn Rušdov primjer je posebno značajan po tome što njegova filozofija, zapravo, zadovoljava sve osnovne zahtjeve da se označi kao “islamska”: nju je oblikovao poznati muslimanski učenjak te oslovljava različita pitanja relevantna za islamsko vjerovanje. Svakako, nezaobilazno je njegovo spomenuto djelo *Fašlul-meqāl*, što opovrgava sukob šerijata i filozofije (koju naziva *mudrost – hikma*). Ibn Rušd je bio vezan za jedinstveno tumačenje islama, što su prigrlili *El-Muwehħidūni*, koji su se okupljali oko Ibn Tūmerta i njegovog strogo tumačenja *tewħīda*.⁴ Ibn Rušd je, kako kaže Mahmoud Kassem, deformirao aristotelizam da bi ga islamizirao.⁵ Ibn Rušdova pobožnost ogleđa se i po tome što se u *Tehāfutu* ustručava baviti pitanjima koja su izvan vjerozakona.⁶ Čak kaže:

Svaki čovjek mora priznavati vjerozakonska načela i slijediti ih, a mora postojati i Onaj Ko ih postavlja. Poricanje i dovođenje u pitanje tih načela niječe čovjekov bitak, pa stoga krivovjernike treba ubijati. O tim načelima valja reći da su Božanske stvari koje premašuju ljudsko poimanje i mora ih se priznavati uprkos nepoznavanju njihovih uzroka.⁷

MAGLOVITI UTJECAJI

Fouad Ben Ahmed je u svoja tri rada⁸ govorio o neočekivanim utjecajima Ibn Rušdove misli. Prvi članak ima za cilj djelimično propitati ono što je

3 Vidjeti: Matteo di Giovanni, “How Islamic Is Averroes’s Philosophy?”, u: *La philosophie arabe à l’étude: Sens, limites et défis d’une discipline moderne*, Jean-Baptiste Brenet i Olga Lizzini (ur.), Vrin, Pariz, 2019, str. 693–705.

4 Vidjeti: Matteo di Giovanni, “Philosophy Incarnate. Ibn Rushd’s ‘Almohadism’ and the Problem of God’s Omniscience”, u: *La filosofia medievale tra antichità ed età moderna: Saggi in memoria di Francesco Del Punta*, Amos Bertolacci i Agostino Paravicini Bagliani (ur.), SISMEL – Edizioni del Galluzzo, Firenca, 2017, str. 139–162.

5 Vidjeti predgovor Daniela Bučana u: Abū-l-Walīd Muḥammad ibn Aḥmad ibn Muḥammad ibn Rušd Averroës, *Neswislost neswislosti*, s arapskog preveo: Daniel Bučan, Zagreb, Naprijed, 1988, str. XXXVI.

6 Vidjeti naprimjer: Averroës, *Ibid.*, str. 408.

7 Usp. *Ibid.*, str. 418.

8 Vidjeti: Fouad Ben Ahmed, “Ibn Rushd in the Ḥanbalī Tradition. Ibn Taymiyya and Ibn Qayyim al-Jawziyya and the Continuity of Philosophy in Muslim Contexts”, *The Muslim World*, sv. 109, br. 4, 2019, str. 561–581; id., “I’ādat Kitābat tārikh al-falsafa fī as-siyāqāt al-islāmiyyat as-sunniyya: Ibn

uspostavljeno kao historija filozofije u muslimanskom kontekstu nakon Ibn Rušda. Da bi to učinio, on je koristio jedno neuobičajeno gledište, naime stalište Ibn Tejmije (u. 728/1328. god.). Ibn Tejmijino djelo nam pruža barem tri elementa: prvi je da je Ibn Tejmije bio krajnje svjestan složenosti i bogatstva filozofske scene u muslimanskom kontekstu. Drugi element jeste da je Ibn Rušdova filozofija ponudila Ibn Tejmiji filozofsku i teorijsku alternativu kojoj je pribjegao da bi se suočio sa svojim protivnicima. Treći element jeste taj da mu je ova filozofija pružila mnoštvo filozofskih i metodoloških alata za procjenu historije filozofske i teološke misli, s jedne strane, i za formuliranje pluralističke vizije ove historije koja sprečava odbacivanje filozofije te omogućuje prisvajanje Ibn Rušdovih tekstova i misli, s druge strane.

U drugom radu autor razmatra poznatu tvrdnju da učenje endeluškog filozofa Ibn Rušda nije imalo odjeka u muslimanskim područjima nakon njegove smrti te da njegovo mišljenje nije imalo utjecaj na filozofske radove na muslimanskom istoku, da i ne govorimo o drugim disciplinama. Ponovno razmatranje toga će zadobiti oblik djelimičnog prikaza raznoraznih prenošenja pomoću kojih su Ibn Rušdovi tekstovi postali poznati u Egiptu i Šamu, u krugovima za koje se obično smatra da su protivnički nastrojeni prema filozofiji. U ovom članku se pokušava pokazati kako su Ibn Rušdove tekstove i filozofske ideje odmah nakon njegove smrti prihvatili neki učenjaci u Egiptu i Šamu, između ostalih i Ibn Tejmije. Autor pretpostavlja da bi takva recepcija mogla biti od pomoći na dva nivoa: prvi je da se ponovno napiše historija Ibn Rušdove misli nakon njegove smrti; drugi jeste da se baci novo svjetlo na intelektualni i doktrinarni razvoj koji je on iskusio tokom svoga života.

U trećem konkretnije govori o Ibn Rušdovom utjecaju na hanbelijsku tradiciju, naročito kroz angažiranje Ibn Tejmije i Ibn Qajjima el-Dževzije (u. 751/1350. god.) kao svojevrsnih nastavljača filozofije u muslimanskim kontekstima. Ben Ahmed se prvo osvrće na tvrdnje ranih orijentalista o navodnoj smrti Ibn Rušdove filozofije u svijetu islama. To je pogrešno iz najmanje četiri razloga. Prvo, Ibn Rušd je imao trideset i osam neposrednih učenika, od kojih su mu većina bili odani a mnogi su se nastavili baviti racionalnim naukama. Drugi razlog jeste to što je Ibn Rušd imao zanimljiv utjecaj na različite naučne discipline kao što su: pravo, teologija, historija, logika i književnost nakon svoje smrti. Treći razlog je to što su njegova djela zadugo bila dio kurikuluma različitih učenjaka nakon njegove smrti

Ṭaymiyya wa athar Ibn Rušhd”, *Hesperis-Tamuda*, sv. 55, br. 1, 2020, str. 303–354; id., “Mā dhā kānat ‘taf’alu’ kutub Ibn Rušhd fi Miṣr wa ash-Shām khilāl al-qarn al-rābi‘ ‘ashar li’l-milād? Aw Ibn Rušhd fi maktabah Ibn Ṭaymiyya”, *Al-Ibāna*, 6, 2021, str. 183–233.

kako svjedoče raznorazni primjeri iz četrnaestog i šesnaestog vijeka. Četvrti razlog, koji je srž ovog članka, jeste što su njegovi tekstovi i ideje odmah izašli izvan granica Endelusa te su se preselili na istočne zemlje islama da bi zauzeli veoma zanimljivo mjesto u spisima ličnosti kao što su Ibn Tejmijje i njegov učenik Ibnul-Qajjim u kasnom trinaestom i četrnaestom stoljeću. Mnogobrojni autori su istakli taj utjecaj. Oni obično naglašavaju gdje Ibn Tejmijje koristi Ibn Rušda: vezano za argument iz providenja i stvaranja te koncepte uzročnosti i stvaranja svijeta, Božanska svojstva, smjer, prostor... No, Fouad će ovdje prvenstveno govoriti o tome koje su tekstove koristili Ibn Tejmijje i Ibnul-Qajjim te utjecaju na oblikovanje njihovih stanovišta prema filozofskim aktivnostima u muslimanskom svijetu.

Čini se da je Ibn Tejmijje bio vodeći i, možda, jedini zagovornik Ibn Rušdovih ideja, ili barem nekih od njih, u istočnim zemljama islama tog razdoblja

Navikli smo da hanbelijsku školu smatramo najžešćim protivnikom filozofije i “racionalnih nauka”. Budući da je filozofija Ibn Rušda jedna od najracionalističnijih struja filozofije u historiji islama, ona sadrži sve elemente zbog kojih bi, vjerovatno, hanbelijski teolozi odbacili njegovo učenje. Zapravo, Ibn Rušda jeste žestoko kritikovao najkontroverzniji i najutjecajniji hanbelijski teolog iz 14. stoljeća, Ibn Tejmijje. Slijedeći put svog učitelja i razvijajući njegov kritički pristup, Ibnul-Qajjim je imao za cilj oštro kritikovati muslimanske filozofe. Ipak, Ibn

Tejmijjini i Ibnul-Qajjimovi spisi se mogu smatrati “bibliotekom” u kojoj se uz pomoć svojevrzne “neutralnosti” može odrediti stanje filozofije u muslimanskom svijetu iz četrnaestog stoljeća. Ibn Tejmijjina i Ibnul-Qajjimova djela nisu djela koja jednostavno odbacuju filozofiju.

Umjesto toga, ona pružaju najmanje tri naznake koje ukazuju na potrebu preispitivanja historiografije filozofije u muslimanskim kontekstima nakon Ibn Rušda. Prva naznaka je da su Ibn Tejmijje i Ibnul-Qajjim bili upoznati s filozofskim školama, ličnostima i tekstovima u muslimanskom svijetu, pošto su jasno znali po čemu se međusobno

razlikuju filozofije Ibn Rušda, Ebul-Berekāta el-Bagdādīja (u. 560/1165. god.), Aristotela i Ibn Sīnāa (u. 428/1037. god.). Druga naznaka jeste ta da je Ibn Tejmijje (i nekako Ibnul-Qajjim) imao izravan i potpun pristup mnogim Ibn Rušdovim važnim tekstovima: *el-Kešf‘an menāhidž el-edille*, *Tehāfutut-tehāfut*, *Fašlul-meqāl* i *Mes‘ele fi ennellāh tebāreke we te‘āla ja‘lem el-džuz‘ijjāt*. Iz obilne upotrebe Ibn Rušdovih tekstova lahko bi se zaključilo da je Ibn Tejmijje predstavio njegovu filozofiju kao alternativu ibnsinaovskoj tradiciji. Treća naznaka je da djela Ibn Tejmijje i njegovog učenika pokazuju kako je Ibn Rušdova filozofija bila dobro prihvaćena u hanbelijskom kontekstu. Stoga je sad očigledno da spisi Ibn Tejmijje i Ibn Qajjima el-Dževzije ne predstavljaju pobjedu hanbelizma nad filozofskim školama, kao što se prije tvrdilo, nego su dokaz širenja i slavodobitnosti filozofskih djela u muslimanskom svijetu. Ovi spisi se lahko mogu posmatrati kao “toplomjer” za mjerenje stepena do kojeg su ta filozofska djela uspjela prodrijeti u religijske krugove, za koje se obično misli da su izvor otpora i napada na racionalne nauke te uzrok propasti muslimanskog svijeta. Ibn Tejmijje smatra Ibn Rušda predvodnikom filozofa, najvještijim filozofom (*huzzākul-felāsife*) i najbližim islamu, jer je, prema njegovom mišljenju, odrastao u okruženju gdje su hadis i sunnet preovladavali. A za Ibnul-Qajjima, Ibn Rušd bolje poznaje filozofe i filozofiju od Ibn Sīnāa i njegovih učenika.

IBN TEJMIJJE S IBN RUŠDOM PROTIV FAḤRUDDĪNA ER-RĀZĪJA

Iz jedne studije Johna Hoovera uviđamo da je Ibn Tejmijje čak koristio stavove Ibn Rušda kako bi se usprotivio suparničkoj eš‘arijskoj školi, preciznije: Faḥruddīnu er-Rāziju.⁹ Ovo Ibn Tejmijjino zanimanje za Ibn Rušda te njegovo često navođenje dodatno dobija na značaju kad se ima u vidu Ibn Rušdova pozicija na muslimanskom istoku. Inače, Ibn Tejmijje i Ibn Rušd su se u velikoj mjeri slagali oko toga šta predstavlja vanjsko značenje (*zāhir*) objavljenih tekstova. Oni se slažu i da ti tekstovi ne poriču Božiju tjelesnost, pa stoga odbacuju eš‘arijske kelamske dokaze o Božijoj bestjelesnosti. Također se slažu da objava podržava stalnō, oduvječno Božije stvaranje svijeta, pa otuda ne prihvaćaju emanacijsku metafiziku Ibn Sīnāa i kelamske dokaze za Božiju egzistenciju zasnovane na vremenskom nastanku svijeta.

Hooverova studija se usredsređuje na Ibn Tejmijjinu upotrebu Ibn Rušdovog spominjanog djela *Kešf* u knjizi *Bejān telbīs el-džehmijje*. Ibn Tejmijje

9 Vidjeti: John Hoover, “Ibn Taymiyya’s Use of Ibn Rushd to Refute the Incorporalism of Fakhr al-Dīn al-Rāzī”, u: *Islamic Philosophy from the 12th till the 14th Century*, Abdelkader Al Ghouz (ur.), Vandenhoeck & Ruprecht, Göttingen, 2018, str. 469–492.

koristi Ibn Rušda da dovede u pitanje samoprolašeni položaj svog protivnika Rāzija kao racionalističkog teologa *glavnog toka* tako što će pobijati njegove argumente. Ustvari, postoje mjesta u *Bejānu* gdje Ibn Tejmijje, jednostavno, pušta Ibn Rušda da obavi težak posao na iznošenju racionalnih argumenata umjesto njega što ukazuje na to kako je Ibn Tejmijje, možda, imao poteškoća da sam racionalno brani svoja stajališta te je, možda, od Ibn Rušda učio kako potkrijepiti argument(e).

Čini se da je Ibn Tejmijje bio vodeći i, možda, jedini zagovornik Ibn Rušdovih ideja, ili barem nekih od njih, u istočnim zemljama islama tog razdoblja. Ibn Tejmijje nije bio ibnrušdovski filozof, ali je koristio Ibn Rušda za svoje tradicionalističke ciljeve.

ZAKLJUČAK

Uz Ibn Rušdovo ime se vezivalo mnogo toga što svakome ko ima iole ozbiljniji uvid u njegova djela izgleda, zasigurno, neodrživo. Brojna istraživanja i ideološke rasprave iz prošlog stoljeća su povezivali Ibn Rušda sa prosvjetiteljstvom, sekularizmom pa i liberalizmom. Čak je i takozvana liberalna džamija Ibn-Rušhd-Goethe-Moschee u Berlinu nazvana po njemu (i Geteu). A liberalna je jer tu mogu izmiješano obavljati namaz muškarci i žene koje ne moraju nositi mahramu te pripadnici LGBT populacije. Ne možemo se ne zapitati kakve veze ima Ibn Rušd s LGBT populacijom?

Zato smo u ovom tekstu, sklapajući mozaik od nekoliko radova, isticali ono što se često zanemaruje kad je posrijedi Ibn Rušd. Naprimjer, rijetko naglašavaju i podržavaoci i protivnici Ibn Tejmijje njegovo često pozivanje na Ibn Rušda te pohvale koje upućuje njegovom radu – zanimljivo je da se u Medini u uporednom fikhu izučava Ibn Rušdovo djelo *Bidājetul-mudžtehid*. Time se dovodi u pitanje postavka da je Ibn Rušd u potpunosti bio nepoznat u istočnim zemljama islama. Gotovo da se i ne spominje kako je Yanyali Esat-efendi – osmanski učenjak, naučnik i prevodilac, poznat i kao *Treći učitelj (el-mu'allim es-sāliḥ)*, imao dobar uvid u djela Ibn Rušda kojeg je hvalio, ali i kritikovao zbog grešaka u fizici.¹⁰

A kad je u pitanju metafizika koja je za Ibn Rušda nauka u kojoj se poduzima spoznavanje Tvorca i to kroz Njegovu tvorevinu, u njoj je nezaobilazan teocentrizam. To pokazuje kako se očekuje od ljudske misli da teži onome što je njen Istočnik.

10 Vidjeti: *The Biographical Encyclopedia of Islamic Philosophy*, Oliver Leaman (ur.), Bloomsbury Academic, London, 2015, str. 29, 88.

LITERATURA

- Abū-l-Walīd Muḥammad ibn Aḥmad ibn Muḥammad ibn Rušd Averroës, *Nesuvislost nesuvislosti*, s arapskog preveo: Daniel Bučan, Zagreb, Naprijed, 1988.
- Diego R. Sarrió, “The Philosopher as the Heir of the Prophets: Averroës’s Islamic Rationalism”, *Al-Qanṭara*, sv. 36, br. 1, 2015, str. 45–68.
- Fouad Ben Ahmed, “Ibn Rushd in the Ḥanbalī Tradition. Ibn Taymiyya and Ibn Qayyim al-Jawziyya and the Continuity of Philosophy in Muslim Contexts”, *The Muslim World*, sv. 109, br. 4, 2019, str. 561–581.
- Fouad Ben Ahmed, “I‘ādat Kitābat tāriḫ al-falsafā fī as-siyāqāt al-islāmiyyat as-sunniyya: Ibn Taymiyya wa athar Ibn Rushd”, *Hesp̄ris-Tamuda*, sv. 55, br. 1, 2020, str. 303–354.
- Fouad Ben Ahmed, “Mā dhā kānat ‘taf‘alu’ kutub Ibn Rushd fī Miṣr wa ash-Shām khilāl al-qarn al-rābi‘ ‘ashar li’l-milād? Aw Ibn Rushd fī maktabah Ibn Taymiyya”, *Al-Ibāna*, 6, 2021, str. 183–233.
- John Hoover, “Ibn Taymiyya’s Use of Ibn Rushd to Refute the Incorporalism of Fakhr al-Dīn al-Rāzī”, u: *Islamic Philosophy from the 12th till the 14th Century*, Abdelkader Al Ghouz (ur.), Vandenhoeck & Ruprecht, Göttingen, 2018, str. 469–492.
- Matteo di Giovanni, “Philosophy Incarnate. Ibn Rushd’s ‘Almohadism’ and the Problem of God’s Omniscience”, u: *La filosofia medievale tra antichità ed età moderna: Saggi in memoria di Francesco Del Punta*, Amos Bertolacci i Agostino Paravicini Bagliani (ur.), SISMEL – Edizioni del Galluzzo, Firenca, 2017, str. 139–162.
- Matteo di Giovanni, “How Islamic Is Averroës’s Philosophy?”, u: *La philosophie arabe à l’étude: Sens, limites et défis d’une discipline moderne*, Jean-Baptiste Brenet i Olga Lizzini (ur.), Vrin, Pariz, 2019, str. 693–705.
- Richard C. Taylor, “Averroës on the *Shari‘ah* of the Philosophers”, *The Judeo-Christian-Islamic Heritage: Philosophical and Theological Perspectives*, Richard C. Taylor i Irfan A. Omar (ur.), Marquette University Press, Milwaukee, 2012, str. 283–304.
- The Biographical Encyclopedia of Islamic Philosophy*, Oliver Leaman (ur.), Bloomsbury Academic, London, 2015.

حارس دوبراواتس

بالفلسفة إلى الله:

تأثير ابن رشد في فهم الأصول الدينية

Haris Dubravac

Through the Philosophy to God:

Ibn Rushd's Influence on the

Understanding of Religious Principles

ملخص: تتركز هذه المقالة على ما في حياة وأعمال ابن رشد من الأوجه التي كثيرا ما كانت مضاءة في الأبحاث بأضواء قليلة. ومن أول ما هو معروض في المقالة قول ابن رشد عن «شريعة الفلاسفة» كبحث في الكائنات يؤدي في النهاية إلى الله. ثم يأتي عرض تأثيرات لا معروفة إلا للدرجة الجزئية لأعمال ابن رشد والتي تظهر في كتب ابن تيمية وابن القيم الجوزية. في الحقيقة هذه اللمحة عبارة عن عرض إعلامي لا تمثل إلا توجيهات بإمكانها أن تفيد للباحثين المقبلين.

Summary: This paper focuses on those aspects of Ibn Rushd's life and works that have often been less illuminated in research. First, it points out Ibn Rushd's talk about the "sharia of philosophers" as a study, that is, a research of a being that ultimately leads to God. Then, the partially unknown influences of Ibn Rushd's works, which are manifested in the books of Ibn Taymiyyah and Ibn Qayyim al-Jawziyya, are presented. This review is actually an informative overview that presents only guidelines that may be useful to future researchers.

Recepcija religijske slobode

DOC. DR. REŠAD PLOJOVIĆ

vpsmesihatnp@gmail.com
muftija beogradski

DOC. DR. SUMEJA SMILAGIĆ

sumeja.s@hotmail.rs
šef kabineta predsjednika mešihata islamske zajednice u srbiji

Sažetak: Danas u XXI stoljeću smatramo da sloboda, sloboda religije, sloboda vjerovanja i uvjerenja jesu jedan od temeljnih principa kako nacionalnog tako i međunarodnog poretka koji decidno reguliše osnovna i temeljna ljudska prava i slobode. Pojam sloboda (grč. ἐλευθερία; lat. libertas) izražava jedan od osnovnih i paralelno najkontroverznijih pojmova ljudske misli i prakse. Odnosi se, u općenitom smislu, na tvrdnju “biti slobodan” (nesputan, nezarobljen) i označava stanje u kojem subjekt može da djeluje bez prisile i zabrane. Položaj čovjeka potpuno suprotan slobodi jeste ropstvo. U modernoj politici, sloboda se sastoji od socijalnih, političkih, vojnih i ekonomskih sloboda na koje imaju pravo svi članovi zajednice. U filozofiji, sloboda uključuje slobodnu volju kao suprotnost determinizmu. U ontološkom smislu sloboda čini bit čovjeka, njegovu čovječnost, njegov identitet i integritet, njegovu genetski neponovljivu šifru koja ga razlikuje od ostalih bića determinisanih nužnošću. Cilj rada jeste sublimirati, analizirati, definisati etimološki i terminološki pojam sloboda i rezimirati različite koncepte religijske slobode izložene u radovima eminentnih muslimanskih autoriteta.

Ključne riječi: religija, pravo, sloboda, definicija, recepcija

UVOD

Kodifikacija principa slobode evaluirana je u raznim historijskim segmentima. Dobrim dijelom predstavlja duh evropskog iskustva u kojem je hrišćanska doktrina zauzimala dominantnu ulogu. Na tom putu, ostvarena prava i slobode odredili su strukturu abrahamovske porodice religije, gdje su procesi saradnje, tolerancije i razumijevanja znatno duži, time i sporiji za rezultate homogenizacije i integracije diverziteta, za razliku od procesa sukoba koji su znatno kraći, ali intenzivnije uvode društvenu dezintegraciju u fokus djelovanja sistemom ideoloških klišeja, u aktivni dezintegracijski proces ostvarujući društvenu herezu, sinkretizam, prozelitarizam. Sumirajući hronološku genezu događaja evidentno je da se nominalno “religijska sloboda” postavlja za prosperitetno, time i poželjno društvo. No, činjenično stanje sa terena obiluje heterogenim subjektivitetima koji iniciraju koliziju slobode kao pravne kategorije u teoriji i praksi. Nadalje, oblikovanje modernog koncepta religijske slobode na Zapadu i njegovo prihvatanje u međunarodnim instrumentima ljudskih prava u XX stoljeću postavili su izazov savremenoj islamskoj misli da se na odgovarajući način očituje spram ovog razvoja. Muslimanski pravници, teolozi i intelektualci ponudili su različite definicije slobode religije koje se međusobno razlikuju u pogledu shvatanja obima i sadržaja te slobode i njenih ograničenja.

Sloboda religije se u dokumentima Ujedinjenih nacija (u daljnjem tekstu UN-a) o ljudskim pravima tretira skupa s pravom na slobodu misli i savjesti. Formulacijom “pravo na slobodu misli, savjesti i religije” nastojalo se obuhvatiti sve vrste stavova koje pojedinac može zauzeti spram fenomena religije - od prihvatanja religije, preko indiferentnosti spram nje do njenog odbacivanja. Pravo na slobodu religije definisano je u članu 18. Univerzalne deklaracije o ljudskim pravima (UDLJP) iz 1948., koji glasi: “Svako ima pravo na slobodu misli, savjesti i vjere, to pravo uključuje slobodu da promijeni svoju vjeru ili vjerovanje i slobodu da se, bilo pojedinačno ili u zajednici s drugima, javno ili privatno, ispoljava vjera ili vjerovanje učenjem, vršenjem, obredima i održavanjem.” Tekst čl. 18. UDLJP bitno je utjecao na definiranje prava na slobodu religije u drugim međunarodnim dokumentima o ljudskim pravima.

U čl. 18. Međunarodnog pakta o građanskim i političkim pravima (MPGPP) iz 1966. godine, moguće je raščlaniti četiri komponente koje čine sadržaj prava na slobodu misli, savjesti i religije. Prva komponenta odnosi se na čovjekovu unutarnju duhovnu sferu (forum internum), odnosno unutrašnji aspekt religijske slobode. Radi se o slobodi da se religija ili uvjerenje ispovijeda ili prihvati

po svom izboru. Drugu komponentu čini sloboda da se religija ili uvjerenje ispoljava individualno ili u zajednici sa drugima, u privatnom i javnom životu, u obredima, praksi i poučavanju. Treću sastavnicu slobode religije čini zabrana prisile kojom se narušava pravo pojedinca da ispovijeda ili prihvati religiju ili uvjerenje po svome izboru. Ova odredba koja, prema nekim autorima, odražava kur'ansko načelo da u vjeru nema prisiljavanja (*lā ikrāha fī ad-dīn*), zabranjuje prisilno prevjeravanje, primoravanje na odricanje od religijskih uvjerenja te, na vrlo načelan način, ograničava prozelitizam ili misionarstvo kao jedan oblik manifestiranja religije. Konačno, četvrta komponenta slobode religije koja je sadržana u čl. 18 MPGPP jeste pravo roditelja, odnosno zakonskih staratelja da osiguraju svojoj djeci vjersko i moralno obrazovanje koje je u skladu s njihovim uvjerenjima. Prema Općem komentaru br. 22., paragraf 2., čl. 18. MPGPP, sloboda religije obuhvata slobodu teističkih, neteističkih i ateističkih uvjerenja kao i pravo da se ne ispovijeda bilo koja religija ili uvjerenje.

Predmet ovog rada jeste definisanje slobode religije u savremenoj islamskoj misli te utvrđivanje sličnosti i razlika između definicija koje su ponudili muslimanski pravni i drugi znanstvenici sa odredbama međunarodnopravnih akata o zagaranovanim ljudskim pravima i slobodama, koja su u pravnom saobraćaju definisana "saobraćajnim znakom" na kojem je ugravirana njihova pravna snaga i dještvo *erga omnes* u odnosu na sva treća lica.

Tradicionalna islamska pravna teorija ne poznaje izraz *ḥurriyya ad-dīn* kojim se u modernoj islamskoj misli najčešće označava sloboda religije. No ipak, ne može se osporiti činjenica da su ideja i sadržaji religijske slobode sadržani u osnovnim izvorima islamskog prava i tretirani u tradicionalnoj fikhskoj teoriji, s tim što su oni iskazani drugim terminima i izrazima, kao što su: a) *lā ikrāha fī ad-dīn* (kur'ansko načelo koje su klasični jurisprudenti (pravnici) tumačili u značenju zabrane prisiljavanja nemuslimana na prihvatanje islama), b) *iqrār ad-dīn* (priznanje religije, odnosno religijske zajednice), u sklopu ugovora o *ḍimmi* (zaštita) koji vladar muslimanske države (*dār al-islām*) ili njegov zastupnik sklapa s nemuslimanskim podanicima, c) *tarkubum wa mā yadīnūn* (osiguranje slobode nemuslimanima da iskazuju svoju religiju, izvršavaju religijske dužnosti i žive u skladu s njenim pravilima), d) oružana borba s ciljem eliminacije fitne koja se ogleda u onemogućavanju ljudi da slobodno izražavaju religiju i proganjaju ljudi zbog njihove religijske pripadnosti. Shodno tradicionalnoj teoriji, promjena religije od strane pripadnika islama tretira se kao krivično djelo apostazije (*ridda*). Kada je u pitanju unutarreligijska sloboda, tradicionalna islamska pravna teorija, u principu, toleriše alternativno tumačenje religije koje se

razlikuje od tumačenja većine ili ortodoksije (*abl al-sunna wa al-ġamā'a*), ali pod uvjetom:

a) da se novo tumačenje ne propagira među sljedbenicima “ortodoksije” i b) da se ono ne pokušava nametnuti silom, odnosno da ono ne predstavlja prijetnju po javni red i sigurnost.

U savremenoj islamskoj misli koristi se nekoliko izraza za označavanje slobode religije ili vjerovanja: *ḥurriyya ad-dīn*, *al-ḥurriyya ad-dīniyya*, *ḥurriyya at-ta-dayyun*, *ḥurriyya al-i'tiqād*, *ḥurriyya al-'aqīda* i dr. Lepeza razilaženja (*ihtilāf*) u poimanju slobode religije u modernom diskursu o islamu i ljudskim pravima (*ḥuqūq al-insān fī al-islām*) izuzetno je široka. Otuda smo se opredijelili da izvršimo analizu većeg broja definicija i koncepata slobode religije izloženih u radovima savremenih muslimanskih autora i ustanovimo glavne tendencije u definisanju. Osim toga, neophodno je ustanoviti one komponente religijske slobode koje su prisutne kod najvećeg broja autora. Na temelju analize koncepcija slobode religije u savremenom diskursu o islamu i ljudskim pravima, moguće je identificirati tri ključne tendencije u definisanju koje će biti predstavljene u narednom odjeljku.

TENDENCIJE U DEFINISANJU RELIGIJSKE SLOBODE

Manji broj muslimanskih autora smatra da je sam koncept religijske slobode (*al-ḥurriyya ad-dīniyya*) potpuno irelevantan za muslimane s obzirom na to da očitovanje islama, izvršavanje islamskih dužnosti i pozivanje u islam spadaju u religijske dužnosti muslimana, a ne u domen njegove slobode te imajući u vidu da islamsko pravo zabranjuje muslimanu promjenu religije. Kada su u pitanju nemuslimani, oni imaju slobodu da ispovijedaju i slijede ili ne ispovijedaju i ne slijede bilo koju religiju ili uvjerenje. Neki od autora koji zastupaju naznačena gledišta osporavaju i sam koncept slobode religije (*ḥurriyya ad-dīn*) te drže da islamsko pravo poznaje samo koncept vjerskih prava (*al-ḥuqūq al-i'tiqādiyya*) u koja spadaju: a) zabrana prisiljavanja nemuslimana na primanje islama, b) zaštita islama i šerijata od strane države, c) pravo na teološka i pravna razilaženja u islamu i d) intervenciju države u slučajevima iznošenja stavova koji konstituišu apostaziju (*ridda*).

Veliki broj savremenih muslimanskih autora, od kojih posebno izdavačimo: Munīra Ahmada al-Bayātija, Sulaymāna ibn 'Abd ar-Raḥmāna al-Haqīla, Muhammada al-Gazālīja, Ḥayyila Muḥammada Garāybaha, 'Abd al-Waḥhāba 'Abd al-'Azīza, Muhammada az-Zuḥaylīja, Ibrahīma 'Abdullaha al-Marzouqija i dr., načelo slobodne religije definišu sukladno kur'anskom pravilu *lā ikrāha*

fi ad-dīn i pravo pojedinca na prihvatanje ili neprihvatanje religije kao rezultat osobnog promišljanja i srčanog uvjerenja. No, viđenja tradicionalne islamske jurisprudencije osporava pravo muslimana na promjenu religije i slobodu javnog izražavanja ateističkih (ili materijalističkih) uvjerenja nastavljaju živjeti u radovima ovih autora.

Islamsko pravo, prema viđenju ovih autora, garantuje slobodu izražavanja religije kroz individualno i kolektivno obavljanje vjerskih obreda, vjersko poučavanje i organiziranje u vjerske zajednice. Dio autora koji pripadaju ovoj tendenciji, kao sastavni element slobode religije ističe i pravo pozivanja u religiju, odbrane religije od napada i kritike drugih te vođenja polemika sa pripadnicima drugih religija (*ḥurriyya al-munāqašāt ad-dīniyya*).

Normativno-pravna zaštita slobode religije odnosi se na muslimane i nemuslimane podjednako, s tim što neki autori koji pripadaju ovoj tendenciji priznaju slobodu religije isključivo pripadnicima monoteističkih religija. Kao ilustraciju ove tendencije predstaviti ćemo koncept slobode religije kod Muhammeda az-Zuḥaylija.

Naime, Muhammed az-Zuḥayli o slobodi vjerovanja u islamu kaže sljedeće: "Islam ne obavezuje punoljetnog i duševno zdravog čovjeka na njegovo prihvatanje (...) Punoljetnoj osobi je ostavljena sloboda vjerovanja i izbora religije koju želi, pod uvjetom da snosi posljedice svog izbora (...) Činjenica je da je ovo teško i strogo pravilo za vjeroodstupnika (*murtadda*) ogranak slobode religije i vjerovanja, jer islam nikoga ne prisiljava na njegovo prihvatanje i ulazak u njega, dok se u njemu ne javi potpuno uvjerenje i puno zadovoljstvo (...) pa ako nakon toga istupi iz islama – to znači da je u islam ušao licemjerno i pretvarajući se te zbog sitnog interesa, a da je pritom nevjerništvo ostalo u njegovom srcu, što je poigravanje s vjerovanjem i svetinjama te zaslužuje pogubljenje zbog ovog krivičnog djela, ili je pak izišao iz islama zbog navođenja šejtana, ljudi i džina (...). U tom se slučaju traži od njega pokajanje i otkrivaju mu se istine (...) i otklanjaju od njega sumnje, pa ako ustraje, kažnjava se pogubljenjem zbog poigravanja svetinjama, vjerovanjima i religijama te atakovanja na javni poredak (...)."

Definiranje slobode religije iz islamske teološke i normativne perspektive zahtijeva da se analizira i razmotri odnos između ove slobode i koncepta zaduženja (*taklīf*). Posljednji koncept se u islamskoj pravnoj terminologiji definira kao zahtjev Zakonodavca kojim se nalaže određeno činjenje ili nečinjenje, odnosno propuštanje u formi pravne norme (*ḥukm*). Islamsko pravo tretira čovjeka pravnim obveznikom (*mukallaf*), ako ispunjava uvjete punoljetstva i duševnog zdravlja. *Mukallaf* ima obavezu da izvršava vjerske dužnosti i poštuje šerijatske

propise i norme. Ovakva koncepcija je u skladu s islamskim viđenjem smisla čovjekovog života. Taj smisao se traži u čovjekovom odnosu i djelovanju naspram Boga, svijeta i drugih ljudi.

Ergo, smisao i vizija života na Zemlji vezan je za čovjekovo djelovanje, koje se u konačnici interpretira i valorizira na ahiretu. Stoga se u Kur'anu, uz vjerovanje (imān), obavezno spominje i praktično ostvarenje takvog vjerovanja: *Oni koji vjeruju i čine dobra djela...* česta je kur'anska sintagma. Šerijat ima praktičnu funkciju - da čovjekovo djelovanje i ponašanje dovede u sklad sa Božijom voljom.

Islamsko pravo normira i utvrđuje, na osnovu decidnih pravila i propisa, jednaka prava muslimana i nemuslimana kao građana islamske države uključujući i pravo na slobodu religije.

Druga tendencija se očituje kroz načelno prihvatanje koncepta slobode religije, koji se zasniva na kur'anskom ajetu *Lā ikrāha fī ad-dīn* ("u vjeru nije dopušteno silom nagoniti"). Shodno ovom pristupu, sloboda religije obuhvata sljedeće osnovne elemente: a) zabranu prisiljavanja na prihvatanje islama i b) slobodu individualnog i kolektivnog ispoljavanja vjere, u privatnosti i javnosti, kroz obavljanje vjerskih obreda, vjersko poučavanje i primjenu vjerozakona.

Sloboda religije je ograničena zabranom istupanja iz islama te zabranom javnog manifestiranja ateističkih uvjerenja.

Dvije su ključne razlike između ovog i prethodnog pristupa definisanju slobode religije u islamu. Mada svi autori koje smo svrstali u ovu tendenciju zalažu se za kontekstualno tumačenje tekstova sunneta na kojima se temelje klasična pravila o apostaziji i općenito smatraju da je njihova primjena u današnjem kontekstu neopravdana. Neki od naznačenih autora ovog usmjerenja u svojim djelima zalažu se za širenje domena zaštite slobode izražavanja religije i uvjerenja u islamskom pravu na pobornike ateističkih, agnostičkih, sekularističkih, materijalističkih i drugih filozofskih uvjerenja današnjeg

vremena. Kao ilustraciju treće tendencije navest ćemo definiciju i ključne odrednice koncepta religijske slobode kod Rašida al-Gānūšija.

Prema Al-Gānūšiju, sloboda vjerovanja je “pravo pojedinca da odabere vjerovanje bez bilo kakve prisile”. Šerijat garantuje slobodu vjere kao nužan preduvjet čovjekove odgovornosti pred Bogom. U isto vrijeme stavlja u obavezu muslimanima da argumentima pozivaju ljude istini, te da u njenoj odbrani istine, ako je to potrebno, koriste i oružanu silu. Nadalje, islam je zajamčio pravo pripadnika svih vjera da grade bogomolje i obavljaju svoje vjerske obrede te slobodu izražavanje religije, s ciljem odbrane religije, pozivanja u nju i kritike drugih religija. Istupanje iz islama (ridda) u vrijeme Poslanika, a.s., imalo je svojstvo prvenstveno političkog delikta i ono nema veze sa slobodom pojedinca da, prema svojoj savjesti, odabere religiju ili uvjerenje koje će slijediti.

Islamsko pravo normira i utvrđuje, na osnovu decidnih pravila i propisa, jednaka prava muslimana i nemuslimana kao građana islamske države uključujući i pravo na slobodu religije. U islamskoj državi nemuslimani imaju slobodu izražavanja svojih vjerskih, ali i svjetovnih učenja i svjetopogleda.

ODNOS SLOBODE RELIGIJE I KONCEPTA ZADUŽENJA (TAKLĪF)

Definisanje slobode religije iz islamske teološke i normativne perspektive zahtijeva da se razmotri odnos između ove slobode i koncepta zaduženja (taklīf). Posljednji koncept se u islamskoj pravnoj terminologiji definira kao zahtjev Zakonodavca kojim se nalaže određeno činjenje ili propuštanje u formi pravne norme (ḥukm). Islamsko pravo tretira čovjeka pravnim obveznikom (mukallaf), ako ispunjava uvjete punoljetstva i duševnog zdravlja. Mukallaf ima obavezu da izvršava vjerske dužnosti i poštuje šerijatske propise.

Ovakva koncepcija je u skladu s islamskim viđenjem smisla čovjekovog života. Taj smisao se traži u čovjekovom odnosu i djelovanju naspram Boga, svijeta i drugih ljudi. Dakle, smisao života vezan je za čovjekovo djelovanje. Stoga se u Kur'anu, uz vjerovanje (imān), obavezno spominje i praktično ostvarenje takvog vjerovanja: “Oni koji vjeruju i čine dobra djela...”, česta je kur'anska sintagma. Šerijat ima praktičnu funkciju – da čovjekovo djelovanje i ponašanje dovede u sklad sa Božijom voljom.

Imajući u vidu gore spomenuto, veći broj savremenih muslimanskih autora ukazao je na činjenicu da sloboda religije za muslimana ne znači slobodu od vjerskih zaduženja i primjene šerijatskih propisa. Prema S. H. Nasru, za privrženog čovjeka vjere, bio on jevrej, kršćanin ili musliman, slijedeće zapovijesti vjere nije lišavanje njegove slobode, nego njeno istinsko postizanje. Nasuprot

tome, za čovjeka koji je izgubio svoju vjeru, za jednog ateistu, ovo pokoravanje Božijoj volji je ograničavanje njegove slobode. M. S. R. al-Būtī ističe da zaduženost muslimana poštovanjem islamskih propisa nije u proturječju sa slobodom religije koju islam jamči. Naime, prihvatanjem islama čovjek dobrovoljno preuzima na sebe obavezu da poštuje njegove propise u svom životu i na taj način se približava svom Gospodaru.

Ebu Abdullah Muhammed ibn Idris eš-Šafi, ipak, smatra da je u savremenoj islamskoj jurisprudenciji potrebno načiniti distinkciju između vjersko-moralnih dužnosti prema Bogu (‘ibadāt) i pravnih dužnosti koje su ograničene na područje društvenih odnosa (mu‘amalāt). Klasični pravници su, prema njegovom shvatanju, vjersko-moralnim dužnostima prema Bogu neopravdano dali pravni karakter previdjevši činjenicu da se normativna zaštita prava osigurava samo da bi se, u slučaju potrebe za tim, prinudno ostvarili interesi titulara prava. U slučaju ibadeta, kao titular prava smatra se Allah, dž.š., mada On na više mjesta u Kur’anu ističe da činjenje ibadeta i robovanje ne priskrbljuje Njemu korist; ona pripada samom čovjeku. Iznoseći navedene konstatacije, Imam eš-Šafi se, međutim, ne osvrće na pitanje zekata koji spada među ibadete, ali se njime, istovremeno, nastoje ostvariti interesi primalaca zekata te mu se zbog toga teško može poreći njegova pravna obaveznost.

ZAKLJUČAK

Sloboda religije je u sistemu ljudskih prava UN-a definisana već UDLJP iz 1948., i to u vezi sa slobodom misli i savjesti. Ova definicija je imala presudan utjecaj na određivanje sadržaja religijske slobode u kasnijim instrumentima UN-a. Sloboda religije uključuje dvije suštinske komponente, i to slobodu vjerovanja, uključujući i slobodu promjene religije ili uvjerenja, i slobodu iskazivanja religije putem obreda, pridržavanja, prakse i poučavanja. U savremenoj islamskoj misli ne postoji jedinstven pristup definisanju koncepta slobode religije. Uočene su tri glavne tendencije u njegovom definisanju, među kojima je posljednja kompatibilna sa standardima UN-a o slobodi religije i uvjerenja.

Prva tendencija ogleda se u osporavanju samoga koncepta religijske slobode ili pak osporavanju njegove relevantnosti za pripadnike islama. Druga tendencija očituje se kroz načelno prihvatanje koncepta slobode religije, koji se zasniva na kur’anskom ajetu *Lā ikrāba fi ad-dīn* (“u vjeru nije dopušteno silom nagoniti”).

Shodno ovom pristupu, sloboda religije obuhvata sljedeće osnovne elemente: a) zabranu prisiljavanja na prihvatanje islama i b) slobodu individualnog i

kolektivnog ispoljavanja vjere, u privatnosti i javnosti, kroz obavljanje vjerskih obreda, vjersko poučavanje i primjenu vjerezakona. Sloboda religije je ograničena zabranom istupanja iz islama te zabranom javnog manifestiranja ateističkih uvjerenja. Treći pristup podrazumijeva eliminiranje navedenih ograničenja i širenje implikacija kur'anskog principa *Lā ikrāha fī ad-dīn*.

Shodno ovom pristupu, sloboda religije iz perspektive islama obuhvata: a) slobodu izbora vjere ili uvjerenja uključujući i promjenu vjere i zabranu vanjske prisile koja narušava ovu slobodu; ova sloboda je univerzalno ljudsko pravo koje posjeduje svaki čovjek, bez obzira da li je riječ o muslimanu ili sljedbeniku drugih religija i uvjerenja, b) slobodu individualnog i kolektivnog izražavanja religije, ali i nereligijskih, odnosno svjetovnih uvjerenja. Sloboda je sveprožimajući kosmički princip, princip prirode i nedvosmisleno duhovni, idejni i praktični princip islama kao vjere, a trebao bi biti i onih koji prakticiraju tu vjeru. Preciznije, da se princip umjerenosti reflektira na društvenu realnost u svim segmentima od ideje do realizacije na djelu.

Dakle, sloboda kao fundamentalni princip involviran je u islamu, a islam je općenit i partikularan, univerzalan i specifičan, formalan i sadržajan, monolitan i pluralističan, individualan i socijalan, i u tome se ogleda njegova univerzalna snaga egzistencije sve do Sudnjeg dana.

LITERATURE

- Besim Korkut, *Prijevod Kur'ana*, El-Kelimeh, Novi Pazar, 2010.
- Vojin Dimitrijević, Dragoljub Popović, *Međunarodno pravo ljudskih prava*, Beogradski centar za ljudska prava, Beograd, 2007.
- Milan Paunović, Boris Krivokapić, Ivan Krstić, *Međunarodna ljudska prava*, Pravni fakultet Beograd, 2014.
- Nasr Seyyed Hossein, *Srce islama*, preveli: E. Karić, R. Hafizović i N. Kahteran, El-Kalem, Sarajevo, 2002.
- Saḥnūn at-Tanuḥi, *Al-Mudawwana al-kubrā li Al-Imām Mālik ibn Anas al-Aṣbahī*, Dār al-kutub al-'ilmiyya, Bejrut, 1994.
- Fikret Karčić, *Studije o šerijatskom pravu*, Bemust, Zenica, 1997.

رشاد بلويوفيتش
سمية سمايلاغيثش
استقبال الحرية الدينية

ملخص: اليوم، في القرن الحادي والعشرين، نحسب أن الحرية - بما فيها حرية الدين والاعتقاد - تعد من المبادئ الأساسية للنظام القومي والدولي الذي ينظم وبطريقة واضحة حقوق الإنسان وحرياته الأصلية الأساسية. أما هذه المقالة فالغرض منها إعلاء مفهوم الحرية وتحليله وتعريفه من الناحية الاشتقاقية والاصطلاحية وتلخيص مختلف مفاهيم الحرية الدينية الواردة في كتب المفكرين المسلمين البارزين.

Resad Plojovic
Sumeja Smailagic
Reception of Religious Freedom

Summary: Today, in the XXI century, we believe that freedom, freedom of religion, freedom of belief and conviction are one of the fundamental principles of both the national and international order that decisively regulates basic and fundamental human rights and freedoms. The goal of the work is to sublimate, analyze and define the etymological and terminological concept of freedom and summarize the different concepts of religious freedom presented in the works of eminent Muslim authorities.

Kako čitati Kur'an sura El-Hadīd*

MUHAMMED ABDEL HALEEM

ha4@soas.ac.uk

profesor islamskih studija u school of oriental and afrikan studies,
univerzitet u londonu

Sažetak: Ovaj kratki esej predstaviti će analizu sure El-Hadīd, s namjerom da pokaže njeno organsko, strukturno i tematsko jedinstvo, kao primjer kako čitati Kur'an. Od prve riječi, koja slavi Boga, do posljednje, koja veliča Njegovu dobrotu, različiti ajeti koji čine suru El-Hadīd logično su poredani od početka do kraja, kreću se u svome prirodnom nizu: ne postoji ništa strano ili fragmentirano, nebitno ili usiljeno.

Ključne riječi: sura El-Hadīd, ajet, Kur'an, davanje, udjeljivanje, vjernici

Richard Bell predstavlja svoj prijevod sure El-Hadīd, medinske sure koja se sastoji od 29 ajeta, izjavom da “niz odlomaka, prilično ranoga medinskog datuma, čini temelj ove sure”.¹ On to prati kratkim odlomkom koji donosi detaljnu analizu pretpostavljenih datuma za različite ajete, obilatu (kao i obično) pretpostavljenim riječima kao što su “vjerovatno”, “nedugo nakon” i “prilično blizu”. Alan Jones uvodi svoj prijevod ove sure tvrdnjom, nakon izjave o datumima različitih dijelova, da “veći dio sure stoji kao vjerovanje, iako se u njoj nahodi nešto obodnavanja i nešto polemičkog materijala”.² U oba prijevoda, briga za vremenom objavljivanja ajeta očito se smatrala veoma važnom. To, međutim, nije ono što se inače očekuje od prijevoda: niti jedan prevodilac Biblije, ili bilo kojeg Shakespeareova djela, naprimjer, ne bi čitaocu iznio takvu spekulaciju. Nadalje, Bellovi i Jonesovi pristupi (kao što je prije ukratko ilustrirano) obilježeni su nagađanjima i nejasnoćama, i teško je nazrijeti kako oni doprinose razumijevanju sure.³ Njihovo pozivanje na strukturu Kur'ana slijedi tradiciju koja pretpostavlja da se sure sastoje od konglomerata suštinski različitog materijala te da nepovezano prelaze s jedne teme na drugu. U skladu s tim, u opisivanju strukture sura, Jones ih odvaja na odlomke opisane terminima kao što su “znakovi”, “priče”, “polemike” i “peroracije”. Međutim, takvo označavanje i nabrojanje može zamagliti sliku i odvratiti prevodioca i čitaoca od toga da vide o čemu sura zapravo govori. U prvom dijelu ovog eseja bit će predstavljena analiza sure El-Hadīd, s namjerom da pokaže njeno organsko, strukturno i tematsko jedinstvo, kao primjer kako čitati Kur'an.

Sura El-Hadīd prva je u grupi od pet sura (Kur'an, 57, 59, 61, 62. i 64), koje se nazivaju *al-musabbihāt*: to jest, sure koje počinju slavljenjem Boga koristeći glagol *sabbaha/yusabbihu*.⁴ U raspravi o aspektu početka kur'anske sure 57, Bell, jednostavno, navodi da “odlomak veliča Allaha”, a Jones da “sura stoji kao kredo (vjerovanje)”, bez ikakve reference na njenu ulogu u slijedu govora o spomenutoj suri. Ono što očito nedostaje Bellovoj i Jonesovoj analizi jest spoznaja značenja takvog početka i funkcije svakog ajeta u bilo kojoj datoj suri, te

* Ovaj rad predstavlja prijevod članka: M. A. S. Abdel Haleem, “How to Read the Qur'an: Sūrat Al-Hadīd (Qur'an, 57).” *Journal of Qur'anic Studies*, Vol. 10, No. 2

- 1 Richard Bell, *The Qur'an: Translated with a Critical Rearrangement of the Suras* (Edinburgh: T. & T. Clark, 1937-9), p. 558.
- 2 Alan Jones, *The Qur'an: Translated into English* (Cambridge: Gibb Memorial Trust, 2007), p. 501.
- 3 Istina je da i Nöldeke bilježi ajete u svojoj *Geschichte des Qorans (Povijesti Kur'ana)*, ali on je pisao povijest Kur'ana, a ne prijevod.
- 4 Mi ćemo se baviti ostatkom ovoga u široj studiji “Kako čitati Kur'an”.

kako svaki ajet vodi do onoga što slijedi, kako bi se izgradio sveukupni efekat. U nastavku rasprave vidjet ćemo da je shvaćanje ove funkcije ključno za holističko razumijevanje sure.

Prva grupa ajeta, koji čine diskretnu cjelinu unutar sure El-Hadīd:⁵

Allaha slavi ono što je na Nebesima i Zemlji; On je Silni i Premudri; On ima vlast na Nebesima i na Zemlji; On život daje i usmrti; On je Svemoćni. On je Prvi i Posljednji, i Pojavni i Nevidljivi, On je Sveznajući. On je Taj što Nebesa i Zemlju u šest dana stvori, a zatim se na Al-Arš postavi; zna šta u zemlju uhodi i šta iz nje ishodi; šta s Neba silazi i šta u njega uzlazi; On je uz vas ma gdje bili; šta činite Allah dobro vidi. On ima vlast na Nebesima i Zemlji; i sve će se Allahu vratiti. Noć u dan udijeva, te dan u noć udijeva; On dobro zna šta njedre grudi. (El-Hadīd, 1-6)

Ovi početni ajeti, podsjećajući vjernike da sve na Zemlji i na nebu slavi Boga, potiču ih da se pridruže horu Njegovih štovalaca i govore im da će, ako to ne učine, biti u nesuglasju s ostatkom stvorenog [svijeta]. Odlomak naglašava ključne Božije osobine koje Ga čine doista vrijednim slavljenja i poslušnosti, posebno činjenicu da On svime gospodari, On sve zna; Njegovo znanje je naglašeno u ovom odlomku pet puta na različite načine, tako da svako ko pokuša zavarati sebe ili druge, misleći da nema ništa za ponuditi i dati (kao što se traži u sljedećem ajetu 57:7) zna da ne može prevariti Boga. Drugi važan element ovog ajeta jest činjenica da će se svi vratiti Bogu da polože račun. Kao dio *targhība* (poticanja) da se poslušaju naredbe Gospodara i *tarhība* (ulijevanja strahopoštovanja, upozorenja) da se slomi otpor, ovo funkcionira i kao uvod u uputu koja slijedi.

Ovaj prvi odlomak vodi dalje do ajeta koji je temeljito važan za suru kao cjelinu u smislu svoje funkcije: *Vjerujte u Allaha i Poslanika Njegova, i trošite od onoga što vam je dao da naslijedite, jer oni među vama što vjeruju i troše veliku će nagradu imati. (El-Hadīd, 7)*

U ovom ajetu, srž cijele ove sure leži u imperativu *anfiqū* (trošite, podajte). Ovaj poticaj vjernicima da daju (udjeljuju) karakterističan je za način na koji Kur'an ne "izbacuje" samo naredbe, već uvijek ima za cilj popratiti naredbe koje daje racionalnim razlozima i opravdanjima kako bi vjernike uvjerio – tehnika nazvana *al-amr wa'l-targhīb*, ili *al-amr wa'l-tarhīb*. Takva opravdanja mogu doći prije ili poslije imperativne naredbe, ili i prije i poslije. U vezi s tim, sve što

5 Pri navođenju kur'anskih ajeta služili smo se prijevodom Kur'ana na bosanski jezik Esada Durakovića. Samo u slučajevima gdje je to kontekstualno važno, donosili smo i prijevod s engleskog, koji je sačinio autor ovoga teksta. (op. p.)

dolazi prije imperativnog *anfiqū* u suri El-Hadīd, i sve što dolazi iza njega, do samog kraja sure, radi na postizanju ovog cilja.

Ono što je ovdje vrijedno pažnje jest da, prije nego što sura traži od vjernika da daju (udjeljuju), ona ih upućuje da vjeruju u Boga i Njegova Poslanika, time implicirajući da onaj koji ne daje ne vjeruje na istinski način. Nadalje, prilikom iznošenja ovog poticaja ne kaže se “dajte nešto (dio) od svoga novca”, nego, radije, dajte ono što je On vama dao (što vam je On spustio), podsjećajući ih da je sve u životu došlo od Njega i da to neće imati zauvijek, a taj je element uvjeravanja možda utanačen kako bi primaoc poruke učinio sklonijim davanju, kao naknada za koju je vjernicima obećana velika nagrada.

Odmah nakon toga, naglasak se pomjera i Kur'an pita svoju publiku:

Šta je vama pa u Allaha nećete povjerovati dok vas Poslanik poziva da u Gospodara svoga vjerujete, i zavjet je vaš uzeo, ako ste vjernici?! On je Taj Koji Svome robu spušta dokaze koji su jasni da bi vas iz tminā izveo ka svjetlosti – Allah je, zaista, prema vama Predobar i Premilostiv. Šta je vama pa nećete na Allahovome putu potrošiti, kad će Allah Nebesa i Zemlju naslijediti?! Nisu jednaki među vama oni koji su prije Osvojenja trošili i vojevali – oni su na višem stupnju od onih koji su poslije trošili i vojevali, a svima im Allah dobro obećava; o onom što činite Allah je predobro Obaviješten. Ko je taj što će Allahu zajam lijepi uzajmiti, pa će mu On višestruko uzvratiti i nagrada plemenita će mu pripasti. (El-Hadīd, 8-11)

Kao što se ovdje može jasno vidjeti, Kur'an ne daje apstraktne, odvojene naredbe, već se obraća izravno svojoj publici: *Vjerujte...*, a zatim pita: *Šta je vama pa nećete povjerovati (Što ne biste vjerovali)*, uključujući ih u dijalog. Nakon toga, u devetom ajetu, slijede podsjetnici na Božiju dobrotu i milost u slanju poruke da [se] one koji vjeruju izvodi na svjetlo, kako bi ponovo shvatili da su oni koji su nemarni – u tami: *Šta je vama pa nećete na Allahovome putu potrošiti, kad će Allah Nebesa i Zemlju naslijediti?!...* (El-Hadīd, 10) I potvrđuje da su oni koji žure da daju bolji od onih koji oklijevaju, dok i dalje ima za cilj uvjeriti čak i one koji oklijevaju obećavajući “svima” dobru nagradu. Zatim se ideja o nagrađivanju darivalaca nadograđuje pitanjem: *Ko je taj što će Allahu zajam lijepi uzajmiti...* (El-Hadīd, 11) snažnom slikom u kojoj Bog traži od vjernika da mu daju zajam iz bogatstva koje On njima daje, zauzvrat obećavajući dvostruke nagrade, pa i više, na Dan kada će se to zaista računati: *Na Dan kada budeš vidio kako će vjernicima i vjericama, ispred njih i na njihovoj desnoj strani, svjetlost*

njihova bitati: "Blago vama danas – to su džennetski vrtovi kroz koje rijeke teku i u kojima će vjekovati; to je taj uspjeh veličanstveni!" (El-Hadīd,12)

Ovo obećanje o velikoj nagradi i vrhunskom trijumfu, koji čeka vjernike, u suprotnosti je sa sudbinom, ne nevjernika (*al-kāfirūn*), već licemjera (*al-munāfiqūn*), onih koji se pretvaraju da su vjernici, ali nisu spremni davati (udjeljivati): *Na Dan kada će licemjeri i licemjerke govoriti onima što su vjerovali: "Pripazite na nas, ne bismo li se mogli svjetlošću vašom poslužiti!", ali će im se kazati: "Natrag se vratite i držite se druge svjetlosti!" Potom će se između njih bedem postaviti, koji će kapiju imati, iza nje će milost biti, a izvan i ispred nje će se stradati. «Ne bijasmo li s vama?» oni će ih dozivati: "Dakako!"; njima će se uzvratiti, "ali ste se obmanjivali, iščekivali i sumnjali, tlapnjama se zanosili, dok nije odredba Allahova stigla i Obmanjivač vas o Allahu prevari. Zato se Danas nikakav otkup od vas neće uzeti, niti od onih koji nisu vjerovali; vaše boravište je u Vatri, ona će vam pristajati – užasno li je u njoj boraviti!"* (El-Hadīd,13-15).

Svi ajeti do ove tačke su organizirani tako da omekšaju srca svakog istinskog, ili, čak, oklijevajućeg, vjernika. Zato se ovdje upozoravaju licemjeri: toga dana od njih se neće primiti otkup, završit će kao nevjernici. Zatim dolazi pitanje: *Zar nije čas da onima što vjeruju srca postanu skrušena na spomen Allaha i onoga što On od Istine spusti, te da ne budu poput onih kojima je Knjiga davno data pa minu dugo vremena i ogrubješe srca njihova, i mnogi među njima su grješnici?!* (El-Hadīd,16)

A neodlučne se podsjeća, koristeći zavjet onih kojima je davno dato sveto pismo, a čija srca nisu omekšala, nego su otvrdnula: *Znajte da Allah život daje zemlji nakon njezine smrti; vama činimo bjelodanim dokaze zato da biste razumni postali!* (El-Hadīd,17) Baš kao što vide mrtvu zemlju kako oživljava,⁶ njihova srca mogu još uvijek oživjeti u ovom životu, ako koriste svoj razum. Oni se također podsjećaju na proživljenje, suđenje i sudbinu s kojom će biti svi suočeni: *Muškarcima i ženama koji sadaku daju i Allahu lijep zajam pozajmljuju višestruko će se vratiti i nagrada plemenita će im pripasti. Oni što u Allaha vjeruju i u poslanike Njegove – to su uistinu istinoljubivi; a šehidi – oni će u Gospodara svoju nagradu i svoju svjetlost imati; oni, pak, koji krivo vjeruju i znamenje Naše smatraju lažnim – to su oni što će Džebennemu pripadati.* (El-Hadīd,18-19)

Prvi put je u ovim ajetima velika čast i nagrada onih koji vjeruju i daju (udjeljuju) eksplicitno suprotstavljena sudbini onih koji ne vjeruju i poriču

6 Slika "mrtve zemlje" često se koristi u Kur'anu za proživljenje, npr. u surama 22:5 i 41:39.

Objavu, sugerirajući da oni koji ne slušaju i ne pokoravaju se sami sebe stavljaju u drugu kategoriju, stanovnike Pakla (Džehennema).

Do sada smo vidjeli kako Kur'an iznosi argumente da uvjeri vjernike da udjeljuju. Od dvadesetog do dvadesetčetvrtog ajeta ova se sura bavi temom iz drukčijeg ugla, s ciljem razbijanja dva izgovora koji bi mogli spriječiti vjernike u davanju. Prvi je njihova percepcija da su život u kojemu sada uživaju, bogatstvo koje gomilaju i za kojim žude toliko važni i dugotrajni da su oni bitni, da su početak i kraj svega: *Neka znate da je puka igra i zabava život zemni, te gizda i*

■
Vjerujte u Allaha i
Poslanika Njegova,
i trošite od onoga
što vam je dao
da naslijedite, jer
oni među vama
što vjeruju i troše
veliku će nagradu
imati. (El-Hadid, 7)

hvalisanje među vama, uvećavanje imetka i potomstva; to je poput blagorodne kiše poslije koje bilje krivovjerne zadivi, kada zatim bukne, a potom ga vidiš kako požuti, dok se najzad ne skrši. Na drugom svijetu, pak, bolna kazna, oprost od Allaha i zadovoljstvo Njegovo će biti – samo naslada varljiva je život zemni. (El-Hadid, 20)

Prolazno je sve ono što vjernici imaju u ovom životu, zato: *Natječite se za oprost Gospodara svoga i radi Dženneta koji je kao Nebo i Zemlja veliki i koji pripremljen je za one što su u Allaha i poslanike Njegove vjerovali; to je blagodat Allahova koju će kome ushtjedne darivati; Allah je Dobročinitelj Veličanstveni. (El-Hadid, 21)*

Drugi izgovor je onaj koji je artikuliran u ovoj suri u dvadesetdrugom i dvadesettrećem ajetu: *Nikakav udes nije Zemlju zadesio, niti vas, a da ga nema u Knjizi prije nego što damo da se dogodi – Allahu je to jednostavno sasvim. To je stoga da ne biste za onim što vam je promaklo očajavali i da ne biste zbog onoga što vam je dao likovali...*, izričita izjava da je svačiji životni rok, sreća ili nesreća određeni Božijim (sve) znanjem i od njih se ne može pobjeći, tako da se strah od smrti, siromaštva ili nesreće ne bi trebao koristiti kao izgovor za neposlušnost Bogu. Sasvim je jasno da su neki u zajednici

pokušavali odvratiti druge od davanja:⁷ *...Allah nikakve razmetljivce i hvalisavce ne voli; One koji škrtare i traže škrtost od drugih ljudi; a ko se okrene – pa baš je Allah Samodovoljni i Hvaljedostojni.* (El-Hadīd, 23-24) Ovo je bilo posebno nepoželjno jer je davanje bilo u korist borbe za odbranu muslimanskih interesa, kao što je jasno iz desetog ajeta ove sure: *Nisu jednaki među vama oni koji su prije Osvojenja trošili i vojevali – oni su na višem stupnju od onih koji su poslije trošili i vojevali...*, što se jasno odnosi na čin davanja (materijalnog bogatstva i vlastitih života), kao podršku muslimanskoj zajednici u borbi, i iz općeg principa da je džihad u Kur'anu normalno predstavljen u obliku "borbe [prvo] sa vašim posjedima a [zatim] vama samima" (*bi-amwālikum wa-anfusikum*).⁸ U vrijeme Objave nije bilo stalne vojske *per se*, te se očekivalo da će se vjernici dobrovoljno odazvati pozivu na oružje, ili ako se sami ne budu mogli boriti, [da će] osigurati finansijska sredstva za one koji su fizički sposobni, ali finansijski onemogućeni. Otuda poslanički hadis: "Svako ko je u stanju opremiti nekoga ko ide u pohod, sam će se smatrati borcem."⁹

Uvjeravanje da se daje (udjeljuje) i doprinosi je u suri El-Hadīd, do sada, provedeno [tako] da apelira na one koji vjeruju u poruku poslanu Muhammedu i učenja unutar te poruke. Pošto je ovo završeno na način koji smo vidjeli, sura ide dalje da proširi osnovu svoga uvjeravanja, ovaj put pozivajući se na poruku svih prethodnih poslanika: *Zaista, poslanike Svoje sa znamenjima smo poslali, i po njima smo Knjigu spustili, te Mjerilo, da bi ljudi pravično postupali, i dali smo željezo u kome je sila golema i za ljude koristi, te da bi Allah pokazao one koji pomažu Njega i poslanike Njegove i kada ih ne vide oni; zaista je Allah Moćni i Silni.* (El-Hadīd, 25)¹⁰

Dakle, ono što se zahtijeva od vjernika da učine (onih koji vjeruju u Muhammedovu poruku) preneseno je u domen povijesti. Jasno je stavljeno do znanja da su prethodni spisi imali isti cilj, postizanje pravde, te da je željezo, u

7 Kao oni koji ne vjeruju i pokušavaju druge nagovoriti na nevjerovanje.

8 Vidi: Kur'an, 9:41, 61:11, usp. 3:186. U 2:195, nakon rasprave o borbi protiv *...onih koji vas napadaju...* (El-Bekare,191), kaže se: *...založite se (dajte, udijelite) za Božiju stvar i ne doprinosite vlastitom uništenju vlastitim rukama.* Drugom prilikom, Kur'an osuđuje zaostale koji su krivili svoje prijatelje koji su poginuli u borbi: *I da ste u kućama svojim bili, opet bi oni kojima je suđeno da poginu na mjestu pogibije svoje izišli.* (Alu 'Imran, 154).

9 Al-Bukhārī, *Al-Sahīh*, Kitāb jihād, § 28.

10 Ovo je uobičajena strategija u Kur'anu. Izjavljuje, naprimjer: *...da Bog nije suzbio neke ljude drugima, mnogi samostani, crkve, sinagoge i džamije, gdje se često zaziva Božije ime, bili bi uništeni* (El-Hadždž, 40). U suri El-Bekare, 251, nakon što je David (Davud) ubio Golijata (Džaluta), Kur'an kaže: *Da Allah ne suzbija ljude jedne drugima, na Zemlji bi, doista, nered nastao.*

svojoj moćnoj snazi, poslano dolje (spušteno), poput Svetog pisma i Vage pravde, kako bi Bog mogao obilježiti i odrediti one koji će potajno pomoći Njemu i Njegovim poslanicima.¹¹ Pokazalo se u suri da su oni koji ne daju (ne udjeljuju) i ne poštuju učenja napustili Božiju uputu i Njegova Poslanika. Navođenje obaveza koje donose ranije poruke je još jedna tehnika kojom Kur'an predstavlja i opravdava svoja učenja,¹² i u tom svjetlu vjernicima je sada rečeno da je poruka koja im je poslana preko Muhammeda nastavak dugog niza prethodnih poruka:

Nuha i Ibrahima smo poslali, te učinismo da u potomstvima njihovim budu vjerovjesništvo i Knjiga – tako da su na Pravome putu neki njihovi, a mnogi od njih su grješni. Potom smo za njima poslanike Svoje upućivali; i Isaa, sina Merjemina, uputili smo i Indžil mu dali, te smo u srca onih koji su ga slijedili Mi blagost i samilost usadili, a monaštvo su izmislili – nismo im ga propisali – samo u želji da bi se zadovoljstva Allahova domogli; no, oni ne brinu brigu o njemu valjano, te ćemo onima od njih koji ispravno vjeruju nagradu dati, a grješni su među njima mnogi. (El-Hadīd, 26-27)

Sve ovo osnažuje opomenu upućenu vjernicima, u Muhammedovu poruku, da slušaju i povinuju se zahtjevu udjeljivanja. Ako su se, kao što stoji u 27. ajetu, neki kršćani opredijelili za pretjeranu duhovnost, ovo nije primjer koji treba slijediti, jer Bog to nije odredio. Ono što je On odredio za sve poslanike i njihove sljedbenike jasno je navedeno u ajetima 25. i 27. – da trebaju podržavati pravdu i tražiti Božije zadovoljstvo. Upućivanje na one koji su “ispravno vođeni” i mnoge “koji su prekršili zakon ranijih poruka” potiču vjernike u Muhammedovu poruku na poslušnost i pokornost kako bi bili u prvoj kategoriji.

Kako se ova sura približava kraju, nailazimo na 28. ajet koji kaže: *Vi, koji ispravno vjerujete, Allaha se bojte i u Poslanika Njegova vjerujte: dvostruku će vam nagradu iz Svoje samilosti darivati i svjetlost će vam dati pod kojom ćete hoditi, i vama će oprostiti – Allah je Onaj Koji prašta i Koji je Samilosni.* Od vjernika se ponovno traži da istinski vjeruju u Boga i Njegova Poslanika. Opet su im obećane dvostruke nagrade (kao u 11. ajetu), svjetlo (kao u ajetima 12. i 19.) te oprost. Posljednji ajet sure 57:29: *Neka znaju Sljedbenici Knjige da ne*

11 Važnost “željeza» ovdje je istaknuta činjenicom da je to naslov cijele sure. Također, lahko je primijetiti kako riječ “potajno” u ovom ajetu podsjeća na naglasak Božijem beskonačnom znanju, koje je ponovo istaknuto na početku sure.

12 Tako je, naprimjer, obaveza posta u mjesecu ramazanu uvedena u Kur'an sa: *Vi koji vjerujete, propisuje vam se post, kao što je bio propisan i onima prije vas...* (El-Bekare,183).

moгу ništa od Allahove blagodati imati, te da je blagodat u Allahovoj ruci, i kome hoće On će je dati: Allah je Dobročinitelj Veličanstveni. U ovom se ajetu naglašava vjernicima da im je On dao milost slanjem Poslanika, čak iako su neki ljudi/narodi Knjige tvrdili da su vjerovjesništvo i milost ograničeni na njih: oni ne kontroliraju niti ograničavaju Božiju dobrotu, već je On daje kome god hoće i On ju je sada dao vjernicima [onima koji vjeruju] u Muhammedovu poruku.¹³ Stoga oni trebaju slušati, povinovati se, udjeljivati i doprinostiti onako kako im je naloženo. Davanjem se (udjeljivanjem) mogu nadati da će dobiti i zaimati nešto od Božije neizmjerne dobrote.

Iz kratkog čitanja na ovim stranicama, nadajmo se da smo pokazali da se, od prve riječi, koja slavi Boga, do posljednje, koja veliča Njegovu dobrotu, različiti ajeti koji čine suru El-Hadīd logično kreću od početka do kraja u svojem prirodnom toku: ne postoji ništa strano ili fragmentirano, irelevantno ili usiljeno. Nijedan od sastavnih elemenata: glorifikacija, argumentacija, pozivanje na onostranost, nagrade i kazne, ili poslanička povijest, ne stoji izolirano. Umjesto toga, svi su povezani u apel srcu i umu izraženom kroz: *Knjigu čiji dijelovi nalikuju jedni drugima i u kojoj ima ponavljanja, od nje se koža naježi onima što strepe od Gospodara svoga, a pri spomenu Allaha smiri im se koža i srce.* (Ez-Zumer, 23) Upravo je takav apel, sa svim svojim međusobno povezanim elementima, duša Kur'ana i vjernike pokreće na djelovanje.

Kao što je, nadamo se, postalo jasno, rasprave o vremenu objavljivanja i označavanja riskiraju odvratanje čitaoca od uvida u ključnu tačku u suri. Kao što smo vidjeli, središnji je poziv vjernicima da *daju (udjeljuju)*, kao što je utjelovljeno u imperativu *anfiqū* u suri 57:7; to određuje strukturu, položaj, prirodu i funkciju svakog elementa podređujući sve duhu cjeline. Konjunkturane tvrdnje o sastavu Kur'ana, puko datiranje i označavanje, ne pokazuju čitaocima kako čitati Kur'an.

Prijevod s engleskoga:
Dženan Mušanović

13 U jednoj drugoj *musabbihāt* suri El-Džumu'a, neki od ljudi Knjige tvrde da su oni, *od svih ljudi... prijatelji Božiji* (6. ajet). Sura počinje: *Allaha slavi ono što je na Nebesima i ono što je na Zemlji – Vladara, Svetoga, Silnoga i Koji je Premudri. On je Taj što je nepismenima uputio Poslanika iz redova njihovih, koji im kazuje ajete Njegove, te ih čisti, poučava ih Knjizi i Mudrosti, jer su, zaista, ranije bili u očiglednoj zabludi; A i drugima koji im se još nisu priključili – ta On je Silni i Premudri. To je blagodat Allahova koju dariva kome hoće – Allah je zaista Blagodatnik Veličanstveni.* (El-Džumu'a, 1-4).

محمد عبد الحليم

القراءة الصحيحة للقرآن الكريم: سورة الحديد

ملخص: تقدم هذه المقالة القصيرة تحليلاً لسورة الحديد يرمي إلى تأكيد وحدتها العضوية والبنوية والموضوعية كمثال للقراءة الصحيحة للقرآن الكريم. الآيات المختلفة التي تؤلف سورة الحديد - من الكلمة الأولى المسبحة لله وحتى الكلمة الأخيرة المعظمة لفضله - تسير سيرا منطقياً ومعقولاً منذ البداية وحتى النهاية في مجرى عضوي: لا يوجد فيها شيء غريب أو مقطوع أو متصنع أو غير ذي علاقة.

Muhammed Abdel Haleem

How to Read the Qur'an: Surah Al-Ĥadīd

Summary: This short essay will present an analysis of Surah al-Ĥadīd with the intention of showing its organic, structural and thematic unity, as an example of how to read the Qur'an. From the first word, which glorifies God, to the last, which extols His goodness, the various verses that make up Surah al-Ĥadīd move logically from beginning to end in an organic flow: there is nothing extraneous or fragmented, irrelevant or forced.

Latinski prijevodi Kur'ana

HARTMUT BOBZIN

hartmut.bobzin@fau.de

institut za bliskoistočne i istočnoazijske jezike i kulture:

katedra za orijentalnu filologiju i islamske nauke

Sažetak: U ovom eseju Hartmut Bobzin daje sažet pregled historije prevođenja Kur'ana na latinski, počev od prvog prijevoda, koji je uradio Robert Ketonski 1143. u Toledu, pa sve do parcijalnih prijevoda Kur'ana u kasnijim stoljećima. Bobzin obrađuje pojavu latinskog prijevoda Kur'ana Marka iz Toleda, kao i od Ludovika Maračija. Prvi štampani prijevod Kur'ana na latinskom izišao je u Bazelu 1543. godine (objavili su ga Bibliander i Oporinus). Autor Hartmut Bobzin daje vrijedne podatke o utjecaju latinskih prijevoda Kur'ana na nastanak drugih evropskih prijevoda Kur'ana.

Ključne riječi: Prevođenje Kur'ana, latinski prijevodi Kur'ana, pobijanje Kur'ana, štampanje Kur'ana, latinski parcijalni prijevodi islamske svete knjige

UVOD

A rapska naučna literatura bila je ta koja je fascinirala učene ljude srednjovjekovne Evrope i pobudila niz latinskih prijevoda naučnih djela koja su, većinom, postala vrlo utjecajna u razvoju evropske nauke.¹ To nije bio slučaj s arapskom vjerskom literaturom u pravom smislu te riječi. Od samoga početka, ova vrsta islamske literature izgledala je odurna svakom kršćanskom učenjaku koji je bio zainteresiran za arapsku nauku i kulturu.

Čini se da ovo posebno važi za Kur'an, objavljenu svetu knjigu muslimana. Srednjovjekovno kršćansko zanimanje za Kur'an nije se pojavilo izravno na način kao što je, naprimjer, bio slučaj sa zanimanjem za muslimanska astronomska ili medicinska djela koja su, činilo se, davala nadu za naučno uzbudljivo čitanje. Zanimanje za Kur'an bilo je teološki motivirano. "Muslimanski nevjernici" nijekali su pouzdanost kršćanske Biblije, tvrdeći da je Biblija "manjkava" i "izmijenjena", kao i "nadomještena" Kur'anom, Božanskom riječju objavljenom Muhammedu, Božijem poslaniku. Prema tome, kršćanska polemička teologija je pokušala dokazati da je Kur'an bio samo puki oskudni ekstrakt iz Biblije, a da je Muhammed "lažni vjerovjesnik". Tako je pobijanje Kur'ana, kao logična osnova za bilo koji uspješni misionarski napor prema muslimanskom narodu, od samih početaka zapadnog kršćanskog zanimanja za islam postalo glavni poticaj za bilo koji pokušaj prevođenja Kur'ana.

STARI TOLEDSKI LATINSKI PRIJEVOD KUR'ANA I NJEGOV UTJECAJ

Kur'an je na latinski bio preveden prvi put po zapovijedi Petra Prečasnog (1092-1156), dobro poznatog opata iz Klunija.² Za vrijeme jednog putovanja u Španiju radi posjete klunijским manastirima (1142) bio je u mogućnosti angažirati dva učena čovjeka za različite prevodilačke projekte, koji su bili vezani za Petrov cilj da preobrati muslimanske ljude [u kršćanstvo] na miran način. Kao glavni zahtjev za takvu zadaću on je prepoznao upućenost u prave izvore islamske religije, prije svega u Kur'an. Prevodilac Kur'ana bio je Robert od Kettona (Robertus Kettenensis), koji je uradio svoj rad uz pomoć nekog španskog muslimana

1 Vidi uvod C.H. Haskins, *Studies in the History of Medieval Science*, Cambridge /Massachusetts/, 1927. (drugo izdanje), reprint 1960, 9. poglavlje; M. -Th. d'Alverny, "Translations and Translators", objavljeno u: R. L. Benson, /G. Constable (urednici), *Renaissance and Renewal in the Twelfth Century*, Oxford, 1982, 421-462.

2 Za tekst koji slijedi vidi: M. -Th. d'Alverny, 'Deux traductions latines du Coran au moyen-âge', objav. u: *Archives d'histoire doctrinale et littéraire du moyen-âge* 22/2 (1947/1948) 69-11; J. Kritzeck, *Peter the Venerable and Islam*, Princeton 1964; H. Bobzin, *Der Koran im Zeitalter der Reformation*, Stuttgart (djelo u izlasku; *Beiruter Texte und Studien*, sveska 42), usp. 2.2.4.4.

po imenu Muhammed. Robertov prijevod nije doslovan kako bi se moglo očekivati, jer ponekad Robert skraćuje kur'anski tekst ili nastoji poravnati teški stil nekoliko kur'anskih dijelova kako bi stvorio "čitak" tekst. Kao primjer jednog takvog skraćenog teksta može se navesti sura El-Kafirun:³

*Incredulos taliter alloquere: Ego quidem legem vestram atque sectam
minime sequor, nec vos meam. Igitur mea moneant, vobisque vestra.*

Nevjernicima savjetuj na taj način: Uopće ne slijedim vaš zakon i vašu sljedbu (vjeru), a ni vi moju. Dakle, moj zakon i moja vjera ostaju meni, a vama vaš zakon i vaša vjera.

Zajedno s Kur'anom bili su prevedeni uglavnom apokrifni materijali sire i hadisa, od kojih je najvažnije djelo *Masā'il 'Abdallāh b. Salām* (*Pitanja 'Abdullāhova*); to je bio dijalog Muhammeda i jevreja Abdia, koji je, poslije toga, primio islam i postao 'Abdullāh. Ovo malo djelo preveo je Hermann od Karintije (Hermann of Carinthia), jedno drugo ime ovog čovjeka je Hermannus S[c]lavus pod naslovom *Doctrina Mahomet* (ili *Theologia Mahometi*, prema jednom drugom rukopisu). Kasnije je ovo djelo postalo vrlo utjecajno, posebno zbog toga što su u njemu nađeni neki jevrejski pojmovi. Svi ovi tekstovi prevedeni s arapskog na latinski, zajedno s polemičkim tekstovima koje je napisao Petar Prečasni su, prema važnim istraživanjima koja je obavio M. –Th. d'Alverny, poznati kao "Corpus Toletanum" (Zbirka tekstova o islamu iz Toleda).

Tokom narednih stoljeća "Corpus Toletanum" bio je široko čitan u Evropi,⁴ koristili su ga mnogi kršćanski autori koji su pokušali pobiti islam, među njima Nikola Kuzanski (1401-1464),⁵ Dionisius Carthusianus (1402-1471),⁶ ili Juan de Torquemada (1388-1468).⁷ Od posebne važnosti je jedan rukopis [ovog prijevoda Kur'ana na latinski] koji je prepisan u Konstantinopolju 1437. godine. Hrvatski kardinal Ivan Stojković (Johannes de Ragusa, umro 1443) donio je taj rukopis na koncil u Baselu, gdje je ostao u biblioteci dominikanaca.

3 Izdanje od Bibliandera, Bazel, 1543, str. 188.

4 Usp. M. –Th. d'Alverny, 'Quelques manuscrits de la "Collevtio Toletana"', objavljeno u: G. Constable / J. Kritzcek (urednici), *Petrus Venerabilis (1156-1956)*, Rim, 1956. (Studia Anselmiana 40), str. 202-218.

5 Prijevod koristi svome djelu *Cribratio Alcorani*; usp. L. Hagemann, *Der Qur'an in Verständnis und Kritik bei Nikolaus v. Kues*, Frankfurt na Majni, 1976 (=Frankfurter Theol. Studien 21); Bobzin, *Koran*, poglavlje 2.2.2. Ovaj je rukopis Nikola Kuzanski posjedovao i popratio ga bilješkama, rukopis se još uvijek nalazi u The Hospital library u Kuesu (Cod. Cus. 108).

6 U njegovu djelu *Contra Alchoranum & sectam machometian libri quinque*; usp. Hagemann, *Qur'an*, 50. i dalje; Bobzin, *Koran*, poglavlje 2.2.4.8.

7 U njegovom *Tractatus contra principales errores perfidi Mahometi*.

Jedno stoljeće kasnije, taj rukopis je koristio švicarski teolog Theodor Bibliander (1504-1564) kad je pripremao svoje izdanje prijevoda Kur'ana na latinski, koji se temelji na ovom starom toledskom tekstu.⁸ Na nesreću, ovaj važni rukopis je izgubljen, kao i onaj rukopis koji je čitao Martin Luther u Wittenbergu početkom 1542. godine⁹ i koji je on nedugo nakon toga poslao Johannesu Oporinusu (1507-1568), velikom bazelskom izdavaču, koji se poduhvatio 1542. godine, uz pomoć Bibliandera kao urednika, štampati "Corpus Toletanum", zajedno s drugim važnim tekstovima koji pobijaju islam i historijske prikaze, odnosno, djela Turaka.

Štampanje i objavljivanje ovoga bazelskog Kur'ana pripada najfascinantnijim poglavljima iz povijesti ove knjige.¹⁰ Tokom gotovo cijeloga 16. stoljeća, Basel je bio jedno od vodećih evropskih središta štampanja knjiga zahvaljujući atmosferi vjerske tolerancije koja je, ipak, imala neka ograničenja. Kad je Oporinus počeo pripremati Biblianderovo djelo, on je sasvim slobodno ignorirao Bazelski zakon o cenzuri prema kojemu su svaku knjigu morale odobriti vlasti te općine. Ipak, tu su proceduru obično zanemarivali gotovo svi štampari u Baselu da bi brzo objavljivali knjige. Budući da je odštampao većinu prijevoda Kur'ana na latinski, Oporinusa su prijavili vlastima. Kad uprava grada nije mogla donijeti jasnu i jednoglasnu odluku o tome treba li Kur'an biti svrstan u jednu opasnu knjigu koju ne smiju čitati obični ljudi, imenovani su ekspertni svjedoci da bi presudili taj slučaj, a Oporinusu je bilo zabranjeno nastaviti štampanje Kur'ana. Naravno, Oporinus je ignorirao ovu odluku pa je bio utamničen na nekoliko dana, a dokazna građa bila je konfiscirana. Oporinus je bio oslobođen, ali pod uvjetom da neće štampati prijevod Kur'ana sve dok se ne donese konačna odluka, niti će bilo koga kontaktirati da bi pribavio podršku za ovaj svoj slučaj. Ipak, Oporinus je pisao Biblianderu, a među imenovanim ekspertima bilo je i onih koji su podržavali njegov slučaj, te su kontaktirali protestantske reformatore u Strasbourgu (posebno Martina Bucera), koji su, opet, sa svoje strane zamolili Martina Luthera za pomoć.

Izvjestaji koje su eksperti dostavili Vijeću Bazela imali su za posljedicu pat-poziciju: među šest eksperata tri su bila za podršku Oporinusovoj molbi da objavi Kur'an, dok su tri eksperta bila protiv. Svi eksperti složili su se da je

8 Usp. Bobzin, *Koran*, poglavlje 3.5.4.1.

9 Usp. Bobzin, *Koran*, poglavlje 2.2.4. i poglavlje 3.5.4.1.

10 O ovome što slijedi usporedi: M. Steinmann, *Johannes Oporinus. Ein Basler Buchdrucker um die Mitte des 16. Jahrhunderts*, Basel & Stuttgart, 1967. (Basler Beiträge zur Geschichtswissenschaft, 105), str. 20-31; Bobzin, *Koran*, poglavlje 5.1 (za dalje čitanje vidi *ibid.*, poglavlje 1, bilješka 4).

Kur'an heretička knjiga, tri eksperta su smatrala Kur'an opasnim, ako bi ga čitali neuki ljudi u kršćanskoj dogmi. To bi, tvrdili su, dovelo do neke vrste smetenosti među istinskim vjernicima. Treći izvještaj, koji je podnio Bonifacius Amerbach, najutjecajniji pravni konsultant Bazela, istaknuo je da jedna heretička knjiga kao što je Kur'an, prema rimskom pravu, ne bi se trebala pojaviti u jednom kršćanskom gradu. Ova pat-pozicija dovela je Oporinusa do toga da nije mogao nastaviti svoj posao, osim da Martin Luther napiše jedno pismo iz Wittenberga Vijeću Basela, preporučujući objavljivanje Kur'ana na latinskom iz teoloških razloga. Martin Luther je napisao to pismo.

U svome zagovaranju da se Kur'an objavi, Luther je naglasio koji značaj za kršćane ima pouzdano znanje o islamu, ne da bi se preobrazilo muslimanske vjernike [u kršćanstvo], nego, posve obrnuto, da bi se od apostazije zaštitile neke grupacije unutar kršćanske crkve. Lutherov strah u vezi "islamizacije" nije bio bez razloga: postojale su neke grupacije, posebno u Mađarskoj, koje su težile prema odbacivanju Trojstva, bio je to, takozvani, unitarijanski pokret.

Lutherova molba pokazala se uspješnom: Vijeće Bazela odobrilo je Oporinusu da nastavi svoj rad, ali samo pod određenim uvjetima: da se ime štampara, kao i ime grada Bazela, ne smiju spomenuti na izdanju, urednik ne može biti Oporinus, nego neko izvan Bazela, i, na kraju, nije dopušteno da se prijevod Kur'ana prodaje unutar zidova Bazela. I pored ovih restrikcija, prijevod Kur'ana postao je vrlo uspješan; Bibliander je preuzeo uredništvo od Oporinusa, Kur'an se prodavao posvuda, samo ne u Bazelu.

Ustvari, "Bazelski Kur'an" obuhvatio je mnogo više od samog latinskog prijevoda Kur'ana. Ova knjiga pojavila se u tri dijela, s različitim naslovnim stranicama. Prvi dio sadrži najveći dio "Corpusa Toletanuma", drugi dio obuhvata zbirku "Confutationes"¹¹ (Pobijanja), i treći dio "Historiae" (Povijest) Saracena kao i Turaka.¹² Ne može biti nikakve sumnje da su dva posljednja dijela odigrala važnu ulogu utoliko što se cijela ova knjiga može smatrati nekom vrstom "enciklopedije islama". Samo sedam godina nakon toga bilo je potrebno izdati drugo izdanje (1550); to je bio revidirani i dijelom prošireni "reprint". Međutim,

11 Među njima su *Cribratio Alcorani* [Kritika Kur'ana sa stanovišta kršćanske teologije] od Nikole Kuzanskog i *Confutatio Alcorani* [Pobijanje Kur'ana] od firentinskog dominikanca Ricoldoa da Monte Crocea (usp. u tekstu dalje) bila najvažnija djela. Usp. Bobzin, *Koran*, poglavlje 2.2.2. i poglavlje 2.2.1.

12 Najvažniji dijelovi ovog sveska su *Tractatus de moribus, religione, conditionibus et nequitia Turcorum* George of Hungaria (Džordža iz Mađarske), (usp. Bobzin, *Koran*, str. 38. i dalje) i dva djela od plodnog italijanskog pisca Paola Giovia (1483-1552): *Turcicarum rerum commentarius* i *Ordo ac disciplina Turcicae militiae* (usp. Bobzin, *Koran*, poglavlje 3.5.3, bilješka 410).

mного važnije od toga jeste činjenica da je ovaj prijevod 1542, odnosno 1550. godine star već četiri stotine godina, poslužio kao osnova za nekoliko prijevoda Kur'ana na evropske narodne jezike tokom narednih stotinu i pedeset godina, kao što su italijanski, njemački i holandski.¹³

Prvi od ovih prijevoda, onaj italijanski, pojavio se tri godine prije ovog “reprinta” u Veneciji.¹⁴ Ništa se ne zna o prevodiocu, kojeg često pogrešno poistovjećuju s urednikom, venecijanskim štamparom Andreaom Arrivabeneom. Prema naslovnoj stranici, prijevod je urađen “izravno s arapskog”. Ali to nije tačno, kako je to pokazao prvi put veliki holandski učenjak Joseph Scaliger (1540-1609).¹⁵ Može se dokazati vrlo lahko, ima li se u vidu “kompozicija” ovoga prijevoda Kur'ana, koji je podijeljen na tri knjige: prva sadrži tri rasprave iz “Corpusa Toletanuma”, koje služe kao neka vrsta historijskog ali i dogmatskog uvoda. Ovaj prijevod Kur'ana sačinjava drugi (sure 1-18) i treći dio knjige. Iz ovoga se čini jasno da je prijevod bez bilo koje stvarne vrijednosti za pravo razumijevanje Kur'ana. Međutim, treba uzeti u obzir da je utjecaj teksta ovoga prijevoda bio ograničen: Venecijanska inkvizicija je bila ta koja je 1554. godine zabranila čitanje ovoga Kur'ana. Lahko se može shvatiti to da je ova knjiga, pod takvim okolnostima, postala vrlo rijetka.

Iznenadjuće je da je ovaj prijevod Kur'ana na italijanski nađen u Konstantinopolju kad je Nijemac Salomon Schweigger (1551-1622) posjetio osmansku prijestonicu kao svećenički član jednoga austrijskog izaslanstva u vremenu od 1578. do 1581. godine.¹⁶ Dugo nakon njegova povratka u Njemačku, on je našao primjerak ovoga Kur'ana i preveo ga na njemački jezik; pojavio se 1616. godine.¹⁷ Sastav ovoga djela u cijelosti je onaj od prijevoda Kur'ana na italijanski, te je iznenadjuće zašto Schweigger nije koristio Biblianderov mnogo “naučničkiji” latinski tekst.

13 O različitim izdanjima prijevoda Kur'ana usp. Bobzin, *Koran*, poglavlje 3.5.2. (s daljnjim referencama). Informacije o štampanjima prijevoda Kur'ana na latinskom nalaze se u *World Bibliography of Translations of the Meanings of the Holy Qur'an. Printed translations 1515-1980*, Istanbul, 1986, pp. 285. i dalje, i utemeljene su na sekundarnim izvorima te sadrže mnoge greške. Prema tome, ova *Bibliography* ne treba se konsultirati kao izvor za pouzdane bibliografske podatke.

14 *L'Alcorano di Macometto, nel qual si contiene la dottrina, la vita, i costumi, e le leggi sue*. Tradotto nuovamente dall'Arabo in lingua Italiana. 1547. O ovome šire usp. Bobzin, *Koran*, poglavlje 3.5.5; C. De Frede, *Christianità e Islam tra la fine del medio evo e gli inizi dell'età moderna*, Napoli s.a. (bez godine izdanja), p.p. 63. i dalje.

15 O ovome šire usp. analizu u Bobzin, *Koran*, poglavlje 3.5.5.

16 Više detalja o Schweiggeru i njegovu putovanju vidi Bobzin, *Koran*, poglavlje 3.5.5.

17 *Alcoranus Mahometicus, Das ist: der Türcken Alcoran Religion vnd Aberglauben*. Nürnberg: Simon Halbmaier. Drugo izdanje pojavilo se 1623. godine u istoj izdavačkoj kući.

Schweiggerovo izdanje ima svoju vlastitu povijest. Prvo je bilo anonimno prevedeno na holandski,¹⁸ a potom preuređeno u vrlo proširenoj formi 1659. i 1664. godine,¹⁹ tokom vremena kad je “turska opasnost” prijetila središtu Evrope, sve su to pojedinačnosti koje su bile povezane s “magičnim” datumom 1666. godine kao mogućim datumom Smaka svijeta. Tako je izravni utjecaj onoga starog toledskog latinskog prijevoda Kur'ana [iz 1143. godine] potrajao više od pet stotina godina.

Mora se spomenuti jedno djelo čiji utjecaj nije bio tako velik. To je neka vrsta skraćenja toledskog teksta. Prvi put ga je uredio 1543. godine njemački humanistički učenjak Johann Albrecht v. Widmanstetter (1506-1557).²⁰ Autor ove *Epitome* nije poznat, kao ni vrijeme nastanka.

PRIJEVOD KUR'ANA NA LATINSKI LUDOVICOA MARRACIJA

Drugi štampani prijevod Kur'ana na latinski jeste djelo italijanskog svećenika Ludovicoa Marraccija (1612-1700).²¹ U nekim aspektima, Marraccijevo djelo, uspoređeno s onim od Bibliandera, jeste korak unatrag, uprkos svim svojim neosporivim filološkim vrednotama, odštampanom originalnom arapskom tekstu, tačnosti prijevoda, ili upotrebi izvornih islamskih vrela da bi se objasnilo značenje teškoga kur'anskog teksta.²² Način prezentiranja prijevoda išao je ovako: bezosjećajna podjela teksta na male jedinice, gdje se prvo daje arapski tekst, potom prijevod s nekim objašnjenjima i, na kraju, pobijanje. Ovo pobijanje je bilo glavni cilj Marraccijeva prevedenog djela, a vrsta pobijanja bila je tako gruba da veliki dio ovog djela nije imao sudbinu postati bestseller.²³

18 *De Arabische Alkoran, Door de Zarazijnsche en de Turcksche Propheete Mahomet*. Hamburg: Barent Adriaensz. Berentsma 1641. Kako se čini, mjesto štampanja je fiktivno. Usp. Bobzin, *Koran*, poglavlje 3.5.5, bilješka 635.

19 *Al-Koranum Mabumedanum. Das ist der Türcken Religion Gesetz und Gottes-lästerliche Lebr...* Nürnberg: J. A. & W. Enters d. J. Erben 1659. (1664). U nekim referentnim djelima nalazi se J. A. Endter kao ime ovog prevodioca. Međutim, prijevod je Schweiggerov; jedan član porodice Endter, čiji su pripadnici bili vrlo važni štampari, mogao bi biti “komentator” (u ovom djelu).

20 *Mabometis Abdallae filii Theologia dialogo explicata... Alcorani Epitome Roberto Ketense Anglo interprete*, [Nürnberg] 1543. Za daljnju informaciju o ovoj knjizi i o ovom autoru usp. Bobzin, *Koran*, poglavlje 4.

21 *Alcorani textus universus. Ex correctioribus Arabum exemplaribus summa fide, atque pulcherrimis characteribus descriptus, eademque fide, ac pari diligentia ex Arabico idiomate in Latinum translatus*. Patavii (Padua – Padova) 1698. – O Marracciju usp. Encicl. Cattolica VIII, 188; E. D. Ross u: BSOAS 2 (1921/3) 117-123; G. Levi della Vida, *Aneddotti e svagbi arabi e non arabi*, Milano/Napoli 1959, 193-210.

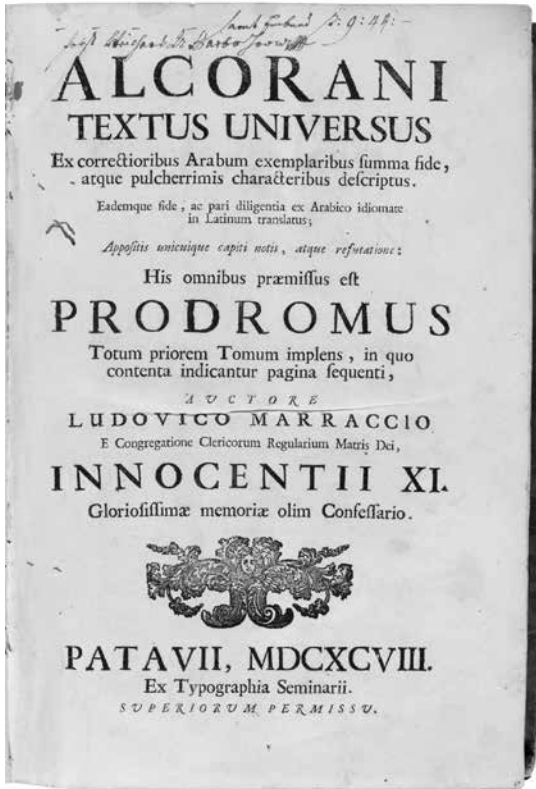
22 O rukopisnim [Marraccijevim] islamskim vrelima vidi: C. A. Nallino, u: *Raccolta di scritti II*, Roma/Rim, 1940, 90-134.

23 “Marraccius verbum nimis saepe verbo reddens, crebrasque parentheses exegeticas addens, genere scriptiois utitur, tam barbaro, aspero, abrupto, inculto, ut lectores fere offendat...” [“Marraccius vrlo često prenosi riječ po riječ i dodaje česte egezegetske zgrade, koristi stil pisanja tako barbarski, grub, nagao,

Njemački protestant i hebrajistički učenjak Christian Reineccius (1668-1752) uredio je jedno skraćeno izdanje Marraccijeva djela.²⁴ On je objavio samo

latinski tekst s nekim primjedbama i dodao vrlo koristan novi uvod. Čini se da je ova mala priručna knjiga postala vrlo uspješna, kao koristan kompendij za sve one teologe i druge učenjake koji nisu mogli čitati i razumijevati arapski tekst koji je, osim Marraccijeva izdanja, bio dostupan u izdanju velečasnog Abrahama Hinkelmana (1652-1695), koji ga je objavio 1694. u Hamburgu, bez prijevoda.²⁵ Marraccijev prijevod, kao i Hinkelmannovo izdanje, koristilo se uglavnom za teološke rasprave o islamu u okviru dogmatskih pitanja.

Taj prijevod je također poslužio kao osnova za

Kur'an na arapskom i latinskom – Ludovico Maracci (1612-1700)

nekulturan, da gotovo vrijeđa čitaoce...”]. O. Dombey, *Nova versio partis surae II.*, Diss, praes. J. D. Michaelis, Göttingen, 1754, p. a.

24 *Mohammedis Filii Abdallae Pseudo-Prophetiae Fides Islamitica, i. e. Al-Coranus ex idiomate Arabico... Latine versus...* Cura et opera M. Christiani Reineccii. Lipsiae (Leipzig, Lajpcig): Lanckisch, 1721. O Reinecciusu vidi ADB XXVIII, 15-17; on je također preuredio svezak Edward Pocockovih manjih filoloških djela (Leipzig, 1705).

25 *Al-Coranus s. Lex Islamitica Mubammedis, filii Abdallae Pseudo-prophetiae, ad optimorum codicum fidem edita*, Hamburg: Ex officina Schultzio-Schilleriana 1694. Širi opis Hinkelmannova izdanja Kur'ana dao je H. Braun, 'Der Hamburger Koran von 1694', u: *Libris et litteris* (FS H. Tiemann, Hamburg 1959), 149-166.

jedan novi prijevod na njemački jezik. Prevodilac je bio David Nerreter (1649-1726),²⁶ protestantski svećenik iz Nuremberga, koji je radio u nekoliko njemačkih gradova (među njima u Öttingenu, Nurembergu i Stargardu u Pruskoj). Tokom svojih studija u Altdorfu, on je stupio u krug pjesnika (“Pegnesischer Blumenorden”) i postao “poeta laureatus” 1670. godine. Nerreter je bio jedan od pionira pijetističkog pokreta u Njemačkoj i duboko pod utjecajem Philippa Jacoba Spenera (1635-1705). Uz pijetistička djela, Nerreterova njemačka prilagodba dobro poznatog djela Alexandera Rossa²⁷ *Pansebeia, or a View of all Religions in the World* (1653.) treba se smatrati njegovim najvažnijim naučnim doprinosom. Ovo djelo u svojoj njemačkoj prilagodbi sastavljeno je kao “trilogija” od koje je prijevod Kur'ana jedan njezin dio.²⁸ Usprkos njegovim vidljivim nedostacima, Nerreterovo djelo bilo je ipak važno: ono njemačkom čitaocu pruža mnogo jasniju ideju o Kur'anu negoli je to Schweiggerov prijevod mogao učiniti. Kasne 1800. godine bilo je objavljeno ponovno izdanje.²⁹

DRUGI LATINSKI PRIJEVODI KUR'ANA

Nije iznenađujuće da je broj prijevoda Kur'ana na latinski koji nisu štampani veći od broja onih koji su se pojavili kao štampane knjige. Nekih sedamdeset godina nakon “Corpusa Toletanuma”, urađen je jedan drugi “toledski” prijevod Kur'ana. Bilo je to djelo vrlo učenog kanonika Marka iz Toleda (Mark of Toledo, Marko Toledski),³⁰ koji je (poput Roberta Ketonskog i Hermanna od Carinthiae, od Koruške) prevodio naučna djela (naprimjer, Galena iz arapskog teksta od Ḥunayna ibn Ishāqa). Narudžbama nadbiskupa Don Rodrigoa Jimenez de Radaea (oko 1170/80-1247), Marko Toledski preveo je veliki broj knjiga od almohadskog “Mahdija” Ibn Tūmarta (koji je umro oko 1128), kao što je, također, preveo i Kur'an za misionarske svrhe. Za razliku od prijevoda njegovih prethodnika, Markovi prijevodi su prilično tačni, ali su pisani bez bilo kakve stilističke elegancije. Kao primjer, može se navesti 109. sura:

-
- 26 Usp. D. Wießner, *David Nerreter (1649-1726)*, u: Zs. F. Bayer, *Kirchengeschichte* 23 (1954), 144-164.
27 Alexander Ross (1590-1654); usp. DNB XLIX (1897) 251. i dalje; J. N. Wise, *Sir Thomas Browne's "Religio Medici" and two 17th Century Critics (K. Digby & Alex. Ross)*, Columbia/Miss, 1973.
28 *Neu-eröffnete Mahometanische Moschea etc*, Nürnberg: Wolfgang Moritz Endter, 1703.
29 (Carl Rose:) *Ueber die muhammedanische Religion, deren Sekten, Gebräuche, Feste, geistliche Orden etc*, Elberfeld: Comptoir f. Literatur, 1800.
30 O ovome usporedi d'Alverny, 'Deux traductions' (vidi prethodno bilješku 2), str. 113. i dalje; M. -Th. d'Alverny & G. Vajda, 'Marc de Tolède, Traducteur d'Ibn Tūmart', u: *Al-Andalus* 16 (1951), 99-140, 259-307; 17 (1952) 1-56; Bobzin, *Koran*, poglavlje 2.2.4.5.

Dic vos blasphemii Non adoro quod vos adoratis nec vos adoratis quod ego adoro. Vobis est lex vestra et mihi est mea.

Reci: O vi nevjernici, ne klanjam se onomu kojemu se vi klanjate, niti se vi klanjate onomu kojemu se ja klanjam. Vaš zakon (ostaje) vama, a moj meni.

Markov prijevod nije tako široko čitan kao onaj stariji toledski Kur'an (preostalo je samo pet rukopisa). D'Alverny je zaključivao da je Andre du Ryer (umro 1688), koji je objavio svoj francuski prijevod 1647. godine (*L'Alcoran de Mahomet*, Paris: A. de Sommaville), poznavao Markov tekst te ga koristio za svoj vlastiti prijevod.

Možda je najtužniji gubitak nestanak prijevoda koji je uradio kardinal Juan de Segovia (Huan de Segovija, umro 1458) tokom svoga boravka u manastiru Ayton (Savoyen).³¹ Ovaj veliki španski učenjak koji je bio prijatelj Nikole Kuzanskog i Enea Silvia Piccolomini (kasnije pape Pija II) prvi put je shvatio ideju višejezičnog [prijevoda] Kur'ana (*a polyglot Koran*). Uz pomoć jednoga muslimanskog učenjaka, on je ustanovio arapski tekst Kur'ana zajedno s jednim prijevodom na kastilijanski narodni jezik; kasnije je dodao jedan latinski prijevod. Tako je njegov trojezični Kur'an bio ograničen ne samo na učene ljude, već je na umu imao također i neobrazovane čitaocce. Postoji samo još uvod ovoga važnog djela.³² Dok kritikuje stari toledski prijevod, Juan ovdje opisuje potrebu za novim prijevodom Kur'ana, kao i svoje vlastite principe prevođenja.

Pod utjecajem mladoga filozofa Giovannija Pico della Mirandolae (1463-1494), novi interes za arapsku vjersku, kao i filozofsku literaturu pokazali su neki italijanski humanisti, koji su, prije svega, bili zainteresirani za kabalističko mišljenje. Među njima je bio kardinal Egidio da Viterbo (1469-1532).³³ Dok je bio u posjeti Španiji 1518. godine, novi prijevod Kur'ana za njega je uradio izvjesni Johannes Gabriel Terrolensis. Od ovog prijevoda postoji samo jedan primjerak početkom 17. stoljeća.³⁴ Ovaj prijevod, koji još uvijek čeka temeljito istraživanje, čini se da je važan zbog nekoliko razloga: On je izvorno uređen u četiri stupca: arapski tekst, tekst u latinskoj transliteraciji, prijevod i bilješke.

31 O ovome usporedi D. Cabanelas Rodriguez, *Juan de Segovia y el problema islámico*, Madrid, 1952; Bobzin, *Koran*, poglavlje 2.2.4.7.

32 Cod. Vat. Lat. 2923.

33 O ovome usp. Bobzin, *Koran*, poglavlje 2.2.4.11. O Egidiovi vidi F. Secret, *Les Kabbalistes Chrétiens de la Renaissance*, Paris, 1964, str. 106. i dalje.

34 Milan, Bibl. Ambrosiana, Ms. D 100 inf.

Nadalje se kaže da neke ispravke ovoga prijevoda sežu unatrag do poznatog učejaka Lea Africanusa,³⁵ koji je bio jedan od Egidiovih učitelja arapskog jezika.

Jedan drugi nedovršeni prijevod Kur'ana na latinski u vezi je s imenom Pico-ova [della Mirandolinog], učitelja hebrejskog jezika Guglielmoa Raimondoa de Moncada (ili Flaviusa Mithridatesa).³⁶ On je počeo prevoditi Kur'an na latinski na zahtjev Federigoa di Montefeltroa (vladao u periodu 1444-1482); još uvijek postoji predgovor i prijevod 21. i 22. sure.³⁷

Treba spomenuti i dva posljednja prijevoda Kur'ana na latinski jezik. Prvi je pripisan grčkom patrijarhu Konstantinopolja Kyrillosu Lukarisu I,³⁸ koji je poznat po svojim kalvinističkim sklonostima. Ovaj rukopis, koji ne sadrži cjelovit prijevod, poklonio je 1643. godine Gradskoj biblioteci u Zürichu "Carolo Marino de Genziz, Consejo de Su Maestad de Suecia".³⁹ Johann Heinrich Hottinger (1620-1667), koji je poznao ovaj rukopis, bio je skeptičan spram navodnog Lukarisova autorstva.⁴⁰ Ipak, tekst ovog prijevoda razlikuje se od drugih poznatih prijevoda [Kur'ana na latinskom] i zaslužuje daljnje istraživanje.

Drugi prijevod je djelo franjevca Dominicusa Germanusa de Silesia (1588-1670).⁴¹ Dominicus je radio kao misionar u Perziji (1647-1651) i bio je dobro upoznat sa muslimanskom literaturom na arapskom kao i na perzijskom jeziku. Nakon što se povukao u samostan St. Lawrence/Escorial, proveo je nekoliko godina pripremajući jedan prijevod Kur'ana na latinski, kao i komentar. Ovo djelo završeno je 1669. godine, samo što nikad nije objavljeno. Prema Devicu, ovaj prijevod je bolji od Marraccijeva, ali Marraccijev prijevod učinio je Dominicusovo djelo⁴² suvišnim samom činjenicom da je Marraccijev prijevod štampan.

35 Drugo ime mu je Al-Ḥasan b. Muḥ. Al-Wazzān az-Zayyātī; usp. L. Massignon, EI /drugo izdanje/, V, 723. i dalje.

36 Tačni biografski podaci su nepoznati; o ovome vidi Bobzin, *Koran*, poglavlje 2.2.4.10. s daljnjim napomenama.

37 Autograf se čuva u Cod. Vat. Lat. Urbin. 184; kasniji primjerci u Parizu, Padovi, Veneciji i Beču.

38 1572-1638; usp. K. Onasch, RGG3 IV, 472. i dalje; G. Hering, *Ökumenisches Patriarchat und europäische Politik 1620-1638*, Wiesbaden, 1968.

39 Zentralbibliothek Zürich, Ms. C 199; usp. E. Gagliardi & L. Forrer, *Katalog der Handschriften der ZB Zürich*, Bd. II, Zürich, 1982, Sp. 371. i dalje.

40 *Analecta Historico-Theologica*, Zürich, 1652, Diss. VII, str. 552.

41 O ovome dalje usp. M. Devic, "Une traduction inédite du Coran", u: JA VIIIe s, t. I, 1883, 343-406, a nedavno je objavljen rad F. Richarda, "Le Franciscain Dominicus Germanus de Silésie, grammairien et auteur d'apologie en Persan", u: *Islamochristiana*, 10. 1984, 91-107.

42 O rukopisima (dva primjerka u biblioteci Eskorijal, jedan primjerak u biblioteci Medicinskog fakulteta, Montpellier) vidi Devic.

PARCIJALNI PRIJEVODI KUR'ANA NA LATINSKI UKLJUČENI U TEOLOŠKE RASPRAVE

Ovdje nije moguće nabrojati sve relevantne kršćanske rasprave koje sadrže kur'ansku građu, to jest neke prevedene retke. Ali neka od ovih djela postala su vrlo utjecajna i korištena su i navođena u drugim djelima.

Dic vos blasphemi
Non adoro quod vos
adoratis nec vos
adoratis quod ego
adoro. Vobis est lex
vestra et mihi est
mea.

Reci: O vi nevjernici,
ne klanjam se onomu
kojemu se vi klanjate,
niti se vi klanjate
onomu kojemu se ja
klanjam. Vaš zakon
(ostaje) vama, a moj
meni.

Prva rasprava koju ovdje treba spomenuti jest jedan antijevrejski pamflet koji je napisao konvertit u islam, Petrus Alfonsi (rođen oko 1062): *Dialogi in quibus impiae Judaerum opiniones...confutantur*.⁴³ Ona sadrži posebno poglavlje koje je naslovljeno: “De Sarracenorū lege destruenda, et sententiarū suarū stultitia confutanda”; Petrus Alfonsi navodi Kur'an nekoliko puta i svi njegovi prijevodi su vrlo tačni.⁴⁴ Jedno drugo važno djelo jest latinski prijevod rasprave, takozvane *Risālat al-Kindī*,⁴⁵ rasprava je postala dio “Corpusa Toletanuma” (premda se ne može naći u svim postojećim rukopisima), a kasnije ju je Vincent iz Beauvaisa (umro 1264. godine) uključio u svoje djelo *Speculum historiale*, jedno široko korišteno enciklopedijsko djelo.⁴⁶

Dio ovog korpusa prijevoda koji je uradio Marko Toledski jest polemička rasprava naslovljena *Contrarietas alpholica*, koja pokušava opisati “proturječnosti” Kur'ana i stoga sadrži mnoge kur'anske navode.⁴⁷ Ovo

43 Migne, *Patrologia Latina* 157, 535-706; ovo poglavlje bavi se Saraceni-
ma, *ibid*, 597-606.

44 Za dodatne detalje usp. Bobzin, *Koran*, poglavlje 2.2.4.3.

45 O arapskom porijeklu i prenošenju ovog djela vidi G. Graf, *Geschichte
der christlichen arabischen Literatur*, Bd. II, Rom [Rim] 1947, str.
135-145.

46 Usp. Bobzin, *Koran*, poglavlje 2.2.4.4. (te daljnje napomene).

47 Usp. d'Alverny & Vajda (prethodna bilješka br. 27), str. 124. i dalje.

djelo koristio je jedan drugi važan pisac početkom 14. stoljeća, dominikanac Ricoldo da Monte Croce (živio oko 1243-1320).⁴⁸ On je radio kao misionar na Bliskom istoku više od deset godina i dobro se upoznao sa islamskom religijskom literaturom. Nažalost, on nije ostvario svoj plan da prevede Kur'an na latinski; umjesto toga napisao je svoje djelo *Contra legem Saracenorum*, koje sadrži prijevode nekoliko kur'anskih redaka, djelomično prevedenih direktno iz ovoga arapskog izvora, a djelomično koristeći se već navedenim *Contrarietas*.

Povijest objavljivanja Ricoldova djela je donekle zamršena.⁴⁹ Tu postoje dvije latinske tekstualne verzije; izvorni je tekst (štampan prvi put u Sevilji 1500) i u ponovnom prijevodu iz grčke verzije Demetriouisa Kydonesa (živio oko 1324-1397). Novi prijevod, koji je uradio izvjesni Bartholomy iz Monte Arduoa, postao je autoritativan tokom narednog perioda; na njemački ga je preveo Martin Luther (1542) i preštampan je nekoliko puta. Ricoldova rasprava bila je jedna od najvažnijih izvora za "poznavanje" Kur'ana; ona je najlakše bila dostupna kao dio Bibliianderova izdanja Kur'ana (u drugom svesku). Njezin utjecaj potrajao je barem do početka 18. stoljeća, kad je holandski orijentalist Adrian Reland (1676-1718) napisao svoje važno djelo *De Religione Mohammedica libri duo*,⁵⁰ u kojemu je oštro kritikovao one poglede koje su kršćanski teolozi pogrešno pripisali muslimanskim vjernicima. Reland poziva da se izravno proučavaju arapski izvori islama.

DJELOMIČNI LATINSKI PRIJEVODI KUR'ANA URAĐENI ZA DIDAKTIČKE SVRHE

U naprijed spomenutom pozivu, Reland je imao jednog gotovo jednako važnog holandskog prethodnika: Thomas Erpenius (1584-1624)⁵¹ objavio je 1617. svoju *Historia Iosephi Patriarchae, ex Alcorano, Arabice. cum triplici versione Latina, & scholijs*. Ova se knjižica mora smatrati prvim "naučnim" izdanjem dvanaestog poglavlja Kur'ana (sura 12) "in usum delphini" ["za niži nivo nastava-"

48 O ovome dalje usp. Bobzin, *Koran*, poglavlje 2.2.1; A. Dondaine, "Ricoldiana", u: Archivum Fratrum Praedicatorum 37 (1967) 119-179; J.-M. Mériqoux, "Un précurseur du dialogue islamochrétien, Frère Ricoldo (1243-1320)", u: Revue Thomiste, 73, 1973, str. 609-621.

49 O sljedećem usp. Bobzin, *Koran*, poglavlje 2.2.1. Izvorni latinski tekst nedavno je, prema autografu, uradio J.-M. Mériqoux u *Memorie Dominicane* N. S. 17, 1986.

50 Utrecht 1705; proširena verzija 17172; prijevodi ovog djela nalaze se na nekoliko narodnih jezika. O Relandu usp. M. Bastiaensen, "A.R. et la justification des études orientales (1701)", u: *Etudes sur le XVIIIe siècle* 1 (1974) 13-27.

51 O Erpeniusu usp. W.M.C. Juynboll, *Zeventiende-eeuwsche Beoefenaars van het Arabisch in Nederland*, disertacija iz filozofije, Utrecht, 1931. (Usp. prikaz od Snouck-Hurgronjea u: *Dt. Lit. Ztg.* 1934, Sp. 1446. i dalje); J. Fück, *Die arabischen Studien in Europa*, Leipzig (Lajpcig), 1955, str. 59. i dalje.

ve”]. Erpenius u svome kratkom uvodu daje koristan savjet mladom arapskom naučniku [mladome arabisti] o tome kako čitati Kur'an kao važan dio arapske književnosti. Zajedno s arapskim tekstom, on daje prijevod redak po redak, a na marginama daje više stilski objašnjenu verziju. Stara toledska verzija prijevoda Kur'ana data je kao neka vrsta “upozorenja”.

Tokom 17. stoljeća, Erpeniusovo pionirsko djelo oponašano je nekoliko puta. Da spomenemo samo neka (vrlo rijetka) mala djela koja je uredio nje-mački naučnik Johannes Zechendorff (1580-1662),⁵² koji je radio kao rektor gimnazije u Zwickauu. Zechendorff je štampao tekst 101. i 103. sure u svojoj prvoj knjižici (oko 1640), a tekst sura 61. i 78. u svojoj drugoj knjižici; arapska slova su drvorezna i prilično gruba. Jedan drugi uzorak objavio je Christian Ravius 1646. godine. Ravius je bio profesor hebrejskog u Utrechtu i Amsterdamu.⁵³ Ovo djelo važno je iz nekoliko obzira. Prvo, ono je jedino djelo u kojem je štampan arapski tekst u hebrejskom pismu, u takozvanom raši-pismu (*ra-shi-script*). Drugo, ono je jedno od vrlo rijetkih ranih pokušaja da se arapski tekst dadne u obliku striktno smatrane “naučne” transliteracije. Treći pokušaj učinio je Theodor Hackspan (1607-1659),⁵⁴ koji je bio profesor za orijentalne jezike na Univerzitetu Altdorf. U njegovu djelu *Fides et leges Mohammaedis* (Altdorf, 1646), on prvo daje same osnovne arapske gramatike, a potom je odštampao neke kur'anske retke na arapskom sa interlinearnim prijevodom za didaktičke kao i teološke svrhe.

Mnogo važnije negoli su bili spomenuti pokušaji jest djelo Joh. Georgea Nissela (umro 1662).⁵⁵ Godine 1658. on je objavio *Historia de Abrahamo et de Gomorra-Sodomitica eversione ex Alcorano eisque Surata XIVta et XVta Arabice* u Leidenu. Njegov prijevod je prilično vjerodostojan. Svojoj vlastitoj verziji prijevoda dodao je i staru toledsku verziju Roberta Ketonskog te uz to i jednu latinsku verziju André du Ryersova, naprijed spomenutoga francuskog prijevoda Kur'ana.

Na kraju 17. stoljeća učinjeno je nekoliko pokušaja da se izda i prevede Kur'an u cijelosti (na latinski jezik). Ali svi ovi pokušaji završili su u formi “uzoraka”.

52 Usp. J.F. Hirt, “Einige kleine rare zum arabischen Litteratur gehörige Zehendorffsche Schriften”, u: Orient. u. exeg. Bibliothek 8, 284-297; C.F. de Schnurrer, *Bibliotheca Arabica*, Halle a.S. 1811. (reprint u Amsterdamu, 1968), str. 405, nr. 369. i dalje.

53 Usp. Schnurrer, str. 406, Nr. 71.

54 Usp. Redslob, ADB 1, 1879, str. 299. i dalje.

55 Usp. C. Siegfried, ADB 23, 1886, str. 702. i dalje; A. Rahlfs, Nachr. D. kgl. Ges. d. Wiss. z. Göttingen, phil.-hist. Kl. 1917, str. 285. i dalje; Juynboll, *Beoefenaars*, str. 211. i dalje.

Prvi pokušaj je onaj od M.F. Becka (umro. 1701).⁵⁶ On je objavio svoj *Specimen Arabicum, hoc est, Bina Capitula Alcorani XXX. de Roma & XLIIIX. de Victoria, e IV. codicibus mss. Arabice descripta, Latine versa* 1688. godine u Augsburgu. Arapski tekst štampan je u hebrejskom pismu, a prilično dobar prijevod popraćen je nekim učenim bilješkama. Pokušaj Johannesa Andreasa Danza (1684-1727), profesora orijentalnih jezika na Univerzitetu u Jeni, da prevede Kur'an na latinski, završio je kod druge sure, šezdeset i šestog retka (1692. godine). Postojeći predložak, objavljen bez naslovne stranice, jest krajnje rijedak. Kvalitet prijevoda je posve dobar: za žaljenje je što Danz nije završio svoje djelo.⁵⁷

Tipičan primjer obrazovanja iz 17. stoljeća je djelo Sebastiana Gottfrieda Starckea⁵⁸ *Specimen Versionis Coranicae, adornatum in Caput XIX quod inscribitur Caput Mariae* (Kölln u Brandenburgju, 1698): uz svoj prijevod on daje vrlo učene bilješke. Starcke je bio bibliotekar u Köllnu, poput posljednjeg učenjaka kojeg treba spomenuti u ovom pregledu koji je objavio najznačajniji od svih "kur'anskih" uzoraka tog stoljeća: Andreasa Acoluthusa (1654-1704).⁵⁹ Njegovo djelo *Tetrapla Alcoranica, sive Specimen Alcorani quadrilinguis* (Berlin, 1701) sadrži arapski, perzijski i turski tekst prve sure zajedno s tri odvojena latinska prijevoda svake verzije i jedan "specimen annotationum". "Uvod" koji slijedi jeste vrlo duga staromodna dionica protestantske učenosti koja pokazuje Acoluthusovo veliko znanje prije negoli što predstavlja uvodenje čitaoca u Kur'an. Smrt koja je došla prerano spriječila je ovog autora da dovrši ovaj značajan poduhvat.

Ali, u međuvremenu se već pojavio Marraccijev [štampani] prijevod Kur'ana na latinski i učinio suvišnim bilo koji drugi napor da se objavi novi prijevod Kur'ana na latinskom jeziku.*

Preveo s engleskoga
Enes Karić

56 Usp. M. Steinschneider, *Christliche Hebraisten*, Hildesheim, 1973, str. 17 (Nr.102).

57 Usp. J. Günter, *Lebensskizzen der Professoren der Universität Jena*, Jena 1858 (reprint Aalen, 1979), str. 186. i dalje; Schnurrer, *Bibliotheca Arabica*, str. 410, Nr. 375.

58 1668-1710. – Usp. K. Tautz, *Die Bibliothekare der Churfürstlichen Bibliothek zu Cölln an der Spree*, Leipzig, 1925, str. 187-191.

59 O ovome usp. Tautz, str. 215. i dalje; H. Bobzin, "Die Koranpolyglotte des Andreas Acoluthus (1654-1704)", objavljeno u: *Germano-Turcica. Zur Geschichte des Türkisch-Lernens in den deutschsprachigen Ländern*, Bamberg, 1987, str. 57. i dalje.

* Hartmut Bobzin, "Latin translations of the Koran, a short overview", objavljeno u časopisu *Der Islam*, br. 70., 1993.

هارتموت بوبزين

ترجمات القرآن اللاتينية

ملخص: يقدم هارتموت بوبزين في هذه المقالة عرضاً موجزاً لتاريخ ترجمة القرآن إلى اللاتينية بدءاً بالترجمة الأولى التي عملها روبرت كيتونسكي عام ١١٤٣م في طليطلة وانتهاءً بالترجمات الجزئية للقرآن المعمولة في القرون المتأخرة. ويتناول بوبزين بالتفصيل ظهور الترجمة اللاتينية للقرآن بقلم ماركو الطليطلي ثم لودويك ماراتشي. ويقدم المؤلف معطيات قيمة حول تأثير ترجمات القرآن اللاتينية في نشأة الترجمات الأوروبية الأخرى للقرآن إلى اللغات القومية.

Hartmut Bobzin

Latin Translations of the Qur'ān

Summary: In this essay, Hartmut Bobzin provides a concise overview of the history of the translation of the Qur'an into Latin, beginning with the first translation done by Robert of Ketton in 1143 in Toledo, to the partial translations of the Qur'an in later centuries. Bobzin discusses the emergence of a Latin translation of the Qur'an by Mark of Toledo, as well as by Ludovico Maracci. The author also provides valuable data on the influence of Latin translations of the Qur'an on the creation of other European translations of the Qur'an in vernacular languages.

Međumuslimanski dijalog kroz prizmu sunneta Muhammeda, a.s.

HAFIZ AMMAR BAŠIĆ, MA

ammarbasic@hotmail.com

pomoćnik glavnog imama međžlisa islamske zajednice sarajevo

Sažetak: U vremenu globalizacije i savremenog slobodarskog narativa, kako u ideološkom tako i u verbalnom smislu, jedan od vrlo primjetnih društvenih procesa jest relativiziranje lijepe riječi kao ključnog faktora u gradnji bilo kojeg dijaloškog okvira. Nažalost, i muslimani, kao sljedbenici jedne vjere i pripadnici istog civilizacijskog kruga, ne prave značajne iskorake kad je u pitanju vođenje međusobnog dijaloga. Ovo ima još veću težinu kada se uzme u obzir da je za vjernike muslimane Božija riječ fundament u izgradnji međuljudskih odnosa. Objava poziva dijalogu, lijepoj riječi i uvezanim međuljudskim odnosima, posebno među vjernicima. Najbolji odgovor na ovakav pristup jest afirmiranje istinskog razumijevanja vjere. Nemoguće je dovesti u koliziju vjeru i dijalog, jer vjera počiva na Riječi, baš kao i konstruktivan dijalog. U tom smislu, autor kroz ovaj rad podsjeća na kur'anski poziv na dijalog, potom podsjeća na poslanički stil u vođenju dijaloga i njegovu uspostavljanju kao paradigme u rješavanju novonastalih socijalnih i drugih izazova. Međumuslimanski dijalog je preduvjet kvalitetnog dijaloga muslimana s pripadnicima drugih religija. Stoga je bitno kao uzor uzeti učenja iz sunneta Poslanika, a.s. Kroz rad se nudi i razmišljanje o Poslanikovu, a.s., izbjegavanju, danas često prisutne, *ad hominem* argumentacije u dijalogu. Kvalitet razumijevanja ovih pojmova implicirat će i kvalitet međuljudskih odnosa, a samim tim odrediti i intenzitet konstruktivnosti dijaloga među muslimanima u jednoj društvenoj zajednici.

Ključne riječi: vjera, dijalog, Kur'an i sunnet, poslaničke smjernice, komunikacija, međuljudski odnosi

UVOD

Jedna od temeljnih odrednica kojom se čovjek, kao biće, razlikuje i odlikuje u odnosu na ostala Božija stvorenja jest jezik i sposobnost komunikacije. Mogućnost da čovjek artikulira svoje misli kroz jasne i različite forme izraza dar je Božiji, tome uče sve objavljene religije i Svete knjige. Ovu istinu posebno svjedoče i poštuju muslimani jer su prve objavljene riječi Kur'ana bile: *Čitaj, s imenom Gospodara tvoga Koji stvara.*¹ Čitanja nema bez poznavanja jezika, a poznavanja jezika nema bez predispozicije koju Stvoritelj usadi u čovjeka, kao što se kaže u Kur'anu: *Milostivi poučava Kur'anu, stvara čovjeka, uči ga govoru.*² Svaki čovjek (izuzimajući kategorije onih s umanjenim psiho-fizičkim sposobnostima) u stanju je ostvariti svoj komunikacijski razvoj samo zato jer je prvi čovjek i vjerovjesnik, Adem, a.s., kao praotac svih ljudi, zadobio ovaj dar kao potencijal od Gospodara, o čemu nas obavještava Kur'an: *I pouči On Adema nazivima svih stvari.*³

Moć izražavanja i imenovanja pojmova čovjeku daje mogućnost da iskaže svoje misli, razmišljanja, emocije, te da kreira diskurs koji može biti adekvatan i za prihvatanje u širem društvenom kontekstu. Možda je upravo u tome mudrost istine da Uzvišeni Stvoritelj riječju stvara kosmos: *Kada nešto boće, On samo za to rekne: Budi! – i ono bude.*⁴ Pojedinaac svojim djelotvornim riječima može unaprijediti i svoj i život ljudi oko sebe, ali isto tako, s druge strane, čovjek jezikom može rušiti svijet i uništavati nečiji društveni kontekst u kojemu taj čovjek obitava. U vremenu hiperprodukcije sadržaja dostupnih u medijima te na internetu, izuzetno je važno imati istančan osjećaj za filtriranje onoga što čovjek sluša i gleda, jer će to vremenom postati dijelom i njegova verbalnog izražavanja, a potom i karaktera. U tom kontekstu, najopasnije je kada sadržaji koje pojedinac usvaja ne budu u skladu sa sistemom vrijednosti kojima uči vjeri. U tome, između ostalog, možemo vidjeti i korijen inferiornog odnosa muslimana kad je posrijedi njihovo međusobno komuniciranje. Dijalog je forma koju čini pisana ili izgovorena konverzacija, komunikacija, razgovor ili razmjena rečenica između dvoje ili više ljudi. Iako ovaj pojam ima i svoje određenje u filozofiji, umjetnosti i drugim disciplinama⁵, u ovom tekstu ćemo ga tretirati u najširem mo-

1 Al-Alaq, 1.

2 Ar-Raḥmān, 1-4.

3 Al-Baqara, 31.

4 Yāsīn, 82.

5 Vidi više: Vladimir Filipović, *Filozofski rječnik*, Nakladni zavod Matice Hrvatske, Zagreb, 1989, str. 73.

gućem smislu, tražeći odgovor na pitanje kakvom je to dijalogu učio muslimane njihov Poslanik, Muhammed, a.s.

KUR'ANSKI POZIV NA DIJALOG

Kur'an, kao Božija riječ koju Uzvišeni čuva od svake vrste devijacije te na taj način ostavlja ljudima jasnu uputu do Sudnjeg dana, poziva svakog čovjeka da upoznaje onoga drugog: *O ljudi, Mi vas od jednog čovjeka i jedne žene stvaramo i na narode i plemena vas dijelimo da biste se upoznali.*⁶ Dakle, različitost ljudskih usmjerenja i stilova života, sa svim konotacijama koje to slijede, ne trebaju biti razlog zatvaranja jednih u odnosu prema drugima, već to treba biti dodatni podsticaj da se ljudi upoznaju, razgovaraju i u samima sebi razvijaju dijalošku svijest. Na mnogo mjesta u Časnom Kur'anu poziva se na princip lijepog raspravljanja i komuniciranja koje je u okvirima čuvanja ljudskog dostojanstva, bez obzira ko bio sagovornik: *Isa sljedbenicima Knjige raspravljajte na najljepši način.*⁷

U drugom ajetu, Gospodar ostavlja kao princip do Sudnjeg dana argument za uspostavljanje međureligijskog dijaloškog koncepta: *Reci: O sljedbenici Knjige, dođite da se okupimo oko jedne riječi i nama i vama zajedničke: da se nikome osim Allahu ne klanjamo, da nikoga Njemu ravnim ne smatramo i da jedni druge, pored Allaha, bogovima ne držimo! Pa ako oni ne pristanu, vi recite: Budite svjedoci da smo mi muslimani!*⁸ Činjenica jeste da ajeti usmjeravaju na prihvatanje islama kao primordijalne i čiste vjere, međutim, to ne umanjuje kur'ansku širinu da se s drugima i drukčijima razgovara, poštujući sve različitosti i s punim poštovanjem svačijeg izbora. Najslikovitiji argument jeste i ajet u kojemu Allah podučava Poslanika Muhammeda, a.s., da onima koji neće da ostave kipove kaže: *Vama vaša vjera (dīn), a meni moja vjera (dīn).*⁹ Iako, prema islamskom učenju, obožavanje kipova nije vjera (dīn), već paganstvo i jedan od najtežih grijeha (*širk*), ovi nas ajeti uče potpunom poštovanju svačijega životnog izbora, pa makar on u našem razumijevanju vjere bio neispravan budući da, u eshatološkom smislu, vodi ka neuspjehu u ostvarivanju smisla postojanja.

Svjesni činjenice da Allah čovjeka stvara sa sposobnošću da govori, a potom poziva svakoga da istražuje različitosti ovoga svijeta, nemoguće se otrgnuti

6 Al-Ĥuġurāt, 13.

7 Al-'Ankabūt, 46.

8 Āli Imrān, 64.

9 Al-Kāfirūn, 6.

utisku da postoji negdje pukotina u razumijevanju tog univerzalnog poziva čovjekovoj duši, kako to primjećuje akademik Enes Karić: Sveopći dijalog s *dru-gim* (tom raznolikom i neujedinjenom skupinom; neuhvatljivom a opet stalno i svugdje prisutnom) ne bi trebao biti kakofonija u kojoj svako čuje samo sebe, ali niti potpuno utapanje u glas *drugog* i nepovratna asimilacija i gubljenje identiteta. Iznimno je bitno pronaći balans, budući da jednaka opasnost leži kako u nepopustljivosti i zatvorenosti prema svemu drukčijem, tako i u monolitizaciji identiteta koja prije liči na sveopće posivljavanje stvarnosti.¹⁰ Pukotina o kojoj govorimo, posebno analizirajući odnos muslimana prema dijalogu, možda svoj uzrok ima u činjenici da muslimani još uvijek nedovoljno kvalitativno i konstruktivno vode dijalog između sebe, bez obzira na različitosti koje ih međusobno određuju. Potvrđeno je i kao naučna činjenica, ali i iskustvo iz svakodnevnog života, da čovjek koji ne pronađe mir u sebi ne može donijeti mir u društvu u kojemu živi; čovjek koji ne voli sebe, ne može voljeti druge; čovjek koji ne poštuje svoje vrijednosti, ne može imati širinu za poštivanje vrijednosti drugih.

Analogno ovom principu, oni narodi, ili još šire kazano, one vjerske skupine koje nisu smogle snage voditi kvalitetan međusobni dijalog, neće biti u stanju imati artikuliran i definiran narativ prema drugim narodima, odnosno drugim vjerskim skupinama. U tom kontekstu, kurʿanski poziv na dijalog prema drugom i drukčijem uslovljen je homogenim i koherentnim unutarmuslimanskim odnosima, a njih je nemoguće uspostaviti bez razgovora, komunikacije i dijaloga. S obzirom na različitosti koje postoje u interpretiranju fundamentalnih izvora islama, Kurʿana i sunneta, a koje svoje refleksije imaju i u pravnom, akaidskom, političkom, etnonacionalnom kontekstu, izuzetno je veliki izazov govoriti o međumuslimanskom dijalogu. Međutim, uvijek se iznova moramo vraćati na ono što je kohezioni faktor među muslimanskim narodima, bez obzira kojem obrascu pripadali, a to su zasigurno vrijednosti i principi koje je na najljepši način ostavio kao stil života poslanik Muhammed, a.s.

DIJALOG KAO OBRAZAC KOMUNIKACIJE POSLANIKA, A.S.

Uzvišeni Stvoritelj je poslao Muhammeda, a.s., kao poslanika ljudima do Sudnjega dana, da bi oni kroz njegov životni stil vidjeli kako vjeru praktično živjeti. Kada je Aiša, r.a., bila upitana o moralu Poslanika, a.s., rekla je: “Njegov moral je bio Kurʿan.”¹¹ Bilo je poetski rečeno za Poslanika, a.s., kako je on Kurʿan

10 Enes Karić, “Ko je *drugi* danas?”, *Preporod*, 1. decembar 2010, br. 23/937, str. 39.

11 Aḥmad b. Ḥanbal, *Musnad*, br. 25813.

koji hoda. Ukoliko Kur'an poziva na dijalog i interakciju među stvorenjima, poštujući svaku različitost, kao znak Božiji, zasigurno da je taj koncept najbolje u svome životu slijedio poslanik Muhammed, a.s. On prilikom pozivanja vjeri i prezentiranja islamskih vrijednosti djeluje na načine koji korespondiraju s potrebama trenutka u kojemu djeluje. Vjerovjesnik, a.s., nije statičan, već izrazito dinamičan u svome odnosu prema stvarnosti u kojoj je živio. Njegova aktivnost nisu puka obraćanja, već ozbiljne interakcije, razgovori, pitanja, primjeri i neverbalne poruke. Kao lider dobra u društvu, Poslanik, a.s., odabire najprikladnije metode uvjeravanja i ustrajno djeluje u misiji s kojom ga je Uzvišeni zadužio. Otvorenost za dijalog i razgovor karakteristika je poslaničkog modela djelovanja u misiji, a brojni su primjeri iz njegova života kroz koje uviđamo da isključivost i zatvorenost nisu obrazac Poslanikova, a.s., životnog stila.¹²

Na važnost ispravnog dijaloškog obrasca u komunikaciji prema svim ljudima, pa čak i kada se radi o onima koji ne prihvataju islam kao vjeru, slikovito ukazuje i kur'anski ajet objavljen Poslaniku, a.s., a samim tim i svim njegovim sljedbenicima kao paradigma ovog odnosa. Kaže Gospodar: *Ako te neki od mnogobožaca zamoli za zaštitu, ti ga zaštititi da bi saslušao Allahove riječi, a potom ga otpremi na mjesto pouzdano za njega. To zato što oni pripadaju narodu koji ne zna.*¹³ U ovim ajetima se primijeti širina i dobronamjernost islamskog učenja prema slabima, bez obzira na obrazac u vjerovanju koji slijede. Možemo primiti da se Resulullahu daje u obavezu da i takvu osobu na najljepši način dovede u poziciju da "sasluša Allahove riječi". Nakon toga, bez obzira na reakciju, takva osoba ima garanciju da dođe do ambijenta u kojemu se osjeća sigurno i koji je adekvatan njenu duhovnom i intelektualnom kapacitetu.

Jedan od najveličanstvenijih primjera Poslanikove, a.s., širine prilikom vođenja dijaloga s nekim od neistomišljenika jest kada mu je došao Utbe ibn Rebi'a, jedan od poglavara mnogobožaca iz Mekke, u nastojanju da ga odgovori od njegove vjerovjesničke misije. Obratio se Poslaniku, a.s, s podsmijehom: "Jesi li ti bolji od svoga oca Abdullaha, jesi li bolji od svoga djeda Abdul-Mutaliba? Ako smatraš da su oni bolji od tebe, pa oni su obožavali božanstva kojima ti nalaziš mahanu, a ako smatraš da si bolji od njih, pa progovori, da čujem tvoje mišljenje. Razdvojio si našu cjelovitost, razjedinio si naše zajedništvo, osramotio si našu vjeru i nas među Arapima, tako da među njima kruži da Kurejšije imaju

12 Vidi više: Kenan Musić, *Poslanikova komunikacija iz stila života Božijeg poslanika Muhammeda, a.s.*, El-Kalem i Fakultet islamskih nauka Univerziteta u Sarajevu, Sarajevo, 2020, str. 164-165.

13 At-Tawba, 6.

sihirbaza i da Kurejšije imaju vrača. Tako mi Boga, očekujemo, kao što se očekuje krik trudnice, da jedni na druge pođemo sabljama i da se tako istrijebimo. O, čovječe, ako ti imaš kakvu potrebu, mi ćemo ti skupiti imetak, tako da ćeš biti najbogatiji i prvi čovjek Kurejšija, a ako imaš potrebu za ženidbom, pa izaberi koju god ženu Kurejšijku hoćeš, oženit ćemo te sa deset njih.” Kada je Utbe završio svoj drski govor, Poslanik, a.s., samo ga je uljudno upitao: “Jesi li završio, Ebu Velide?” “Jesam”, odgovorio je. “Onda me saslušaj”, reče mu Poslanik, a.s., i prouči mu početak sure Fussilet.¹⁴

Ako je ovakav bio stil komunikacije Poslanika, a.s., prilikom vođenja dijaloga s nemuslimanom koji ga je vrijeđao, kakav je tek bio njegov način obraćanja prema onima koji su ga prihvatili za Poslanika i slijedili njegov put? Takve Allah opisuje u Kur'anu: *Muhammed je Allahov poslanik, a njegovi sljedbenici su strogi prema nevjernicima, a samilosni među sobom.*¹⁵ Samilost je emocija koja se nosi u srcu, ali se mora manifestirati i kroz komunikaciju. Upravo zbog toga možemo kazati da ako svjedočimo krizi međumuslimanskog dijaloga, uzrok tome trebamo tražiti u srcima vjernika.

POSLANIKOVE, A.S., SMJERNICE U GRADNJI MEĐUMUSLIMANSKIH ODNOSA

Međumuslimanski bratski odnosi su kur'anski princip: *Vjernici su samo braća, zato pomirite vaša dva brata i bojte se Allaha, da bi vam se milost ukazala.*¹⁶ Poslanik, a.s., uči svoje ashabe da čuvaju svoja srca od duhovnih bolesti jer će to utjecati na kvalitet njihovih međuljudskih odnosa. Jednom je rekao: “Nemojte se svađati i zavidjeti jedni drugima. Nemojte se međusobno mrziti, niti jedan drugom leđa okretati. Budite, o Allahovi robovi braća.”¹⁷ A biti braća po vjeri znači udaljiti se od svađe, zavidnosti, mržnje i međusobnog spletkarenja. Svaka svađa u kući, na radnom mjestu i u društvu općenito udaljava srca i oduzima polet za rješavanje izazova u životu kojih će uvijek biti. Zato nas Allah u Kur'anu poziva na ozbiljan odnos prema drugima: *Ne prepirite se da ne biste klonuli i bez borbenog duha ostali; i budite izdržljivi, jer Allah je, zaista, na strani izdržljivih.*¹⁸ Zavidnost je duhovna bolest koja podrazumijeva nečiju želju da drugi ostane bez blagodati koje mu je dodijelio Stvoritelj. Posljedica ove bolesti

14 Al-Bayhaqī, *Dalāil an-nubuwwa*, 2/402; Ibn ʿAsākir, *Tārīḥ Dimašq*, 38/246.

15 Al-Fatḥ, 29.

16 Al-Ḥuḡurāt, 10.

17 Al-Buḥārī, *Ṣaḥīḥ*, br. 6066.

18 Al-Anfāl, 46.

je uništavanje vlastitih djela, kao što nas je obavijestio Poslanik: “Zavidnost jede dobra djela, kao što vatra uništava drva.”¹⁹ Uzrok nedostatka kvalitetnog dijaloga i komunikacije u jednom kolektivu, ali i u društvu općenito, možemo pronaći i u zavidnosti koja se nastani u ljudskim srcima. Također, mržnja je negativna emocija koju vjernik treba usmjeriti prema grijesima i zlu, a nipošto prema drugima, posebno ne prema vjernicima. Šejtanov cilj i jest da mržnja dominira u dušama ljudi: *Šejtan želi da pomoću vina i kocke unese među vas neprijateljstvo i mržnju i da vas od sjećanja na Allaha i od obavljanja molitve odvraća. Pa hoćete li se okaniti?*²⁰

Uzvišeni Stvoritelj je poslao Muhammeda, a.s., kao poslanika ljudima do Sudnjega dana, da bi oni kroz njegov životni stil vidjeli kako vjeru praktično živjeti.

Vino i kocka spomenuti u ajetu su samo manifestacija strasti i pohlepe u ljudskoj duši, a šejtan preko ovih poriva u čovjeku uništava međuljudske odnose. Kada god vjernik osjeti prezir u duši prema nekome, treba se preispitati i očistiti srce od ove bolesti. Bez ozbiljnog odnosa prema svome srcu, nemoguće je da čovjek ostvari kvalitetnu komunikaciju s drugima. Allahu pripada sud o ljudima, a naša je obaveza dobročinstvo, lijep i pravedan odnos prema svima.

Nema istinske vjere bez iskrene ljubavi, prije svega, prema Allahu, a onda i prema Njegovim stvorenjima. Poslanik, a.s., liječio je srca duhovno bolesnih osoba oko sebe, pa je naša obaveza i u tome njega prihvatiti za svoja uzora. Jednom je Poslanik, a.s., rekao: “Nećete ući u Džennet dok ne budete vjerovali, a nećete vjerovati dok se ne budete voljeli. Hoćete li da vas uputim na ono što će povećati vašu ljubav? Nazivajte selam jedni drugima.”²¹

Iskreno nazivanje selama jest ono koje znači i želju srca jednog vjernika da osoba koju sretno osjeti mir i spas.

¹⁹ Ibn Māğā, *Sunan*, br. 4210

²⁰ Al-Māida, 91.

²¹ Muslim, *Šahīḥ*, br. 54.

Poslanik, a.s., uči svoje ashabe i sljedbenike da njihovo pozdravljanje i susretanje ne bude formalno, već ispunjeno ljubavlju. Vjernik koji se odgoji na sunnetu Poslanika, a.s., udaljava se od svega onoga što će ga udaljiti od drugih vjernika s kojima živi. Izuzetno je bitno razumjeti da ne postoji ništa materijalno vrijedno da se ispriječi između dva brata muslimana, pa da oni u potpunosti prestanu komunicirati. Allahov Poslanik, a.s., uči nas svojim riječima i cijelim životom da bez zdravih srca ne može biti ni zdravih međuljudskih odnosa i komunikacije.

Poslanik, a.s., izišao je da ashabe obavijesti o noći Kadr, a dvojica muslimana su se međusobno prepirali, pa je rekao: “Izišao sam da vas obavijestim o noći Kadr, pa su se ova dvojica posvađali, i ona je podignuta i možda je to bolje za vas. Zato je tražite u devetoj, sedmoj i petoj.”²² Pored njegove namjere da obavijesti vjernike kad je tačno noć Kadr, Allahova mudrost je bila da su se dvojica posvađala, pa je to bio razlog zašto je to znanje uzeto Poslaniku, a.s. Ako je razlog podizanja znanja o noći Kadr bilo to što su se dvojica ashaba posvađala, onda bi pronalazak noći Kadr bilo popravljanje međumuslimanskih odnosa. Onaj ko je spreman popravljati odnose među muslimanima u vremenu kada se zasijava nepovjerenje i mržnja, onda se takav čvrsto usmjerio ka tome da nađe noć bolju od hiljadu mjeseci. Svađe, prepirke, destruktivni konflikti i nesposobnost da se vodi umjeren i konstruktivan dijalog uzrok su gubitka bereketa u jednoj porodici, među bračnim drugovima, komšijama, radnim kolegama i prijateljima.

DIJALOG KAO PARADIGMA RJEŠAVANJA MEĐUMUSLIMANSKIH PROBLEMA

Svako je vrijeme bremenito na svoj način, a jedan od izazova u kojem muslimani ummeta žive danas jeste fragmentiranost u različitim aspektima života, što se manifestira kroz veoma slabu sposobnost uspostavljanja kvalitetnog međusobnog razgovaranja koje bi nudilo primjereni koncept rješenja za mnogobrojne probleme koje svako društvo ima. Kur'an je Allahovo uže za koje nas On poziva da se vežemo: *Svi se čvrsto Allahova užeta držite i nikako se ne razjedinjujte!*²³ Većina komentatora Kur'ana kaže da je Allahovo uže upravo Njegova Knjiga. Historija pokazuje da kada su muslimani imali ispravan odnos prema Kur'anu, živeli njegove vrijednosti u svakodnevicu, bili su jedinstveni u svojim srcima, usklađeni u svojim pogledima, spremni odbiti svaki nasrtaj zlonamjernika. Udaljenost Allahova užeta svoje obrise dobije i u bježanju od dijaloga. Ako je

22 Al-Buḥārī, *Ṣaḥīḥ*, br. 2023.

23 Āli Imrān, 103.

izolacija i samodostatni pristup ono što uzrokuje društvenu dezintegraciju jednog pojedinca, a potom i naroda, onda je zasigurno otvorenost i konstruktivan dijalog ono što vodi ka integraciji i zbližavanju, kako pojedinaca tako i jednog naroda. Zbog toga dijalog među vjernicima koji žele biti prihvaćeni i priznati u jednom društvu – nema alternativu. Međutim, da bi se ovakav diskurs oživotvorio u društvu, općenito, moramo ga prije svega njegovati u našim porodicama, komšiliklu i na radnom mjestu.

Dijalog treba biti paradigma rješavanja porodičnih problema, što je uočljivo iz sunneta Poslanika, a.s. Konstruktivan odnos u poslaničkom diskursu manifestira se u krajnjoj i rezolutoj spremnosti na razgovor i dijalog u rješavanju eventualnih problema u braku ili porodici. Upravo ovaj odnos može voditi do emocionalnog ispunjenja supružnika i biti oslonac u svim životnim iskušenjima na koja oni i njihovo potomstvo mogu naići. Kvalitetna komunikacija u porodici nosi pozitivne impulse porodičnom životu, oplemenjuje ambijent i daje osjećaj bitnosti članovima porodice. Sociološke studije pokazuju da je odsustvo razgovora, dakle komunikacije, između supružnika osnovni faktor osjećaja neispunjenosti i sve većeg postotka razvoda brakova u društvu.²⁴

Također, u dijalogu i komunikaciji između starijih i mlađih uzor jednom vjerniku mora biti Poslanik, a.s., čime se pokazuje istančana emotivnost i razumijevanje potreba mlađih naraštaja. Svojim govorom Muhammed, a.s., koristeći se zdravom logikom i blagoslovnim rasuđivanjem, otklanja najslabije dileme koje se pojavljuju u tom periodu života. Naprimjer, mladića koji traži Poslanikovu dozvolu da počini blud, s obzirom na to da ga obuzimaju strasti i pritišće seksualna potreba, Poslanik, a.s., shvaća i s njim vodi racionalan i emotivan dijalog. Nakon što ga je posjeo u svoje društvo, upitao ga je da li bi volio da neko bludne radnje vrši s njegovim bližim ženskim srođnicima i navodio mu je primjere bliskih ženskih osoba. Kada je mladić odgovorio da ne bi volio da mu se to dogodi u porodici, Poslanik, a.s., pojasni da i drugi vole da sačuvaju svoju čast.²⁵

Muslimani današnjice, vodeći konstruktivan dijalog između sebe, daju doprinos i društvu u kojem žive, na najljepši način šalju sliku o veličini i ljepoti vjere koja ih uči lijepoj međusobnoj komunikaciji. Sve ono za šta se danas kaže da je civilizacijska vrijednost, poput slobode govora, poštivanja drukčijeg mišljenja, te komunikacija bez vrijeđanja gdje vrijedi sila argumenta, a ne argument

24 Kenan Musić, *Poslanikova komunikacija iz stila života Božijeg poslanika Muhammeda, a.s.*, str. 92-93.

25 *Ibid*, str. 151-152.

sile, zapravo jesu vrijednosti kojima je učio Poslanik, a.s. On vjernike uči da kad uđu u dijalog s nekim, treba lijepo i blago da se obraćaju, ne ističući mahane i različitosti u prvi plan. Njegov je stil prvo pohvaliti osobu, pa tek onda uputiti savjet, kako bi taj razgovor bio ispunjen razumijevanjem. Tako je za Abdullaha ibn Omera kazao: “Divan je čovjek Abdullah! Još samo da noću obavlja namaz.”²⁶ Nakon toga, Abdullahu nije prolazio noćni namaz.²⁷ Drugu stranu treba istinski slušati a ne samo čuti njen problem, a onda dati savjet i mišljenje koje je utemeljeno. Sunnet Poslanika, a.s., prepun je savjeta kako osvojiti srca ljudi i na taj način dijalogom rješavati probleme, zato ga je potrebno stalno izučavati i u Allahovu Poslaniku, a.s., inspiraciju tražiti.

POSLANIKOVO, A.S., NEDOPUŠTANJE AD HOMINEM ARGUMENTACIJE U DIJALOGU

Od trendova prisutnih prilikom vođenja dijaloga, pa i među muslimanima, jest vrijeđanje na ličnoj osnovi i napadanje na nečiju ličnost. Ovakav *ad hominem* pristup Poslanik, a.s., nije prihvatao. Bilo je i njegovih neprijatelja kojima je priznavao neke lične vrline, iako su ga napadali i nisu se slagali. Kada bi do Poslanika, a.s., došla vijest o nekom čovjeku ne bi govorio: “Šta je tom i tom čovjeku?” Nego bi kazao: “Šta je ljudima, pa rade to i to?”²⁸ Uvijek je čuvao integritet svakog čovjeka, a posebno onih koji su ga slijedili kao muslimani. Jedan od velikih izazova jest u tome kako u pozivanju jezikom naučiti da se to čini mudro, zato Gospodar u Kur’anu kaže: *Na put Gospodara svoga mudro i lijepim savjetom pozivaj i s njima na najljepši način raspravljaj.*²⁹ Čak se i u redoslijedu prvo spominje metoda mudrog pozivanja, a onda lijep savjet, jer ljudi mnogo više pamte kako su se osjećali nego šta im je rečeno. Mnogo je divnih i nadasve blagodetnih životnih savjeta završilo u ušima onih kojima su bili rečeni, samo zato što nisu iskazani na lijep i prigodan način koji bi došao do srca te osobe, zato je za vođenje međumuslimanskog dijaloga bitno poznavati i metodologiju njegova vođenja.

Jedna od pojedinosti na koju je posebno bio osjetljiv Allahov Poslanik, a.s., bila je ta kad bi neko vrijeđao nekog drugoga na osnovu fizičkog izgleda i predispozicija na koje taj čovjek nije mogao utjecati. Jedne prilike su se posvađali ashabi Ebu Zerr i Bilal, r.a., pa je Ebu Zerr ponizio Bilala rekavši mu da je “sin

26 Al-Buḥārī, *Ṣaḥīḥ*, br. 1157.

27 *Ibid*, br. 1158.

28 Abū Dāwūd, *Sunan*, br. 4788.

29 An-Naḥl, 125.

crne robinje”. Kada je o tome obaviješten Poslanik, a.s., rekao je Ebu Zerru: “Ti si čovjek u kojemu ima džahilijeta (neznanja)!”³⁰ Također, poznat je i slučaj kada je Aiša, r.a., rekla Poslaniku, a.s., za njegovu hanumu Safiju: “Pa šta je Safija, ona je takva i takva (pokazavši rukom)”, tj. niska. Na to joj je Poslanik, a.s., rekao: “Aiša, upravo si izgovorila riječ koja bi promijenila more kada bi se spojila s njime.”³¹ Iako se ovdje primarno ukazuje na težinu grijeha ogovaranja, nedvosmisleno se ukazuje i na opasnost vrijeđanja drugih kad je u pitanju njihov izgled. Nikada ne treba zaboraviti da je Allah mogao sve ljude stvoriti istima, i u fizičkom i duhovnom smislu, ali je Njegova mudrost da se kroz te različitosti ljudi upoznaju i odgovorno odnose prema zadatku s kojim su stvoreni na ovome svijetu. Više je uzroka zašto neko nosi veću, a neko manju vrijednost u smislu vrlina, od karakternih predispozicija, odgoja u porodici, predanosti i radu kroz odrastanje itd. Suština je da ljudi nisu isti i da ne nose svi iste potencijale, i zbog toga je i prema dobrim djelima kod ljudi različit pristup, kao što kaže Uzvišeni: *Vaš trud je, zaista, različit.*³²

Zakon je Božiji da su svi ljudi različiti, ali je isto tako i princip da lijep moral zastire mnoge mahane, kao što i loše vladanje zastire mnoge vrline. Napadati nekoga na ličnoj osnovi neće donijeti da ta osoba prihvati argument koji dolazi s druge strane, pa makar mu se iznosila i najveća životna istina. Sve ovo nam ukazuje da su ljudi na različitim početnim pozicijama kada vode dijalog, pa je stoga bitno imati ozbiljan odnos prema argumentima, bez ikakvog spomena ličnih pojedinosti, kao princip u komunikaciji kojemu Resulullah, a.s., uči svoje savremenike.

ZAKLJUČAK

U vremenu u kojemu živimo i u svijetu koji je gotovo pa na rubu “međucivilizacijskog sukoba”, izuzetno je važno da vjernici muslimani budu odgovorni u međusobnoj komunikaciji, kako bi mogli biti faktor u promoviranju javnog mnjenja koje vodi prema miru i pomirenju, što je svakako temeljna odrednica islama. Komunikacija spada u osnove islamskog učenja, shodno smjernicama utemeljenim na vrelima islama – Kur’ana i hadisa. Intencija stvaranja ljudi u raskošnosti rasa, nacija, jezika i kultura u kur’anskom se tekstu obrazlaže konstatacijom “da biste se upoznawali”. Različitosti su prilika ljudima da se zbližavaju

30 Al-Buḥārī, *Šaḥīḥ*, br. 6050.

31 Abū Dāwūd, *Sunan*, br. 4875.; At-Tirmidī, *Sunan*, br. 2502.

32 Al-Layl, 4.

i upoznaju, a ne bi smjela biti uzrok konfrontacije i neprijateljstava, što se jasno može vidjeti kroz sunnet, vjerovjesnički stil življenja i djelovanja. Navedeno moramo isticati, kako u međumuslimanskoj komunikaciji, tako i u komunikaciji s nemuslimanima, posebno iz razloga što se islam u savremenom dobu besprijazno stigmatizira i pogrešno predstavlja, čime se udaljava najveća istina od ljudi kojima je neizmjereno neophodna.

Islamska zajednica u Bosni i Hercegovini svoju je odgovornost pokazala i kroz osnivanje Centra za dijalog – Vesatijju, nastojeći time doprinijeti različitosti bogatstva i raznovrsnosti, a ne različitosti sukoba i sporenja, na osnovu međusobne solidarnosti i potpomaganja muslimana, na principu onoga što je ulema definirala kao *fikhul-l-i'tilaf* – razumijevanje vjere u smislu okupljanja i pored različitih shvatanja, kako bi nam se razlikovala viđenja, ali ne i srca. Na taj način je potvrđena opredijeljenost za iskrenim a ne taktičkim dijalogom, kroz razumijevanje tekstova u svjetlu konteksta, okolnosti i povoda, uz raspoznavanje čvrstog cilja (*sevabit*) od promjenjivog sredstva (*mutegajjirat*).

U svakom slučaju, i na nivou ličnog odnosa, kao i na nivou institucionalnog jačanja međumuslimanskog dijaloga, najbolja paradigma kojoj se uvijek treba vraćati jest Allahov Poslanik, a.s. Njegovi savjeti, smjernice i stil komunikacije za vjernike su nepresušno vrelo s kojega treba napajati svoje duše u smislu dijaloga. Temeljno pitanje danas, u vremenu gdje muslimani dijaloški ne komuniciraju dovoljno kvalitetno između sebe, nije u tome zašto je to tako, nego – zašto o obrascu komunikacije ne uče kroz prizmu sunneta Poslanika, a.s., jer bi to zasigurno donijelo iskorak i u međumuslimanskom diskursu, ali i u prezentaciji vrijednosti vjere islama prema onima koji danas od istih možda zaziru zbog manjkavosti u realizaciji smjernica Allahova Poslanika, a.s.

LITERATURA

- Abū Dāwūd, Sulaymān b. al-Ašās as-Siġistānī (2009). *Sunan*. Bejrut: Dār ar-risāla al-ālamīyya.
- Aḥmad b. Ḥanbal (2001). *Musnad*. Bejrut: Muassasa ar-risāla.
- Bayhaqī (al-), Aḥmad b. Ḥusayn (2020). *Dalāil an-nubuwwa*. Bejrut: Dār al-kutub al-‘ilmiyya.
- Buḥārī (al-), Abū ‘Abdillāh Muḥammad b. Ismā‘īl (2002). *Ṣaḥīḥ*. Damask i Bejrut: Dār Ibn Kaṭīr.
- Ćeman, Senad (2014). “Vesatijja kao prilika i potreba vremena u kojem živimo”, *Preporod*, br. 6/1016.
- Filipović, Vladimir (1989). *Filozofski rječnik*. Zagreb: Nakladni zavod Matice Hrvatske.
- Ibn ‘Asākir (1995). *Tārīḥ Dimašq*. Bejrut: Dār al-fikr.
- Ibn Māġa, Abū ‘Abdillāh Muḥammad al-Qazwīnī (2017). *Sunan*. Kairo: Dār iḥyā al-kutub al-arabiyya.
- Karić, Enes (2010). “Ko je ‘drugi’ danas?”, *Preporod*, br. 23/937.
- Korkut, Besim (1984). *Prijevod značenja Kur’ana*. Sarajevo: Starješinstvo Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, Hrvatskoj i Sloveniji.
- Musić, Kenan (2020). *Poslanikova komunikacija iz stila života Božijeg poslanika Muhammeda, a.s.* Sarajevo: El-Kalem i Fakultet islamskih nauka Univerziteta u Sarajevu.
- Muslim b. al-Ḥaġġāg (2006). *Ṣaḥīḥ*. Rijad: Dār at-ṭayyibah.
- Tirmidī (at-), Abū Īsā Muḥammad b. Īsā (1996). *Ġāmi‘ al-Kabīr (Sunan)*. Bejrut: Dār al-garb al-islāmiyy.

عمار باشيتش

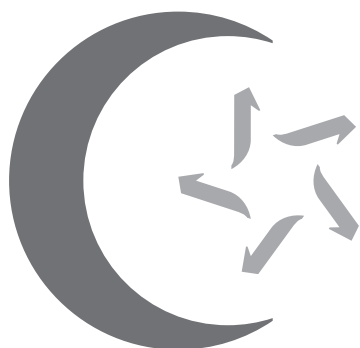
الحوار بين المسلمين
من منظور السنة النبوية

Ammar Basic

Inter-Muslim Dialogue through
the Prism of the Sunnah of
Muhammad, s. a. w. s.

ملخص: إن ما هو ملحوظ مما يحدث في عصر العولمة والروح المعاصرة الحرة - بالمعنى الإيديولوجي كان أو بالمعنى القولي - وصف الكلمة الطيبة، وهي العامل الرئيسي في إنشاء أي إطار للحوار، بصفة النسبية. ويذكر المؤلف عبر هذه المقالة بالدعوة القرآنية إلى الحوار ثم يذكر أيضا بالأسلوب النبوي في إقامة الحوار والقيام به كنموذج لحل المشاكل الجديدة.

Summary: In the time of globalization and the contemporary libertarian narrative, both in the ideological and verbal sense, one of the processes that is noticeable is the relativization of the kind word as a key factor in the construction of any dialogue framework. Through this work, the author reminds us of the Qur'anic call to dialogue, then reminds us of the prophetic style in conducting dialogue and establishing it as a paradigm for solving emerging challenges.

Službeni dio

Aktivnosti Vijeća muftija

Broj: 03-2-97/23

Datum: 22. zul-hidždže 1444. god. po H.
10. juli 2023. godine

Na osnovu člana 10. i člana 33. Poslovnika o radu Vijeća muftija, Vijeće muftija Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, na svojoj trideset i sedmoj redovnoj sjednici, održanoj u Sarajevu dana 22. zul-hidždžeta 1444. god. po H., odnosno 10. jula 2023. godine, razmatrajući Prijedlog Nastavnog programa Arapskog jezika (model 2 – kompatibilan sa udžbeničkom silsilom At-Ta-kallum) za redovnu i izbornu nastavu u svim razredima medresa i Zaključak Rijaseta u vezi s tim, donijelo je sljedeći

ZAKLJUČAK

Vijeće muftija daje prethodnu saglasnost na Nastavni program Arapskog jezika (model 2 – kompatibilan sa udžbeničkom silsilom At-Takallum) za redovnu i izbornu nastavu u medresama Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini.

Husein-ef. Kavazović
Reisu-l-ulema

Broj: 03-2-101/23

Datum: 22. zul-hidždže 1444. god. po H.
10. juli 2023. godine

Na osnovu člana 10. i člana 33. Poslovnika o radu Vijeća muftija, Vijeće muftija Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, na svojoj trideset i sedmoj redovnoj sjednici, održanoj u Sarajevu dana 22. zul-hidždžeta 1444. god. po H., odnosno 10. jula 2023. godine, razmatrajući Prijedlog izmjena i dopuna nastavnih planova i programa II ciklusa, Master islamskih studija, izborni predmeti, grana Filologija Kur'ana/kur'anski i hadiski arapski jezik, na Fakultetu islamskih nauka u Sarajevu i Zaključak Rijaseta u vezi s tim, donijelo sljedeći:

ZAKLJUČAK

Vijeće muftija daje prethodnu saglasnost na izmjene i dopune nastavnih planova i programa II ciklusa, Master islamskih studija, izborni predmeti, grana Filologija Kur'ana/kur'anski i hadiski arapski jezik na način da se u Nastavni program uvode izborni predmeti: Lingvistička analiza 30. džuzua Kur'ana Časnog i Arapski jezik u savremenim arapskim studijama na Fakultetu islamskih nauka Univerziteta u Sarajevu.

Husein-ef. Kavazović
Reisu-l-ulema

Broj: 03-2-103/23

Datum: 22. zul-hidždže 1444. god. po H.
10. juli 2023. godine

Na osnovu člana 10. i člana 33. Poslovnika o radu Vijeća muftija, Vijeće muftija Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, na svojoj trideset i sedmoj redovnoj sjednici, održanoj u Sarajevu dana 22. zul-hidždžeta 1444. god. po H., odnosno 10. jula 2023. godine, razmatrajući idejni projekat portala *fetve.ba* i Zaključak Rijasetu u vezi s tim, donijelo je sljedeći

ZAKLJUČAK

Vijeće muftija daje saglasnost na pokretanje portala *fetve.ba* koji će djelovati u okviru ukupnog informacionog sistema Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini.

Husein-ef. Kavazović
Reisu-l-ulema

Broj: 04-1-104-2/23

Datum: 22. zul-hidždže 1444. god. po H.
10. juli 2023. godine

Na osnovu člana 10. i člana 33. Poslovnika o radu Vijeća muftija, Vijeće muftija Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, na svojoj trideset i sedmoj redovnoj sjednici, održanoj u Sarajevu dana 22. zul-hidždžeta 1444. god. po H., odnosno 10. jula 2023. godine, na prijedlog Vakufske direkcije, donijelo je sljedeći

ZAKLJUČAK

Daje se saglasnost Medžlisu IZ Busovača da može u korist JP Regionalni vodovod "Plava voda" d.o.o. Travnik izvršiti nepotpunu eksproprijaciju vakufskih nekretnina označenih kao k.č. broj 1171/1, u naravi oranica 5. i 6. klase, u površini od 866 m², upisana u PL broj 520, KO NP_Busovača u iznosu od 8.660,00

KM i k.č. broj 137, u naravi groblje, u površini od 220 m², upisana u PL broj 254, KO Skradno u iznosu od 2.200,00 KM, uz cijenu od 10,00 KM po m² što ukupno iznosi 10.860,00 KM i naknadu za poljoprivredne zasade na parcelama (jagodičasto voće i ratarske kulture) u iznosu od 9.880,66 KM.

Ukupna naknada za nepotpunu eksproprijaciju vakufskih nekretnina uključujući i naknadu na ime poljoprivrednih zasada iznosi 20.740,66 KM.

Obavezuje se Medžlis IZ Busovača da strogo vodi računa da prilikom postavljanja vodovodnih cijevi preko k.č. broj 137 ne bude obuhvaćen dio na kojem se nalazi mezarovi.

S obzirom da Medžlis IZ Busovača nije predložio adekvatnu nekretninu koja bi se kupila za novčana sredstva, Obavezuje se Medžlis IZ Busovača da dobijena sredstva deponuje na račun Vakufske direkcije.

Nakon što Medžlis IZ Busovača obezbijedi adekvatnu nekretninu, Vakufska direkcija će sredstva uplatiti na račun Medžlisa kako bi isti mogao kupiti adekvatnu nekretninu i uknjižiti je na istoimeni vakuf.

Obavezuje se Medžlis IZ Busovača da kupljenu nekretninu uknjiži na istoimeni vakuf.

Za provođenje ovog zaključka obavezuju se Medžlis IZ Busovača i Vakufska direkcija.

Husein-ef. Kavazović
Reisu-l-ulema

Broj: 04-1-105-2/23

Datum: 22. zul-hidždže 1444. god. po H.
10. juli 2023. godine

Na osnovu člana 10. i člana 33. Poslovnika o radu Vijeća muftija, Vijeće muftija Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, na svojoj trideset i sedmoj redovnoj sjednici, održanoj u Sarajevu dana 22. zul-hidždžeta 1444. god. po H., odnosno 10. jula 2023. godine, razmatrajući upit Vakufske direkcije o dozvoljenosti rekonstrukcije postojećih spomen obilježja i izgradnji novih na mjestu postojećih na vakufskoj imovni, a uzimajući u obzir zaključak Vijeća muftija broj 04-1-120/15 sa 4. redovne sjednice održane 15.10.2015. godine, donijelo je sljedeći

ZAKLJUČAK

Vijeće muftija daje saglasnost da se vrše rekonstrukcije postojećih šehidskih spomen obilježja u postojećim gabaritima, bez proširivanja, a koja su izgrađena na vakufskoj imovini.

Svaki zahtjev za rekonstrukcijom Vakufska direkcija će razmatrati pojedinačno.

Za provođenje ovog zaključka obavezuje se Vakufska direkcija.

Husein-ef. Kavazović
Reisu-l-ulema

Broj: 04-1-106-2/23

Datum: 22. zul-hidždže 1444. god. po H.
10. juli 2023. godine

Na osnovu člana 10. i člana 33. Poslovnika o radu Vijeća muftija, Vijeće muftija Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, na svojoj trideset i sedmoj redovnoj sjednici, održanoj u Sarajevu dana 22. zul-hidždžeta 1444. god. po H., odnosno 10. jula 2023. godine, na prijedlog Vakufske direkcije, donijelo je sljedeći

ZAKLJUČAK

Daje se saglasnost Medžlisu IZ Tuzla da može u korist Murata Asolia izvršiti prijenos vlasništva na parcelama označenim kao k.č. broj 8/2, u naravi voćnjak 2. klase, površine 55 m² i oranica/njiva 2. klase, površine 54 m², što ukupno čini 109 m², upisane u ZK uložak broj 2139, KO Tuzla I, Vakuf džamije Amberhatun.

Obavezuje se Medžlis IZ Tuzla da sredstva koja je dobio u iznosu od 8.720,00 KM utroši u unapređenje istoimenog vakufa.

Zadužuje se Medžlis IZ Tuzla da Vakufskoj direkciji dostavi izvještaj nakon okončanja ispravke upisa.

Za realizaciju ovog zaključka obavezuju se Medžlis IZ Tuzla i Vakufska direkcija.

Husein-ef. Kavazović
Reisu-l-ulema

Broj: 04-1-107-2/23

Datum: 22. zul-hidždže 1444. god. po H.
10. juli 2023. godine

Na osnovu člana 10. i člana 33. Poslovnika o radu Vijeća muftija, Vijeće muftija Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, na svojoj trideset i sedmoj redovnoj sjednici, održanoj u Sarajevu dana 22. zul-hidždžeta 1444. god. po H., odnosno 10. jula 2023. godine, na prijedlog Vakufske direkcije, donijelo je sljedeći

ZAKLJUČAK

Daje se saglasnost da Mušić rođ. Dujsić Sabira kći Smajla, iz Dervente, može u svoje ime i u ime i pred duše rahmetli svekra Mušić Mehmeda, svekrve Mušić

Hasibe i supruga Mušić Mustafe, za potrebe Medžlisa IZ Derventa, uvakufiti svoje nekretnine označene kao k.č. br. 1647/1 u naravi kuća i zgrada, površine 185, dvorište površine 500 m², njiva 4. klase površine 191 m², k.č. br. 1648 u naravi njiva 4. klase, površine 3055 m², k.č. br. 1911/1, u naravi njiva 5. klase, površine 901 m², k.č. br. 1911/2 u naravi njiva 5. klase površine 618 m² i k.č. br. 1912 u naravi voćnjak površine 363 m², ukupne površine 5813 m², uz uvjet da se predmetne nekretnine uknjiže na ime: Islamska zajednica u BiH - Medžlis Islamske zajednice Derventa – vakuf Medžlisa Islamske zajednice Derventa.

Nakon dobivene saglasnosti Vijeća muftija o predmetnom uvakufljenju i provedbe pravnih radnji u zemljišnim knjigama predmetnog uvakufljenja, Vakufska direkcija će vakifi izdati vakufnamu.

Za provođenje ovoga zaključka zadužuju se Medžlis IZ Derventa i Vakufska direkcija Sarajevo.

Husein-ef. Kavazović
Reisu-l-ulema

Broj: 04-1-108-2/23

Datum: 22. zul-hidždže 1444. god. po H.

10. juli 2023. godine

Na osnovu člana 10. i člana 33. Poslovnika o radu Vijeća muftija, Vijeće muftija Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, na svojoj trideset i sedmoj redovnoj sjednici, održanoj u Sarajevu dana 22. zul-hidždžeta 1444. god. po H., odnosno 10. jula 2023. godine, na prijedlog Vakufske direkcije, donijelo je sljedeći

ZAKLJUČAK

Daje se saglasnost da Karkelja Amela kći Ekrema, iz Kiseljaka, može za potrebe džemata Kreševo, Medžlis IZ Kiseljak, uvakufiti svoje nekretnine označene kao k.č. br. 3759 zv. „KUĆIŠTE” u naravi pomoćna zgrada površine 56 m² i dvorište površine 9 m², upisane u zk. ul. br. 7829 K.O. Mratinići, uz uvjet da se predmetne nekretnine uknjiže na ime: Islamska zajednica u BiH - Medžlis Islamske zajednice Kiseljak – vakuf džemata Kreševo.

Nakon dobivene saglasnosti Vijeća muftija o predmetnom uvakufljenju i provedbe pravnih radnji u zemljišnim knjigama predmetnog uvakufljenja, Vakufska direkcija će vakifi izdati vakufnamu.

Za provođenje ovoga zaključka zadužuju se Medžlis IZ Kiseljak i Vakufska direkcija Sarajevo.

Husein-ef. Kavazović
Reisu-l-ulema

Broj: 04-1-109-2/23

Datum: 22. zul-hidždže 1444. god. po H.
10. juli 2023. godine

Na osnovu člana 10. i člana 33. Poslovnika o radu Vijeća muftija, Vijeće muftija Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, na svojoj trideset i sedmoj redovnoj sjednici, održanoj u Sarajevu dana 22. zul-hidždžeta 1444. god. po H., odnosno 10. jula 2023. godine, na prijedlog Vakufske direkcije, donijelo je sljedeći

ZAKLJUČAK

Daje se saglasnost da Pezerović Kanita kći Huseina, iz Brčkog, može za potrebe džamije Palanka, Medžlis IZ Brčko, uvakufiti svoju zemljišnu parcelu označenu kao k.č. br. 597 zv. „ČESTA” u naravi njiva 3. klase, površine 1. 530 m², upisanu u zk. ul. br. 140 K.O. Palanka, uz uvjet da se predmetna nekretnina uknjiži na ime: Islamska zajednica u BiH - Medžlis Islamske zajednice Brčko – vakuf džamije Palanka.

Nakon dobivene saglasnosti Vijeća muftija o predmetnom uvakufljenju i provedbe pravnih radnji u zemljišnim knjigama predmetnog uvakufljenja, Vakufska direkcija će vakifi izdati vakufnamu.

Za provođenje ovoga zaključka zadužuju se Medžlis IZ Brčko i Vakufska direkcija Sarajevo.

Husein-ef. Kavazović
Reisu-l-ulema

Broj: 04-1-110-2/23

Datum: 22. zul-hidždže 1444. god. po H.
10. juli 2023. godine

Na osnovu člana 10. i člana 33. Poslovnika o radu Vijeća muftija, Vijeće muftija Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, na svojoj trideset i sedmoj redovnoj sjednici, održanoj u Sarajevu dana 22. zul-hidždžeta 1444. god. po H., odnosno 10. jula 2023. godine, na prijedlog Vakufske direkcije, donijelo je sljedeći

ZAKLJUČAK

Daje se saglasnost da Bećar Šemso sin Avde, iz Donje Misoče, može za potrebe izgradnje mesdžida/mekteba u Bećarima, Medžlis IZ Kaljina, uvakufiti svoju zemljišnu parcelu označenu kao k.č. br. 876/2 zv. „Bašča” u naravi pašnjak 3. klase, površine 393 m², upisanu u list nepokretnosti broj 337 K.O. Bećari, uz uvjet da se predmetna nekretnina uknjiži na ime: Islamska zajednica u BiH - Medžlis Islamske zajednice Kaljina – vakuf džemata Bećari.

Nakon dobivene saglasnosti Vijeća muftija o predmetnom uvakufljenju i provedbe pravnih radnji u zemljišnim knjigama predmetnog uvakufljenja, Vakufska direkcija će vakifu izdati vakufnamu.

Za provođenje ovoga zaključka zadužuju se Medžlis IZ Kaljina i Vakufska direkcija Sarajevo.

Husein-ef. Kavazović
Reisu-l-ulema

Broj: 04-1-111-2/23

Datum: 22. zul-hidždže 1444. god. po H.
10. juli 2023. godine

Na osnovu člana 10. i člana 33. Poslovnika o radu Vijeća muftija, Vijeće muftija Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, na svojoj trideset i sedmoj redovnoj sjednici, održanoj u Sarajevu dana 22. zul-hidždžeta 1444. god. po H., odnosno 10. jula 2023. godine, na prijedlog Vakufske direkcije, donijelo je sljedeći

ZAKLJUČAK

Daje se saglasnost da Hasanbašić Belmin sin Asima, iz Trepča, može za potrebe mezarja u džematu Trepče, Medžlis IZ Tešanj, uvakufiti svoju zemljišnu parcelu označenu kao k.č. br. 1187/2 zv. „Poljice” u naravi groblje/mezarje, površine 140 m², upisanu u p.l. br. 1182 K.O. Trepče, uz uvjet da se predmetna nekretnina uknjiži na ime: Islamska zajednica u BiH - Medžlis Islamske zajednice Tešanj – vakuf džamije Trepče.

Nakon dobivene saglasnosti Vijeća muftija o predmetnom uvakufljenju i provedbe pravnih radnji u zemljišnim knjigama predmetnog uvakufljenja, Vakufska direkcija će vakifu izdati vakufnamu.

Za provođenje ovoga zaključka zadužuju se Medžlis IZ Tešanj i Vakufska direkcija Sarajevo.

Husein-ef. Kavazović
Reisu-l-ulema

Broj: 04-1-112-2/23

Datum: 22. zul-hidždže 1444. god. po H.
10. juli 2023. godine

Na osnovu člana 10. i člana 33. Poslovnika o radu Vijeća muftija, Vijeće muftija Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, na svojoj trideset i sedmoj redovnoj sjednici, održanoj u Sarajevu dana 22. zul-hidždžeta 1444. god. po H., odnosno 10. jula 2023. godine, na prijedlog Vakufske direkcije, donijelo je sljedeći

ZAKLJUČAK

Daje se saglasnost da Medžlis IZ Tešanj, može za potrebe vakufa džamije Bukva, uvakufiti svoju zemljišnu parcelu označenu kao k.č. br. 990/2 zv. „Bašča” u naravi pašnjak 2. klase, površine 1.450 m², upisanu u p.l. br. 292 K.O. Novo Selo, uz uvjet da se predmetna nekretnina uknjiži na ime: Islamska zajednica u BiH - Medžlis Islamske zajednice Tešanj – vakuf džamije Bukva.

Nakon dobivene saglasnosti Vijeća muftija o predmetnom uvakufljenju i provedbe pravnih radnji u zemljišnim knjigama predmetnog uvakufljenja, Vakufska direkcija će vakifu izdati vakufnamu.

Za provođenje ovoga zaključka zadužuju se Medžlis IZ Tešanj i Vakufska direkcija Sarajevo.

Husein-ef. Kavazović
Reisu-l-ulema

Broj: 04-1-113-2/23

Datum: 22. zul-hidždže 1444. god. po H.

10. juli 2023. godine

Na osnovu člana 10. i člana 33. Poslovnika o radu Vijeća muftija, Vijeće muftija Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, na svojoj trideset i sedmoj redovnoj sjednici, održanoj u Sarajevu dana 22. zul-hidždžeta 1444. god. po H., odnosno 10. jula 2023. godine, na prijedlog Vakufske direkcije, donijelo je sljedeći

ZAKLJUČAK

Daje se saglasnost da Bećirović Amir sin Hasiba, iz Jelovog Brda, može za potrebe džemata Jelovo Brdo, Medžlis IZ Kalesija, uvakufiti svoju zemljišnu parcelu označenu kao k.č. br. 888 zv. „Brdo” u naravi oranica/njiva 7. klase, površine 770 m², upisanu u p.l. br. 1209 k.o. Vacetina, uz uvjet da se predmetna nekretnina uknjiži na ime: Islamska zajednica u BiH - Medžlis Islamske zajednice Kalesija – vakuf džemata Jelovo Brdo.

Nakon dobivene saglasnosti Vijeća muftija o predmetnom uvakufljenju i provedbe pravnih radnji u zemljišnim knjigama predmetnog uvakufljenja, Vakufska direkcija će vakifu izdati vakufnamu.

Za provođenje ovoga zaključka zadužuju se Medžlis IZ Kalesija i Vakufska direkcija Sarajevo.

Husein-ef. Kavazović
Reisu-l-ulema

Broj: 04-1-114-2/23

Datum: 22. zul-hidždže 1444. god. po H.
10. juli 2023. godine

Na osnovu člana 10. i člana 33. Poslovnika o radu Vijeća muftija, Vijeće muftija Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, na svojoj trideset i sedmoj redovnoj sjednici, održanoj u Sarajevu dana 22. zul-hidždžeta 1444. god. po H., odnosno 10. jula 2023. godine, na prijedlog Vakufske direkcije, donijelo je sljedeći

ZAKLJUČAK

Daje se saglasnost da Hasanović rođ. Hujdur Hatija kći Saliha iz Hrasna Gornjeg i Hujdur Sead sin Saliha iz Hrasna Gornjeg, mogu za potrebe džemata Hrasno Gornje, Medžlis IZ Kalesija, uvakufiti svoje suvlasničke dijelove u udjelu ½, zemljišne parcele označene kao k.č. br. 2831 zv. „Halilova Njiva” u naravi oranica/njiva 5. klase, površine 3.439 m², upisanu u p.l. br. 2955 k.o. Hrasno, uz uvjet da se predmetna nekretnina uknjiži na ime: Islamska zajednica u BiH - Medžlis Islamske zajednice Kalesija – vakuf džemata Hrasno Gornje.

Nakon dobivene saglasnosti Vijeća muftija o predmetnom uvakufljenju i provedbe pravnih radnji u zemljišnim knjigama predmetnog uvakufljenja, Vakufska direkcija će vakifima izdati vakufnamu.

Za provođenje ovoga zaključka zadužuju se Medžlis IZ Kalesija i Vakufska direkcija Sarajevo.

Husein-ef. Kavazović
Reisu-l-ulema

Broj: 04-1-115-2/23

Datum: 22. zul-hidždže 1444. god. po H.
10. juli 2023. godine

Na osnovu člana 10. i člana 33. Poslovnika o radu Vijeća muftija, Vijeće muftija Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, na svojoj trideset i sedmoj redovnoj sjednici, održanoj u Sarajevu dana 22. zul-hidždžeta 1444. god. po H., odnosno 10. jula 2023. godine, na prijedlog Vakufske direkcije, donijelo je sljedeći

ZAKLJUČAK

Daje se saglasnost da Aščić Seid sin Halila, iz Vukovija Gornjih, može u svoje ime i u ime i pred duše rahmetli roditelja oca Halila i majke Emine rođ. Gutić, za potrebe džemata Vukovije Gornje, Medžlis IZ Kalesija, uvakufiti svoju zemljišnu parcelu označenu kao k.č. br. 1324/1 zv. „Donje Sklade” u naravi oranica/njiva 6. klase, površine 3.500 m², upisane u p.l. br. 49 k.o. Vukovije, uz uvjet

da se predmetna nekretnina uknjiži na ime: Islamska zajednica u BiH - Medžlis Islamske zajednice Kalesija – vakuf džemata Vukovije Gornje.

Nakon dobivene saglasnosti Vijeća muftija o predmetnom uvakufljenju i provedbe pravnih radnji u zemljišnim knjigama predmetnog uvakufljenja, Vakufska direkcija će vakifu izdati vakufnamu.

Za provođenje ovoga zaključka zadužuju se Medžlis IZ Kalesija i Vakufska direkcija Sarajevo.

Husein-ef. Kavazović
Reisu-l-ulema

Broj: 04-1-116-2/23

Datum: 22. zul-hidždže 1444. god. po H.

10. juli 2023. godine

Na osnovu člana 10. i člana 33. Poslovnika o radu Vijeća muftija, Vijeće muftija Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, na svojoj trideset i sedmoj redovnoj sjednici, održanoj u Sarajevu dana 22. zul-hidždžeta 1444. god. po H., odnosno 10. jula 2023. godine, na prijedlog Vakufske direkcije, donijelo je sljedeći

ZAKLJUČAK

Daje se saglasnost da Hukić rođ. Šmigalović Mevlida kći Mustafe, iz Tojšića, Šmigalović Muhamed sin Mustafe, iz Tojšića i Šmigalović rođ. Ibrišević Bahira iz Tojšića, mogu za potrebe džemata Tojšići, Medžlis IZ Kalesija, uvakufiti svoje suvlasničke dijelove u udjelu 1/3, zemljišne parcele označene kao k.č. br. 683 zv. „Zečić” u naravi oranica/njiva 5. klase, površine 1.598 m², upisane u p.l. br. 3337 k.o. Vukovije, uz uvjet da se predmetna nekretnina uknjiži na ime: Islamska zajednica u BiH - Medžlis Islamske zajednice Kalesija – vakuf džemata Tojšići.

Nakon dobivene saglasnosti Vijeća muftija o predmetnom uvakufljenju i provedbe pravnih radnji u zemljišnim knjigama predmetnog uvakufljenja, Vakufska direkcija će vakifima izdati vakufnamu.

Za provođenje ovoga zaključka zadužuju se Medžlis IZ Kalesija i Vakufska direkcija Sarajevo.

Husein-ef. Kavazović
Reisu-l-ulema

Broj: 04-1-117-2/23

Datum: 22. zul-hidždže 1444. god. po H.
10. juli 2023. godine

Na osnovu člana 10. i člana 33. Poslovnika o radu Vijeća muftija, Vijeće muftija Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, na svojoj trideset i sedmoj redovnoj sjednici, održanoj u Sarajevu dana 22. zul-hidždžeta 1444. god. po H., odnosno 10. jula 2023. godine, na prijedlog Vakufske direkcije, donijelo je sljedeći

ZAKLJUČAK

Daje se saglasnost da Alibašić Azim sin Adila, iz Šehera, može za potrebe džemata Šeher, Medžlis IZ Kalesija, uvakufiti svoju zemljišnu parcelu označenu kao k.č. br. 1956 zv. „Osmaćko Polje”, u naravi njiva 3. klase, površine 3.608 m², upisane u p.l. br. 783/2 k.o. Osmaci, uz uvjet da se predmetna nekretnina uknjiži na ime: Islamska zajednica u BiH - Medžlis Islamske zajednice Kalesija – vakuf džemata Šeher.

Nakon dobivene saglasnosti Vijeća muftija o predmetnom uvakufljenju i provedbe pravnih radnji u zemljišnim knjigama predmetnog uvakufljenja, Vakufska direkcija će vakifu izdati vakufnamu.

Za provođenje ovoga zaključka zadužuju se Medžlis IZ Kalesija i Vakufska direkcija Sarajevo.

Husein-ef. Kavazović
Reisu-l-ulema

Broj: 04-1-118-2/23

Datum: 22. zul-hidždže 1444. god. po H.
10. juli 2023. godine

Na osnovu člana 10. i člana 33. Poslovnika o radu Vijeća muftija, Vijeće muftija Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, na svojoj trideset i sedmoj redovnoj sjednici, održanoj u Sarajevu dana 22. zul-hidždžeta 1444. god. po H., odnosno 10. jula 2023. godine, na prijedlog Vakufske direkcije, donijelo je sljedeći

ZAKLJUČAK

Daje se saglasnost da Tubić Jusuf sin Muhe, iz Prnjavora, može za potrebe džemata Prnjavor, Medžlis IZ Kalesija, uvakufiti svoje zemljišne parcele označene kao k.č. br. 1144/1 zv. „Redžovina” u naravi oranica/njiva 3. klase, površine 3.469 m² i k.č. br. 1144/2 zv. „Redžovina”, u naravi oranica/njiva 3. klase, površine 7 m², ukupne površine 3476 m², upisane u p.l. br. 1796 k.o. Prnjavor, uz uvjet da se predmetne nekretnine uknjiže na ime: Islamska zajednica u BiH - Medžlis Islamske zajednice Kalesija – vakuf džemata Prnjavor.

Nakon dobivene saglasnosti Vijeća muftija o predmetnom uvakufljenju i provedbe pravnih radnji u zemljišnim knjigama predmetnog uvakufljenja, Vakufska direkcija će vakifu izdati vakufnamu.

Za provođenje ovoga zaključka zadužuju se Medžlis IZ Kalesija i Vakufska direkcija Sarajevo.

Husein-ef. Kavazović
Reisu-l-ulema

Broj: 04-1-119-2/23

Datum: 22. zul-hidždže 1444. god. po H.
10. juli 2023. godine

Na osnovu člana 10. i člana 33. Poslovnika o radu Vijeća muftija, Vijeće muftija Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, na svojoj trideset i sedmoj redovnoj sjednici, održanoj u Sarajevu dana 22. zul-hidždžeta 1444. god. po H., odnosno 10. jula 2023. godine, na prijedlog Vakufske direkcije, donijelo je sljedeći

ZAKLJUČAK

Daje se saglasnost da Križevac Omer sin Osmana, iz Brda, može za potrebe proširenja harema džamije u džematu Brda Gornja, Medžlis IZ Kalesija, uvakufiti svoju zemljišnu parcelu označenu kao k.č. br. 2925/2 zv. „Njivice”, u naravi oranica/njiva 5. klase, površine 150 m², upisane u p.l. br. 616 k.o. Kalesija, uz uvjet da se predmetna nekretnina uknjiži na ime: Islamska zajednica u BiH - Medžlis Islamske zajednice Kalesija – vakuf džemata Brda Gornja.

Nakon dobivene saglasnosti Vijeća muftija o predmetnom uvakufljenju i provedbe pravnih radnji u zemljišnim knjigama predmetnog uvakufljenja, Vakufska direkcija će vakifu izdati vakufnamu.

Za provođenje ovoga zaključka zadužuju se Medžlis IZ Kalesija i Vakufska direkcija Sarajevo.

Husein-ef. Kavazović
Reisu-l-ulema

Broj: 04-1-120-2/23

Datum: 22. zul-hidždže 1444. god. po H.
10. juli 2023. godine

Na osnovu člana 10. i člana 33. Poslovnika o radu Vijeća muftija, Vijeće muftija Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, na svojoj trideset i sedmoj redovnoj sjednici, održanoj u Sarajevu dana 22. zul-hidždžeta 1444. god. po H., odnosno 10. jula 2023. godine, na prijedlog Vakufske direkcije, donijelo je sljedeći

ZAKLJUČAK

Daje se saglasnost da Dedić Mustafa sin Islama, iz Brda, može za potrebe proširenja harema džamije u džematu Brda Gornja, Medžlis IZ Kalesija, uvakufiti svoju zemljišnu parcelu označenu kao k.č. br. 2927/3 zv. „Njiva” u naravi oranica/njiva 5. klase, površine 78 m², upisane u p.l. br. 1151 k.o. Kalesija, uz uvjet da se predmetna nekretnina uknjiži na ime: Islamska zajednica u BiH - Medžlis Islamske zajednice Kalesija – vakuf džemata Brda Gornja.

Nakon dobivene saglasnosti Vijeća muftija o predmetnom uvakufljenju i provedbe pravnih radnji u zemljišnim knjigama predmetnog uvakufljenja, Vakufska direkcija će vakifu izdati vakufnamu.

Za provođenje ovoga zaključka zadužuju se Medžlis IZ Kalesija i Vakufska direkcija Sarajevo.

Husein-ef. Kavazović
Reisu-l-ulema

Broj: 04-1-121-2/23

Datum: 22. zul-hidždže 1444. god. po H.

10. juli 2023. godine

Na osnovu člana 10. i člana 33. Poslovnika o radu Vijeća muftija, Vijeće muftija Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, na svojoj trideset i sedmoj redovnoj sjednici, održanoj u Sarajevu dana 22. zul-hidždžeta 1444. god. po H., odnosno 10. jula 2023. godine, na prijedlog Vakufske direkcije, donijelo je sljedeći

ZAKLJUČAK

Daje se saglasnost da Smajić Hajrudin sin Nezira, iz Kikača, može za potrebe džemata Kikači, Medžlis IZ Kalesija, uvakufiti svoju zemljišnu parcelu označenu kao k.č. br. 889 zv. „Bašča”, u naravi voćnjak 4. klase, površine 859 m², upisane u p.l. br. 709 k.o. Kikači, uz uvjet da se predmetna nekretnina uknjiži na ime: Islamska zajednica u BiH - Medžlis Islamske zajednice Kalesija – vakuf džemata Kikači.

Nakon dobivene saglasnosti Vijeća muftija o predmetnom uvakufljenju i provedbe pravnih radnji u zemljišnim knjigama predmetnog uvakufljenja, Vakufska direkcija će vakifu izdati vakufnamu.

Za provođenje ovoga zaključka zadužuju se Medžlis IZ Kalesija i Vakufska direkcija Sarajevo.

Husein-ef. Kavazović
Reisu-l-ulema

Broj: 04-1-122-2/23

Datum: 22. zul-hidždže 1444. god. po H.
10. juli 2023. godine

Na osnovu člana 10. i člana 33. Poslovnika o radu Vijeća muftija, Vijeće muftija Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, na svojoj trideset i sedmoj redovnoj sjednici, održanoj u Sarajevu dana 22. zul-hidždžeta 1444. god. po H., odnosno 10. jula 2023. godine, na prijedlog Vakufske direkcije, donijelo je sljedeći

ZAKLJUČAK

Daje se saglasnost da Avdić Fikreta kći Mustafe, iz Moševca, može za potrebe džemata Džebe – Majdan, Medžlis IZ Zavidovići, uvakufiti svoju zemljišnu parcelu označenu kao k.č. br. 765 zv. „Strana” u naravi oranica/njiva 5. klase, površine 676 m² upisane u p.l. br. 2027 k.o. Alići, uz uvjet da se predmetna nekretnina uknjiži na ime: Islamska zajednica u BiH - Medžlis Islamske zajednice Zavidovići – vakuf džemata Džebe - Majdan.

Nakon dobivene saglasnosti Vijeća muftija o predmetnom uvakufljenju i provedbe pravnih radnji u zemljišnim knjigama predmetnog uvakufljenja, Vakufska direkcija će vakifi izdati vakufnamu.

Za provođenje ovoga zaključka zadužuju se Medžlis IZ Zavidovići i Vakufska direkcija Sarajevo.

Husein-ef. Kavazović
Reisu-l-ulema

Broj: 04-1-123-2/23

Datum: 22. zul-hidždže 1444. god. po H.
10. juli 2023. godine

Na osnovu člana 10. i člana 33. Poslovnika o radu Vijeća muftija, Vijeće muftija Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, na svojoj trideset i sedmoj redovnoj sjednici, održanoj u Sarajevu dana 22. zul-hidždžeta 1444. god. po H., odnosno 10. jula 2023. godine, na prijedlog Vakufske direkcije, donijelo je sljedeći

ZAKLJUČAK

Daje se saglasnost da Čolić Raif sin Ahmeda, iz Gradačca, može u svoje ime i u ime i pred duše rahmetli oca Ahmeda, majke Zlate i supruge Fikrete, za potrebe džemata Toke-Čuste, Medžlis IZ Gradačac, uvakufiti svoje zemljišne parcele označene kao k.č. br. 295/2 zv. „Brdo” u naravi oranica/njiva 4. klase, površine 59 m² i k.č. br. 296 zv. „Brda”, u naravi oranica/njiva 4. klase, površine 852 m², ukupne površine 911 m², upisane u p.l. br. 1070 k.o. Jelovče Selo, uz uvjet da

se predmetne nekretnine uknjiže na ime: Islamska zajednica u BiH - Medžlis Islamske zajednice Gradačac – vakuf džemata Toke-Čuste.

Nakon dobivene saglasnosti Vijeća muftija o predmetnom uvakufljenju i provedbe pravnih radnji u zemljišnim knjigama predmetnog uvakufljenja, Vakufska direkcija će vakifu izdati vakufnamu.

Za provođenje ovoga zaključka zadužuju se Medžlis IZ Gradačac i Vakufska direkcija Sarajevo.

Husein-ef. Kavazović
Reisu-l-ulema

Broj: 04-1-124-2/23

Datum: 22. zul-hidždže 1444. god. po H.
10. juli 2023. godine

Na osnovu člana 10. i člana 33. Poslovnika o radu Vijeća muftija, Vijeće muftija Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, na svojoj trideset i sedmoj redovnoj sjednici, održanoj u Sarajevu dana 22. zul-hidždžeta 1444. god. po H., odnosno 10. jula 2023. godine, na prijedlog Vakufske direkcije, donijelo je sljedeći

ZAKLJUČAK

Daje se saglasnost da Mršo Zahid sin Murata, iz Goražda, može za potrebe mezarja u mjestu Faočići, Medžlisa IZ Goražde, uvakufiti svoju zemljišnu parcelu označenu kao k.č. br. 918 zv. „Ademova njiva”, u naravi livada 4. klase, površine 2.169 m², upisanu u p.l. br. 257 k.o. Kreča, uz uvjet da se predmetna nekretnina uknjiži na ime: Islamska zajednica u BiH - Medžlis Islamske zajednice Goražde – vakuf Medžlisa IZ Goražde.

Nakon dobivene saglasnosti Vijeća muftija o predmetnom uvakufljenju i provedbe pravnih radnji u zemljišnim knjigama predmetnog uvakufljenja, Vakufska direkcija će vakifu izdati vakufnamu.

Za provođenje ovoga zaključka zadužuju se Medžlis IZ Goražde i Vakufska direkcija Sarajevo.

Husein-ef. Kavazović
Reisu-l-ulema

Broj: 04-1-125-2/23

Datum: 22. zul-hidždže 1444. god. po H.
10. juli 2023. godine

Na osnovu člana 10. i člana 33. Poslovnika o radu Vijeća muftija, Vijeće muftija Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, na svojoj trideset i sedmoj redov-

noj sjednici, održanoj u Sarajevu dana 22. zul-hidždžeta 1444. god. po H., odnosno 10. jula 2023. godine, na prijedlog Vakufske direkcije, donijelo je sljedeći

ZAKLJUČAK

Daje se saglasnost da Siručić Zilha kći Ismeta, iz Vlasenice i Hasanović Maida kći Ismeta, iz Vlasenice, mogu uvakufiti svoje suvlasničke dijelove u udjelu 1/3, Zubović Arifa kći Šemse, iz Vlasenice, Mujagić Nedim sin Šemse, iz Vlasenice, Fejzić Almasa kći Idriza, iz Vlasenice i Taljić Azra kći Galiba, iz Vlasenice, mogu uvakufiti svoje suvlasničke dijelove u udjelu 1/12, za potrebe Medžlisa IZ Vlasenica, nekretnine označene kao k.č. br. 793/1 u naravi kuća i zgrada površine 32 m² i dvorište površine 398 m² i k.č. br. 793/3 u naravi kuća i zgrada površine 83 m², upisane u posjedovni list br. 697 k.o. Vlasenica I, uz uvjet da se predmetne nekretnine uknjiže na ime: Islamska zajednica u BiH - Medžlis Islamske zajednice Vlasenica – vakuf Medžlisa IZ Vlasenica.

Nakon dobivene saglasnosti Vijeća muftija o predmetnom uvakufljenju i provedbe pravnih radnji u zemljišnim knjigama predmetnog uvakufljenja, Vakufska direkcija će vakifima izdati vakufnamu.

Za provođenje ovoga zaključka zadužuju se Medžlis IZ Vlasenica i Vakufska direkcija Sarajevo.

Husein-ef. Kavazović
Reisu-l-ulema

Broj: 04-1-126-2/23

Datum: 22. zul-hidždže 1444. god. po H.

10. jula 2023. godine

Na osnovu člana 10. i člana 33. Poslovnika o radu Vijeća muftija, Vijeće muftija Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, na svojoj trideset i sedmoj redovnoj sjednici, održanoj u Sarajevu dana 22. zul-hidždžeta 1444. god. po H., odnosno 10. jula 2023. godine, na prijedlog Vakufske direkcije, donijelo je sljedeći

ZAKLJUČAK

Daje se saglasnost da Artuković rođ. Kruško Mersija kći Hasana, iz Tešnja, Hasanbašić rođ. Kruško Sefira kći Hasana, iz Tešnja i Kruško Muhamed sin Hasana, iz Tešnja, mogu uvakufiti svoje suvlasničke dijelove u udjelu 2/20, Kruško Edhem sin Ekrema, iz Tešnja i Kruško Ekrem sin Ekrema, iz Tešnja, mogu uvakufiti svoje suvlasničke dijelove u udjelu 5/20 i Kruško Mersim sin Hasana, iz Tešnja, može uvakufiti svoj suvlasnički dio u udjelu 4/20, za potrebe mezarja u džematu Trepče, zemljišne parcele označene kao k.č. br. 1837/2 u naravi groblje/mezarje, površine 188 m², upisane u p.l. br. 308 k.o. Trepče, uz

uvjet da se predmetna nekretnina uknjiži na ime: Islamska zajednica u BiH - Medžlis Islamske zajednice Tešanj- vakuf džamije Trepče.

Nakon dobivene saglasnosti Vijeća muftija o predmetnom uvakufljenju i provedbe pravnih radnji u zemljišnim knjigama predmetnog uvakufljenja, Vakufska direkcija će vakifima izdati vakufnamu.

Za provođenje ovoga zaključka zadužuju se Medžlis IZ Tešanj i Vakufska direkcija Sarajevo.

Husein-ef. Kavazović
Reisu-l-ulema

Broj: 04-1-127-2/23

Datum: 22. zul-hidždže 1444. god. po H.

10. juli 2023. godine

Na osnovu člana 10. i člana 33. Poslovnika o radu Vijeća muftija, Vijeće muftija Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, na svojoj trideset i sedmoj redovnoj sjednici, održanoj u Sarajevu dana 22. zul-hidždžeta 1444. god. po H., odnosno 10. jula 2023. godine, na prijedlog Vakufske direkcije, donijelo je sljedeći

ZAKLJUČAK

Daje se saglasnost da Džemat Urije, može za potrebe džemata Urije, uvakufiti svoje nekretnine označene kao k.č. br. 2144/2 u naravi stambeni objekat površine 106 m², garaža površine 32 m², dvorište površine 1000 m², šuma 5. klase površine 299 m², ostali pomoćni objekti površine 14 m² i ostali pomoćni objekti 47 m², upisane u list nepokretnosti br. 2737 k.o. Novi Grad I, uz uvjet da se predmetne nekretnine uknjiže na ime: Islamska zajednica u BiH - Medžlis Islamske zajednice Bosanski Novi – vakuf džemata Urije.

Nakon dobivene saglasnosti Vijeća muftija o predmetnom uvakufljenju i provedbe pravnih radnji u zemljišnim knjigama predmetnog uvakufljenja, Vakufska direkcija će vakifu izdati vakufnamu.

Za provođenje ovoga zaključka zadužuju se Medžlis IZ Bosanski Novi i Vakufska direkcija Sarajevo.

Husein-ef. Kavazović
Reisu-l-ulema

Broj: 04-1-128-2/23

Datum: 22. zul-hidždže 1444. god. po H.

10. juli 2023. godine

Na osnovu člana 10. i člana 33. Poslovnika o radu Vijeća muftija, Vijeće muftija Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, na svojoj trideset i sedmoj redov-

noj sjednici, održanoj u Sarajevu dana 22. zul-hidždžeta 1444. god. po H., odnosno 10. jula 2023. godine, na prijedlog Vakufske direkcije, donijelo je sljedeći

ZAKLJUČAK

Daje se saglasnost da Beganović Nazifa kći Mustafe, iz Medakova i Beganović Suvada kći Saliha, iz Medakova, mogu za potrebe džamije u Medakovu, Medžlis IZ Tešanj, uvakufiti svoje suvlasničke dijelove u udjelu $\frac{1}{2}$, zemljišne parcele označene kao k.č. br. 1120/1 zv. „Kozičak”, u naravi oranica/njiva 6. klase površine 1.280 m² i oranica/njiva 5. klase površine 742 m², upisane u pl. br. 958 k.o. Medakovo, uz uvjet da se predmetne nekretnine uknjiže na ime: Islamska zajednica u BiH - Medžlis Islamske zajednice Tešanj – vakuf džamije Medakovo.

Nakon dobivene saglasnosti Vijeća muftija o predmetnom uvakufljenju i provedbe pravnih radnji u zemljišnim knjigama predmetnog uvakufljenja, Vakufska direkcija će vakifama izdati vakufnamu.

Za provođenje ovoga zaključka zadužuju se Medžlis IZ Tešanj i Vakufska direkcija Sarajevo.

Husein-ef. Kavazović
Reisu-l-ulema

Broj: 04-1-129-2/23

Datum: 22. zul-hidždže 1444. god. po H.

10. juli 2023. godine

Na osnovu člana 10. i člana 33. Poslovnika o radu Vijeća muftija, Vijeće muftija Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, na svojoj trideset i sedmoj redovnoj sjednici, održanoj u Sarajevu dana 22. zul-hidždžeta 1444. god. po H., odnosno 10. jula 2023. godine, na prijedlog Vakufske direkcije, donijelo je sljedeći

ZAKLJUČAK

Daje se saglasnost da Omerbašić Rasim sin Muhameda, iz Miljanovaca, može za potrebe mezarja u džematu Miljanovci, Medžlisa IZ Tešanj, uvakufiti svoju zemljišnu parcelu označenu kao k.č. br. 401 zv. „Groblje” u naravi groblje/mezarje, površine 248 m², upisane u pl. br. 455 k.o. Miljanovci Gornji, uz uvjet da se predmetna nekretnina uknjiži na ime: Islamska zajednica u BiH - Medžlis Islamske zajednice Tešanj – vakuf džamije Miljanovci.

Nakon dobivene saglasnosti Vijeća muftija o predmetnom uvakufljenju i provedbe pravnih radnji u zemljišnim knjigama predmetnog uvakufljenja, Vakufska direkcija će vakifu izdati vakufnamu.

Za provođenje ovoga zaključka zadužuju se Medžlis IZ Tešanj i Vakufska direkcija Sarajevo.

Husein-ef. Kavazović
Reisu-l-ulema

Broj: 04-1-130-2/23

Datum: 22. zul-hidždže 1444. god. po H.
10. juli 2023. godine

Na osnovu člana 10. i člana 33. Poslovnika o radu Vijeća muftija, Vijeće muftija Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, na svojoj trideset i sedmoj redovnoj sjednici, održanoj u Sarajevu dana 22. zul-hidždžeta 1444. god. po H., odnosno 10. jula 2023. godine, na prijedlog Vakufske direkcije, donijelo je sljedeći

ZAKLJUČAK

Daje se saglasnost da Husejnagić Samir sin Kasima, iz Brnjika, može za potrebe džemata Brnjik, Medžlis IZ Čelić, uvakufiti zemljišnu parcelu označenu kao k.č. br. 357/11 zv. „Obrijež”, u naravi njiva 4. klase, površine 500 m², upisane u katastarskoknjžni uložak i zk. ul. br. 135 k.o. Brnjik, koju bi kupio od Husejnagić Kasima sina Hašima iz Čelića, uz uvjet da se predmetna nekretnina uknjiži na ime: Islamska zajednica u BiH - Medžlis Islamske zajednice Čelić – vakuf džemata Brnjik.

Nakon dobivene saglasnosti Vijeća muftija o predmetnom uvakufljenju i provedbe pravnih radnji u zemljišnim knjigama predmetnog uvakufljenja, Vakufska direkcija će vakifu izdati vakufnamu.

Za provođenje ovoga zaključka zadužuju se Medžlis IZ Čelić i Vakufska direkcija Sarajevo.

Husein-ef. Kavazović
Reisu-l-ulema

Broj: 04-1-131-2/23

Datum: 22. zul-hidždže 1444. god. po H.
10. juli 2023. godine

Na osnovu člana 10. i člana 33. Poslovnika o radu Vijeća muftija, Vijeće muftija Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, na svojoj trideset i sedmoj redovnoj sjednici, održanoj u Sarajevu dana 22. zul-hidždžeta 1444. god. po H., odnosno 10. jula 2023. godine, na prijedlog Vakufske direkcije, donijelo je sljedeći

ZAKLJUČAK

Daje se saglasnost da Idrizović Alija kći Sulje, iz Brnjika, može za potrebe džemata Brnjik, Medžlis IZ Čelić, uvakufiti zemljišnu parcelu označenu kao k.č. br. 357/10 zv. „Obrijež” u naravi njiva 4. klase površine 500 m², upisane u katastarskoknjžni uložak i zk. ul. br. 135 k.o. Brnjik, koju bi kupila od Husejnagić Kasima sina Hašima iz Čelića, uz uvjet da se predmetna nekretnina uknjiži

na ime: Islamska zajednica u BiH - Medžlis Islamske zajednice Čelić – vakuf džemata Brnjik.

Nakon dobivene saglasnosti Vijeća muftija o predmetnom uvakufljenju i provedbe pravnih radnji u zemljišnim knjigama predmetnog uvakufljenja, Vakufska direkcija će vakifi izdati vakufnamu.

Za provođenje ovoga zaključka zadužuju se Medžlis IZ Čelić i Vakufska direkcija Sarajevo.

Husein-ef. Kavazović
Reisu-l-ulema

Broj: 04-1-132-2/23

Datum: 22. zul-hidždže 1444. god. po H.

10. juli 2023. godine

Na osnovu člana 10. i člana 33. Poslovnika o radu Vijeća muftija, Vijeće muftija Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, na svojoj trideset i sedmoj redovnoj sjednici, održanoj u Sarajevu dana 22. zul-hidždžeta 1444. god. po H., odnosno 10. jula 2023. godine, na prijedlog Vakufske direkcije, donijelo je sljedeći

ZAKLJUČAK

Daje se saglasnost da Husejnagić Admir sin Asmira, iz Brnjika i Husejnagić Asmir sin Admira, iz Brnjika, mogu u svoje ime i u ime rahmetli Husejnagić Admira, za potrebe džemata Brnjik, Medžlis IZ Čelić, uvakufiti zemljišnu parcelu označenu kao k.č. br. 363/1 zv. „Obrijež” u naravi njiva 4. klase površine 1.245 m², upisane u katastarskoknjižni uložak i zk. ul. br. 135 k.o. Brnjik, koju bi kupili od Husejnagić Kasima sina Hašima iz Čelića, uz uvjet da se predmetna nekretnina uknjiži na ime: Islamska zajednica u BiH - Medžlis Islamske zajednice Čelić – vakuf džemata Brnjik.

Nakon dobivene saglasnosti Vijeća muftija o predmetnom uvakufljenju i provedbe pravnih radnji u zemljišnim knjigama predmetnog uvakufljenja, Vakufska direkcija će vakifima izdati vakufnamu.

Za provođenje ovoga zaključka zadužuju se Medžlis IZ Čelić i Vakufska direkcija Sarajevo.

Husein-ef. Kavazović
Reisu-l-ulema

Broj: 04-1-133-2/23

Datum: 22. zul-hidždže 1444. god. po H.
10. juli 2023. godine

Na osnovu člana 10. i člana 33. Poslovnika o radu Vijeća muftija, Vijeće muftija Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, na svojoj trideset i sedmoj redovnoj sjednici, održanoj u Sarajevu dana 22. zul-hidždžeta 1444. god. po H., odnosno 10. jula 2023. godine, na prijedlog Vakufske direkcije, donijelo je sljedeći

ZAKLJUČAK

Daje se saglasnost da Husejnagić Kasim sin Hašima može u svoje ime i u ime supruge Husejnagić Zlate, uvakufiti za potrebe džemata Brnjik, Medžlis IZ Čelić, svoju zemljišnu parcelu označenu kao k.č. br. 363/3 zv. „Obrijež” u naravi njiva 4. klase površine 859 m², upisane u katastarskoknjižni uložak i zk. ul. br. 135 k.o. Brnjik, uz uvjet da se predmetna nekretnina uknjiži na ime: Islamska zajednica u BiH - Medžlis Islamske zajednice Čelić – vakuf džemata Brnjik.

Nakon dobivene saglasnosti Vijeća muftija o predmetnom uvakufljenju i provedbe pravnih radnji u zemljišnim knjigama predmetnog uvakufljenja, Vakufska direkcija će vakifima izdati vakufnamu.

Za provođenje ovoga zaključka zadužuju se Medžlis IZ Čelić i Vakufska direkcija Sarajevo.

Husein-ef. Kavazović
Reisu-l-ulema

Broj: 04-1-134-2/23

Datum: 22. zul-hidždže 1444. god. po H.
10. juli 2023. godine

Na osnovu člana 10. i člana 33. Poslovnika o radu Vijeća muftija, Vijeće muftija Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, na svojoj trideset i sedmoj redovnoj sjednici, održanoj u Sarajevu dana 22. zul-hidždžeta 1444. god. po H., odnosno 10. jula 2023. godine, na prijedlog Vakufske direkcije, donijelo je sljedeći

ZAKLJUČAK

Daje se saglasnost da Zejneli Asmir sin Fehmije, iz Gornjeg Rahića, može za potrebe džemata Gornji Rahić, Medžlisa IZ Brčko, uvakufiti zemljišne parcele označene kao k.č. br. 953/2 zv. „Luka” u naravi njiva 5. klase površine 1416 m² i k.č. br. 956/2 zv. „Ravan” u naravi pristupni put površine 700 m², upisane u pl. br. 895 k.o. Gornji Rahić, koje bi kupio od Imširović Sabihe iz Gornjeg Rahića, uz uvjet da se predmetne nekretnine uknjiže na ime: Islamska zajednica u BiH - Medžlis Islamske zajednice Brčko – vakuf džemata Gornji Rahić.

Nakon dobivene saglasnosti Vijeća muftija o predmetnom uvakufljenju i provedbe pravnih radnji u zemljišnim knjigama predmetnog uvakufljenja, Vakufska direkcija će vakifu izdati vakufnamu.

Za provođenje ovoga zaključka zadužuju se Medžlis IZ Brčko i Vakufska direkcija Sarajevo.

Husein-ef. Kavazović
Reisu-l-ulema

Broj: 04-1-135-2/23

Datum: 22. zul-hidždže 1444. god. po H.
10. juli 2023. godine

Na osnovu člana 10. i člana 33. Poslovnika o radu Vijeća muftija, Vijeće muftija Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, na svojoj trideset i sedmoj redovnoj sjednici, održanoj u Sarajevu dana 22. zul-hidždžeta 1444. god. po H., odnosno 10. jula 2023. godine, na prijedlog Vakufske direkcije, donijelo je sljedeći

ZAKLJUČAK

Daje se saglasnost da Suljić Fatima kći Muje, iz Kosove, može za potrebe džemata Kosova, Medžlisa IZ Maglaj, uvakufiti svoju zemljišnu parcelu označenu kao k.č. br. 163/5 zv. „Nadljuže” u naravi livada 3. klase, površine 1.211 m², upisanu u pl. br. 1263 k.o. Kosova, što po starom premjeru odgovara upisu u zk. ul. br. 1739 k.o. Kosova, uz uvjet da se predmetna nekretnina uknjiži na ime: Islamska zajednica u BiH - Medžlis Islamske zajednice Maglaj – vakuf džemata Kosova.

Nakon dobivene saglasnosti Vijeća muftija o predmetnom uvakufljenju i provedbe pravnih radnji u zemljišnim knjigama predmetnog uvakufljenja, Vakufska direkcija će vakifi izdati vakufnamu.

Za provođenje ovoga zaključka zadužuju se Medžlis IZ Maglaj i Vakufska direkcija Sarajevo.

Husein-ef. Kavazović
Reisu-l-ulema

Broj: 04-1-136-2/23

Datum: 22. zul-hidždže 1444. god. po H.
10. juli 2023. godine

Na osnovu člana 10. i člana 33. Poslovnika o radu Vijeća muftija, Vijeće muftija Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, na svojoj trideset i sedmoj redovnoj sjednici, održanoj u Sarajevu dana 22. zul-hidždžeta 1444. god. po H., odnosno 10. jula 2023. godine, na prijedlog Vakufske direkcije, donijelo je sljedeći

ZAKLJUČAK

Daje se naknadna saglasnost da Arapović Ćamil sin Huse, iz Bosanskog Novog, može za potrebe Medžlisa IZ Bosanski Novi, uvakufiti svoju zemljišnu parcelu označenu kao k.č. br. 463 zv. „Vitasovci”, u naravi njiva 2. Klase, površine 5.146 m², upisanu u pl. br. 505 k.o. Blagaj Japra, uz uvjet da se predmetna nekretnina uknjiži na ime: Islamska zajednica u BiH - Medžlis Islamske zajednice Bosanski Novi – vakuf Medžlisa Islamske zajednice Bosanski Novi.

Nakon dobivene saglasnosti Vijeća muftija o predmetnom uvakufljenju i provedbe pravnih radnji u zemljišnim knjigama predmetnog uvakufljenja, Vakufska direkcija će vakifu izdati vakufnamu.

Husein-ef. Kavazović
Reisu-l-ulema

Broj: 04-1-137-2/23

Datum: 22. zul-hidždže 1444. god. po H.
10. juli 2023. godine

Na osnovu člana 10. i člana 33. Poslovnika o radu Vijeća muftija, Vijeće muftija Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, na svojoj trideset i sedmoj redovnoj sjednici, održanoj u Sarajevu dana 22. zul-hidždžeta 1444. god. po H., odnosno 10. jula 2023. godine, na prijedlog Vakufske direkcije, donijelo je sljedeći

ZAKLJUČAK

Daje se naknadna saglasnost da Imširović Ismet sin Hasana iz Bosanskog Novog, može za potrebe Medžlisa IZ Bosanski Novi, uvakufiti svoju zemljišnu parcelu označenu kao k.č. br. 449 zv. „Tuk” u naravi njiva 3. klase površine 3.648 m², upisanu u pl. br. 308/01 k.o. Blagaj Japra, uz uvjet da se predmetna nekretnina uknjiži na ime: Islamska zajednica u BiH - Medžlis Islamske zajednice Bosanski Novi – vakuf Medžlisa Islamske zajednice Bosanski Novi.

Nakon dobivene saglasnosti Vijeća muftija o predmetnom uvakufljenju i provedbe pravnih radnji u zemljišnim knjigama predmetnog uvakufljenja, Vakufska direkcija će vakifu izdati vakufnamu.

Za provođenje ovoga zaključka zadužuju se Medžlis IZ Bosanski Novi i Vakufska direkcija Sarajevo.

Husein-ef. Kavazović
Reisu-l-ulema

Broj: 04-1-138-2/23

Datum: 22. zul-hidždže 1444. god. po H.
10. juli 2023. godine

Na osnovu člana 10. i člana 33. Poslovnika o radu Vijeća muftija, Vijeće muftija Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, na svojoj trideset i sedmoj redovnoj sjednici, održanoj u Sarajevu dana 22. zul-hidždžeta 1444. god. po H., odnosno 10. jula 2023. godine, na prijedlog Vakufske direkcije, donijelo je sljedeći

ZAKLJUČAK

Daje se naknadna saglasnost da Mešinović Musa sin Mehmeda, iz Bosanskog Novog, može za potrebe Medžlisa IZ Bosanski Novi, uvakufiti svoju zemljišnu parcelu označenu kao k.č. br. 18/1 zv. „Otoka” u naravi njiva 4. klase površine 3.610 m², upisanu u pl. br. 149/3 k.o. Blagaj Japra, uz uvjet da se predmetna nekretnina uknjiži na ime: Islamska zajednica u BiH - Medžlis Islamske zajednice Bosanski Novi – vakuf Medžlisa Islamske zajednice Bosanski Novi.

Nakon dobivene saglasnosti Vijeća muftija o predmetnom uvakufljenju i provedbe pravnih radnji u zemljišnim knjigama predmetnog uvakufljenja, Vakufska direkcija će vakifu izdati vakufnamu.

Za provođenje ovoga zaključka zadužuju se Medžlis IZ Bosanski Novi i Vakufska direkcija Sarajevo.

Husein-ef. Kavazović
Reisu-l-ulema

Broj: 04-1-139-2/23

Datum: 22. zul-hidždže 1444. god. po H.
10. juli 2023. godine

Na osnovu člana 10. i člana 33. Poslovnika o radu Vijeća muftija, Vijeće muftija Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, na svojoj trideset i sedmoj redovnoj sjednici, održanoj u Sarajevu dana 22. zul-hidždžeta 1444. god. po H., odnosno 10. jula 2023. godine, na prijedlog Vakufske direkcije, donijelo je sljedeći

ZAKLJUČAK

Daje se naknadna saglasnost da Dedić Himzo sin Ramiza, iz Ključa, može za potrebe džemata Crljeni, Medžlisa IZ Ključ, uvakufiti svoju zemljišnu parcelu označenu kao k.č. br. 2-169/2 zv. „Brdo” u naravi njiva 3. klase površine 983 m², upisanu u pl. br. 253 k.o. Crljeni, uz uvjet da se predmetna nekretnina uknjiži na ime: Islamska zajednica u BiH - Medžlis Islamske zajednice Ključ – vakuf džemata Crljeni.

Nakon dobivene saglasnosti Vijeća muftija o predmetnom uvakufljenju i provedbe pravnih radnji u zemljišnim knjigama predmetnog uvakufljenja, Vakufska direkcija će vakifu izdati vakufnamu.

Za provođenje ovoga zaključka zadužuju se Medžlis IZ Ključ i Vakufska direkcija Sarajevo.

Husein-ef. Kavazović
Reisu-l-ulema

Broj: 04-1-140-2/23

Datum: 22. zul-hidždže 1444. god. po H.
10. juli 2023. godine

Na osnovu člana 10. i člana 33. Poslovnika o radu Vijeća muftija, Vijeće muftija Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, na svojoj trideset i sedmoj redovnoj sjednici, održanoj u Sarajevu dana 22. zul-hidždžeta 1444. god. po H., odnosno 10. jula 2023. godine, na prijedlog Vakufske direkcije, donijelo je sljedeći

ZAKLJUČAK

Daje se naknadna saglasnost da Kuburaš Hamdija sin Sulje, iz Ključa, može za potrebe džemata Ramići, Medžlisa IZ Ključ, uvakufiti svoju zemljišnu parcelu označenu kao k.č. br. 1548 zv. „Šiljak” u naravi njiva 3. klase, površine 576 m², upisanu u zk. ul. br. 110 k.o. Ramići, uz uvjet da se predmetna nekretnina uknjiži na ime: Islamska zajednica u BiH - Medžlis Islamske zajednice Ključ – vakuf džemata Ramići.

Nakon dobivene saglasnosti Vijeća muftija o predmetnom uvakufljenju i provedbe pravnih radnji u zemljišnim knjigama predmetnog uvakufljenja, Vakufska direkcija će vakifu izdati vakufnamu.

Za provođenje ovoga zaključka zadužuju se Medžlis IZ Ključ i Vakufska direkcija Sarajevo.

Husein-ef. Kavazović
Reisu-l-ulema

Broj: 04-1-141-2/23

Datum: 22. zul-hidždže 1444. god. po H.
10. juli 2023. godine

Na osnovu člana 10. i člana 33. Poslovnika o radu Vijeća muftija, Vijeće muftija Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, na svojoj trideset i sedmoj redovnoj sjednici, održanoj u Sarajevu dana 22. zul-hidždžeta 1444. god. po H., odnosno 10. jula 2023. godine, na prijedlog Vakufske direkcije, donijelo je sljedeći

ZAKLJUČAK

Daje se naknadna saglasnost da Harambašić Asmir sin Mehmeda, iz Ključa, može za potrebe džemata Sanica, Medžlis IZ Ključ, uvakufiti svoju zemljišnu parcelu označenu kao k.č. br. 271 zv. „Mahala” u naravi voćnjak 3. klase, površine 1407 m², upisanu u zk. ul. br. 418 k.o. Sanica, uz uvjet da se predmetna nekretnina uknjiži na ime: Islamska zajednica u BiH - Medžlis Islamske zajednice Ključ – vakuf džemata Sanica.

Nakon dobivene saglasnosti Vijeća muftija o predmetnom uvakufljenju i provedbe pravnih radnji u zemljišnim knjigama predmetnog uvakufljenja, Vakufska direkcija će vakifu izdati vakufnamu.

Za provođenje ovoga zaključka zadužuju se Medžlis IZ Ključ i Vakufska direkcija Sarajevo.

Husein-ef. Kavazović
Reisu-l-ulema

Broj: 04-1-142-2/23

Datum: 22. zul-hidždže 1444. god. po H.

10. juli 2023. godine

Na osnovu člana 10. i člana 33. Poslovnika o radu Vijeća muftija, Vijeće muftija Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, na svojoj trideset i sedmoj redovnoj sjednici, održanoj u Sarajevu dana 22. zul-hidždžeta 1444. god. po H., odnosno 10. jula 2023. godine, na prijedlog Vakufske direkcije, donijelo je sljedeći

ZAKLJUČAK

Daje se naknadna saglasnost da Sejarić rođ. Tabaković Zehida kći Zajke, iz Ključa, može za potrebe džemata Ključ, Medžlis IZ Ključ, uvakufiti svoju zemljišnu parcelu označenu kao k.č. br. 924/3 zv. „Strana” u naravi voćnjak 3. klase, površine 69 m², upisanu u zk. ul. br. 294 k.o. Ključ I, uz uvjet da se predmetna nekretnina uknjiži na ime: Islamska zajednica u BiH - Medžlis Islamske zajednice Ključ – vakuf džemata Ključ.

Nakon dobivene saglasnosti Vijeća muftija o predmetnom uvakufljenju i provedbe pravnih radnji u zemljišnim knjigama predmetnog uvakufljenja, Vakufska direkcija će vakifi izdati vakufnamu.

Za provođenje ovoga zaključka zadužuju se Medžlis IZ Ključ i Vakufska direkcija Sarajevo.

Husein-ef. Kavazović
Reisu-l-ulema

Broj: 04-1-143-2/23

Datum: 22. zul-hidždže 1444. god. po H.
10. juli 2023. godine

Na osnovu člana 10. i člana 33. Poslovnika o radu Vijeća muftija, Vijeće muftija Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, na svojoj trideset i sedmoj redovnoj sjednici, održanoj u Sarajevu dana 22. zul-hidždžeta 1444. god. po H., odnosno 10. jula 2023. godine, na prijedlog Vakufske direkcije, donijelo je sljedeći

ZAKLJUČAK

Daje se naknadna saglasnost da Bašić Šehiza kći Šerifa, iz Ključa, može za potrebe džemata Sanica Donja, Medžlis IZ Ključ, uvakufiti svoje nekretnine označene kao k.č. br. 704 zv. „Dolina” u naravi stambena zgrada 1 površine 49 m², njiva 5. klase površine 295 m² i dvorište površine 500 m², upisanih u zk. ul. br. 545 k.o. Sanica Donja, uz uvjet da se predmetne nekretnine uknjiže na ime: Islamska zajednica u BiH - Medžlis Islamske zajednice Ključ – vakuf džemata Sanica Donja.

Nakon dobivene saglasnosti Vijeća muftija o predmetnom uvakufljenju i provedbe pravnih radnji u zemljišnim knjigama predmetnog uvakufljenja, Vakufska direkcija će vakifi izdati vakufnamu.

Za provođenje ovoga zaključka zadužuju se Medžlis IZ Ključ i Vakufska direkcija Sarajevo.

Husein-ef. Kavazović
Reisu-l-ulema

Broj: 04-1-144-2/23

Datum: 22. zul-hidždže 1444. god. po H.
10. juli 2023. godine

Na osnovu člana 10. i člana 33. Poslovnika o radu Vijeća muftija, Vijeće muftija Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, na svojoj trideset i sedmoj redovnoj sjednici, održanoj u Sarajevu dana 22. zul-hidždžeta 1444. god. po H., odnosno 10. jula 2023. godine, na prijedlog Vakufske direkcije, donijelo je sljedeći

ZAKLJUČAK

Daje se saglasnost da Mahmutović Mirsada kći Galiba, iz Viteza, može za potrebe džemata Bukve, naselje Sadovače, Medžlisa IZ Vitez, uvakufiti svoju zemljišnu parcelu označenu kao k.č. br. 2810 zv. „Podvrh”, u naravi oranica/njiva 5. klase površine 1.454 m², upisanu u p.l. 1540 K.O. Zabilje, uz uvjet da se predmetna nekretnina uknjiži na ime: Islamska zajednica u BiH - Medžlis Islamske zajednice Vitez – vakuf džemata Bukve.

Nakon dobivene saglasnosti Vijeća muftija o predmetnom uvakufljenju i provedbe pravnih radnji u zemljišnim knjigama predmetnog uvakufljenja, Vakufska direkcija će vakifi izdati vakufnamu.

Za provođenje ovoga zaključka zadužuju se Medžlis IZ Vitez i Vakufska direkcija Sarajevo.

Husein-ef. Kavazović
Reisu-l-ulema

Broj: 04-1-145-2/23

Datum: 22. zul-hidždže 1444. god. po H.
10. juli 2023. godine

Na osnovu člana 10. i člana 33. Poslovnika o radu Vijeća muftija, Vijeće muftija Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, na svojoj trideset i sedmoj redovnoj sjednici, održanoj u Sarajevu dana 22. zul-hidždžeta 1444. god. po H., odnosno 10. jula 2023. godine, na prijedlog Vakufske direkcije, donijelo je sljedeći

ZAKLJUČAK

Daje se saglasnost da Ibrahimović Salih sin Huse, iz Gračanice, može za potrebe mezarja u džematu Rijeka, Medžlisa IZ Gračanica, uvakufiti svoju zemljišnu parcelu označenu kao k.č. br. 205/1 zv. „Palučak”, u naravi oranica/njiva 6. klase površine 996 m², upisanu u p.l. 1140 K.O. Orahovica Donja, uz uvjet da se predmetna nekretnina uknjiži na ime: Islamska zajednica u BiH - Medžlis Islamske zajednice Gračanica – vakuf džemata Rijeka.

Nakon dobivene saglasnosti Vijeća muftija o predmetnom uvakufljenju i provedbe pravnih radnji u zemljišnim knjigama predmetnog uvakufljenja, Vakufska direkcija će vakifu izdati vakufnamu.

Za provođenje ovoga zaključka zadužuju se Medžlis IZ Gračanica i Vakufska direkcija Sarajevo.

Husein-ef. Kavazović
Reisu-l-ulema

Broj: 04-1-146-2/23

Datum: 22. zul-hidždže 1444. god. po H.
10. juli 2023. godine

Na osnovu člana 10. i člana 33. Poslovnika o radu Vijeća muftija, Vijeće muftija Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, na svojoj trideset i sedmoj redovnoj sjednici, održanoj u Sarajevu dana 22. zul-hidždžeta 1444. god. po H., odnosno 10. jula 2023. godine, na prijedlog Vakufske direkcije, donijelo je sljedeći

ZAKLJUČAK

Daje se saglasnost da Ibrahimović Alaga sin Huse, iz Gračanice, može za potrebe mezarja u džematu Rijeka, Medžlisa IZ Gračanica, uvakufiti svoju zemljišnu parcelu označenu kao k.č. br. 205/2 zv. „Palučak”, u naravi oranica/njiva 6. klase površine 1001 m², upisanu u p.l. br. 1140 K.O. Orahovica Donja, uz uvjet da se predmetna nekretnina uknjiži na ime: Islamska zajednica u BiH - Medžlis Islamske zajednice Gračanica – vakuf džemata Rijeka.

Nakon dobivene saglasnosti Vijeća muftija o predmetnom uvakufljenju i provedbe pravnih radnji u zemljišnim knjigama predmetnog uvakufljenja, Vakufska direkcija će vakifu izdati vakufnamu.

Za provođenje ovoga zaključka zadužuju se Medžlis IZ Gračanica i Vakufska direkcija Sarajevo.

Husein-ef. Kavazović
Reisu-l-ulema

Broj: 04-1-147-2/23

Datum: 22. zul-hidždže 1444. god. po H.
10. juli 2023. godine

Na osnovu člana 10. i člana 33. Poslovnika o radu Vijeća muftija, Vijeće muftija Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, na svojoj trideset i sedmoj redovnoj sjednici, održanoj u Sarajevu dana 22. zul-hidždžeta 1444. god. po H., odnosno 10. jula 2023. godine, na prijedlog Vakufske direkcije, donijelo je sljedeći

ZAKLJUČAK

Daje se saglasnost da Bajrić rođ. Ahmetašević Esma kći Hase, iz Donje Lohinje, može za potrebe džemata Donja Lohinja, Medžlisa IZ Gračanica, uvakufiti svoju zemljišnu parcelu označenu kao k.č. br. 2204/18 zv. „Luka”, u naravi oranica/njiva 5. klase površine 1.871 m², upisanu u p.l. 2251, što po starom promjeru odgovara upisu u zk. ul. br. 2018 K.O. Donja Lohinja - Pribava, uz uvjet da se predmetna nekretnina uknjiži na ime: Islamska zajednica u BiH - Medžlis Islamske zajednice Gračanica – vakuf džemata Donja Lohinj.

Nakon dobivene saglasnosti Vijeća muftija o predmetnom uvakufljenju i provedbe pravnih radnji u zemljišnim knjigama predmetnog uvakufljenja, Vakufska direkcija će vakifi izdati vakufnamu.

Za provođenje ovoga zaključka zadužuju se Medžlis IZ Gračanica i Vakufska direkcija Sarajevo.

Husein-ef. Kavazović
Reisu-l-ulema

Broj: 04-1-148-2/23

Datum: 22. zul-hidždže 1444. god. po H.
10. juli 2023. godine

Na osnovu člana 10. i člana 33. Poslovnika o radu Vijeća muftija, Vijeće muftija Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, na svojoj trideset i sedmoj redovnoj sjednici, održanoj u Sarajevu dana 22. zul-hidždžeta 1444. god. po H., odnosno 10. jula 2023. godine, na prijedlog Vakufske direkcije, donijelo je sljedeći

ZAKLJUČAK

Daje se saglasnost da Omerčić Emir sin Abdulaha, iz Babića, može za potrebe izgradnje vakufske kuće u džematu Babići, Medžlisa IZ Gračanica, uvakufiti svoju zemljišnu parcelu označenu kao k.č. br. 1178/2 zv. „Banja”, u naravi voćnjak 3. klase površine 349 m², upisanu u p.l. br. 384 K.O. Babići, uz uvjet da se predmetna nekretnina uknjiži na ime: Islamska zajednica u BiH - Medžlis Islamske zajednice Gračanica – vakuf džemata Babići.

Nakon dobivene saglasnosti Vijeća muftija o predmetnom uvakufljenju i provedbe pravnih radnji u zemljišnim knjigama predmetnog uvakufljenja, Vakufska direkcija će vakifu izdati vakufnamu.

Za provođenje ovoga zaključka zadužuju se Medžlis IZ Gračanica i Vakufska direkcija Sarajevo.

Husein-ef. Kavazović
Reisu-l-ulema

Broj: 04-1-149-2/23

Datum: 22. zul-hidždže 1444. god. po H.
10. juli 2023. godine

Na osnovu člana 10. i člana 33. Poslovnika o radu Vijeća muftija, Vijeće muftija Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, na svojoj trideset i sedmoj redovnoj sjednici, održanoj u Sarajevu dana 22. zul-hidždžeta 1444. god. po H., odnosno 10. jula 2023. godine, na prijedlog Vakufske direkcije, donijelo je sljedeći

ZAKLJUČAK

Daje se saglasnost da Salković Osman sin Hajrudina, iz Srebrenika, može za potrebe Medžlisa IZ Doboj, uvakufiti svoje zemljišne parcele označene kao k.č. br. 2020/5 zv. „Hrastik”, u naravi njiva 7. klase površine 873 m² i put bez oznake, površine 127 m², ukupne površine 1000 m², upisane u p.l. br. 4632/2 K.O. Doboj, uz uvjet da se predmetne nekretnine uknjiže na ime: Islamska zajednica u BiH - Medžlis Islamske zajednice Doboj – vakuf Medžlisa IZ Doboj

Nakon dobivene saglasnosti Vijeća muftija o predmetnom uvakufljenju i provedbe pravnih radnji u zemljišnim knjigama predmetnog uvakufljenja, Vakufska direkcija će vakifu izdati vakufnamu.

Za provođenje ovoga zaključka zadužuju se Medžlis IZ Doboj i Vakufska direkcija Sarajevo.

Husein-ef. Kavazović
Reisu-l-ulema

Broj: 04-1-150-2/23

Datum: 22. zul-hidždže 1444. god. po H.
10. juli 2023. godine

Na osnovu člana 10. i člana 33. Poslovnika o radu Vijeća muftija, Vijeće muftija Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, na svojoj trideset i sedmoj redovnoj sjednici, održanoj u Sarajevu dana 22. zul-hidždžeta 1444. god. po H., odnosno 10. jula 2023. godine, na prijedlog Vakufske direkcije, donijelo je sljedeći

ZAKLJUČAK

Daje se saglasnost da Hubijar Nusret sin Bega, iz Sarajeva, može za potrebe izgradnje mesdžida u Filipovićima, Medžlis IZ Ustikolina, uvakufiti svoju zemljišnu parcelu označenu kao k.č. br. 1189/1 zv. „Bare”, u naravi voćnjak 1. klase, površine 679 m², upisanu u p.l. br. 158 K.O. Filipovići, uz uvjet da se predmetna nekretnina uknjiži na ime: Islamska zajednica u BiH - Medžlis Islamske zajednice Ustikolina – vakuf Medžlisa Islamske zajednice Ustikolina.

Nakon dobivene saglasnosti Vijeća muftija o predmetnom uvakufljenju i provedbe pravnih radnji u zemljišnim knjigama predmetnog uvakufljenja, Vakufska direkcija će vakifu izdati vakufnamu.

Husein-ef. Kavazović
Reisu-l-ulema

Broj: 04-1-151-2/23

Datum: 22. zul-hidždže 1444. god. po H.
10. juli 2023. godine

Na osnovu člana 10. i člana 33. Poslovnika o radu Vijeća muftija, Vijeće muftija Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, na svojoj trideset i sedmoj redovnoj sjednici, održanoj u Sarajevu dana 22. zul-hidždžeta 1444. god. po H., odnosno 10. jula 2023. godine, na prijedlog Vakufske direkcije, donijelo je sljedeći

ZAKLJUČAK

Daje se saglasnost da Karavdić Bećir sin Sune, iz Sarajeva, može za potrebe proširenja mezarja u selu Homor, Medžlis IZ Sarajevo, uvakufiti svoju zemljišnu parcelu označenu kao k.č. br. 550/2 zv. „Ravan”, u naravi oranica/njiva 6. klase, površine 634 m², upisanu u p.l. br. 133 K.O. Homor, što po starom premjeru odgovara upisu u zk. ul. br. 288 K.O. Homor, uz uvjet da se predmetna nekretnina uknjiži na ime: Islamska zajednica u BiH - Medžlis Islamske zajednice Sarajevo – vakuf Medžlisa Islamske zajednice Sarajevo.

Nakon dobivene saglasnosti Vijeća muftija o predmetnom uvakufljenju i provedbe pravnih radnji u zemljišnim knjigama predmetnog uvakufljenja, Vakufska direkcija će vakifu izdati vakufnamu.

Za provođenje ovoga zaključka zadužuju se Medžlis IZ Sarajevo i Vakufska direkcija Sarajevo.

Husein-ef. Kavazović
Reisu-l-ulema

Broj: 04-1-152-2/23

Datum: 22. zul-hidždže 1444. god. po H.

10. juli 2023. godine

Na osnovu člana 10. i člana 33. Poslovnika o radu Vijeća muftija, Vijeće muftija Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, na svojoj trideset i sedmoj redovnoj sjednici, održanoj u Sarajevu dana 22. zul-hidždžeta 1444. god. po H., odnosno 10. jula 2023. godine, na prijedlog Vakufske direkcije, donijelo je sljedeći

ZAKLJUČAK

Daje se saglasnost da Velić Muharem sin Ismeta, iz Sarajeva, Jusufović Nurija kći Ismeta, iz Sarajeva i Jusufović Paša kći Ismeta, mogu uvakufiti svoje suvlasničke dijelove u udjelu 1/3, za potrebe za proširenja mezarja u selu Rakitnica, Medžlis IZ Sarajevo, zemljišnu parcelu označenu kao k.č. br. 2357 zv. „Buruša”, u naravi njiva 7. klase, površine 474 m², upisanu u p.l. i zk. ul. br. 391 K.O. Šabići, uz uvjet da se predmetna nekretnina uknjiži na ime: Islamska zajednica u BiH - Medžlis Islamske zajednice Sarajevo – vakuf Medžlisa Islamske zajednice Sarajevo.

Nakon dobivene saglasnosti Vijeća muftija o predmetnom uvakufljenju i provedbe pravnih radnji u zemljišnim knjigama predmetnog uvakufljenja, Vakufska direkcija će vakifima izdati vakufnamu.

Za provođenje ovoga zaključka zadužuju se Medžlis IZ Sarajevo i Vakufska direkcija Sarajevo.

Broj: 04-1-153-2/23

Datum: 22. zul-hidždže 1444. god. po H.
10. juli 2023. godine

Na osnovu člana 10. i člana 33. Poslovnika o radu Vijeća muftija, Vijeće muftija Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, na svojoj trideset i sedmoj redovnoj sjednici, održanoj u Sarajevu dana 22. zul-hidždžeta 1444. god. po H., odnosno 10. jula 2023. godine, na prijedlog Vakufske direkcije, donijelo je sljedeći

ZAKLJUČAK

Daje se saglasnost da Velić Dževad sin Omera, iz Ilidže i Velić Mujo sin Osmana, iz Trnova, mogu uvakufiti svoje suvlasničke dijelove u udjelu 1/3 i Velić Esad sin Besima, iz Trnova i Velić Irfan sin Besima, iz Ilidže, mogu uvakufiti svoje suvlasničke dijelove u udjelu 1/6, za potrebe izgradnje šadrvana sa česma-ma i klupama za odmor, Medžlis IZ Sarajevo, zemljišne parcele označene kao k.č. br. 2347 zv. „ULICA” u naravi pomoćna zgrada, površine 86 m², upisanu u p.l. i zk. ul. br. 387 K.O. Šabići, uz uvjet da se predmetna nekretnina uknjiži na ime: Islamska zajednica u BiH - Medžlis Islamske zajednice Sarajevo – vakuf Medžlisa Islamske zajednice Sarajevo.

Nakon dobivene saglasnosti Vijeća muftija o predmetnom uvakufljenju i provedbe pravnih radnji u zemljišnim knjigama predmetnog uvakufljenja, Vakufska direkcija će vakifima izdati vakufnamu.

Za provođenje ovoga zaključka zadužuju se Medžlis IZ Sarajevo i Vakufska direkcija Sarajevo.

Husein-ef. Kavazović
Reisu-l-ulema

Broj: 04-1-154-2/23

Datum: 22. zul-hidždže 1444. god. po H.
10. juli 2023. godine

Na osnovu člana 10. i člana 33. Poslovnika o radu Vijeća muftija, Vijeće muftija Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, na svojoj trideset i sedmoj redovnoj sjednici, održanoj u Sarajevu dana 22. zul-hidždžeta 1444. god. po H., odnosno 10. jula 2023. godine, na prijedlog Vakufske direkcije, donijelo je sljedeći

ZAKLJUČAK

Daje se saglasnost da Lihovac Hidajeta kći Muje, iz Sarajeva, može za potrebe izgradnje imamske kuće u džematu Pazarić, Medžlis IZ Sarajevo, uvakufiti svoju zemljišnu parcelu označenu kao k.č. br. 579/2 zv. „KRADENIK” u naravi oranica/njiva 3. klase, površine 284 m², upisanu u zk. ul. br. 2146 K.O. Pazarić,

uz uvjet da se predmetna nekretnina uknjiži na ime: Islamska zajednica u BiH - Medžlis Islamske zajednice Sarajevo – vakuf džemata Pazarić.

Nakon dobivene saglasnosti Vijeća muftija o predmetnom uvakufljenju i provedbe pravnih radnji u zemljišnim knjigama predmetnog uvakufljenja, Vakufska direkcija će vakifi izdati vakufnamu.

Za provođenje ovoga zaključka zadužuju se Medžlis IZ Sarajevo i Vakufska direkcija Sarajevo.

Husein-ef. Kavazović
Reisu-l-ulema

Broj: 04-1-155-2/23

Datum: 22. zul-hidždže 1444. god. po H.

10. juli 2023. godine

Na osnovu člana 10. i člana 33. Poslovnika o radu Vijeća muftija, Vijeće muftija Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, na svojoj trideset i sedmoj redovnoj sjednici, održanoj u Sarajevu dana 22. zul-hidždžeta 1444. god. po H., odnosno 10. jula 2023. godine, na prijedlog Vakufske direkcije, donijelo je sljedeći

ZAKLJUČAK

Daje se saglasnost da Rizvo Jusuf sin Muharema iz Kiseljaka, može za potrebe džemata Bukovica, Medžlis IZ Kiseljak, uvakufiti svoju zemljišnu parcelu označenu kao k.č. br. 1204/3 zv. „VELIKA NJIVA” u naravi livada 2. klase, površine 42 m², upisanu u zk. ul. br. 539 K.O. Homolj, uz uvjet da se predmetna nekretnina uknjiži na ime: Islamska zajednica u BiH - Medžlis Islamske zajednice Kiseljak – vakuf džemata Bukovica.

Nakon dobivene saglasnosti Vijeća muftija o predmetnom uvakufljenju i provedbe pravnih radnji u zemljišnim knjigama predmetnog uvakufljenja, Vakufska direkcija će vakifu izdati vakufnamu.

Za provođenje ovoga zaključka zadužuju se Medžlis IZ Kiseljak i Vakufska direkcija Sarajevo.

Husein-ef. Kavazović
Reisu-l-ulema

Broj: 04-1-156-2/23

Datum: 22. zul-hidždže 1444. god. po H.

10. juli 2023. godine

Na osnovu člana 10. i člana 33. Poslovnika o radu Vijeća muftija, Vijeće muftija Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, na svojoj trideset i sedmoj redov-

noj sjednici, održanoj u Sarajevu dana 22. zul-hidždžeta 1444. god. po H., odnosno 10. jula 2023. godine, na prijedlog Vakufske direkcije, donijelo je sljedeći

ZAKLJUČAK

Daje se saglasnost da Talić Safet sin Džefera, iz Konjica, može za potrebe džemata Parsovići, Medžlis IZ Konjic, uvakufiti svoje zemljišne parcele označene kao k.č. br. 2057 zv. „PADINA” u naravi pašnjak 4. klase, površine 1224 m² i k.č. br. 2058 zv. „PADINA” u naravi voćnjak 3. klase, površine 826 m², upisane u zk. ul. br. 248 K.O. Parsovići, uz uvjet da se predmetne nekretnine uknjiže na ime: Islamska zajednica u BiH - Medžlis Islamske zajednice Konjic – vakuf džemata Parsovići.

Nakon dobivene saglasnosti Vijeća muftija o predmetnom uvakufljenju i provedbe pravnih radnji u zemljišnim knjigama predmetnog uvakufljenja, Vakufska direkcija će vakifu izdati vakufnamu.

Za provođenje ovoga zaključka zadužuju se Medžlis IZ Konjic i Vakufska direkcija Sarajevo.

Husein-ef. Kavazović
Reisu-l-ulema

Broj: 04-1-157-2/23

Datum: 22. zul-hidždže 1444. god. po H.
10. juli 2023. godine

Na osnovu člana 10. i člana 33. Poslovnika o radu Vijeća muftija, Vijeće muftija Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, na svojoj trideset i sedmoj redovnoj sjednici, održanoj u Sarajevu dana 22. zul-hidždžeta 1444. god. po H., odnosno 10. jula 2023. godine, na prijedlog Vakufske direkcije, donijelo je sljedeći

ZAKLJUČAK

Daje se saglasnost da Halilović rođ. Muhić Edina kći Safeta iz Žepča, može za potrebe džemata Bijela Ploča, uvakufiti svoje nekretnine označene kao k.č. br. 764/27 zv. „PLANE” u naravi oranica/njiva 6. klase, površine 162 m², k.č. br. 4316/4 zv. „PLANE” u naravi voćnjak 3. klase, površine 908 m², upisane u p.l. br. 2150 i zk. ul. br. 1629 i svoj suvlasnički dio u udjelu 1/2 zemljišne parcele označene kao k.č. br. 4316/5 zv. „PLANE” u naravi prilazni put površine 77 m², upisanu u p.l. br. 2151 i zk. ul. br. 1665 K.O. Maglaj, uz uvjet da se predmetne nekretnine uknjiže na ime: Islamska zajednica u BiH - Medžlis Islamske zajednice Maglaj – vakuf džemata Bijela Ploča.

Nakon dobivene saglasnosti Vijeća muftija o predmetnom uvakufljenju i provedbe pravnih radnji u zemljišnim knjigama predmetnog uvakufljenja, Vakufska direkcija će vakifu izdati vakufnamu.

Za provođenje ovoga zaključka zadužuju se Medžlis IZ Maglaj i Vakufska direkcija Sarajevo.

Husein-ef. Kavazović
Reisu-l-ulema

Broj: 04-1-158-2/23

Datum: 22. zul-hidždže 1444. god. po H.
10. juli 2023. godine

Na osnovu člana 10. i člana 33. Poslovnika o radu Vijeća muftija, Vijeće muftija Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, na svojoj trideset i sedmoj redovnoj sjednici, održanoj u Sarajevu dana 22. zul-hidždžeta 1444. god. po H., odnosno 10. jula 2023. godine, na prijedlog Vakufske direkcije, donijelo je sljedeći

ZAKLJUČAK

Daje se saglasnost da Pajević Mujo sin Derve, iz Nevesinja i Pajević Senaid sin Derve, iz Nevesinja, mogu za potrebe izgradnje Mesdžida u Gornjoj Bijenji, uvakufiti svoje suvlasničke djelove u udjelu $\frac{1}{2}$, zemljišne parcele označene kao k.č. br. 1856/4 zv. „Kućište” u naravi njiva 4. klase, površine 750 m², upisanu u p.l. br. 265/2 K.O. Bijenja, uz uvjet da se predmetna nekretnina uknjiži na ime: Islamska zajednica u BiH - Medžlis Islamske zajednice Nevesinje – vakuf Medžlisa Islamske zajednice Nevesinje.

Nakon dobivene saglasnosti Vijeća muftija o predmetnom uvakufljenju i provedbe pravnih radnji u zemljišnim knjigama predmetnog uvakufljenja, Vakufska direkcija će vakufima izdati vakufnamu.

Za provođenje ovoga zaključka zadužuju se Medžlis IZ Nevesinje i Vakufska direkcija Sarajevo.

Husein-ef. Kavazović
Reisu-l-ulema

Broj: 04-1-159-2/23

Datum: 22. zul-hidždže 1444. god. po H.
10. juli 2023. godine

Na osnovu člana 10. i člana 33. Poslovnika o radu Vijeća muftija, Vijeće muftija Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, na svojoj trideset i sedmoj redovnoj sjednici, održanoj u Sarajevu dana 22. zul-hidždžeta 1444. god. po H., odnosno 10. jula 2023. godine, na prijedlog Vakufske direkcije, donijelo je sljedeći

ZAKLJUČAK

Daje se saglasnost da Memišević Safeta kći Ibri, iz Kozluka, može za potrebe vakufa džamije Kozluk, uvakufiti svoju zemljišnu parcelu označenu kao k.č. br. 404 zv. „Polje” u naravi njiva 1. klase, površine 1914 m², upisanu u list nepokretnosti br. 345/4 K.O. Kozluk, uz uvjet da se predmetna nekretnina uknjiži na ime: Islamska zajednica u BiH - Medžlis Islamske zajednice Zvornik – vakuf džamije Kozluk.

Nakon dobivene saglasnosti Vijeća muftija o predmetnom uvakufljenju i provedbe pravnih radnji u zemljišnim knjigama predmetnog uvakufljenja, Vakufska direkcija će vakifi izdati vakufnamu.

Za provođenje ovoga zaključka zadužuju se Medžlis IZ Zvornik i Vakufska direkcija Sarajevo.

Husein-ef. Kavazović
Reisu-l-ulema

Broj: 04-1-160-2/23

Datum: 22. zul-hidždže 1444. god. po H.

10. juli 2023. godine

Na osnovu člana 10. i člana 33. Poslovnika o radu Vijeća muftija, Vijeće muftija Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, na svojoj trideset i sedmoj redovnoj sjednici, održanoj u Sarajevu dana 22. zul-hidždžeta 1444. god. po H., odnosno 10. jula 2023. godine, na prijedlog Vakufske direkcije, donijelo je sljedeći

ZAKLJUČAK

Daje se naknadna saglasnost da Dedić Mirsad sin Ismeta, iz Ključa, može za potrebe džemata Krasulje, Medžlis IZ Ključ, uvakufiti svoju zemljišnu parcelu označenu kao k.č. br. 2252/2 zv. „Harman bašča” u naravi mezarje površine 155 m², upisanu u zk. ul. br. 344 k.o. Krasulje, uz uvjet da se predmetna nekretnina uknjiži na ime: Islamska zajednica u BiH - Medžlis Islamske zajednice Ključ – vakuf džemata Krasulje.

Nakon dobivene saglasnosti Vijeća muftija o predmetnom uvakufljenju i provedbe pravnih radnji u zemljišnim knjigama predmetnog uvakufljenja, Vakufska direkcija će vakifu izdati vakufnamu.

Za provođenje ovoga zaključka zadužuju se Medžlis IZ Ključ i Vakufska direkcija Sarajevo.

Husein-ef. Kavazović
Reisu-l-ulema

Broj: 03-2-161/23

Datum: 22. zul-hidždže 1444. god. po H.
10. juli 2023. godine

Na osnovu člana 10. i člana 33. Poslovnika o radu Vijeća muftija, Vijeće muftija Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, na svojoj trideset i sedmoj redovnoj sjednici, održanoj u Sarajevu dana 22. zul-hidždžeta 1444. god. po H., odnosno 10. jula 2023. godine, razmatrajući izračun Takvima za 2024. godinu, odnosno 1445/1446 godinu po H., donijelo sljedeći:

ZAKLJUČAK

Usvaja se takvimski proračun - Vaktija za 2024. godinu, odnosno 1445/1446. god. po Hidžri.

Zadužuje se fetvai-emin da u saradnji sa Komisijom za izračun takvima radi na primjeni principa spomenutog u zaključku Vijeća muftija broj 03-2-217-2/22 sa trideset i četvrte redovne sjednice Vijeća.

Primjena spomenutog principa će početi u 2025. godini.

Husein-ef. Kavazović
Reisu-l-ulema

Broj: 04-1-90-2/23

Datum: 2. zul-hidždže 1444. h. g.
20. juni 2023. godine

Na osnovu članova 10., 28. i 33. Poslovnika o radu Vijeća muftija, članovi Vijeća su na dvadeset i trećoj telefonskoj sjednici, održanoj 2. zul-hidždža 1444. h.g., odnosno 20. juna 2023. godine, razmatrajući prijedlog Vakufske direkcije, donijeli sljedeći

ZAKLJUČAK

Daje se saglasnost Medžlisu IZ Sarajevo da može izvršiti transformaciju/zamjenu vakufske nekretnine označene kao k.č. broj 64, u naravi neplodno zemljište, površine 6687 m2, upisane u ZK uložak broj 468 KO SP Sarajevo Mahala LIV, što po novom premjeru odgovara nekretnini označenoj kao k.č. broj 331/4, u naravi livada 3. klase, površine 6687 m2, upisane u PL broj 387, KO Sarajevo VII, Vakuf Gazi Isabega za nekretninu, zgradu ženskog objekta Gazi Husrev-begove medrese, u vlasništvu Općine Centar Sarajevo, označene kao k.č. broj 10, u naravi kućište i dvorište, površine 445 m2, upisana u ZK uložak broj 108, KO SP Sarajevo-Mahala CXXV, što po novom premjeru odgovara nekretnini označenoj kao k.č. broj 920/44, površine 420 m2, upisana u PL broj 2928, KO Sarajevo VIII.

Obavezuje se Medžlis IZ Sarajevo da nekretninu koju dobije u zamjeni upiše na ime istoimenog vakufa odnosno da nekretninu upiše na Islamska zajednica u BiH-Medžlis IZ Sarajevo-Vakuf Gazi Isa-bega.

Zadužuje se Medžlis IZ Sarajevo da Vakufskoj direkciji dostavi izvještaj nakon realizacije predmetne zamjene.

Za provođenje ovoga zaključka zadužuju se Medžlis IZ Sarajevo i Vakufska direkcija Sarajevo.

Husein-ef. Kavazović
Reisu-l-ulema

Broj: 04-1-90-3/23

Datum: 2. zul-hidždže 1444. h. g.

20. juni 2023. godine

Na osnovu članova 10., 28. i 33. Poslovnika o radu Vijeća muftija, članovi Vijeća su na dvadeset i trećoj telefonskoj sjednici, održanoj 2. zul-hidždža 1444. h.g., odnosno 20. juna 2023. godine, razmatrajući prijedlog Vakufske direkcije, donijeli sljedeći

ZAKLJUČAK

Daje se saglasnost Medžlisu IZ Sarajevo da može izvršiti transformaciju vakufa Skender-paše u Sarajevu, koji je u naravi mukata, upisana u C teretni list na nekretninama označenim kao k.č. broj 1295/1, 1295/2, 1295/3, ukupne površine 681 m², upisane u ZK uložak broj 1870 KO Sarajevo IV, a u vlasništvu Općine Centar, na način da se ista briše (brisovna dozvola) uz naplatu obeštećenja u iznosu od 700.000,00 KM. Navedena sredstva će Medžlisu u dvije tranše isplatiti Općina Centar, prvu tranšu u iznosu od najmanje 350.000,00 KM do kraja tekuće godine, te drugu tranšu od najmanje 350.000,00 KM po usvojenom budžetu, a najkasnije do mjeseca aprila 2024. godine, a što će biti regulisano sporazumom između Medžlisa i Općine.

Obavezuje se Medžlis IZ Sarajevo da sredstva koja dobije u zamjeni utroši u izgradnju poslovnog objekta i objekta obdaništa u haremu Istiklal džamije u Sarajevu. Objekat bi bio upisan na ime istoimenog vakufa odnosno na ime Islamska zajednica u BiH-Medžlis IZ Sarajevo-Vakuf Skenderpaše.

Zadužuje se Medžlis IZ Sarajevo da Vakufskoj direkciji dostavi izvještaj nakon realizacije predmetne zamjene.

Za provođenje ovoga zaključka zadužuju se Medžlis IZ Sarajevo i Vakufska direkcija Sarajevo.

Husein-ef. Kavazović
Reisu-l-ulema

Broj: 03-2-95/23

Datum: 22. zul-hidždže 1444. god. po H.
10. juli 2023. godine

Na osnovu člana 10. i člana 33. Poslovnika o radu Vijeća muftija, Vijeće muftija Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, na svojoj trideset i sedmoj redovnoj sjednici, održanoj u Sarajevu dana 22. zul-hidždžeta 1444. god. po H., odnosno 10. jula 2023. godine,, nakon prezentiranja odluka i zaključaka sa 22. i 23. telefonske sjednice Vijeća muftija, donijelo je sljedeći:

ZAKLJUČAK

Potvrđuje se odluka o utvrđivanju visine nisaba za zul-ka'de i zul-hidždže 1444., te muharrem 1445. god. po H., broj 03-2-82/23., sa dvadeset i druge telefonske sjednice Vijeća muftija, održane 7. zul-ka'da 1444. god. po H., odnosno 26. maja 2023. godine.

Također, potvrđuje se zaključak broj 04-1-84-2/23 sa dvadeset i druge telefonske sjednice Vijeća muftija, održane 7. zul-ka'da 1444. god. po H., odnosno 26. maja 2023. godine.

Također, potvrđuje se zaključak broj 04-1-85-2/23 sa dvadeset i druge telefonske sjednice Vijeća muftija, održane 7. zul-ka'da 1444. god. po H., odnosno 26. maja 2023. godine.

Također, potvrđuje se zaključak broj 04-1-90-2/23 sa dvadeset i treće telefonske sjednice Vijeća muftija, održane 2. zul-hidždža 1444. god. po H., odnosno 20. juna 2023. godine.

Također, potvrđuje se zaključak broj 04-1-90-3/23 sa dvadeset i treće telefonske sjednice Vijeća muftija, održane 2. zul-hidždža 1444. god. po H., odnosno 20. juna 2023. godine.

Husein-ef. Kavazović
Reisu-l-ulema

Dekreti

Broj: 03-07-1-1784-2/23

Datum: 6. ševval 1444. god. po H.
26. april 2023. godine

Rješavajući po zahtjevu Muftije sarajevskog br. 01-07-1-234/23 od 17. aprila 2023. godine, shodno odredbi člana 42 i 52 Ustava Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, člana 17 tačka f) Pravilnika o organizaciji i radu muftijstva Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, te člana 46 Pravilnika o imamima (*Glasnik Rijasetu Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini*, br. 5-6/2008.), donesenom na devetoj redovnoj sjednici Sabora Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, održanoj u Sarajevu 26. džumadel-uhra 1435. god. po H., odnosno 26. aprila 2014. godine, Reisu-ulema donosi

DEKRET o postavljenju glavnog imama

Bajrić (Džemal) Kenan, diplomirani imam, hatib i muallim, rođen 20. aprila 1980. godine u Sarajevu, postavlja se na dužnost glavnog imama Medžlisa Islamske zajednice Kiseljak na mandatni period od četiri (4) godine, počevši od 1. maja 2023. godine.

Na temelju ovoga dekreta Medžlis Islamske zajednice Kiseljak i Bajrić Kenan će, u skladu sa odredbama člana 11 Pravilnika o imamima, zaključiti Ugovor. Tim ugovorom će se regulisati međusobna prava i obaveze između Medžlisa i glavnog imama Medžlisa Islamske zajednice Kiseljak u skladu sa Pravilnikom o imamima.

Imenovani je dužan poslove glavnog imama obavljati u skladu sa odredbama Pravilnika o imamima.

Dekret stupa na snagu 1. maja 2023. godine i važi do 30. aprila 2027. godine.

Husein-ef. Kavazović
Reisu-l-ulema

Broj: 03-07-1-1786-2/23

Datum: 6. ševval 1444. god. po H.
26. april 2023. godine

Rješavajući po zahtjevu Muftije sarajevskog br. 01-07-1-233/23 od 17. aprila 2023. godine, shodno odredbi člana 42 i 52 Ustava Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, člana 17 tačka f) Pravilnika o organizaciji i radu muftijstva Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, te člana 46 Pravilnika o imamima (*Glasnik Rijasetu Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini*, br. 5-6/2008.), donesenom na devetoj redovnoj sjednici Sabora Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, održanoj u Sarajevu 26. džumadel-uhra 1435. god. po H., odnosno 26. aprila 2014. godine, Reisul-ulema donosi

DEKRET

o postavljenju glavnog imama

Sokić (Ahmed) Zejd, profesor islamske teologije, rođen 28. novembra 1980. godine u Visokom, postavlja se na dužnost glavnog imama Medžlisa Islamske zajednice Breza na mandatni period od četiri (4) godine, počevši od 1. maja 2023. godine.

Na temelju ovoga dekreta Medžlis Islamske zajednice Breza i Sokić Zejd će, u skladu sa odredbama člana 11 Pravilnika o imamima, zaključiti Ugovor. Tim ugovorom će se regulisati međusobna prava i obaveze između Medžlisa i glavnog imama Medžlisa Islamske zajednice Breza u skladu sa Pravilnikom o imamima.

Imenovani je dužan poslove glavnog imama obavljati u skladu sa odredbama Pravilnika o imamima.

Dekret stupa na snagu 1. maja 2023. godine i važi do 30. aprila 2027. godine.

Husein-ef. Kavazović
Reisu-l-ulema

Broj: 03-07-1-1785-2/23

Datum: 6. ševval 1444. god. po H.
26. april 2023. godine

Rješavajući po zahtjevu Muftije sarajevskog br. 01-07-1-235/23 od 17. aprila 2023. godine, shodno odredbi člana 42 i 52 Ustava Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, člana 17 tačka f) Pravilnika o organizaciji i radu muftijstva Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, te člana 46 Pravilnika o imamima (*Glasnik Rijasetu Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini*, br. 5-6/2008.), donesenom

na devetoj redovnoj sjednici Sabora Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, održanoj u Sarajevu 26. džumadel-uhra 1435. god. po H., odnosno 26. aprila 2014. godine, Reisul-ulema donosi

D E K R E T o postavljenju glavnog imama

Pepić (Ramiz) Esad, profesor islamske teologije, rođen 30. aprila 1968. godine u mjestu Zloglavlje, općina Rožaje, Crna Gora, postavlja se na dužnost glavnog imama Medžlisa Islamske zajednice Olovo na mandatni period od četiri (4) godine, počevši od 1. maja 2023. godine.

Na temelju ovoga dekreta Medžlis Islamske zajednice Olovo i Pepić Esad će, u skladu sa odredbama člana 11 Pravilnika o imamima, zaključiti Ugovor. Tim ugovorom će se regulisati međusobna prava i obaveze između Medžlisa i glavnog imama Medžlisa Islamske zajednice Olovo u skladu sa Pravilnikom o imamima.

Imenovani je dužan poslove glavnog imama obavljati u skladu sa odredbama Pravilnika o imamima.

Dekret stupa na snagu 1. maja 2023. godine i važi do 30. aprila 2027. godine.

Husein-ef. Kavazović
Reisu-l-ulema

Broj: 03-07-1-1782-2/23

Datum: 6. ševval 1444. god. po H.
26. april 2023. godine

Rješavajući po zahtjevu Muftije sarajevskog br. 01-07-1-231/23 od 17. aprila 2023. godine, shodno odredbi člana 42 i 52 Ustava Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, člana 17 tačka f) Pravilnika o organizaciji i radu muftijstva Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, te člana 46 Pravilnika o imamima (*Glasnik Rijaseta Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini*, br. 5-6/2008.), donesenom na devetoj redovnoj sjednici Sabora Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, održanoj u Sarajevu 26. džumadel-uhra 1435. god. po H., odnosno 26. aprila 2014. godine, Reisul-ulema donosi

D E K R E T o postavljenju v.d. glavnog imama

Čeliković (Husnija) Sulejmen, profesor islamske teologije, rođen 14. maja 1958. godine u mjestu Tršće, općina Kakanj, postavlja se za vršioca dužnosti glavnog imama Medžlisa Islamske zajednice Kakanj na period od jedne (1) godine, počevši od 1. maja 2023. godine. Čeliković Sulejmen će, u skladu sa odred-

bama člana 11 Pravilnika o imamima, zaključiti Ugovor. Tim ugovorom će se regulisati međusobna prava i obaveze između Medžlisa i v.d. glavnog imama Medžlisa Islamske zajednice Kakanj u skladu sa Pravilnikom o imamima.

Imenovani je dužan poslove glavnog imama obavljati u skladu sa odredbama Pravilnika o imamima.

Dekret stupa na snagu 1. maja 2023. godine i važi do 30. aprila 2024. godine.

Husein-ef. Kavazović
Reisu-l-ulema

Broj: 03-07-1-1783-2/23

Datum: 6. ševval 1444. god. po H.

26. april 2023. godine

Rješavajući po zahtjevu Muftije sarajevskog br. 01-07-1-232/23 od 17. aprila 2023. godine, shodno odredbi člana 42 i 52 Ustava Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, člana 17 tačka f) Pravilnika o organizaciji i radu muftijstva Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, te člana 46 Pravilnika o imamima (*Glasnik Rijasetu Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini*, br. 5-6/2008.), donesenom na devetoj redovnoj sjednici Sabora Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, održanoj u Sarajevu 26. džumadel-uhra 1435. god. po H., odnosno 26. aprila 2014. godine, Reisul-ulema donosi

D E K R E T o postavljenju glavnog imama

Drinjak (Suljo) Sead, diplomirani imam, hatib i muallim, rođen 19. marta 1982. godine u mjestu Sokolac, općina Sokolac, postavlja se na dužnost glavnog imama Medžlisa Islamske zajednice Kaljina na mandatni period od četiri (4) godine, počevši od 1. maja 2023. godine.

Na temelju ovoga dekreta Medžlis Islamske zajednice Kaljina i Drinjak Sead će, u skladu sa odredbama člana 11 Pravilnika o imamima, zaključiti Ugovor. Tim ugovorom će se regulisati međusobna prava i obaveze između Medžlisa i glavnog imama Medžlisa Islamske zajednice Kaljina u skladu sa Pravilnikom o imamima.

Imenovani je dužan poslove glavnog imama obavljati u skladu sa odredbama Pravilnika o imamima.

Dekret stupa na snagu 1. maja 2023. godine i važi do 30. aprila 2027. godine.

Husein-ef. Kavazović
Reisu-l-ulema

Broj: 03-07-1-1741-2/23

Datum: 6. ševval 1444. god. po H.
26. april 2023. godine

Rješavajući po zahtjevu Muftije travničkog br. 01-10-188/23 od 18. aprila 2023. godine, shodno odredbi člana 42 i 52 Ustava Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, člana 17 tačka f) Pravilnika o organizaciji i radu muftijstva Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, te člana 46 Pravilnika o imamima (*Glasnik Rijasetu Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini*, br. 5-6/2008.), donesenom na devetoj redovnoj sjednici Sabora Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, održanoj u Sarajevu 26. džumadel-uhra 1435. god. po H., odnosno 26. aprila 2014. godine, Reisul-ulema donosi

D E K R E T o postavljenju glavnog imama

Čavak (Dževad) Amir, profesor islamske teologije, rođen 15. augusta 1983. godine u Bugojnu, postavlja se na dužnost glavnog imama Medžlisa Islamske zajednice Donji Vakuf na mandatni period od četiri (4) godine, počevši od 1. maja 2023. godine.

Na temelju ovoga dekreta Medžlis Islamske zajednice Donji Vakuf i Čavak Amir će, u skladu sa odredbama člana 11 Pravilnika o imamima, zaključiti Ugovor. Tim ugovorom će se regulisati međusobna prava i obaveze između Medžlisa i glavnog imama Medžlisa Islamske zajednice Donji Vakuf u skladu sa Pravilnikom o imamima.

Imenovani je dužan poslove glavnog imama obavljati u skladu sa odredbama Pravilnika o imamima.

Dekret stupa na snagu 1. maja 2023. godine i važi do 30. aprila 2027. godine.

Husein-ef. Kavazović
Reisu-l-ulema

Broj: 03-07-1-1806-2/3

Datum: 14. ševval 1444. god. po H.
4. maj 2023. godine

Rješavajući po zahtjevu Muftije vojnog br. 18-38-1052-2/23 od 25. aprila 2023. godine, shodno odredbi člana 42 i 52 Ustava Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, člana 17 tačka f) Pravilnika o organizaciji i radu muftijstva Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, te člana 46 Pravilnika o imamima (*Glasnik Rijasetu Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini*, br. 5-6/2008.), donesenom

na devetoj redovnoj sjednici Sabora Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, održanoj u Sarajevu 26. džumadel-uhra 1435. god. po H., odnosno 26. aprila 2014. godine, Reisul-ulema donosi

D E K R E T o postavljenju v.d. glavnog imama

Hadžić (Fehim) Nesib, rođen 18. oktobra 1972. godine u mjestu Željezno Polje, općina Žepče, postavlja se za vršioca dužnosti glavnog imama u Oružanim snagama Bosne i Hercegovine na period od jedne (1) godine, počevši od 1. jula 2023. godine.

Na temelju ovoga dekreta Ministarstvo odbrane Bosne i Hercegovine/Muftijstvo vojno i Hadžić Nesib će, u skladu sa odredbama člana 11 Pravilnika o imamima, zaključiti Ugovor. Tim ugovorom će se regulisati međusobna prava i obaveze između Muftijstva vojnog i v.d. glavnog imama u Oružanim snagama Bosne i Hercegovine u skladu sa Pravilnikom o imamima.

Imenovani je dužan poslove glavnog imama obavljati u skladu sa odredbama Pravilnika o imamima.

Dekret stupa na snagu 1. jula 2023. godine i važi do 30. juna 2024. godine.

Husein-ef. Kavazović
Reisu-l-ulema

Broj: 03-07-1-2386-2/23

Datum: 26. zul-ka'de 1444. god. po H.
14. juni 2023. godine

Rješavajući po zahtjevu Muftije zeničkog br. 01-07-1-240/2023. od 7. juna 2023. godine, shodno odredbi člana 42 i 52 Ustava Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, člana 17 tačka f) Pravilnika o organizaciji i radu muftijstva Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, te člana 46 Pravilnika o imamima (*Glasnik Rijaseta Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini*, br. 5-6/2008.), donesenom na devetoj redovnoj sjednici Sabora Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, održanoj u Sarajevu 26. džumadel-uhra 1435. god. po H., odnosno 26. aprila 2014. godine, Reisu-l-ulema donosi

D E K R E T o postavljenju glavnog imama

Omerbašić (Rašid) Fuad, diplomirani master islamske teologije, rođen 14. septembra 1965. godine u mjestu Miljanovci, općina Tešanj, postavlja se na

dužnost glavnog imama Medžlisa Islamske zajednice Tešanj na mandatni period od četiri (4) godine, počevši od 22. juna 2023. godine.

Na temelju ovoga dekreta Medžlis Islamske zajednice Tešanj i Fuad Omerbašić će, u skladu sa odredbama člana 11 Pravilnika o imamima, zaključiti Ugovor. Tim ugovorom će se regulisati međusobna prava i obaveze između Medžlisa i glavnog imama Medžlisa Islamske zajednice Tešanj u skladu sa Pravilnikom o imamima.

Imenovani je dužan poslove glavnog imama obavljati u skladu sa odredbama Pravilnika o imamima.

Dekret stupa na snagu 22. juna 2023. godine i važi do 21. juna 2027. godine.

Husein-ef. Kavazović
Reisu-l-ulema

Broj: 03-07-1-2439-2/23

Datum: 30. zul-hidždže 1444. god. po H.

18. juli 2023. godine

Rješavajući po zahtjevu Muftije tuzlanskog br. 01-07-1-878/23. od 8. juna 2023. godine, shodno odredbi člana 42 i 52 Ustava Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, člana 17 tačka f) Pravilnika o organizaciji i radu muftijstva Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, te člana 46 Pravilnika o imamima (*Glasnik Rijaseta Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini*, br. 5-6/2008.), donesenom na devetoj redovnoj sjednici Sabora Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, održanoj u Sarajevu 26. džumadel-uhra 1435. god. po H., odnosno 26. aprila 2014. godine, Reisul-ulema donosi

D E K R E T o postavljenju glavnog imama

Huskanović (Osman) hafiz Ahmed, profesor islamske teologije, rođen 7. juna 1979. godine u Gračanici, postavlja se na dužnost glavnog imama Medžlisa Islamske zajednice Tuzla na mandatni period od četiri (4) godine, počevši od 15. juna 2023. godine.

Na temelju ovoga dekreta Medžlis Islamske zajednice Tuzla i Huskanović Ahmed će, u skladu sa odredbama člana 11 Pravilnika o imamima, zaključiti Ugovor. Tim ugovorom će se regulisati međusobna prava i obaveze između Medžlisa i glavnog imama Medžlisa Islamske zajednice Tuzla u skladu sa Pravilnikom o imamima.

Imenovani je dužan poslove glavnog imama obavljati u skladu sa odredbama Pravilnika o imamima.

Dekret stupa na snagu 15. juna 2023. godine i važi do 14. juna 2027. godine.

Husein-ef. Kavazović
Reisu-l-ulema

Broj: 03-07-1-2441-2/23

Datum: 30. zul-hidždže 1444. god. po H.

18. juli 2023. godine

Rješavajući po zahtjevu Muftije tuzlanskog br. 01-07-1-879/23. od 8. juna 2023. godine, shodno odredbi člana 42 i 52 Ustava Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, člana 17 tačka f) Pravilnika o organizaciji i radu muftijstva Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, te člana 46 Pravilnika o imamima (*Glasnik Rijaseta Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini*, br. 5-6/2008.), donesenom na devetoj redovnoj sjednici Sabora Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, održanoj u Sarajevu 26. džumadel-uhra 1435. god. po H., odnosno 26. aprila 2014. godine, Reisul-ulema donosi

DEKRET o postavljenju glavnog imama

Vehabović (Mehmed) Zijad, profesor islamske teologije, rođen 9. septembra 1962. godine u mjestu Gnojnica, Lukavac, postavlja se na dužnost glavnog imama Medžlisa Islamske zajednice Puračić u Lukavcu na mandatni period od četiri (4) godine, počevši od 15. juna 2023. godine.

Na temelju ovoga dekreta Medžlis Islamske zajednice Puračić u Lukavcu i Vehabović Zijad će, u skladu sa odredbama člana 11 Pravilnika o imamima, zaključiti Ugovor. Tim ugovorom će se regulisati međusobna prava i obaveze između Medžlisa i glavnog imama Medžlisa Islamske zajednice Puračić u Lukavcu u skladu sa Pravilnikom o imamima.

Imenovani je dužan poslove glavnog imama obavljati u skladu sa odredbama Pravilnika o imamima.

Dekret stupa na snagu 15. juna 2023. godine i važi do 14. juna 2027. godine.

Husein-ef. Kavazović
Reisu-l-ulema

Broj: 03-07-1-2446-2/23

Datum: 30. zul-hidždže 1444. god. po H.
18. juli 2023. godine

Rješavajući po zahtjevu Muftije tuzlanskog br. 01-07-1-882/23. od 8. juna 2023. godine, shodno odredbi člana 42 i 52 Ustava Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, člana 17 tačka f) Pravilnika o organizaciji i radu muftijstva Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, te člana 46 Pravilnika o imamima (*Glasnik Rijasetu Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini*, br. 5-6/2008.), donesenom na devetoj redovnoj sjednici Sabora Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, održanoj u Sarajevu 26. džumadel-uhra 1435. god. po H., odnosno 26. aprila 2014. godine, Reisul-ulema donosi

D E K R E T o postavljenju glavnog imama

Peštalić (Hasan) Damir, profesor islamske teologije, rođen 24. februara 1977. godine u mjestu Gradačcu, postavlja se na dužnost glavnog imama Medžlisa Islamske zajednice Srebrenica na mandatni period od četiri (4) godine, počevši od 15. juna 2023. godine.

Na temelju ovoga dekreta Medžlis Islamske zajednice Srebrenica i Peštalić Damir će, u skladu sa odredbama člana 11 Pravilnika o imamima, zaključiti Ugovor. Tim ugovorom će se regulisati međusobna prava i obaveze između Medžlisa i glavnog imama Medžlisa Islamske zajednice Srebrenica u skladu sa Pravilnikom o imamima.

Imenovani je dužan poslove glavnog imama obavljati u skladu sa odredbama Pravilnika o imamima.

Dekret stupa na snagu 15. juna 2023. godine i važi do 14. juna 2027. godine.

Husein-ef. Kavazović
Reisu-l-ulema

Broj: 03-07-1-2447-2/23

Datum: 30. zul-hidždže 1444. god. po H.
18. juli 2023. godine

Rješavajući po zahtjevu Muftije tuzlanskog br. 01-07-1-886/23. od 8. juna 2023. godine, shodno odredbi člana 42 i 52 Ustava Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, člana 17 tačka f) Pravilnika o organizaciji i radu muftijstva Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, te člana 46 Pravilnika o imamima (*Glasnik Rijasetu Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini*, br. 5-6/2008.), donesenom

na devetoj redovnoj sjednici Sabora Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, održanoj u Sarajevu 26. džumadel-uhra 1435. god. po H., odnosno 26. aprila 2014. godine, Reisul-ulema donosi

D E K R E T o postavljenju glavnog imama

Sivić (Hamzalija) hafiz Redžo, bakalaureat/bachelor imamaeta, hatabeta i ta'lima, rođen 13. decembra 1997. godine u Gradačcu, postavlja se na dužnost glavnog imama Medžlisa Islamske zajednice Orašje na mandatni period od četiri (4) godine, počevši od 15. juna 2023. godine.

Na temelju ovoga dekreta Medžlis Islamske zajednice Orašje i Sivić Redžo će, u skladu sa odredbama člana 11 Pravilnika o imamima, zaključiti Ugovor. Tim ugovorom će se regulisati međusobna prava i obaveze između Medžlisa i glavnog imama Medžlisa Islamske zajednice Orašje u skladu sa Pravilnikom o imamima.

Imenovani je dužan poslove glavnog imama obavljati u skladu sa odredbama Pravilnika o imamima.

Dekret stupa na snagu 15. juna 2023. godine i važi do 14. juna 2027. godine.

Husein-ef. Kavazović
Reisu-l-ulema

Broj: 03-07-1-2443-2/23

Datum: 30. zul-hidždže 1444. god. po H.

18. juli 2023. godine

Rješavajući po zahtjevu Muftije tuzlanskog br. 01-07-1-884/23. od 8. juna 2023. godine, shodno odredbi člana 42 i 52 Ustava Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, člana 17 tačka f) Pravilnika o organizaciji i radu muftijstva Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, te člana 46 Pravilnika o imamima (*Glasnik Rijaseta Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini*, br. 5-6/2008.), donesenom na devetoj redovnoj sjednici Sabora Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, održanoj u Sarajevu 26. džumadel-uhra 1435. god. po H., odnosno 26. aprila 2014. godine, Reisul-ulema donosi

D E K R E T o postavljenju glavnog imama

Mrahorović (Idris) Sead, master teologije, rođen 26. decembra 1976. godine u Tuzli, postavlja se na dužnost glavnog imama Medžlisa Islamske zajednice

Banovići na mandatni period od četiri (4) godine, počevši od 15. juna 2023. godine.

Na temelju ovoga dekreta Medžlis Islamske zajednice Banovići i Mrahorović Sead će, u skladu sa odredbama člana 11 Pravilnika o imamima, zaključiti Ugovor. Tim ugovorom će se regulisati međusobna prava i obaveze između Medžlisa i glavnog imama Medžlisa Islamske zajednice Banovići u skladu sa Pravilnikom o imamima.

Imenovani je dužan poslove glavnog imama obavljati u skladu sa odredbama Pravilnika o imamima.

Dekret stupa na snagu 15. juna 2023. godine i važi do 14. juna 2027. godine.

Husein-ef. Kavazović
Reisu-l-ulema

Broj: 03-07-1-2442-2/23

Datum: 30. zul-hidždže 1444. god. po H.

18. juli 2023. godine

Rješavajući po zahtjevu Muftije tuzlanskog br. 01-07-1-892/23. od 8. juna 2023. godine, shodno odredbi člana 42 i 52 Ustava Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, člana 17 tačka f) Pravilnika o organizaciji i radu muftijstva Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, te člana 46 Pravilnika o imamima (*Glasnik Rijasetu Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini*, br. 5-6/2008.), donesenom na devetoj redovnoj sjednici Sabora Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, održanoj u Sarajevu 26. džumadel-uhra 1435. god. po H., odnosno 26. aprila 2014. godine, Reisul-ulema donosi

D E K R E T o postavljenju v.d. glavnog imama

Mustafić (Ramo) Smajo, profesor islamske teologije, rođen 4. juna 1959. godine u mjestu Babići, Gračanica, postavlja se za vršioca dužnosti glavnog imama Medžlisa Islamske zajednice Gračanica na period od jedne (1) godine, počevši od 15. juna 2023. godine.

Na temelju ovoga dekreta Medžlis Islamske zajednice Gračanica i Mustafić Smajo će, u skladu sa odredbama člana 11 Pravilnika o imamima, zaključiti Ugovor. Tim ugovorom će se regulisati međusobna prava i obaveze između Medžlisa i vršioca dužnosti glavnog imama Medžlisa Islamske zajednice Gračanica u skladu sa Pravilnikom o imamima.

Imenovani je dužan poslove glavnog imama obavljati u skladu sa odredbama Pravilnika o imamima.

Dekret stupa na snagu 15. juna 2023. godine i važi do 14. juna 2024. godine.

Husein-ef. Kavazović
Reisu-l-ulema

Broj: 03-07-1-2438-2/23

Datum: 30. zul-hidždže 1444. god. po H.
18. juli 2023. godine

Rješavajući po zahtjevu Muftije tuzlanskog br. 01-07-1-880/23. od 8. juna 2023. godine, shodno odredbi člana 42 i 52 Ustava Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, člana 17 tačka f) Pravilnika o organizaciji i radu muftijstva Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, te člana 46 Pravilnika o imamima (*Glasnik Rijaseta Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini*, br. 5-6/2008.), donesenom na devetoj redovnoj sjednici Sabora Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, održanoj u Sarajevu 26. džumadel-uhra 1435. god. po H., odnosno 26. aprila 2014. godine, Reisul-ulema donosi

D E K R E T o postavljenju glavnog imama

Gobeljić (Edhem) Mustafa, profesor islamskih nauka, rođen 10. oktobra 1964. godine u mjestu Gobelje, Vlasenica, postavlja se na dužnost glavnog imama Medžlisa Islamske zajednice Brčko na mandatni period od četiri (4) godine, počevši od 15. juna 2023. godine.

Na temelju ovoga dekreta Medžlis Islamske zajednice Brčko i Gobeljić Mustafa će, u skladu sa odredbama člana 11 Pravilnika o imamima, zaključiti Ugovor. Tim ugovorom će se regulisati međusobna prava i obaveze između Medžlisa i glavnog imama Medžlisa Islamske zajednice Brčko u skladu sa Pravilnikom o imamima.

Imenovani je dužan poslove glavnog imama obavljati u skladu sa odredbama Pravilnika o imamima.

Dekret stupa na snagu 15. juna 2023. godine i važi do 14. juna 2027. godine.

Husein-ef. Kavazović
Reisu-l-ulema

Broj: 03-07-1-2440-2/23

Datum: 30. zul-hidždže 1444. god. po H.

18. juli 2023. godine

Rješavajući po zahtjevu Muftije tuzlanskog br. 01-07-1-881/23. od 8. juna 2023. godine, shodno odredbi člana 42 i 52 Ustava Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, člana 17 tačka f) Pravilnika o organizaciji i radu muftijstva Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, te člana 46 Pravilnika o imamima (*Glasnik Rijasetu Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini*, br. 5-6/2008.), donesenom na devetoj redovnoj sjednici Sabora Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, održanoj u Sarajevu 26. džumadel-uhra 1435. god. po H., odnosno 26. aprila 2014. godine, Reisul-ulema donosi

DEKRET

o postavljenju v. d. glavnog imama

Jusić (Muhamed) Salih, rođen 13. februara 1963. godine u mjestu Rovaši, Vlasenica, postavlja se za vršioca dužnosti glavnog imama Medžlisa Islamske zajednice Gornja Tuzla na period od jedne (1) godine, počevši od 15. juna 2023. godine.

Na temelju ovoga dekreta Medžlis Islamske zajednice Gornja Tuzla i Jusić Salih će, u skladu sa odredbama člana 11 Pravilnika o imamima, zaključiti Ugovor. Tim ugovorom će se regulisati međusobna prava i obaveze između Medžlisa i v.d. glavnog imama Medžlisa Islamske zajednice Gornja Tuzla u skladu sa Pravilnikom o imamima.

Imenovani je dužan poslove glavnog imama obavljati u skladu sa odredbama Pravilnika o imamima.

Dekret stupa na snagu 15. juna 2023. godine i važi do 14. juna 2024 godine.

Husein-ef. Kavazović
Reisu-l-ulema

Broj: 03-07-1-2444-2/23

Datum: 30. zul-hidždže 1444. god. po H.

18. juli 2023. godine

Rješavajući po zahtjevu Muftije tuzlanskog br. 01-07-1-885/23. od 8. juna 2023. godine, shodno odredbi člana 42 i 52 Ustava Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, člana 17 tačka f) Pravilnika o organizaciji i radu muftijstva Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, te člana 46 Pravilnika o imamima (*Glasnik Rijasetu Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini*, br. 5-6/2008.), donesenom

na devetoj redovnoj sjednici Sabora Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, održanoj u Sarajevu 26. džumadel-uhra 1435. god. po H., odnosno 26. aprila 2014. godine, Reisul-ulema donosi

D E K R E T o postavljenju glavnog imama

Karić (Sadik) Sedin, profesor islamske teologije, rođen 30. decembra 1976. godine u Tuzli, postavlja se na dužnost glavnog imama Medžlisa Islamske zajednice Živinice na mandatni period od četiri (4) godine, počevši od 15. juna 2023. godine.

Na temelju ovoga dekreta Medžlis Islamske zajednice Živinice i Karić Sedin će, u skladu sa odredbama člana 11 Pravilnika o imamima, zaključiti Ugovor. Tim ugovorom će se regulisati međusobna prava i obaveze između Medžlisa i glavnog imama Medžlisa Islamske zajednice Živinice u skladu sa Pravilnikom o imamima.

Imenovani je dužan poslove glavnog imama obavljati u skladu sa odredbama Pravilnika o imamima.

Dekret stupa na snagu 15. juna 2023. godine i važi do 14. juna 2027. godine.

Husein-ef. Kavazović
Reisu-l-ulema

Broj: 03-07-1-2445-2/23

Datum: 30. zul-hidždže 1444. god. po H.

18. juli 2023. godine

Rješavajući po zahtjevu Muftije tuzlanskog br. 01-07-1-883/23. od 8. juna 2023. godine, shodno odredbi člana 42 i 52 Ustava Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, člana 17 tačka f) Pravilnika o organizaciji i radu muftijstva Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, te člana 46 Pravilnika o imamima (*Glasnik Rijaseta Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini*, br. 5-6/2008.), donesenom na devetoj redovnoj sjednici Sabora Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, održanoj u Sarajevu 26. džumadel-uhra 1435. god. po H., odnosno 26. aprila 2014. godine, Reisul-ulema donosi

D E K R E T o postavljenju glavnog imama

Karahmetović (Mehmedalija) Safet, diplomirani profesor islamskih nauka (usulid-din), rođen 30. juna 1975. godine u Gradačcu, postavlja se na duž-

nost glavnog imama Medžlisa Islamske zajednice Bosanski Šamac na mandatni period od četiri (4) godine, počevši od 15. juna 2023. godine.

Na temelju ovoga dekreta Medžlis Islamske zajednice Bosanski Šamac i Karahmetović Safet će, u skladu sa odredbama člana 11 Pravilnika o imamima, zaključiti Ugovor. Tim ugovorom će se regulisati međusobna prava i obaveze između Medžlisa i glavnog imama Medžlisa Islamske zajednice Bosanski Šamac u skladu sa Pravilnikom o imamima.

Imenovani je dužan poslove glavnog imama obavljati u skladu sa odredbama Pravilnika o imamima.

Dekret stupa na snagu 15. juna 2023. godine i važi do 14. juna 2027. godine.

Husein-ef. Kavazović
Reisu-l-ulema

Broj: 03-07-1-2421-3/23

Datum: 2. muharrem 1445. god. po H.

20. juli 2023. godine

Rješavajući po zahtjevu Muftije banjalučkog br. 01-03-1252/23 od 1. juna 2023. godine, shodno odredbi člana 42 i 52 Ustava Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, člana 17 tačka f) Pravilnika o organizaciji i radu muftijstva Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, te člana 46 Pravilnika o imamima (*Glasnik Rijasetu Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini*, br. 5-6/2008.), donesenom na devetoj redovnoj sjednici Sabora Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, održanoj u Sarajevu 26. džumadel-uhra 1435. god. po H., odnosno 26. aprila 2014. godine, Reisul-ulema donosi

D E K R E T o postavljenju v. d. glavnog imama

Karić (Jusuf) Senad, profesor islamske teologije, rođen 30. jula 1989. godine u Bijeljini, postavlja se za vršioca dužnosti glavnog imama Medžlisa Islamske zajednice Bosanski Kobaš na period od jedne (1) godine, počevši od 1. juna 2023. godine.

Na temelju ovoga dekreta Medžlis Islamske zajednice Bosanski Kobaš i Karić Senad će, u skladu sa odredbama člana 11 Pravilnika o imamima, zaključiti Ugovor. Tim ugovorom će se regulisati međusobna prava i obaveze između Medžlisa i v. d. glavnog imama Medžlisa Islamske zajednice Bosanski Kobaš u skladu sa Pravilnikom o imamima.

Imenovani je dužan poslove glavnog imama obavljati u skladu sa odredbama Pravilnika o imamima.

Dekret stupa na snagu 1. juna 2023. godine i važi do 31. maja 2024. godine.

Husein-ef. Kavazović
Reisu-l-ulema

Broj: 03-07-1-2782-2/23

Datum: 2. muharrem 1445. god. po H.
20. juli 2023. godine

Rješavajući po zahtjevu Muftije goraždanskog br. 01-03-1-109-01/23 od 7. jula 2023. godine, shodno odredbi člana 42 i 52 Ustava Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, člana 17 tačka f) Pravilnika o organizaciji i radu muftijstva Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, te člana 46 Pravilnika o imamima (*Glasnik Rijasetu Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini*, br. 5-6/2008.), donesenom na devetoj redovnoj sjednici Sabora Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, održanoj u Sarajevu 26. džumadel-uhra 1435. god. po H., odnosno 26. aprila 2014. godine, Reisul-ulema donosi

D E K R E T o postavljenju glavnog imama

Šišić (Zehrid) Avdo, diplomirani imam, hatib i muallim, rođen 20. juna 1989. godine u Varešu, postavlja se na dužnost glavnog imama Medžlisa Islamske zajednice Čajniče na mandatni period od četiri (4) godine, počevši od 1. jula 2023. godine.

Na temelju ovoga dekreta Medžlis Islamske zajednice Čajniče i Šišić Avdo će, u skladu sa odredbama člana 11 Pravilnika o imamima, zaključiti Ugovor. Tim ugovorom će se regulisati međusobna prava i obaveze između Medžlisa i glavnog imama Medžlisa Islamske zajednice Čajniče u skladu sa Pravilnikom o imamima.

Imenovani je dužan poslove glavnog imama obavljati u skladu sa odredbama Pravilnika o imamima.

Dekret stupa na snagu 1. jula 2023. godine i važi do 30. juna 2027. godine.

Husein-ef. Kavazović
Reisu-l-ulema

Broj: 03-07-1-2786-2/23

Datum: 2. muharrem 1445. god. po H.
20. juli 2023. godine

Rješavajući po zahtjevu Muftije goraždanskog br. 01-03-1-109-03/23 od 7. jula 2023. godine, shodno odredbi člana 42 i 52 Ustava Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, člana 17 tačka f) Pravilnika o organizaciji i radu muftijstva Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, te člana 46 Pravilnika o imamima (*Glasnik Rijasetu Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini*, br. 5-6/2008.), donesenom na devetoj redovnoj sjednici Sabora Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, održanoj u Sarajevu 26. džumadel-uhra 1435. god. po H., odnosno 26. aprila 2014. godine, Reisul-ulema donosi

D E K R E T o postavljenju glavnog imama

Skorupan (Omer) Hasan, imam, hatib i muallim, rođen 4. septembra 1978. godine u Priboju, Republika Srbija - Sandžak, postavlja se za vršioca dužnosti glavnog imama Medžlisa Islamske zajednice Višegrad na mandatni period od jedne (1) godine, počevši od 1. maja 2023. godine.

Na temelju ovoga dekreta Medžlis Islamske zajednice Višegrad i Skorupan Hasan će, u skladu sa odredbama člana 11 Pravilnika o imamima, zaključiti Ugovor. Tim ugovorom će se regulisati međusobna prava i obaveze između Medžlisa i v.d. glavnog imama Medžlisa Islamske zajednice Višegrad u skladu sa Pravilnikom o imamima.

Imenovani je dužan poslove glavnog imama obavljati u skladu sa odredbama Pravilnika o imamima.

Dekret stupa na snagu 1. maja 2023. godine i važi do 30. aprila 2024. godine.

Husein-ef. Kavazović
Reisu-l-ulema

Broj: 03-07-1-2783-2/23

Datum: 2. muharrem 1445. god. po H.
20. juli 2023. godine

Rješavajući po zahtjevu Muftije goraždanskog br. 01-03-1-109-04/23 od 7. jula 2023. godine, shodno odredbi člana 42 i 52 Ustava Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, člana 17 tačka f) Pravilnika o organizaciji i radu muftijstva Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, te člana 46 Pravilnika o imamima (*Glasnik Rijasetu Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini*, br. 5-6/2008.), do-

nesenom na devetoj redovnoj sjednici Sabora Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, održanoj u Sarajevu 26. džumadel-uhra 1435. god. po H., odnosno 26. aprila 2014. godine, Reisul-ulema donosi

D E K R E T o postavljenju glavnog imama

Kozlić (Fikret) Amel, diplomirani imam, hatib i muallim, rođen 20. septembra 1981. godine u mjestu Vukotići, Zenica, postavlja se na dužnost glavnog imama Medžlisa Islamske zajednice Rogatica na mandatni period od četiri (4) godine, počevši od 1. septembra 2023. godine.

Na temelju ovoga dekreta Medžlis Islamske zajednice Rogatica i Kozlić Amel će, u skladu sa odredbama člana 11 Pravilnika o imamima, zaključiti Ugovor. Tim ugovorom će se regulisati međusobna prava i obaveze između Medžlisa i glavnog imama Medžlisa Islamske zajednice Rogatica u skladu sa Pravilnikom o imamima.

Imenovani je dužan poslove glavnog imama obavljati u skladu sa odredbama Pravilnika o imamima.

Dekret stupa na snagu 1. septembra 2023. godine i važi do 31. augusta 2027. godine.

Husein-ef. Kavazović
Reisu-l-ulema

Broj: 03-07-1-2785-2/23

Datum: 2. muharrem 1445. god. po H.

20. juli 2023. godine

Rješavajući po zahtjevu Muftije gorazhdanskog br. 01-03-1-109-05/23 od 7. jula 2023. godine, shodno odredbi člana 42 i 52 Ustava Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, člana 17 tačka f) Pravilnika o organizaciji i radu muftijstva Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, te člana 46 Pravilnika o imamima (*Glasnik Rijasetu Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini*, br. 5-6/2008.), donesenom na devetoj redovnoj sjednici Sabora Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, održanoj u Sarajevu 26. džumadel-uhra 1435. god. po H., odnosno 26. aprila 2014. godine, Reisul-ulema donosi

D E K R E T o postavljenju v.d. glavnog imama

Hodžić (Juso) Miralem, diplomirani imam, hatib i muallim, rođen 29. augusta 1983. godine u Travniku, postavlja se za vršioca dužnost glavnog imama

Medžlisa Islamske zajednice Foča na period od jedne (1) godine, počevši od 1. septembra 2023. godine.

Na temelju ovoga dekreta Medžlis Islamske zajednice Foča i Hodžić Miralem će, u skladu sa odredbama člana 11 Pravilnika o imamima, zaključiti Ugovor. Tim ugovorom će se regulisati međusobna prava i obaveze između Medžlisa i v.d. glavnog imama Medžlisa Islamske zajednice Foča u skladu sa Pravilnikom o imamima.

Imenovani je dužan poslove glavnog imama obavljati u skladu sa odredbama Pravilnika o imamima.

Dekret stupa na snagu 1. septembra 2023. godine i važi do 31. augusta 2024. godine.

Husein-ef. Kavazović
Reisu-l-ulema

Broj: 03-07-1-2784-2/23

Datum: 2. muharrem 1445. god. po H.

20. juli 2023. godine

Rješavajući po zahtjevu Muftije goraždanskog br. 01-03-1-109-02/23 od 7. jula 2023. godine, shodno odredbi člana 42 i 52 Ustava Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, člana 17 tačka f) Pravilnika o organizaciji i radu muftijstva Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, te člana 46 Pravilnika o imamima (*Glasnik Rijasetu Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini*, br. 5-6/2008.), donesenom na devetoj redovnoj sjednici Sabora Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, održanoj u Sarajevu 26. džumadel-uhra 1435. god. po H., odnosno 26. aprila 2014. godine, Reisul-ulema donosi

D E K R E T o postavljenju glavnog imama

Efendić (Agan) Edib, diplomirani imam, hatib i muallim, rođen 31. januara 1988. godine u mjestu Željezno Polje, općina Žepče, postavlja se na dužnost glavnog imama Medžlisa Islamske zajednice Ustikolina na mandatni period od četiri (4) godine, počevši od 1. aprila 2023. godine.

Na temelju ovoga dekreta Medžlis Islamske zajednice Ustikolina i Efendić Edib će, u skladu sa odredbama člana 11 Pravilnika o imamima, zaključiti Ugovor. Tim ugovorom će se regulisati međusobna prava i obaveze između Medžlisa i glavnog imama Medžlisa Islamske zajednice Ustikolina u skladu sa Pravilnikom o imamima.

Imenovani je dužan poslove glavnog imama obavljati u skladu sa odredbama Pravilnika o imamima.

Dekret stupa na snagu 1. aprila 2023. godine i važi do 31. marta 2027. godine.

Husein-ef. Kavazović
Reisu-l-ulema

Broj: 03-07-1-2725-2/23

Datum: 2. muharrem 1445. god. po H.
20. juli 2023. godine

Rješavajući po zahtjevu Muftije mostarskog br. 07-1-514/23 od 26. juna 2023. godine, shodno odredbi člana 42 i 52 Ustava Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, člana 17 tačka f) Pravilnika o organizaciji i radu muftijstva Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, te člana 46 Pravilnika o imamima (*Glasnik Rijaseta Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini*, br. 5-6/2008.), donesenom na devetoj redovnoj sjednici Sabora Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, održanoj u Sarajevu 26. džumadel-uhra 1435. god. po H., odnosno 26. aprila 2014. godine, Reisul-ulema donosi

DEKRET o postavljenju glavnog imama

Šabanović (Arif) Mersed, profesor islamske teologije, rođen 19. aprila 1981. godine u Bugojnu, postavlja se na dužnost glavnog imama Medžlisa Islamske zajednice Stolac na mandatni period od četiri (4) godine, počevši od 29. juna 2023. godine.

Na temelju ovoga dekreta Medžlis Islamske zajednice Stolac i Mersed Šabanović će, u skladu sa odredbama člana 11 Pravilnika o imamima, zaključiti Ugovor. Tim ugovorom će se regulisati međusobna prava i obaveze između Medžlisa i glavnog imama Medžlisa Islamske zajednice Stolac u skladu sa Pravilnikom o imamima.

Imenovani je dužan poslove glavnog imama obavljati u skladu sa odredbama Pravilnika o imamima.

Dekret stupa na snagu 29. juna 2023. godine i važi do 28. juna 2027. godine.

Husein-ef. Kavazović
Reisu-l-ulema

Broj: 03-07-1-2724-2/23

Datum: 2. muharrem 1445. god. po H.
20. juli 2023. godine

Rješavajući po zahtjevu Muftije mostarskog br. 07-1-515/23 od 26. juna 2023. godine, shodno odredbi člana 42 i 52 Ustava Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, člana 17 tačka f) Pravilnika o organizaciji i radu muftijstva Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, te člana 46 Pravilnika o imamima (*Glasnik Rijasetu Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini*, br. 5-6/2008.), donesenom na devetoj redovnoj sjednici Sabora Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, održanoj u Sarajevu 26. džumadel-uhra 1435. god. po H., odnosno 26. aprila 2014. godine, Reisul-ulema donosi

D E K R E T o postavljenju glavnog imama

Pozder (Sulejman) Safet, profesor islamske teologije, rođen 20. marta 1980. godine u Mostaru, postavlja se na dužnost glavnog imama Medžlisa Islamske zajednice Prozor na mandatni period od četiri (4) godine, počevši od 29. juna 2023. godine.

Na temelju ovoga dekreta Medžlis Islamske zajednice Prozor i Pozder Safet će, u skladu sa odredbama člana 11 Pravilnika o imamima, zaključiti Ugovor. Tim ugovorom će se regulisati međusobna prava i obaveze između Medžlisa i glavnog imama Medžlisa Islamske zajednice Prozor u skladu sa Pravilnikom o imamima.

Imenovani je dužan poslove glavnog imama obavljati u skladu sa odredbama Pravilnika o imamima.

Dekret stupa na snagu 29. juna 2023. godine i važi do 28. juna 2027. godine.

Husein-ef. Kavazović
Reisu-l-ulema

Broj: 03-07-1-2722-2/23

Datum: 2. muharrem 1445. god. po H.
20. juli 2023. godine

Rješavajući po zahtjevu Muftije mostarskog br. 07-1-517/23 od 26. juna 2023. godine, shodno odredbi člana 42 i 52 Ustava Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, člana 17 tačka f) Pravilnika o organizaciji i radu muftijstva Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, te člana 46 Pravilnika o imamima (*Glasnik Rijasetu Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini*, br. 5-6/2008.), donesenom

na devetoj redovnoj sjednici Sabora Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, održanoj u Sarajevu 26. džumadel-uhra 1435. god. po H., odnosno 26. aprila 2014. godine, Reisul-ulema donosi

D E K R E T o postavljenju v.d. glavnog imama

Germić (Ibrahim) Šemso, rođen 6. marta 1973. godine u Zvorniku, postavlja se za vršioca dužnosti glavnog imama Medžlisa Islamske zajednice Ljubuški na period od jedne (1) godine, počevši od 29. juna 2023. godine.

Na temelju ovoga dekreta Medžlis Islamske zajednice Ljubuški i Germić Šemso će, u skladu sa odredbama člana 11 Pravilnika o imamima, zaključiti Ugovor. Tim ugovorom će se regulisati međusobna prava i obaveze između Medžlisa i v.d. glavnog imama Medžlisa Islamske zajednice Ljubuški u skladu sa Pravilnikom o imamima.

Imenovani je dužan poslove glavnog imama obavljati u skladu sa odredbama Pravilnika o imamima.

Dekret stupa na snagu 29. juna 2023. godine i važi do 28. juna 2024. godine.

Husein-ef. Kavazović
Reisu-l-ulema

Broj: 03-07-1-2723-2/23

Datum: 2. muharrem 1445. god. po H.

20. juli 2023. godine

Rješavajući po zahtjevu Muftije mostarskog br. 07-1-516/23 od 26. juna 2023. godine, shodno odredbi člana 42 i 52 Ustava Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, člana 17 tačka f) Pravilnika o organizaciji i radu muftijstva Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, te člana 46 Pravilnika o imamima (*Glasnik Rijaseta Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini*, br. 5-6/2008.), donesenom na devetoj redovnoj sjednici Sabora Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, održanoj u Sarajevu 26. džumadel-uhra 1435. god. po H., odnosno 26. aprila 2014. godine, Reisul-ulema donosi

D E K R E T o postavljenju v.d. glavnog imama

Dragolovčanin (Jonuz) Muhamed, rođen 3. marta 1976. godine u mjestu Tuzinje, općina Sjenica, Republika Srbija, postavlja se za vršioca dužnosti glav-

nog imama Medžlisa Islamske zajednice Glamoč na period od jedne (1) godine, počevši od 29. juna 2023. godine.

Na temelju ovoga dekreta Medžlis Islamske zajednice Glamoč i Dragolovčanin Muhamed će, u skladu sa odredbama člana 11 Pravilnika o imamima, zaključiti Ugovor. Tim ugovorom će se regulisati međusobna prava i obaveze između Medžlisa i v.d. glavnog imama Medžlisa Islamske zajednice Glamoč u skladu sa Pravilnikom o imamima.

Imenovani je dužan poslove glavnog imama obavljati u skladu sa odredbama Pravilnika o imamima.

Dekret stupa na snagu 29. juna 2023. godine i važi do 28. juna 2024. godine.

Husein-ef. Kavazović
Reisu-l-ulema

Broj: 03-07-1-2680-2/23

Datum: 2. muharrem 1445. god. po H.

20. juli 2023. godine

Rješavajući po zahtjevu Muftije bihaćkog br. 01-07-1-197/23 od 22. juna 2023. godine, shodno odredbi člana 42 i 52 Ustava Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, člana 17 tačka f) Pravilnika o organizaciji i radu muftijstva Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, te člana 46 Pravilnika o imamima (*Glasnik Rijasetu Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini*, br. 5-6/2008.), donesenom na devetoj redovnoj sjednici Sabora Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, održanoj u Sarajevu 26. džumadel-uhra 1435. god. po H., odnosno 26. aprila 2014. godine, Reisul-ulema donosi

D E K R E T o postavljenju glavnog imama

Mahić (Asim) hafiz Amir, magistar islamskih nauka, rođen 3. juna 1982. godine u Prijedoru, postavlja se na dužnost glavnog imama Medžlisa Islamske zajednice Kozarac na mandatni period od četiri (4) godine, počevši od 1. juna 2023. godine.

Na temelju ovoga dekreta Medžlis Islamske zajednice Kozarac i Mahić Amir će, u skladu sa odredbama člana 11 Pravilnika o imamima, zaključiti Ugovor. Tim ugovorom će se regulisati međusobna prava i obaveze između Medžlisa i glavnog imama Medžlisa Islamske zajednice Kozarac u skladu sa Pravilnikom o imamima.

Imenovani je dužan poslove glavnog imama obavljati u skladu sa odredbama Pravilnika o imamima.

Dekret stupa na snagu 1. juna 2023. godine i važi do 31. maja 2027. godine.

Husein-ef. Kavazović
Reisu-l-ulema

Broj: 03-07-1-2679-2/23

Datum: 2. muharrem 1445. god. po H.
20. juli 2023. godine

Rješavajući po zahtjevu Muftije bihaćkog br. 01-07-1-195/23 od 22. juna 2023. godine, shodno odredbi člana 42 i 52 Ustava Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, člana 17 tačka f) Pravilnika o organizaciji i radu muftijstva Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, te člana 46 Pravilnika o imamima (*Glasnik Rijaseta Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini*, br. 5-6/2008.), donesenom na devetoj redovnoj sjednici Sabora Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, održanoj u Sarajevu 26. džumadel-uhra 1435. god. po H., odnosno 26. aprila 2014. godine, Reisul-ulema donosi

D E K R E T o postavljenju v.d. glavnog imama

Ahmić (Nezir) Hariz, rođen 27. augusta 1979. godine u Travniku, postavlja se za vršioca dužnosti glavnog imama Medžlisa Islamske zajednice Bosanska Kostajnica na period od jedne (1) godine, počevši od 1. juna 2023. godine.

Na temelju ovoga dekreta Medžlis Islamske zajednice Bosanska Kostajnica i Ahmić Hariz će, u skladu sa odredbama člana 11 Pravilnika o imamima, zaključiti Ugovor. Tim ugovorom će se regulisati međusobna prava i obaveze između Medžlisa i v.d. glavnog imama Medžlisa Islamske zajednice Bosanska Kostajnica u skladu sa Pravilnikom o imamima.

Imenovani je dužan poslove glavnog imama obavljati u skladu sa odredbama Pravilnika o imamima.

Dekret stupa na snagu 1. juna 2023. godine i važi do 31. maja 2024. godine.

Husein-ef. Kavazović
Reisu-l-ulema

Broj: 03-07-1-2677-2/23

Datum: 2. muharrem 1445. god. po H.
20. juli 2023. godine

Rješavajući po zahtjevu Muftije bihaćkog br. 01-07-1-194/23 od 22. juna 2023. godine, shodno odredbi člana 42 i 52 Ustava Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, člana 17 tačka f) Pravilnika o organizaciji i radu muftijstva Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, te člana 46 Pravilnika o imamima (*Glasnik Rijasetu Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini*, br. 5-6/2008.), donesenom na devetoj redovnoj sjednici Sabora Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, održanoj u Sarajevu 26. džumadel-uhra 1435. god. po H., odnosno 26. aprila 2014. godine, Reisul-ulema donosi

D E K R E T o postavljenju v.d. glavnog imama

Harčević (Edham) Mehmed, rođen 13. jula 1970. godine u Jezerskom – Bosanska Krupa, postavlja se za vršioca dužnosti glavnog imama Medžlisa Islamske zajednice Bužim na period od jedne (1) godine, počevši od 1. juna 2023. godine.

Na temelju ovoga dekreta Medžlis Islamske zajednice Bužim i Harčević Mehmed će, u skladu sa odredbama člana 11 Pravilnika o imamima, zaključiti Ugovor. Tim ugovorom će se regulisati međusobna prava i obaveze između Medžlisa i v.d. glavnog imama Medžlisa Islamske zajednice Bužim u skladu sa Pravilnikom o imamima.

Imenovani je dužan poslove glavnog imama obavljati u skladu sa odredbama Pravilnika o imamima.

Dekret stupa na snagu 1. juna 2023. godine i važi do 31. maja 2024. godine.

Husein-ef. Kavazović
Reisu-l-ulema

Broj: 03-07-1-2598-2/23

Datum: 2. muharrem 1445. god. po H.
20. juli 2023. godine

Rješavajući po zahtjevu Muftije sarajevskog br. 01-07-1-230/23 od 17. aprila 2023. godine, shodno odredbi člana 42 i 52 Ustava Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, člana 17 tačka f) Pravilnika o organizaciji i radu muftijstva Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, te člana 46 Pravilnika o imamima (*Glasnik Rijasetu Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini*, br. 5-6/2008.), donesenom

na devetoj redovnoj sjednici Sabora Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, održanoj u Sarajevu 26. džumadel-uhra 1435. god. po H., odnosno 26. aprila 2014. godine, Reisul-ulema donosi

D E K R E T o postavljenju glavnog imama

Uzunović (Sulejman) Senahid, profesor islamske teologije, rođen 28. juna 1984. godine u Visokom, postavlja se na dužnost glavnog imama Medžlisa Islamske zajednice Gračanica k/V na mandatni period od četiri (4) godine, počevši od 1. maja 2023. godine.

Na temelju ovoga dekreta Medžlis Islamske zajednice Gračanica k/V i Senahid Uzunović će, u skladu sa odredbama člana 11 Pravilnika o imamima, zaključiti Ugovor. Tim ugovorom će se regulisati međusobna prava i obaveze između Medžlisa i glavnog imama Medžlisa Islamske zajednice Gračanica k/V u skladu sa Pravilnikom o imamima.

Imenovani je dužan poslove glavnog imama obavljati u skladu sa odredbama Pravilnika o imamima.

Dekret stupa na snagu 1. maja 2023. godine i važi do 30. aprila 2027. godine.

Husein-ef. Kavazović
Reisu-l-ulema

Broj: 03-07-1-2678-2/23

Datum: 3. muharrem 1445. god. po H.

21. juli 2023. godine

Rješavajući po zahtjevu Muftije bihaćkog br. 01-07-1-196/23 od 22. juna 2023. godine, shodno odredbi člana 42 i 52 Ustava Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, člana 17 tačka f) Pravilnika o organizaciji i radu muftijstva Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, te člana 46 Pravilnika o imamima (*Glasnik Rijaseta Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini*, br. 5-6/2008.), donesenom na devetoj redovnoj sjednici Sabora Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, održanoj u Sarajevu 26. džumadel-uhra 1435. god. po H., odnosno 26. aprila 2014. godine, Reisu-l-ulema donosi

D E K R E T o postavljenju glavnog imama

Mujakić (Sead) Said, profesor islamske teologije, rođen 19. marta 1979. godine u mjestu Pećigrad, Cazin, postavlja se na dužnost glavnog imama Medžlisa

Islamske zajednice Cazin na mandatni period od četiri (4) godine, počevši od 1. juna 2023. godine.

Na temelju ovoga dekreta Medžlis Islamske zajednice Cazin i Said Mujakić će, u skladu sa odredbama člana 11 Pravilnika o imamima, zaključiti Ugovor. Tim ugovorom će se regulisati međusobna prava i obaveze između Medžlisa i glavnog imama Medžlisa Islamske zajednice Cazin u skladu sa Pravilnikom o imamima.

Imenovani je dužan poslove glavnog imama obavljati u skladu sa odredbama Pravilnika o imamima.

Dekret stupa na snagu 1. juna 2023. godine i važi do 31. maja 2027. godine.

Husein-ef. Kavazović
Reisu-l-ulema

Broj: 03-07-1-3006-2/23

Datum: 15. muharrem 1445. god. po H.

2. august 2023. godine

Rješavajući po zahtjevu Muftije mostarskog br. 07-1-570/23 od 21. jula 2023. godine, shodno odredbi člana 42 i 52 Ustava Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, člana 17 tačka f) Pravilnika o organizaciji i radu muftijstva Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, te člana 46 Pravilnika o imamima (*Glasnik Rijaseta Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini*, br. 5-6/2008.), donesenom na devetoj redovnoj sjednici Sabora Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, održanoj u Sarajevu 26. džumadel-uhra 1435. god. po H., odnosno 26. aprila 2014. godine, Reisu-l-ulema donosi

D E K R E T o postavljenju v.d. glavnog imama

Čopelj (Dervo) Mehmed, rođen 25. maja 1961. godine u mjestu Presjeka, općina Nevesinje, postavlja se za vršioca dužnosti glavnog imama Medžlisa Islamske zajednice Nevesinje na period od jedne (1) godine, počevši od 22. augusta 2023. godine.

Na temelju ovoga dekreta Medžlis Islamske zajednice Nevesinje i Čopelj Mehmed će, u skladu sa odredbama člana 11 Pravilnika o imamima, zaključiti Ugovor. Tim ugovorom će se regulisati međusobna prava i obaveze između Medžlisa i v.d. glavnog imama Medžlisa Islamske zajednice Nevesinje u skladu sa Pravilnikom o imamima.

Imenovani je dužan poslove glavnog imama obavljati u skladu sa odredbama Pravilnika o imamima.

Dekret stupa na snagu 22. augusta 2023. godine i važi do 21. augusta 2024. godine.

Husein-ef. Kavazović
Reisu-l-ulema

Broj: 03-07-1-2333-2/23

Datum: 17. muharrem 1445. god. po H.
4. august 2023. godine

Rješavajući po zahtjevu Muftije mostarskog br. 07-1-457/23 od 31. maja 2023. godine, shodno odredbi člana 42 i 52 Ustava Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, člana 17 tačka f) Pravilnika o organizaciji i radu muftijstva Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, te člana 46 Pravilnika o imamima (*Glasnik Rijaseta Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini*, br. 5-6/2008.), donesenom na devetoj redovnoj sjednici Sabora Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, održanoj u Sarajevu 26. džumadel-uhra 1435. god. po H., odnosno 26. aprila 2014. godine, Reisu-l-ulema donosi

DEKRET **o postavljenju glavnog imama**

Hodžić (Mustafa) Ekrem, profesor islamske teologije, rođen 27. juna 1983. godine u Brčkom, postavlja se na dužnost glavnog imama Medžlisa Islamske zajednice Jablanica na mandatni period od četiri (4) godine, počevši od 1. maja 2023. godine.

Na temelju ovoga dekreta Medžlis Islamske zajednice Jablanica i Ekrem Hodžić će, u skladu sa odredbama člana 11 Pravilnika o imamima, zaključiti Ugovor. Tim ugovorom će se regulisati međusobna prava i obaveze između Medžlisa i glavnog imama Medžlisa Islamske zajednice Jablanica u skladu sa Pravilnikom o imamima.

Imenovani je dužan poslove glavnog imama obavljati u skladu sa odredbama Pravilnika o imamima.

Dekret stupa na snagu 1. maja 2023. godine i važi do 30. aprila 2027. godine.

Husein-ef. Kavazović
Reisu-l-ulema

Broj: 03-07-1-1928-2/23

Datum: 21. ševval 1444. god. po H.

11. maj 2023. godine

Rješavajući po zahtjevu Medžlisa Islamske zajednice Tomislavgrad br. 90/2023 od 14. aprila 2023. godine, a na osnovu mišljenja Muftije mostarskog br. 07-1-372-1/23 od 5. maja 2023. godine, shodno odredbi člana 17 Pravilnika o organizaciji i radu muftijstva, te člana 8 i člana 12 Pravilnika o imamima (*Glasnik Rijasetu IZ u BiH*, br. 5-6/2008.), donesenom na petoj redovnoj sjednici Sabora Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, održanoj u Sarajevu dana 28. rebiul-evvela 1429. god. po H., odnosno 5. aprila 2008. godine, Reisul-ulema donosi

D E K R E T o postavljenju imama

Smriko (Feđad) Azrudin, profesor islamske teologije, rođen 13. augusta 1994. godine u Zenici, postavlja se na dužnost imama, hatiba i muallima u Džemat Stipanjići, Medžlis Islamske zajednice Tomislavgrad, počevši od 14. aprila 2023. godine.

Stupanjem u službu imenovani je dužan poslove imama, hatiba i muallima obavljati u skladu sa odredbama Pravilnika o imamima.

Dekret stupa na snagu 14. aprila 2023. godine.

Husein-ef. Kavazović
Reisu-l-ulema

Broj: 03-07-1-1964-2/23

Datum: 21. ševval 1444. god. po H.

11. maj 2023. godine

Rješavajući po zahtjevu Medžlisa Islamske zajednice Puračić br. 03-07-1-200/23 od 27. aprila 2023. godine, a na osnovu mišljenja Muftije tuzlanskog br. 05-2-07-1-679-1/23 od 9. maja 2023. godine, shodno odredbi člana 17 Pravilnika o organizaciji i radu muftijstva, te člana 8 i člana 12 Pravilnika o imamima (*Glasnik Rijasetu IZ u BiH*, br. 5-6/2008.), donesenom na petoj redovnoj sjednici Sabora Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, održanoj u Sarajevu dana 28. rebiul-evvela 1429. god. po H., odnosno 5. aprila 2008. godine, Reisul-ulema donosi

DEKRET o postavljenju imama

Avdibašić (Mirsad) Edin Bekir, bakalaureat/bachelor islamske teologije, rođen 27. augusta 1996. godine u Tuzli, postavlja se na dužnost imama, hatiba i muallima u Džemat Devetak, Medžlis Islamske zajednice Puračić, počevši od 14. aprila 2023. godine.

Stupanjem u službu imenovani je dužan poslove imama, hatiba i muallima obavljati u skladu sa odredbama Pravilnika o imamima.

Dekret stupa na snagu 14. aprila 2023. godine.

Husein-ef. Kavazović
Reisu-l-ulema

Broj: 03-07-1-2835-2/23

Datum: 2. muharrem 1445. god. po H.

20. juli 2023. godine

Rješavajući po zahtjevu Medžlisa Islamske zajednice Cazin br. 01-07-1-105-2/2023 od 8. juna 2023. godine, a na osnovu mišljenja Muftije bihačkog br. 01-07-1-191-2/23 od 19. juna 2023. godine, shodno odredbi člana 17 Pravilnika o organizaciji i radu muftijstva, te člana 8 i člana 12 Pravilnika o imamima (*Glasnik Rijaseta IZ u BiH*, br. 5-6/2008.), donesenom na petoj redovnoj sjednici Sabora Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, održanoj u Sarajevu dana 28. rebiul-evvela 1429. god. po H., odnosno 5. aprila 2008. godine, Reisul-ulema donosi

DEKRET o postavljenju imama

Dervišević (Ajiz) Anes, bakalaureat/bachelor imameta, hatabeta i ta'lima, rođen 15. septembra 1985. godine u Hadžićima, općina Ključ, postavlja se na dužnost imama, hatiba i muallima u Džemat Podgredina, Medžlis Islamske zajednice Cazin, počevši od 1. aprila 2023. godine.

Stupanjem u službu imenovani je dužan poslove imama, hatiba i muallima obavljati u skladu sa odredbama Pravilnika o imamima.

Imenovanom ostaje obaveza polaganja stručnog ispita.

Dekret stupa na snagu 1. aprila 2023. godine i važi do 31. marta 2024. godine.

Husein-ef. Kavazović
Reisu-l-ulema

Broj: 03-07-1-2837-2/23

Datum: 2. muharrem 1445. god. po H.
20. juli 2023. godine

Rješavajući po zahtjevu Medžlisa Islamske zajednice Cazin br. 01-07-1-107-2/2023 od 8. juna 2023. godine, a na osnovu mišljenja Muftije bihaćkog br. 01-07-1-189-2/23 od 19. juna 2023. godine, shodno odredbi člana 17 Pravilnika o organizaciji i radu muftijstva, te člana 8 i člana 12 Pravilnika o imamima (*Glasnik Rijaseta IZ u BiH*, br. 5-6/2008.), donesenom na petoj redovnoj sjednici Sabora Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, održanoj u Sarajevu dana 28. rebiul-evvela 1429. god. po H., odnosno 5. aprila 2008. godine, Reisul-ulema donosi

D E K R E T o postavljenju imama

Makić (Rifet) Ibrahim, bakalaureat/bachelor imameta, hatabeta i ta'lima, rođen 4. aprila 1985. godine u Bihaću, postavlja se na dužnost imama, hatiba i muallima u Džemat Šturlićka Platnica, Medžlis Islamske zajednice Cazin, počevši od 1. jula 2023. godine.

Stupanjem u službu imenovani je dužan poslove imama, hatiba i muallima obavljati u skladu sa odredbama Pravilnika o imamima.

Imenovanom ostaje obaveza polaganja stručnog ispita.

Dekret stupa na snagu 1. jula 2023. godine i važi do 30. juna 2024. godine.

Husein-ef. Kavazović
Reisu-l-ulema

Broj: 03-07-1-2421-2/23

Datum: 2. muharrem 1445. god. po H.
20. juli 2023. godine

Rješavajući po zahtjevu Medžlisa Islamske zajednice Bosanski Kobaš br. 25/05/23 od 31. maja 2023. godine, a na osnovu mišljenja Muftije banjalučkog br. 01-03-1-251/23 od 1. juna 2023. godine, shodno odredbi člana 17 Pravilnika o organizaciji i radu muftijstva, te člana 8 i člana 12 Pravilnika o imamima (*Glasnik Rijaseta IZ u BiH*, br. 5-6/2008.), donesenom na petoj redovnoj sjednici Sabora Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, održanoj u Sarajevu dana 28. rebiul-evvela 1429. god. po H., odnosno 5. aprila 2008. godine, Reisul-ulema donosi

DEKRET o postavljenju imama

Karić (Jusuf) Senad, profesor islamske teologije, rođen 30. jula 1989. godine u Bijeljini, postavlja se na dužnost imama, hatiba i muallima u Džemat Bosanski Kobaš, Medžlis Islamske zajednice Bosanski Kobaš, počevši od 1. juna 2023. godine.

Stupanjem u službu imenovani je dužan poslove imama, hatiba i muallima obavljati u skladu sa odredbama Pravilnika o imamima.

Dekret stupa na snagu 1. juna 2023. godine.

Husein-ef. Kavazović
Reisu-l-ulema

Broj: 03-07-1-2791-2/23

Datum: 3. muharrem 1445. god. po H.

21. juli 2023. godine

Rješavajući po zahtjevu Medžlisa Islamske zajednice Srebrenik br. 02-03-2-265-1/23 od 14. juna 2023. godine, a na osnovu mišljenja Muftije tuzlanskog br. 05-2-07-1-1098-1/23 od 7. jula 2023. godine, shodno odredbi člana 17 Pravilnika o organizaciji i radu muftijstva, te člana 8 i člana 12 Pravilnika o imamima (*Glasnik Rijasetu IZ u BiH*, br. 5-6/2008.), donesenom na petoj redovnoj sjednici Sabora Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, održanoj u Sarajevu dana 28. rebiul-evvela 1429. god. po H., odnosno 5. aprila 2008. godine, Reisu-l-ulema donosi

DEKRET o postavljenju imama

Esmić (Alija) Safet, bakalaureat/bachelor imameta, hatabeta i ta'lima, rođen 19. septembra 1979. godine u Baćinom Brdu, općina Vlasenica, postavlja se na dužnost imama, hatiba i muallima u Džemat Potpeć, Medžlis Islamske zajednice Srebrenik, počevši od 1. juna 2023. godine.

Stupanjem u službu imenovani je dužan poslove imama, hatiba i muallima obavljati u skladu sa odredbama Pravilnika o imamima.

Dekret stupa na snagu 1. juna 2023. godine.

Husein-ef. Kavazović
Reisu-l-ulema

Broj: 03-07-1-2874-2/23

Datum: 3. muharrem 1445. god. po H.
21. juli 2023. godine

Rješavajući po zahtjevu Medžlisa Islamske zajednice Travnik br. 03-A-1-600/2023 od 11. jula 2023. godine, a na osnovu mišljenja Muftije travničkog br. 01-07-1-312/23 od 12. jula 2023. godine, shodno odredbi člana 17 Pravilnika o organizaciji i radu muftijstva, člana 8 i člana 12, te člana 55 i 56 Pravilnika o imamima (*Glasnik Rijasetu IZ u BiH*, br. 5-6/2008.), donesenom na petoj redovnoj sjednici Sabora Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, održanoj u Sarajevu dana 28. rebiul-evvela 1429. god. po H., odnosno 5. aprila 2008. godine, Reisul-ulema donosi

D E K R E T o postavljenju mujezina

Muharemović (Senad) Asim, rođen 1. juna 1995. godine u Zenici, postavlja se na dužnost mujezina u Džematu Sulejmanije (Šarene) džamije, Medžlis Islamske zajednice Travnik, počevši od 1. jula 2023. godine.

Stupanjem u službu imenovani je dužan poslove mujezina obavljati u skladu sa odredbama Pravilnika o imamima.

Dekret stupa na snagu 1. jula 2023. godine.

Husein-ef. Kavazović
Reisu-l-ulema

Broj: 03-07-1-2562-2/23

Datum: 15. muharrem 1445. god. po H.
3. august 2023. godine

Rješavajući po zahtjevu Medžlisa Islamske zajednice Doboj br. 02-07-100-1/23 od 17. maja 2023. godine, a na osnovu mišljenja Muftije zeničkog br. 01-07-1-252-2/2023 od 12. juna 2023. godine, shodno odredbi člana 17 Pravilnika o organizaciji i radu muftijstva, te člana 8 i člana 12 Pravilnika o imamima (*Glasnik Rijasetu IZ u BiH*, br. 5-6/2008.), donesenom na petoj redovnoj sjednici Sabora Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, održanoj u Sarajevu dana 28. rebiul-evvela 1429. god. po H., odnosno 5. aprila 2008. godine, Reisu-l-ulema donosi

DEKRET o postavljenju imama

Čehić (Husejin) Tarik, profesor islamske teologije, rođen 21. decembra 1991. godine u Goraždu, postavlja se na dužnost imama, hatiba i muallima u Džemat Sjenina Rijeka, Medžlis Islamske zajednice Doboj, počevši od 1. juna 2023. godine.

Stupanjem u službu imenovani je dužan poslove imama, hatiba i muallima obavljati u skladu sa odredbama Pravilnika o imamima.

Dekret stupa na snagu 1. juna 2023. godine.

Husein-ef. Kavazović
Reisu-l-ulema

Broj: 03-07-1-1462-2/23

Datum: 29. ramazan 1444. god. po H.
20. april 2023. godine

Na osnovu mišljenja Muftije zeničkog br. 01-07-1-142-2/2023 od 28. marta 2023. godine, rješavajući po zahtjevu Medžlisa Islamske zajednice Zavidovići br. 01-07-142/23 od 24. marta 2023. godine, u predmetu postavljenja imama u Džemat Ribnica, shodno odredbi člana 17 Pravilnika o organizaciji i radu muftijstava, člana 8 i člana 12 Pravilnika o imamima (*Glasnik Rijasetu IZ u BiH*, br. 5-6/2008.), te člana 8 Pravilnika o izmjenama i dopunama Pravilnika o imamima donesenom na devetoj redovnoj sjednici Sabora Islamske zajednice, održanoj u Sarajevu dana 26. rebiul-ahira 1431. god. po H., odnosno 11. aprila 2010. godine, Reisul-ulema donosi

DEKRET o postavljenju imama

Bećirović (Remzo) Ammar, rođen 25. aprila 1989. godine u Zavidovićima, postavlja se na dužnost imama, hatiba i muallima u Džemat Ribnica, Medžlis Islamske zajednice Zavidovići, od 1. maja 2023. godine.

Na temelju ovoga dekreta Medžlis Islamske zajednice Zavidovići i Bećirović Ammar će, u skladu sa odredbama člana 16 Pravilnika o imamima, zaključiti Ugovor na određeno vrijeme. Tim ugovorom će se regulisati međusobna prava i obaveze između Medžlisa i imama u vremenu od 1. maja 2023. godine do 30. aprila 2024. godine u skladu sa Pravilnikom o imamima.

Dekret stupa na snagu 1. maja 2023. godine i važi do 30. aprila 2024. godine.

Husein-ef. Kavazović
Reisu-l-ulema

Broj: 03-07-1-1531-2/23

Datum: 29. ramazan 1444. god. po H.
20. april 2023. godine

Na osnovu mišljenja Muftije bihačkog br. 01-07-1-120-2/23 od 31. marta 2023. godine, rješavajući po zahtjevu Medžlisa Islamske zajednice Bihać br. 02-07-108/2023 od 28. marta 2023. godine, u predmetu postavljenja imama u Džemat Čekrlije, shodno odredbi člana 17 Pravilnika o organizaciji i radu muftijstava, člana 8 i člana 12 Pravilnika o imamima (*Glasnik Rijasetu IZ u BiH*, br. 5-6/2008.), te člana 8 Pravilnika o izmjenama i dopunama Pravilnika o imamima donesenom na devetoj redovnoj sjednici Sabora Islamske zajednice, održanoj u Sarajevu dana 26. rebiul-ahira 1431. god. po H., odnosno 11. aprila 2010. godine, Reisul-ulema donosi

D E K R E T o postavljenju imama

Dedić (Husein) Haris, rođen 28. septembra 1990. godine u Bihaću, postavlja se na dužnost imama, hatiba i muallima u Džemat Čekrlije, Medžlis Islamske zajednice Bihać, od 1. aprila 2023. godine.

Na temelju ovoga dekreta Medžlis Islamske zajednice Bihać i Dedić Haris će, u skladu sa odredbama člana 16 Pravilnika o imamima, zaključiti Ugovor na određeno vrijeme. Tim ugovorom će se regulisati međusobna prava i obaveze između Medžlisa i imama u vremenu od 1. aprila 2023. godine do 31. marta 2024. godine u skladu sa Pravilnikom o imamima.

Dekret stupa na snagu 1. aprila 2023. godine i važi do 31. marta 2024. godine.

Husein-ef. Kavazović
Reisu-l-ulema

Broj: 03-07-1-1623-2/22

Datum: 6. ševval 1444. god. po H.
26. april 2023. godine

Na osnovu zahtjeva Muftije vojnog br. 18-38-1052-1/23 od 7. aprila 2023. godine, u predmetu postavljenja imama u Komandi logistike Oružanih snaga Bosne i Hercegovine, shodno odredbi člana 8 i člana 12 Pravilnika o imamima (*Glasnik Rijasetu IZ u BiH*, br. 5-6/2008.), te člana 8 Pravilnika o izmjenama i dopunama Pravilnika o imamima donesenom na devetoj redovnoj sjednici Sabora Islamske zajednice, održanoj u Sarajevu dana 26. rebiul-ahira 1431. h.g. odnosno 11. aprila 2010. godine, Reisul-ulema donosi

DEKRET o postavljenju imama

Ljevaković (Suljo) Nedžad, profesor islamske vjeronauke, rođen 1. januara 1974. godine u mjestu Trepče, općina Tešanj, postavlja se na dužnost brigadnog imama, i hatiba u Komandi logistike Oružanih snaga Bosne i Hercegovine, počevši od 1. aprila 2023. godine.

Na temelju ovoga dekreta Ljevaković Nedžad će, u skladu sa odredbama člana 16 Pravilnika o imamima, Zakona o odbrani Bosne i Hercegovine i Zakona o službi u Oružanim snagama Bosne i Hercegovine zaključiti Ugovor na određeno vrijeme. Tim ugovorom će se regulisati međusobna prava i obaveze između Ministarstva odbrane Bosne i Hercegovine i imama u vremenu od 1. aprila 2023. godine do 31. marta 2024. godine.

Dekret stupa na snagu 1. aprila 2023. godine i važi do 31. marta 2024. godine.

Husein-ef. Kavazović
Reisu-l-ulema

Broj: 03-07-1-1764-2/23

Datum: 13. ševval 1444. god. po H.
3. maj 2023. godine

Na osnovu mišljenja Muftije travničkog br. 01-07-1-189/23 od 18. aprila 2023. godine, rješavajući po zahtjevu Medžlisa Islamske zajednice Travnik br. 03-A-1-414/2023 od 18. aprila 2023. godine, u predmetu postavljenja imama u Džemat Brajići, shodno odredbi člana 17 Pravilnika o organizaciji i radu muftijstva, člana 8 i člana 12 Pravilnika o imamima (*Glasnik Rijaseta IZ u BiH*, br. 5-6/2008.), te člana 8 Pravilnika o izmjenama i dopunama Pravilnika o imamima donesenom na devetoj redovnoj sjednici Sabora Islamske zajednice, održanoj u Sarajevu dana 26. rebiul-ahira 1431. god. po H., odnosno 11. aprila 2010. godine, Reisul-ulema donosi

DEKRET o postavljenju imama

Šiljak (Kasim) Semir, rođen 16. novembra 1994. godine u mjestu Kljaci, općina Travnik, postavlja se na dužnost imama, hatiba i muallima u Džemat Brajići, Medžlis Islamske zajednice Travnik, od 13. aprila 2023. godine.

Na temelju ovoga dekreta Medžlis Islamske zajednice Travnik i Šiljak Semir će, u skladu sa odredbama člana 16 Pravilnika o imamima, zaključiti Ugovor na određeno vrijeme. Tim ugovorom će se regulisati međusobna prava i obaveze

između Medžlisa i imama u vremenu od 13. aprila 2023. godine do 12. aprila 2024. godine u skladu sa Pravilnikom o imamima.

Dekret stupa na snagu 13. aprila 2023. godine i važi do 12. aprila 2024. godine.

Husein-ef. Kavazović
Reisu-l-ulema

Broj: 03-07-1-1711-2/23

Datum: 13. ševval 1444. god. po H.
3. maj 2023. godine

Na osnovu mišljenja Muftije tuzlanskog br. 05-2-07-1-559-1/23 od 7. aprila 2023. godine, rješavajući po zahtjevu Medžlisa Islamske zajednice Vlasenica br. 02-07-83/23 od 3. aprila 2023. godine, u predmetu postavljenja imama u Džemat Skugrići, shodno odredbi člana 17 Pravilnika o organizaciji i radu muftijstva, člana 8 i člana 12 Pravilnika o imamima (*Glasnik Rijasetu IZ u BiH*, br. 5-6/2008.), te člana 8 Pravilnika o izmjenama i dopunama Pravilnika o imamima donesenom na devetoj redovnoj sjednici Sabora Islamske zajednice, održanoj u Sarajevu dana 26. rebiul-ahira 1431. god. po H., odnosno 11. aprila 2010. godine, Reisul-ulema donosi

DEKRET o postavljenju imama

Sejfić (Sabit) Said, rođen 5. septembra 1992. godine u mjestu Mohacs, Mađarska, postavlja se na dužnost imama, hatiba i muallima u Džemat Skugrići, Medžlis Islamske zajednice Vlasenica, od 1. marta 2023. godine.

Na temelju ovoga dekreta Medžlis Islamske zajednice Vlasenica i Sejfić Said će, u skladu sa odredbama člana 16 Pravilnika o imamima, zaključiti Ugovor na određeno vrijeme. Tim ugovorom će se regulisati međusobna prava i obaveze između Medžlisa i imama u vremenu od 1. marta 2023. godine do 29. februara 2024. godine u skladu sa Pravilnikom o imamima.

Dekret stupa na snagu 1. marta 2023. godine i važi do 29. februara 2024. godine.

Husein-ef. Kavazović
Reisu-l-ulema

Broj: 03-07-1-1708-2/23

Datum: 13. ševval 1444. god. po H.
3. maj 2023. godine

Na osnovu mišljenja Muftije tuzlanskog br. 05-2-07-1-558-1/23 od 7. aprila 2023. godine, rješavajući po zahtjevu Medžlisa Islamske zajednice Vlasenica br. 02-07-81/23 od 3. aprila 2023. godine, u predmetu postavljenja imama u Džemat Pomol, shodno odredbi člana 17 Pravilnika o organizaciji i radu muftijstva, člana 8 i člana 12 Pravilnika o imamima (*Glasnik Rijasetu IZ u BiH*, br. 5-6/2008.), te člana 8 Pravilnika o izmjenama i dopunama Pravilnika o imamima donesenom na devetoj redovnoj sjednici Sabora Islamske zajednice, održanoj u Sarajevu dana 26. rebiul-ahira 1431. god. po H., odnosno 11. aprila 2010. godine, Reisul-ulema donosi

D E K R E T o postavljenju imama

Mekanić (Jusuf) Mustafa, rođen 26. januara 2001. godine u Zavidovićima, postavlja se na dužnost imama, hatiba i muallima u Džemat Pomol, Medžlis Islamske zajednice Vlasenica, od 1. marta 2023. godine.

Na temelju ovoga dekreta Medžlis Islamske zajednice Vlasenica i Mekanić Mustafa će, u skladu sa odredbama člana 16 Pravilnika o imamima, zaključiti Ugovor na određeno vrijeme. Tim ugovorom će se regulisati međusobna prava i obaveze između Medžlisa i imama u vremenu od 1. marta 2023. godine do 29. februara 2024. godine u skladu sa Pravilnikom o imamima.

Dekret stupa na snagu 1. marta 2023. godine i važi do 29. februara 2024. godine.

Husein-ef. Kavazović
Reisu-l-ulema

Broj: 03-07-1-1713-2/23

Datum: 14. ševval 1444. god. po H.
4. maj 2023. godine

Na osnovu mišljenja Muftije bihačkog br. 01-07-1-132-2/23 od 6. aprila 2023. godine, rješavajući po zahtjevu Medžlisa Islamske zajednice Bihać br. 02-07-122/23 od 5. aprila 2023. godine, u predmetu postavljenja imama u Džemat Orašac, shodno odredbi člana 17 Pravilnika o organizaciji i radu muftijstva, člana 8 i člana 12 Pravilnika o imamima (*Glasnik Rijasetu IZ u BiH*, br. 5-6/2008.), te člana 8 Pravilnika o izmjenama i dopunama Pravilnika o imamima donesenom na devetoj redovnoj sjednici Sabora Islamske zajednice, održa-

noj u Sarajevu dana 26. rebiul-ahira 1431. god. po H., odnosno 11. aprila 2010. godine, Reisul-ulema donosi

DEKRET o postavljenju imama

Hrnjica (Mirsad) Midhad, rođen 26. februara 1990. godine u Bihaću, postavlja se na dužnost imama, hatiba i muallima u Džemat Orašac, Medžlis Islamske zajednice Bihać, počevši od 1. aprila 2023. godine.

Na temelju ovoga dekreta Medžlis Islamske zajednice Bihać i Hrnjica Midhad će, u skladu sa odredbama člana 16 Pravilnika o imamima, zaključiti Ugovor na određeno vrijeme. Tim ugovorom će se regulisati međusobna prava i obaveze između Medžlisa i imama u vremenu od 1. aprila 2023. godine do 31. marta 2024. godine u skladu sa Pravilnikom o imamima.

Dekret stupa na snagu 1. aprila 2023. godine i važi do 31. marta 2024. godine.

Husein-ef. Kavazović
Reisu-l-ulema

Broj: 03-07-1-1644-2/23

Datum: 14. ševval 1444. god. po H.
4. maj 2023. godine

Na osnovu mišljenja Muftije bihačkog br. 01-07-1-121-2/23 od 3. aprila 2023. godine, rješavajući po zahtjevu Medžlisa Islamske zajednice Bosanski Novi br. 01-07-2-5491/23 od 29. marta 2023. godine, u predmetu postavljenja imama u Džemat Suhača, shodno odredbi člana 17 Pravilnika o organizaciji i radu muftijstva, člana 8 i člana 12 Pravilnika o imamima (*Glasnik Rijasetu IZ u BiH*, br. 5-6/2008.), te člana 8 Pravilnika o izmjenama i dopunama Pravilnika o imamima donesenom na devetoj redovnoj sjednici Sabora Islamske zajednice, održanoj u Sarajevu dana 26. rebiul-ahira 1431. god. po H., odnosno 11. aprila 2010. godine, Reisul-ulema donosi

DEKRET o postavljenju imama

Hadžimejlić (Enes) Edin, rođen 18. juna 1996. godine u Zenici, postavlja se na dužnost imama, hatiba i muallima u Džemat Suhača, Medžlis Islamske zajednice Bosanski Novi, počevši od 1. maja 2023. godine.

Na temelju ovoga dekreta Medžlis Islamske zajednice Bosanski Novi i Hadžimejlić Edin će, u skladu sa odredbama člana 16 Pravilnika o imamima, zaključiti

Ugovor na određeno vrijeme. Tim ugovorom će se regulisati međusobna prava i obaveze između Medžlisa i imama u vremenu od 1. maja 2023. godine do 30. aprila 2024. godine u skladu sa Pravilnikom o imamima.

Dekret stupa na snagu 1. maja 2023. godine i važi do 30. aprila 2024. godine.

Husein-ef. Kavazović
Reisu-l-ulema

Broj: 03-07-1-1986-2/23

Datum: 27. ševval 1444. god. po H.
17. maj 2023. godine

Na osnovu mišljenja Muftije travničkog br. 01-07-1-206/23 od 9. maja 2023. godine, rješavajući po zahtjevu Medžlisa Islamske zajednice Travnik br. 03-A-1-448/2023 od 3. maja 2023. godine, u predmetu postavljenja imama u Džemat Kljaci, shodno odredbi člana 17 Pravilnika o organizaciji i radu muftijstva, člana 8 i člana 12 Pravilnika o imamima (*Glasnik Rijaseta IZ u BiH*, br. 5-6/2008.), te člana 8 Pravilnika o izmjenama i dopunama Pravilnika o imamima donesenom na devetoj redovnoj sjednici Sabora Islamske zajednice, održanoj u Sarajevu dana 26. rebiul-ahira 1431. god. po H., odnosno 11. aprila 2010. godine, Reisul-ulema donosi

DEKRET o postavljenju imama

Šiljak (Šaban) Semir, rođen 5. februara 1988. godine u Travniku, postavlja se na dužnost imama, hatiba i muallima u Džemat Kljaci, Medžlis Islamske zajednice Travnik, počevši od 1. marta 2023. godine.

Na temelju ovoga dekreta Medžlis Islamske zajednice Travnik i Šiljak Semir će, u skladu sa odredbama člana 16 Pravilnika o imamima, zaključiti Ugovor na određeno vrijeme. Tim ugovorom će se regulisati međusobna prava i obaveze između Medžlisa i imama u vremenu od 1. marta 2023. godine do 29. februara 2024. godine u skladu sa Pravilnikom o imamima.

Dekret stupa na snagu 1. marta 2023. godine i važi do 29. februara 2024. godine.

Husein-ef. Kavazović
Reisu-l-ulema

Broj: 03-07-1-2127-2/23

Datum: 4. zul-ka'de 1444. god. po H.
23. maj 2023. godine

Na osnovu mišljenja Muftije bihačkog br. 01-07-1-147-2/23 od 3. maja 2023. godine, rješavajući po zahtjevu Medžlisa Islamske zajednice Bihać br. 02-07-124/23 od 5. aprila 2023. godine, u predmetu postavljenja imama u Džemat Spahići, shodno odredbi člana 17 Pravilnika o organizaciji i radu muftijstva, člana 8 i člana 12 Pravilnika o imamima (*Glasnik Rijasetu IZ u BiH*, br. 5-6/2008.), te člana 8 Pravilnika o izmjenama i dopunama Pravilnika o imamima donesenom na devetoj redovnoj sjednici Sabora Islamske zajednice, održanoj u Sarajevu dana 26. rebiul-ahira 1431. god. po H., odnosno 11. aprila 2010. godine, Reisul-ulema donosi

D E K R E T o postavljenju imama

Midžić (Senad) Ahmed, rođen 17. januara 2002. godine u Bihaću, postavlja se na dužnost imama, hatiba i muallima u Džemat Spahići, Medžlis Islamske zajednice Bihać, počevši od 15. aprila 2023. godine.

Na temelju ovoga dekreta Medžlis Islamske zajednice Bihać i Midžić Ahmed će, u skladu sa odredbama člana 16 Pravilnika o imamima, zaključiti Ugovor na određeno vrijeme. Tim ugovorom će se regulisati međusobna prava i obaveze između Medžlisa i imama u vremenu od 15. aprila 2023. godine do 14. aprila 2024. godine u skladu sa Pravilnikom o imamima.

Dekret stupa na snagu 15. aprila 2023. godine i važi do 14. aprila 2024. godine.

Husein-ef. Kavazović
Reisu-l-ulema

Broj: 03-07-1-2175-2/23

Datum: 10. zul-ka'de 1444. god. po H.
29. maj 2023. godine

Na osnovu mišljenja Muftije tuzlanskog br. 05-2-07-1-688-1/23 od 19. maja 2023. godine, rješavajući po zahtjevu Medžlisa Islamske zajednice Čelić br. 02-07-1-63/23 od 16. maja 2023. godine, u predmetu postavljenja imama u Džemat Donji Humci, shodno odredbi člana 17 Pravilnika o organizaciji i radu muftijstva, člana 8 i člana 12 Pravilnika o imamima (*Glasnik Rijasetu IZ u BiH*, br. 5-6/2008.), te člana 8 Pravilnika o izmjenama i dopunama Pravilnika o imamima donesenom na devetoj redovnoj sjednici Sabora Islamske zajednice,

održanoj u Sarajevu dana 26. rebiul-ahira 1431. god. po H., odnosno 11. aprila 2010. godine, Reisul-ulema donosi

D E K R E T o postavljenju imama

Čokić (Omer) Dženan, rođen 10. oktobra 2002. godine u Brčkom, postavlja se na dužnost imama, hatiba i muallima u Džemat Donji Humci, Medžlis Islamske zajednice Čelić, počevši od 1. maja 2023. godine.

Na temelju ovoga dekreta Medžlis Islamske zajednice Čelić i Čokić Dženan će, u skladu sa odredbama člana 16 Pravilnika o imamima, zaključiti Ugovor na određeno vrijeme. Tim ugovorom će se regulisati međusobna prava i obaveze između Medžlisa i imama u vremenu od 1. maja 2023. godine do 30. aprila 2024. godine u skladu sa Pravilnikom o imamima.

Dekret stupa na snagu 1. maja 2023. godine i važi do 30. aprila 2024. godine.

Husein-ef. Kavazović
Reisu-l-ulema

Broj: 03-07-1-2312-2/23

Datum: 29. zul-hidždže 1444. god. po H.
17. juli 2023. godine

Na osnovu mišljenja Muftije travničkog br. 01-07-1-256/23 od 1. juna 2023. godine, rješavajući po zahtjevu Medžlisa Islamske zajednice Jajce br. 01-07-350/23 od 31. maja 2023. godine, u predmetu postavljenja imama u Džemat Vlasinje, shodno odredbi člana 17 Pravilnika o organizaciji i radu muftijstva, člana 8 i člana 12 Pravilnika o imamima (*Glasnik Rijasetu IZ u BiH*, br. 5-6/2008.), te člana 8 Pravilnika o izmjenama i dopunama Pravilnika o imamima donesenom na devetoj redovnoj sjednici Sabora Islamske zajednice, održanoj u Sarajevu dana 26. rebiul-ahira 1431. god. po H., odnosno 11. aprila 2010. godine, Reisul-ulema donosi

D E K R E T o postavljenju imama

Šabić (Sifet) Ilhan, rođen 23. juna 1988. godine u Zavidovićima, postavlja se na dužnost imama, hatiba i muallima u Džemat Vlasinje, Medžlis Islamske zajednice Jajce, počevši od 1. jula 2023. godine.

Na temelju ovoga dekreta Medžlis Islamske zajednice Jajce i Šabić Ilhan će, u skladu sa odredbama člana 16 Pravilnika o imamima, zaključiti Ugovor na

određeno vrijeme. Tim ugovorom će se regulisati međusobna prava i obaveze između Medžlisa i imama u vremenu od 1. jula 2023. godine do 30. juna 2024. godine u skladu sa Pravilnikom o imamima.

Dekret stupa na snagu 1. jula 2023. godine i važi do 30. juna 2024. godine.

Husein-ef. Kavazović
Reisu-l-ulema

Broj: 03-07-1-2305-2/23

Datum: 29. zul-hidždže 1444. god. po H.
17. juli 2023. godine

Na osnovu mišljenja Muftije mostarskog br. 07-1-454-1/23 od 31. maja 2023. godine, rješavajući po zahtjevu Medžlisa Islamske zajednice Čapljina br. 98/23-3 od 24. maja 2023. godine, u predmetu postavljenja imama u Džemat Lokve-Stanojevići, shodno odredbi člana 17 Pravilnika o organizaciji i radu muftijstva, člana 8 i člana 12 Pravilnika o imamima (*Glasnik Rijaseta IZ u BiH*, br. 5-6/2008.), te člana 8 Pravilnika o izmjenama i dopunama Pravilnika o imamima donesenom na devetoj redovnoj sjednici Sabora Islamske zajednice, održanoj u Sarajevu dana 26. rebiul-ahira 1431. god. po H., odnosno 11. aprila 2010. godine, Reisul-ulema donosi

DEKRET o postavljenju imama

Hodžić (Bećir) Ibrahim, rođen 2. januara 1985. godine u Tuzli, postavlja se na dužnost imama, hatiba i muallima u Džemat Lokve-Stanojevići, Medžlis Islamske zajednice Čapljina, počevši od 5. aprila 2023. godine.

Na temelju ovoga dekreta Medžlis Islamske zajednice Čapljina i Hodžić Ibrahim će, u skladu sa odredbama člana 16 Pravilnika o imamima, zaključiti Ugovor na određeno vrijeme. Tim ugovorom će se regulisati međusobna prava i obaveze između Medžlisa i imama u vremenu od 5. aprila 2023. godine do 4. aprila 2024. godine u skladu sa Pravilnikom o imamima.

Dekret stupa na snagu 5. aprila 2023. godine i važi do 4. aprila 2024. godine.

Husein-ef. Kavazović
Reisu-l-ulema

Broj: 03-07-1-2303-2/23

Datum: 29. zul-hidždže 1444. god. po H.
17. juli 2023. godine

Na osnovu mišljenja Muftije mostarskog br. 07-1-437-1/23 od 31. maja 2023. godine, rješavajući po zahtjevu Medžlisa Islamske zajednice Čapljina br. 98/23-2 od 24. maja 2023. godine, u predmetu postavljenja imama u Džemat Bivolje Brdo, shodno odredbi člana 17 Pravilnika o organizaciji i radu muftijstva, člana 8 i člana 12 Pravilnika o imamima (*Glasnik Rijaseta IZ u BiH*, br. 5-6/2008.), te člana 8 Pravilnika o izmjenama i dopunama Pravilnika o imamima donesenom na devetoj redovnoj sjednici Sabora Islamske zajednice, održanoj u Sarajevu dana 26. rebiul-ahira 1431. god. po H., odnosno 11. aprila 2010. godine, Reisul-ulema donosi

D E K R E T o postavljenju imama

Bajrić (Muhamed) Zuhdija, rođen 8. jula 1992. godine u Zenici, postavlja se na dužnost imama, hatiba i muallima u Džemat Bivolje Brdo, Medžlis Islamske zajednice Čapljina, počevši od 5. aprila 2023. godine.

Na temelju ovoga dekreta Medžlis Islamske zajednice Čapljina i Bajrić Zuhdija će, u skladu sa odredbama člana 16 Pravilnika o imamima, zaključiti Ugovor na određeno vrijeme. Tim ugovorom će se regulisati međusobna prava i obaveze između Medžlisa i imama u vremenu od 5. aprila 2023. godine do 4. aprila 2024. godine u skladu sa Pravilnikom o imamima.

Dekret stupa na snagu 5. aprila 2023. godine i važi do 4. aprila 2024. godine.

Husein-ef. Kavazović
Reisu-l-ulema

Broj: 03-07-1-2836-2/23

Datum: 2. muharrem 1445. god. po H.
20. juli 2023. godine

Na osnovu mišljenja Muftije bihaćkog br. 01-07-1-190-2/23 od 19. juna 2023. godine, rješavajući po zahtjevu Medžlisa Islamske zajednice Cazin br. 01-07-1-109/2023 od 8. juna 2023. godine, u predmetu postavljenja imama u Džemat Tržac, shodno odredbi člana 17 Pravilnika o organizaciji i radu muftijstva, člana 8 i člana 12 Pravilnika o imamima (*Glasnik Rijaseta IZ u BiH*, br. 5-6/2008.), te člana 8 Pravilnika o izmjenama i dopunama Pravilnika o imamima donesenom na devetoj redovnoj sjednici Sabora Islamske zajednice, održa-

noj u Sarajevu dana 26. rebiul-ahira 1431. god. po H., odnosno 11. aprila 2010. godine, Reisul-ulema donosi

D E K R E T o postavljenju imama

Ćoralić (Hasan) Safet, rođen 24. augusta 1995. godine u Bihaću, postavlja se na dužnost imama, hatiba i muallima u Džemat Tržac, Medžlis Islamske zajednice Cazin, počevši od 1. jula 2023. godine.

Na temelju ovoga dekreta Medžlis Islamske zajednice Cazin i Ćoralić Safet će, u skladu sa odredbama člana 16 Pravilnika o imamima, zaključiti Ugovor na određeno vrijeme. Tim ugovorom će se regulisati međusobna prava i obaveze između Medžlisa i imama u vremenu od 1. jula 2023. godine do 30. juna 2024. godine u skladu sa Pravilnikom o imamima.

Dekret stupa na snagu 1. jula 2023. godine i važi do 30. juna 2024. godine.

Husein-ef. Kavazović
Reisu-l-ulema

Broj: 03-07-1-2838-2/23

Datum: 2. muharrem 1445. god. po H.
20. juli 2023. godine

Na osnovu mišljenja Muftije bihaćkog br. 01-07-1-188-2/23 od 19. juna 2023. godine, rješavajući po zahtjevu Medžlisa Islamske zajednice Cazin br. 01-07-1-108-2/2023 od 8. juna 2023. godine, u predmetu postavljenja imama u Džemat Bajrići, shodno odredbi člana 17 Pravilnika o organizaciji i radu muftijstva, člana 8 i člana 12 Pravilnika o imamima (*Glasnik Rijasetu IZ u BiH*, br. 5-6/2008.), te člana 8 Pravilnika o izmjenama i dopunama Pravilnika o imamima donesenom na devetoj redovnoj sjednici Sabora Islamske zajednice, održanoj u Sarajevu dana 26. rebiul-ahira 1431. god. po H., odnosno 11. aprila 2010. godine, Reisul-ulema donosi

D E K R E T o postavljenju imama

Mešić (Esmir) Imran, rođen 20. septembra 1999. godine u Bihaću, postavlja se na dužnost imama, hatiba i muallima u Džemat Bajrići, Medžlis Islamske zajednice Cazin, počevši od 1. jula 2023. godine.

Na temelju ovoga dekreta Medžlis Islamske zajednice Cazin i Mešić Imran će, u skladu sa odredbama člana 16 Pravilnika o imamima, zaključiti Ugovor na

određeno vrijeme. Tim ugovorom će se regulisati međusobna prava i obaveze između Medžlisa i imama u vremenu od 1. jula 2023. godine do 30. juna 2024. godine u skladu sa Pravilnikom o imamima.

Dekret stupa na snagu 1. jula 2023. godine i važi do 30. juna 2024. godine.

Husein-ef. Kavazović
Reisu-l-ulema

Broj: 03-07-1-2834-2/23

Datum: 2. muharrem 1445. god. po H.
20. juli 2023. godine

Na osnovu mišljenja Muftije bihačkog br. 01-07-1-192-2/23 od 23. juna 2023. godine, rješavajući po zahtjevu Medžlisa Islamske zajednice Cazin br. 01-07-1-106-2/2023 od 8. juna 2023. godine, u predmetu postavljenja imama u Džemat Horozovići, shodno odredbi člana 17 Pravilnika o organizaciji i radu muftijstva, člana 8 i člana 12 Pravilnika o imamima (*Glasnik Rijaseta IZ u BiH*, br. 5-6/2008.), te člana 8 Pravilnika o izmjenama i dopunama Pravilnika o imamima donesenom na devetoj redovnoj sjednici Sabora Islamske zajednice, održanoj u Sarajevu dana 26. rebiul-ahira 1431. god. po H., odnosno 11. aprila 2010. godine, Reisul-ulema donosi

DEKRET o postavljenju imama

Misaljević (Refik) Elmedin, rođen 8. oktobra 1984. godine u Cazinu, postavlja se na dužnost imama, hatiba i muallima u Džemat Horozovići, Medžlis Islamske zajednice Cazin, počevši od 1. maja 2023. godine.

Na temelju ovoga dekreta Medžlis Islamske zajednice Cazin i Misaljević Elmedin će, u skladu sa odredbama člana 16 Pravilnika o imamima, zaključiti Ugovor na određeno vrijeme. Tim ugovorom će se regulisati međusobna prava i obaveze između Medžlisa i imama u vremenu od 1. maja 2023. godine do 30. aprila 2024. godine u skladu sa Pravilnikom o imamima.

Dekret stupa na snagu 1. maja 2023. godine i važi do 30. aprila 2024. godine.

Husein-ef. Kavazović
Reisu-l-ulema

Broj: 03-07-1-2461-2/23

Datum: 2. muharrem 1445. god. po H.
20. juli 2023. godine

Na osnovu mišljenja Muftije mostarskog br. 07-1-467-1/23 od 9. juna 2023. godine, rješavajući po zahtjevu Medžlisa Islamske zajednice Stolac br. 01-MS-210/23 od 5. juna 2023. godine, u predmetu postavljenja imama u Džemat Crnići - Aladinići, shodno odredbi člana 17 Pravilnika o organizaciji i radu muftijstva, člana 8 i člana 12 Pravilnika o imamima (*Glasnik Rijaseta IZ u BiH*, br. 5-6/2008.), te člana 8 Pravilnika o izmjenama i dopunama Pravilnika o imamima donesenom na devetoj redovnoj sjednici Sabora Islamske zajednice, održanoj u Sarajevu dana 26. rebiul-ahira 1431. god. po H., odnosno 11. aprila 2010. godine, Reisul-ulema donosi

D E K R E T o postavljenju imama

Bajrić (Muhamed) Mahir, rođen 21. oktobra 1994. godine u Visokom, postavlja se na dužnost imama, hatiba i muallima u Džemat Crnići - Aladinići, Medžlis Islamske zajednice Stolac, počevši od 1. juna 2023. godine.

Na temelju ovoga dekreta Medžlis Islamske zajednice Stolac i Bajrić Mahir će, u skladu sa odredbama člana 16 Pravilnika o imamima, zaključiti Ugovor na određeno vrijeme. Tim ugovorom će se regulisati međusobna prava i obaveze između Medžlisa i imama u vremenu od 1. juna 2023. godine do 31. maja 2024. godine u skladu sa Pravilnikom o imamima.

Dekret stupa na snagu 1. juna 2023. godine i važi do 31. maja 2024. godine.

Husein-ef. Kavazović
Reisu-l-ulema

Broj: 03-07-1-2887-2/23

Datum: 3. muharrem 1445. god. po H.
21. juli 2023. godine

Na osnovu mišljenja Muftije goraždanskog br. 01-03-1-111-06/23 od 17. jula 2023. godine, rješavajući po zahtjevu Medžlisa Islamske zajednice Žepa br. 01-03-2-76/23 od 6. juna 2023. godine, u predmetu postavljenja imama u Džemat Žepa, shodno odredbi člana 17 Pravilnika o organizaciji i radu muftijstva, člana 8 i člana 12 Pravilnika o imamima (*Glasnik Rijaseta IZ u BiH*, br. 5-6/2008.), te člana 8 Pravilnika o izmjenama i dopunama Pravilnika o imamima donesenom na devetoj redovnoj sjednici Sabora Islamske zajednice, održa-

noj u Sarajevu dana 26. rebiul-ahira 1431. god. po H., odnosno 11. aprila 2010. godine, Reisul-ulema donosi

DEKRET o postavljenju imama

Selimović (Hamdija) Elvedin, rođen 5. maja 1977. godine u mjestu Vukušići, Foča, postavlja se na dužnost imama, hatiba i muallima u Džemat Žepa, džamija "Mehmed-ef. Hajrić", Medžlis Islamske zajednice Žepa, počevši od 10. jula 2023. godine.

Na temelju ovoga dekreta Medžlis Islamske zajednice Žepa i Selimović Elvedin će, u skladu sa odredbama člana 16 Pravilnika o imamima, zaključiti Ugovor na određeno vrijeme. Tim ugovorom će se regulisati međusobna prava i obaveze između Medžlisa i imama u vremenu od 10. jula 2023. godine do 9. jula 2024. godine u skladu sa Pravilnikom o imamima.

Dekret stupa na snagu 10. jula 2023. godine i važi do 9. jula 2024. godine.

Husein-ef. Kavazović
Reisu-l-ulema

Broj: 03-07-1-2873-2/23

Datum: 3. muharrem 1445. god. po H.

21. juli 2023. godine

Na osnovu mišljenja Muftije travničkog br. 01-07-1-313/23 od 12. juna 2023. godine, rješavajući po zahtjevu Medžlisa Islamske zajednice Travnik br. 03-A-1-596/2023 od 11. jula 2023. godine, u predmetu postavljenja imama u Džemat Gluha Bukovica, shodno odredbi člana 17 Pravilnika o organizaciji i radu muftijstva, člana 8 i člana 12 Pravilnika o imamima (*Glasnik Rijasetu IZ u BiH*, br. 5-6/2008.), te člana 8 Pravilnika o izmjenama i dopunama Pravilnika o imamima donesenom na devetoj redovnoj sjednici Sabora Islamske zajednice, održanoj u Sarajevu dana 26. rebiul-ahira 1431. god. po H., odnosno 11. aprila 2010. godine, Reisu-l-ulema donosi

DEKRET o postavljenju imama

Tarakčija (Mirsad) Sedad, rođen 16. juna 1987. godine u mjestu Maline, općina Travnik, postavlja se na dužnost imama, hatiba i muallima u Džemat Gluha Bukovica, Medžlis Islamske zajednice Travnik, počevši od 1. jula 2023. godine.

Na temelju ovoga dekreta Medžlis Islamske zajednice Travnik i Tarakčija Se-dad će, u skladu sa odredbama člana 16 Pravilnika o imamima, zaključiti Ugo-vor na određeno vrijeme. Tim ugovorom će se regulisati međusobna prava i obaveze između Medžlisa i imama u vremenu od 1. jula 2023. godine do 30. juna 2024. godine u skladu sa Pravilnikom o imamima.

Dekret stupa na snagu 1. jula 2023. godine i važi do 30. juna 2024. godine.

Husein-ef. Kavazović
Reisu-l-ulema

Broj: 03-07-1-2871-2/23

Datum: 3. muharrem 1445. god. po H.

21. juli 2023. godine

Na osnovu mišljenja Muftije mostarskog br. 07-1-504-1/23 od 4. jula 2023. godine, rješavajući po zahtjevu Medžlisa Islamske zajednice Mostar br. 02-1-549/23 od 23. maja 2023. godine, u predmetu postavljenja imama u Džemat Kružanj, shodno odredbi člana 17 Pravilnika o organizaciji i radu muftij-stva, člana 8 i člana 12 Pravilnika o imamima (*Glasnik Rijaseta IZ u BiH*, br. 5-6/2008.), te člana 8 Pravilnika o izmjenama i dopunama Pravilnika o imami-ma donesenom na devetoj redovnoj sjednici Sabora Islamske zajednice, održa-noj u Sarajevu dana 26. rebiul-ahira 1431. god. po H., odnosno 11. aprila 2010. godine, Reisul-ulema donosi

DEKRET **o postavljenju imama**

Šehić (Juso) Nermin, rođen 17. juna 1992. godine u Mostaru, postavlja se na dužnost imama, hatiba i muallima u Džemat Kružanj, Medžlis Islamske zajednice Mostar, počevši od 1. juna 2023. godine.

Na temelju ovoga dekreta Medžlis Islamske zajednice Mostar i Šehić Nermin će, u skladu sa odredbama člana 16 Pravilnika o imamima, zaključiti Ugovor na određeno vrijeme. Tim ugovorom će se regulisati međusobna prava i obaveze između Medžlisa i imama u vremenu od 1. juna 2023. godine do 31. maja 2024. godine u skladu sa Pravilnikom o imamima.

Dekret stupa na snagu 1. juna 2023. godine i važi do 31. maja 2024. godine.

Husein-ef. Kavazović
Reisu-l-ulema

Broj: 03-07-1-2870-2/23

Datum: 3. muharrem 1445. god. po H.

21. juli 2023. godine

Na osnovu mišljenja Muftije travničkog br. 01-07-1-311/23 od 12. juna 2023. godine, rješavajući po zahtjevu Medžlisa Islamske zajednice Travnik br. 03-A-1-597/2023 od 11. jula 2023. godine, u predmetu postavljenja imama u Džemat Mudrike, shodno odredbi člana 17 Pravilnika o organizaciji i radu muftijstva, člana 8 i člana 12 Pravilnika o imamima (*Glasnik Rijasetu IZ u BiH*, br. 5-6/2008.), te člana 8 Pravilnika o izmjenama i dopunama Pravilnika o imamima donesenom na devetoj redovnoj sjednici Sabora Islamske zajednice, održanoj u Sarajevu dana 26. rebiul-ahira 1431. god. po H., odnosno 11. aprila 2010. godine, Reisul-ulema donosi

DEKRET o postavljenju imama

Spahić (Ismet) Sead, rođen 23. januara 1989. godine u mjestu Mudrike, općina Travnik, postavlja se na dužnost imama, hatiba i muallima u Džemat Mudrike, Medžlis Islamske zajednice Travnik, počevši od 1. jula 2023. godine.

Na temelju ovoga dekreta Medžlis Islamske zajednice Travnik i Spahić Sead će, u skladu sa odredbama člana 16 Pravilnika o imamima, zaključiti Ugovor na određeno vrijeme. Tim ugovorom će se regulisati međusobna prava i obaveze između Medžlisa i imama u vremenu od 1. jula 2023. godine do 30. juna 2024. godine u skladu sa Pravilnikom o imamima.

Dekret stupa na snagu 1. jula 2023. godine i važi do 30. juna 2024. godine.

Husein-ef. Kavazović
Reisu-l-ulema

Broj: 03-07-1-2872-2/23

Datum: 3. muharrem 1445. god. po H.

21. juli 2023. godine

Na osnovu mišljenja Muftije mostarskog br. 07-1-508-1/23 od 4. jula 2023. godine, rješavajući po zahtjevu Medžlisa Islamske zajednice Mostar br. 02-1-549/23 od 23. maja 2023. godine, u predmetu postavljenja imama u Džemat Carina-Musala, shodno odredbi člana 17 Pravilnika o organizaciji i radu muftijstva, člana 8 i člana 12 Pravilnika o imamima (*Glasnik Rijasetu IZ u BiH*, br. 5-6/2008.), te člana 8 Pravilnika o izmjenama i dopunama Pravilnika o imamima donesenom na devetoj redovnoj sjednici Sabora Islamske zajednice, održa-

noj u Sarajevu dana 26. rebiul-ahira 1431. god. po H., odnosno 11. aprila 2010. godine, Reisu-l-ulema donosi

DEKRET o postavljenju imama

Demirović (Huso) Arnel, rođen 8. marta 1989. godine u Sarajevu, postavlja se na dužnost imama, hatiba i muallima u Džemat Carina-Musala, Medžlis Islamske zajednice Mostar, počevši od 1. juna 2023. godine.

Na temelju ovoga dekreta Medžlis Islamske zajednice Mostar i Demirović Arnel će, u skladu sa odredbama člana 16 Pravilnika o imamima, zaključiti Ugovor na određeno vrijeme. Tim ugovorom će se regulisati međusobna prava i obaveze između Medžlisa i imama u vremenu od 1. juna 2023. godine do 31. maja 2024. godine u skladu sa Pravilnikom o imamima.

Dekret stupa na snagu 1. juna 2023. godine i važi do 31. maja 2024. godine.

Husein-ef. Kavazović
Reisu-l-ulema

Broj: 03-07-1-2918-2/23

Datum: 3. muharrem 1445. god. po H.
21. juli 2023. godine

Na osnovu mišljenja Muftije banjalučkog br. 01-03-1-315/23 od 18. jula 2023. godine, rješavajući po zahtjevu Medžlisa Islamske zajednice Bosanski Brod br. 05-028/023 od 30. juna 2023. godine, u predmetu postavljenja imama u Džemat Kolibe Gornje, shodno odredbi člana 17 Pravilnika o organizaciji i radu muftijstva, člana 8 i člana 12 Pravilnika o imamima (*Glasnik Rijasetu IZ u BiH*, br. 5-6/2008.), te člana 8 Pravilnika o izmjenama i dopunama Pravilnika o imamima donesenom na devetoj redovnoj sjednici Sabora Islamske zajednice, održanoj u Sarajevu dana 26. rebiul-ahira 1431. god. po H., odnosno 11. aprila 2010. godine, Reisu-l-ulema donosi

DEKRET o postavljenju imama

Dizdar (Fikret) Ahmed, rođen 19. novembra 1994. godine u Frankfurt am Main, SR Njemačka, postavlja se na dužnost imama, hatiba i muallima u Džemat Kolibe Gornje, Medžlis Islamske zajednice Bosanski Brod, počevši od 1. jula 2023. godine.

Na temelju ovoga dekreta Medžlis Islamske zajednice Bosanski Brod i Dizdar Ahmed će, u skladu sa odredbama člana 16 Pravilnika o imamima, zaključiti Ugovor na određeno vrijeme. Tim ugovorom će se regulisati međusobna prava i obaveze između Medžlisa i imama u vremenu od 1. jula 2023. godine do 30. juna 2024. godine u skladu sa Pravilnikom o imamima.

Dekret stupa na snagu 1. jula 2023. godine i važi do 30. juna 2024. godine.

Husein-ef. Kavazović
Reisu-l-ulema

Broj: 03-07-1-2993-3/23

Datum: 17. muharrem 1445. god. po H.
4. august 2023. godine

Na osnovu mišljenja Muftije bihačkog br. 01-07-1-204-2/23 od 24. jula 2023. godine, rješavajući po zahtjevu Medžlisa Islamske zajednice Cazin br. 01-07-1-131-2/2023 od 13. jula 2023. godine, u predmetu postavljenja imama u Džemat Prošići, shodno odredbi člana 17 Pravilnika o organizaciji i radu muftijstva, člana 8 i člana 12 Pravilnika o imamima (*Glasnik Rijasetu IZ u BiH*, br. 5-6/2008.), te člana 8 Pravilnika o izmjenama i dopunama Pravilnika o imamima donesenom na devetoj redovnoj sjednici Sabora Islamske zajednice, održanoj u Sarajevu dana 26. rebiul-ahira 1431. god. po H., odnosno 11. aprila 2010. godine, Reisu-l-ulema donosi

DEKRET o postavljenju imama

Jonuzović (Ramiz) Ismail, rođen 19. decembra 1997. godine u Cazinu, postavlja se na dužnost imama, hatiba i muallima u Džemat Prošići, Medžlis Islamske zajednice Cazin, počevši od 1. jula 2023. godine.

Na temelju ovoga dekreta Medžlis Islamske zajednice Cazin i Jonuzović Ismail će, u skladu sa odredbama člana 16 Pravilnika o imamima, zaključiti Ugovor na određeno vrijeme. Tim ugovorom će se regulisati međusobna prava i obaveze između Medžlisa i imama u vremenu od 1. jula 2023. godine do 30. juna 2024. godine u skladu sa Pravilnikom o imamima.

Dekret stupa na snagu 1. jula 2023. godine i važi do 30. juna 2024. godine.

Husein-ef. Kavazović
Reisu-l-ulema

Broj: 03-07-1-2992-2/23

Datum: 17. muharrem 1445. god. po H.
4. august 2023. godine

Na osnovu mišljenja Muftije bihačkog br. 01-07-1-206-2/23 od 24. jula 2023. godine, rješavajući po zahtjevu Medžlisa Islamske zajednice Cazin br. 01-07-1-132-2/2023 od 13. jula 2023. godine, u predmetu postavljenja imama u Džemat Ponjevići, shodno odredbi člana 17 Pravilnika o organizaciji i radu muftijstva, člana 8 i člana 12 Pravilnika o imamima (*Glasnik Rijasetu IZ u BiH*, br. 5-6/2008.), te člana 8 Pravilnika o izmjenama i dopunama Pravilnika o imamima donesenom na devetoj redovnoj sjednici Sabora Islamske zajednice, održanoj u Sarajevu dana 26. rebiul-ahira 1431. god. po H., odnosno 11. aprila 2010. godine, Reisu-l-ulema donosi

D E K R E T o postavljenju imama

Velić (Ismet) Davvud, rođen 13. februara 1999. godine u Sanskom Mostu, postavlja se na dužnost imama, hatiba i muallima u Džemat Ponjevići, Medžlis Islamske zajednice Cazin, počevši od 1. jula 2023. godine.

Na temelju ovoga dekreta Medžlis Islamske zajednice Cazin i Velić Davvud će, u skladu sa odredbama člana 16 Pravilnika o imamima, zaključiti Ugovor na određeno vrijeme. Tim ugovorom će se regulisati međusobna prava i obaveze između Medžlisa i imama u vremenu od 1. jula 2023. godine do 30. juna 2024. godine u skladu sa Pravilnikom o imamima.

Dekret stupa na snagu 1. jula 2023. godine i važi do 30. juna 2024. godine.

Husein-ef. Kavazović
Reisu-l-ulema

Broj: 03-07-1-2994-2/23

Datum: 17. muharrem 1445. god. po H.
4. august 2023. godine

Na osnovu mišljenja Muftije bihačkog br. 01-07-1-205-2/23 od 24. jula 2023. godine, rješavajući po zahtjevu Medžlisa Islamske zajednice Cazin br. 01-07-1-133-2/2023 od 13. jula 2023. godine, u predmetu postavljenja imama u Džemat Šturlić Kosa, shodno odredbi člana 17 Pravilnika o organizaciji i radu muftijstva, člana 8 i člana 12 Pravilnika o imamima (*Glasnik Rijasetu IZ u BiH*, br. 5-6/2008.), te člana 8 Pravilnika o izmjenama i dopunama Pravilnika o imamima donesenom na devetoj redovnoj sjednici Sabora Islamske zajednice,

održanoj u Sarajevu dana 26. rebiul-ahira 1431. god. po H., odnosno 11. aprila 2010. godine, Reisu-l-ulema donosi

DEKRET o postavljenju imama

Ćoralić (Šaban) Ewel, rođen 31. jula 1994. godine u Velikoj Kladaši, postavlja se na dužnost imama, hatiba i muallima u Džemat Šturlić Kosa, Medžlis Islamske zajednice Cazin, počevši od 1. augusta 2023. godine.

Na temelju ovoga dekreta Medžlis Islamske zajednice Cazin i Ćoralić Ewel će, u skladu sa odredbama člana 16 Pravilnika o imamima, zaključiti Ugovor na određeno vrijeme. Tim ugovorom će se regulisati međusobna prava i obaveze između Medžlisa i imama u vremenu od 1. augusta 2023. godine do 31. jula 2024. godine u skladu sa Pravilnikom o imamima.

Dekret stupa na snagu 1. augusta 2023. godine i važi do 31. jula 2024. godine.

Husein-ef. Kavazović
Reisu-l-ulema

Broj: 03-07-1-1712-2/23

Datum: 13. ševval 1444. god. po H.

3. maj 2023. godine

Rješavajući po zahtjevu Medžlisa Islamske zajednice Vitez br. 01-02-129-23 od 14. aprila 2023. godine, shodno odredbi člana 40 Pravilnika o imamima (*Glasnik Rijasetu Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini*, br. 5-6/2008.), donesenom na devetoj redovnoj sjednici Sabora Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, održanoj u Sarajevu 26. džumadel-uhra 1435. god. po H., odnosno 26. aprila 2014. godine, Reisu-l-ulema donosi

DEKRET o razrješenju dužnosti imama

Mulić (Salih) Dženis, profesor islamske teologije, rođen 27. novembra 1991. godine u Doboju, imam, hatib i muallim u Džematu Lupac, Medžlis Islamske zajednice Vitez, razrješava se navedene dužnosti, zaključno sa 30. aprilom 2023. godine.

Husein-ef. Kavazović
Reisu-l-ulema

Broj: 03-07-1-1740-2/23

Datum: 13. ševval 1444. god. po H.
3. maj 2023. godine

Rješavajući po zahtjevu Medžlisa Islamske zajednice Vitez br. 01-02-129/23 od 18. aprila 2023. godine, shodno odredbi člana 40 Pravilnika o imamima (*Glasnik Rijasetu Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini*, br. 5-6/2008.), donesenom na devetoj redovnoj sjednici Sabora Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, održanoj u Sarajevu 26. džumadel-uhra 1435. god. po H., odnosno 26. aprila 2014. godine, Reisul-ulema donosi

DEKRET o razrješenju dužnosti imama

Mehmedović (Emin) Mihnet, rođen 18. juna 1961. godine u Maglaju, prvi imam, hatib i muallim u Džematu Ahmedagine džamije, Medžlis Islamske zajednice Vitez, razrješava se navedene dužnosti, zaključno sa 30. aprilom 2023. godine.

Husein-ef. Kavazović
Reisu-l-ulema

Broj: 03-07-1-1776-2/23

Datum: 13. ševval 1444. god. po H.
3. maj 2023. godine

Rješavajući po zahtjevu Medžlisa Islamske zajednice Zvornik br. 02-07-1-214-3/23 od 24. aprila 2023. godine, shodno odredbi člana 40 Pravilnika o imamima (*Glasnik Rijasetu Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini*, br. 5-6/2008.), donesenom na devetoj redovnoj sjednici Sabora Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, održanoj u Sarajevu 26. džumadel-uhra 1435. god. po H., odnosno 26. aprila 2014. godine, Reisul-ulema donosi

DEKRET o razrješenju dužnosti imama

Hamidović (Hamid) Ahmed, rođen 24. decembra 1992. godine u Tuzli, imam, hatib i muallim u Džematu Križevići, Medžlis Islamske zajednice Zvornik, razrješava se navedene dužnosti, zaključno sa 30. aprilom 2023. godine.

Husein-ef. Kavazović
Reisu-l-ulema

Broj: 03-07-1-1902-2/23

Datum: 21. ševval 1444. god. po H.
11. maj 2023. godine

Rješavajući po zahtjevu Muftije vojnog br. 18-38-1052-3/23 od 3. maja 2023. godine, shodno odredbi člana 40 Pravilnika o imamima (*Glasnik Rijaset-a Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini*, br. 5-6/2008.), donesenom na devetoj redovnoj sjednici Sabora Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, održanoj u Sarajevu 26. džumadel-uhra 1435. god. po H., odnosno 26. aprila 2014. godine, Reisul-ulema donosi

DEKRET o razrješenju dužnosti imama

Muratović (Hikmet) Jakub, profesor islamske teologije, rođen 2. juna 1968. godine u mjestu Gražani, Visoko, brigadni imam u Komandi 6. pješadijske brigade Oužanih snaga Bosne i Hercegovine, razrješava se navedene dužnosti, zaključno sa 2. juna 2023. godine.

Husein-ef. Kavazović
Reisu-l-ulema

Broj: 03-07-1-2074-2/23

Datum: 3. zul-ka'de 1444. god. po H.
22. maj 2023. godine

Rješavajući po zahtjevu Medžlisa Islamske zajednice Breza br. 241/23 od 17. maja 2023. godine, shodno odredbi člana 40 Pravilnika o imamima (*Glasnik Rijaset-a Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini*, br. 5-6/2008.), donesenom na devetoj redovnoj sjednici Sabora Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, održanoj u Sarajevu 26. džumadel-uhra 1435. god. po H., odnosno 26. aprila 2014. godine, Reisul-ulema donosi

DEKRET o razrješenju dužnosti imama

Velić (Hamdija) Mirsad, rođen 20. jula 1963. godine u mjestu Bukovik, općina Breza, imam, hatib i muallim u Džematu Gornja Breza, Medžlis Islamske zajednice Breza, razrješava se navedene dužnosti, zaključno sa 31. martom 2023. godine.

Husein-ef. Kavazović
Reisu-l-ulema

Broj: 03-07-1-2422-2/23

Datum: 29. zul-hidždže 1444. god. po H.
17. juli 2023. godine

Rješavajući po zahtjevu Medžlisa Islamske zajednice Bugojno br. 01-07-180/23 od 6. juna 2023. godine, shodno odredbi člana 40 Pravilnika o imami-ma (*Glasnik Rijasetu Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini*, br. 5-6/2008.), donesenom na devetoj redovnoj sjednici Sabora Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, održanoj u Sarajevu 26. džumadel-uhra 1435. god. po H., odnosno 26. aprila 2014. godine, Reisul-ulema donosi

DEKRET o razrješenju dužnosti imama

Zukić (Suljo) Kasim, rođen 20. septembra 1961. godine u mjestu Cvrče, općina Gornji Vakuf, imam, hatib i muallim u Džematu Zanesovići, Medžlis Islamske zajednice Bugojno, razrješava se navedene dužnosti, zaključno sa 2. juni 2023. godine.

Husein-ef. Kavazović
Reisu-l-ulema

Broj: 03-07-1-2306-2/23

Datum: 29. zul-hidždže 1444. god. po H.
17. juli 2023. godine

Rješavajući po zahtjevu Medžlisa Islamske zajednice Cazin br. 01-07-1-159-2/2022 od 25. aprila 2023. godine, shodno odredbi člana 40 Pravilnika o imamima (*Glasnik Rijasetu Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini*, br. 5-6/2008.), donesenom na devetoj redovnoj sjednici Sabora Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, održanoj u Sarajevu 26. džumadel-uhra 1435. god. po H., odnosno 26. aprila 2014. godine, Reisul-ulema donosi

DEKRET o razrješenju dužnosti imama

Memić (Hasan) Jasmin, rođen 17. januara 1961. godine u mjestu Stijena, Cazin, imam, hatib i muallim u Džematu Prošići, Medžlis Islamske zajednice Cazin, razrješava se navedene dužnosti, zaključno sa 30. aprilom 2023. godine.

Husein-ef. Kavazović
Reisu-l-ulema

Broj: 03-07-1-2854-2/23

Datum: 2. muharrem 1445. god. po H.
20. juli 2023. godine

Rješavajući po zahtjevu Medžlisa Islamske zajednice Zenica br. 01-07-1-280-2/2023 od 6. jula 2023. godine, shodno odredbi člana 40 Pravilnika o imamima (*Glasnik Rijasetu Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini*, br. 5-6/2008.), donesenom na devetoj redovnoj sjednici Sabora Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, održanoj u Sarajevu 26. džumadel-uhra 1435. god. po H., odnosno 26. aprila 2014. godine, Reisul-ulema donosi

DEKRET o razrješenju dužnosti imama

Sarajlić (Muhamed) Tarik, profesor islamske teologije, rođen 18. maja 1979. godine u Zenici, imam, hatib i muallim u Džematu Janjići, Medžlis Islamske zajednice Zenica, razrješava se navedene dužnosti, zaključno sa 15. martom 2023. godine.

Husein-ef. Kavazović
Reisu-l-ulema

Broj: 03-07-1-2458-2/23

Datum: 2. muharrem 1445. god. po H.
20. juli 2023. godine

Rješavajući po zahtjevu Medžlisa Islamske zajednice Gornji Vakuf br. 01-07-160/23 od 6. juna 2023. godine, shodno odredbi člana 40 Pravilnika o imamima (*Glasnik Rijasetu Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini*, br. 5-6/2008.), donesenom na devetoj redovnoj sjednici Sabora Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, održanoj u Sarajevu 26. džumadel-uhra 1435. god. po H., odnosno 26. aprila 2014. godine, Reisul-ulema donosi

DEKRET o razrješenju dužnosti imama

Lužić (Salih) Halid, rođen 17. juna 1997. godine u Zenici, imam, hatib i muallim u Džematu Bojska - Lužani, Medžlis Islamske zajednice Gornji Vakuf, razrješava se navedene dužnosti, zaključno sa 15. juna 2023. godine.

Husein-ef. Kavazović
Reisu-l-ulema

Broj: 03-07-1-2878-2/23

Datum: 3. muharrem 1445. god. po H.
21. juli 2023. godine

Rješavajući po zahtjevu Medžlisa Islamske zajednice Gradačac br. 03-08-185/23 od 10. jula 2023. godine, shodno odredbi člana 40 Pravilnika o imami-ma (*Glasnik Rijasetu Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini*, br. 5-6/2008.), donesenom na devetoj redovnoj sjednici Sabora Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, održanoj u Sarajevu 26. džumadel-uhra 1435. god. po H., odnosno 26. aprila 2014. godine, Reisul-ulema donosi

DEKRET o razrješenju dužnosti imama

Jahić (Mustafa) Redžo, rođen 17. januara 1957. godine u Medidi Gornjoj, imam, hatib i muallim u Džematu Medida Gornja, Medžlis Islamske zajednice Gradačac, razrješava se navedene dužnosti, zaključno sa 31. decembra 2022. godine.

Husein-ef. Kavazović
Reisu-l-ulema

Broj: 03-07-1-2875-2/23

Datum: 3. muharrem 1445. god. po H.
21. juli 2023. godine

Rješavajući po zahtjevu Medžlisa Islamske zajednice Gradačac br. 03-08-185/23 od 10. jula 2023. godine, shodno odredbi člana 40 Pravilnika o imami-ma (*Glasnik Rijasetu Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini*, br. 5-6/2008.), donesenom na devetoj redovnoj sjednici Sabora Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, održanoj u Sarajevu 26. džumadel-uhra 1435. god. po H., odnosno 26. aprila 2014. godine, Reisul-ulema donosi

DEKRET o razrješenju dužnosti imama

Brkić (Jusuf) Safet, rođen 25. marta 1959. godine u Gradačcu, imam, hatib i muallim u Džematu Svirac, Medžlis Islamske zajednice Gradačac, razrješava se navedene dužnosti, zaključno sa 31. decembra 2022. godine.

Husein-ef. Kavazović
Reisu-l-ulema

Broj: 03-07-1-2877-2/23

Datum: 3. muharrem 1445. god. po H.

21. juli 2023. godine

Rješavajući po zahtjevu Medžlisa Islamske zajednice Gradačac br. 03-08-185/23 od 10. jula 2023. godine, shodno odredbi člana 40 Pravilnika o imami-ma (*Glasnik Rijaseta Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini*, br. 5-6/2008.), donesenom na devetoj redovnoj sjednici Sabora Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, održanoj u Sarajevu 26. džumadel-uhra 1435. god. po H., odnosno 26. aprila 2014. godine, Reisul-ulema donosi

DEKRET

o razrješenju dužnosti imama

Džafić (Muhamed) Mehdin, rođen 30. maja 1960. godine u Ratkovići-ma, općina Čelić, imam, hatib i muallim u Džematu Mediđa Donja, Medžlis Islamske zajednice Gradačac, razrješava se navedene dužnosti, zaključno sa 31. decembra 2022. godine.

Husein-ef. Kavazović
Reisu-l-ulema

Broj: 03-07-1-2880-2/23

Datum: 3. muharrem 1445. god. po H.

21. juli 2023. godine

Rješavajući po zahtjevu Medžlisa Islamske zajednice Bugojno br. 01-07-244/23 od 14. jula 2023. godine, shodno odredbi člana 40 Pravilnika o imami-ma (*Glasnik Rijaseta Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini*, br. 5-6/2008.), donesenom na devetoj redovnoj sjednici Sabora Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, održanoj u Sarajevu 26. džumadel-uhra 1435. god. po H., odnosno 26. aprila 2014. godine, Reisul-ulema donosi

DEKRET

o razrješenju dužnosti imama

Hasanović (Alija) Mehdin, bakalaureat/bachelor teologije, rođen 8. maja 1996. godine u Tuzli, imam, hatib i muallim u Džematu Glavice, Medžlis Islamske zajednice Bugojno, razrješava se navedene dužnosti, zaključno sa 5. jula 2023. godine.

Husein-ef. Kavazović
Reisu-l-ulema

Broj: 03-07-1-2755-2/23

Datum: 3. muharrem 1445. god. po H.
21. juli 2023. godine

Rješavajući po zahtjevu Medžlisa Islamske zajednice Puračić br. 03-07-1-286/23 od 3. jula 2023. godine, shodno odredbi člana 40 Pravilnika o imamima (*Glasnik Rijaseta Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini*, br. 5-6/2008.), donesenom na devetoj redovnoj sjednici Sabora Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, održanoj u Sarajevu 26. džumadel-uhra 1435. god. po H., odnosno 26. aprila 2014. godine, Reisu-ulema donosi

DEKRET o razrješenju dužnosti imama

Butković (Muharem) Mujo, rođen 24. aprila 1961. godine u mjestu Bašigovci, Živinice, imam, hatib i muallim u Džematu Bokavići, Medžlis Islamske zajednice Puračić, razrješava se navedene dužnosti, zaključno sa 30. juna 2023. godine.

Husein-ef. Kavazović
Reisu-l-ulema

Broj: 03-07-1-3028-2/23

Datum: 16. muharrem 1445. god. po H.
3. august 2023. godine

Rješavajući po zahtjevu Islamske zajednice Bošnjaka Sjeverne Amerike br. 01-SC-56/23 od 31. jula 2023. godine, shodno odredbi člana 40 Pravilnika o imamima (*Glasnik Rijaseta Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini*, br. 5-6/2008.), donesenom na devetoj redovnoj sjednici Sabora Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, održanoj u Sarajevu 26. džumadel-uhra 1435. god. po H., odnosno 26. aprila 2014. godine, Reisu-l-ulema donosi

DEKRET o razrješenju dužnosti imama

Čehić (Husejin) Tarik, profesor islamske teologije, rođen 21. decembra 1991. godine u Goraždu, imam, hatib i muallim u Džematu Association of Bosniaks of Delaware Valley - Philadelphia, razrješava se navedene dužnosti, zaključno sa 30. aprila 2023. godine.

Husein-ef. Kavazović
Reisu-l-ulema

Broj: 03-07-1-2323-2/23

Datum: 16. muharrem 1445. god. po H.
3. august 2023. godine

Rješavajući po zahtjevu Islamske zajednice Bošnjaka u Njemačkoj br. 01-AK-06/23 od 1. juna 2023. godine, shodno odredbi člana 40 Pravilnika o imamima (*Glasnik Rijasetu Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini*, br. 5-6/2008.), donesenom na devetoj redovnoj sjednici Sabora Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, održanoj u Sarajevu 26. džumadel-uhra 1435. god. po H., odnosno 26. aprila 2014. godine, Reisu-l-ulema donosi

DEKRET o razrješenju dužnosti imama

Subašić (Sabit) Hamza, rođen 26. jula 1957. godine u Rudom, imam, hatib i muallim u Džematu "Islamska zajednica" u Stuttgartu, razrješava se navedene dužnosti, zaključno sa 14. maja 2023. godine.

Husein-ef. Kavazović
Reisu-l-ulema

Broj: 03-07-1-2993-2/23

Datum: 17. muharrem 1445. god. po H.
4. august 2023. godine

Rješavajući po zahtjevu Medžlisa Islamske zajednice Cazin br. 01-07-1-131-2/2023 od 13. jula 2023. godine, shodno odredbi člana 40 Pravilnika o imamima (*Glasnik Rijasetu Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini*, br. 5-6/2008.), donesenom na devetoj redovnoj sjednici Sabora Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, održanoj u Sarajevu 26. džumadel-uhra 1435. god. po H., odnosno 26. aprila 2014. godine, Reisu-l-ulema donosi

DEKRET o razrješenju dužnosti imama

Jonuzović (Ramiz) Ismail, rođen 19. decembra 1997. godine u Cazinu, imam, hatib i muallim u Džematu Šturlić Kosa, Medžlis Islamske zajednice Cazin, razrješava se navedene dužnosti, zaključno sa 30. juna 2023. godine.

Husein-ef. Kavazović
Reisu-l-ulema

Broj: 03-07-1-2992-2/23

Datum: 17. muharrem 1445. god. po H.
4. august 2023. godine

Rješavajući po zahtjevu Medžlisa Islamske zajednice Cazin br. 01-07-1-132-2/2023 od 13. jula 2023. godine, shodno odredbi člana 40 Pravilnika o imama (*Glasnik Rijaseta Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini*, br. 5-6/2008.), donesenom na devetoj redovnoj sjednici Sabora Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, održanoj u Sarajevu 26. džumadel-uhra 1435. god. po H., odnosno 26. aprila 2014. godine, Reisu-l-ulema donosi

DEKRET o razrješenju dužnosti imama

Velić (Ismet) Davvud, rođen 13. februara 1999. godine u Sanskom Mostu, imam, hatib i muallim u Džematu Pivnice, Medžlis Islamske zajednice Cazin, razrješava se navedene dužnosti, zaključno sa 30. juna 2023. godine.

Husein-ef. Kavazović
Reisu-l-ulema

Broj: 03-07-1-2686-2/23

Datum: 29. zul-hidždže 1444. god. po H.
17. juli 2023. godine

Rješavajući po zahtjevu Medžlisa Islamske zajednice Sarajevo broj: 03-03-1-1220/23 od 29. maja 2023. godine, te na osnovu mišljenja Muftije sarajevskog broj: 03-07-1-288-1/23 od 21. juna 2023. godine, shodno odredbi člana 17 Pravilnika o organizaciji i radu muftijstva Islamske zajednice u Bosni Hercegovini, te člana 8 i člana 12 Pravilnika o imamima (*Glasnik Rijaseta IZ u BiH*, br. 5-6/2008.) donesenom na petoj redovnoj sjednici Sabora Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, održanoj u Sarajevu dana 28. rebiul-evvela 1429. god. po H., odnosno 05. aprila 2008. godine, Reisu-l-ulema donosi

DEKRET o postavljenju imama

Mrkulić (Sefer) Edin, diplomirani imam, hatib i muallim, rođen 2. juna 1979. godine u Sarajevu, do sada raspoređen na dužnosti imama, hatiba i muallima u Džematu Blagovac, Medžlis Islamske zajednice Sarajevo, razrješava se navedene dužnosti zaključno sa 30. junom 2023. godine i raspoređuje na dužnost imama, hatiba i muallima, u Džemat Kobilja Glava, Medžlis Islamske zajednice Sarajevo, počevši od 1. jula 2023. godine.

Na temelju ovoga dekreta Medžlis Islamske zajednice Sarajevo će, u skladu sa odredbama člana 11 Pravilnika o imamima, zaključiti Ugovor o obavljanju imamske službe. Tim ugovorom će se regulisati međusobna prava i obaveze između Medžlisa i imama u skladu sa Pravilnikom o imamima. Imenovani je dužan poslove imama, hatiba i muallima obavljati u skladu sa odredbama Pravilnika o imamima.

Dekret stupa na snagu 1. jula 2023. godine.

Husein-ef. Kavazović
Reisu-l-ulema

Broj: 03-07-1-1710-2/23

Datum: 14. ševval 1444. god. po H.

4. maj 2023. godine

Rješavajući po zahtjevu Medžlisa Islamske zajednice Gračanica broj: 02-07-1-90/23 od 4. aprila 2023. godine, te na osnovu mišljenja Muftije tuzlanskog broj: 05-2-07-1-563-1/23 od 7. aprila 2023. godine, u predmetu postavljenja imama pripravnika u Džemat Doborovci shodno odredbi člana 8 i člana 12 Pravilnika o imamima (*Glasnik Rijasetu IZ u BiH*, br. 5-6/2008.), donesenom na petoj redovnoj sjednici Sabora Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, održanoj u Sarajevu dana 28. rebiul-evvela 1429. god. po H., odnosno 05. aprila 2008. godine, Reisul-ulema donosi

D E K R E T **o postavljenju imama pripravnika**

Huskanović (Izet) Semir, bakalaureat/bachelor islamske teologije, rođen 18. decembra 1995. godine u Gračanici, postavlja se na dužnost imama, hatiba i muallima u svojstvu pripravnika u Džemat Doborovci, Medžlis Islamske zajednice Gračanica, od 1. marta 2023. godine.

Na temelju ovoga dekreta Medžlis Islamske zajednice Gračanica i Huskanović Semir će, u skladu sa odredbama člana 16 Pravilnika o imamima, zaključiti Ugovor o radu na određeno vrijeme. Tim ugovorom će se regulisati međusobna prava i obaveze između Medžlisa i imama pripravnika u vremenu od 1. marta 2023. godine do 29. februara 2024. godine u skladu sa Pravilnikom o imamima.

Stupanjem u službu imenovani je dužan poslove imama, hatiba i muallima obavljati u skladu sa odredbama Pravilnika o imamima.

Imenovani je dužan po okončanju pripravnčkog staža pristupiti polaganju stručnog ispita za imama, hatiba i muallima pred ispitnom komisijom Rijasetu.

Dekret stupa na snagu 1. marta 2023. godine i važi do 29. februara 2024. godine.

Husein-ef. Kavazović
Reisu-l-ulema

Broj: 03-07-1-1903-3/22

Datum: 21. ševval 1444. god. po H.

11. maj 2023. godine

Rješavajući po zahtjevu Muftije vojnog broj: 18-38-1052-3/23 od 3. maja 2023. godine, u predmetu postavljenja imama pripravnika u Komandi 6. pješadijske brigade Oružanih snaga Bosne i Hercegovine, shodno odredbi člana 8 i člana 12 Pravilnika o imamima (*Glasnik Rijasetu IZ u BiH*, br. 5-6/2008.), donesenom na petoj redovnoj sjednici Sabora Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, održanoj u Sarajevu dana 28. rebiul-evvela 1429. god. po H., odnosno 05. aprila 2008. godine, Reisul-ulema donosi

D E K R E T

o postavljenju imama pripravnika

Jusić (Sead) Sabid, profesor islamske teologije, rođen 21. septembra 1988. godine u Bosanskoj Krupi, postavlja se za imama i hatiba u svojstvu pripravnika, na dužnost brigadnog imama, u Komandi 6. pješadijske brigade Oružanih snaga Bosne i Hercegovine, počevši od 6. juna 2023. godine.

Na temelju ovoga dekreta Ministarstvo odbrane Bosne i Hercegovine i Jusić Sabid će, u skladu sa odredbama člana 16 Pravilnika o imamima, zaključiti Ugovor o radu na određeno vrijeme. Tim ugovorom će se regulisati međusobna prava i obaveze između Ministarstva i imama pripravnika u vremenu od 6. juna 2023. godine do 5. juna 2024. godine u skladu sa Pravilnikom o imamima.

Stupanjem u službu imenovani je dužan poslove imama i hatiba obavljati u skladu sa odredbama Pravilnika o imamima.

Imenovani je dužan po okončanju pripravnčkog staža pristupiti polaganju stručnog ispita za imama, hatiba i muallima pred ispitnom komisijom Rijasetu.

Dekret stupa na snagu 6. juna 2023. godine i važi do 5. juna 2024. godine.

Husein-ef. Kavazović
Reisu-l-ulema

Broj: 03-07-1-2178-2/23

Datum: 10. zul-ka'de 1444. god. po H.
29. maj 2023. godine

Rješavajući po zahtjevu Medžlisa Islamske zajednice Janja broj: 03-07-1-140/23 od 8. maja 2023. godine, te na osnovu mišljenja Muftije tuzlanskog broj: 05-2-07-1-705-1/23 od 19. maja 2023. godine, u predmetu postavljenja imama pripravnika u Džemat Džedid džamije shodno odredbi člana 8 i člana 12 Pravilnika o imamima (*Glasnik Rijasetu IZ u BiH*, br. 5-6/2008.), donesenom na petoj redovnoj sjednici Sabora Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, održanoj u Sarajevu dana 28. rebiul-evvela 1429. god. po H., odnosno 05. aprila 2008. godine, Reisul-ulema donosi

DEKRET

o postavljenju imama pripravnika

Karasalihović (Ibrahim) Dženan, profesor islamske teologije, rođen 21. januara 1994. godine u Bijeljini, postavlja se na dužnost imama, hatiba i muallima u svojstvu pripravnika u Džemat Džedid džamije, Medžlis Islamske zajednice Janja, počevši od 1. juna 2023. godine.

Na temelju ovoga dekreta Medžlis Islamske zajednice Janja i Karasalihović Dženan će, u skladu sa odredbama člana 16 Pravilnika o imamima, zaključiti Ugovor o radu na određeno vrijeme. Tim ugovorom će se regulisati međusobna prava i obaveze između Medžlisa i imama pripravnika u vremenu od 1. juna 2023. godine do 31. maja 2024. godine u skladu sa Pravilnikom o imamima.

Stupanjem u službu imenovani je dužan poslove imama, hatiba i muallima obavljati u skladu sa odredbama Pravilnika o imamima.

Imenovani je dužan po okončanju pripravnčkog staža pristupiti polaganju stručnog ispita za imama, hatiba i muallima pred ispitnom komisijom Rijasetu.

Dekret stupa na snagu 1. juna 2023. godine i važi do 31. maja 2024. godine.

Husein-ef. Kavazović
Reisu-l-ulema

Broj: 03-07-1-2555-2/23

Datum: 1. zul-hidždže 1444. god. po H.
19. juni 2023. godine

Rješavajući po zahtjevu Muftije Islamske zajednice Bošnjaka Sjeverne Amerike broj: 01-SC-49/23 od 14. juna 2023. godine, u predmetu postavljenja imama pripravnika u Džemat **Islamic Community of Bosniaks in Boise** shodno

odredbi člana 8 i člana 12 Pravilnika o imamima (*Glasnik Rijaseta IZ u BiH*, br. 5-6/2008.), donesenom na petoj redovnoj sjednici Sabora Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, održanoj u Sarajevu dana 28. rebiul-evvela 1429. god. po H., odnosno 05. aprila 2008. godine, Reisu-l-ulema donosi

D E K R E T o postavljenju imama pripravnika

Salibašić (Fadil) Džan, bakalaureat/bachelor imameta, hatabeta i ta'lima, rođen 10. jula 1998. godine u Sarajevu, općina Centar postavlja se na dužnost imama, hatiba i muallima u svojstvu pripravnika u Džemat **Islamic Community of Bosniaks in Boise**, Islamske zajednice Bošnjaka Sjeverne Amerike, počevši od 15. juna 2023. godine.

Na temelju ovoga dekreta Islamska zajednica Bošnjaka Sjeverne Amerike i Salibašić Džan će, u skladu sa odredbama člana 16 Pravilnika o imamima, zaključiti Ugovor o radu na određeno vrijeme. Tim ugovorom će se regulisati međusobna prava i obaveze između Islamske zajednice Bošnjaka Sjeverne Amerike i imama pripravnika u vremenu od 15. juna 2023. godine do 14. juna 2024. godine u skladu sa Pravilnikom o imamima.

Stupanjem u službu imenovani je dužan poslove imama, hatiba i muallima obavljati u skladu sa odredbama Pravilnika o imamima.

Imenovani je dužan po okončanju pripravnčkog staža pristupiti polaganju stručnog ispita za imama, hatiba i muallima pred Ispitnom komisijom Rijaseta.

Dekret stupa na snagu 15. juna 2023. godine i važi do 14. juna 2024. godine.

Husein-ef. Kavazović
Reisu-l-ulema

Broj: 03-07-1-406-2/23

Datum: 24. redžeb 1444. god. po H.

15. februar 2023. godine

Rješavajući po zahtjevu Islamske zajednice Bošnjaka u Australiji br. IZBA-M-Dok.6/24/01/2023 od 24. januara 2023. godine, u predmetu postavljenja imama u Džemat Bosniak Islamic Community of Melbourne Inc. Australia, shodno odredbi člana 8. i člana 12. Pravilnika o imamima (*Glasnik Rijaseta IZ u BiH*, br. 5-6/2008.), donesenom na petoj redovnoj sjednici Sabora Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, održanoj u Sarajevu dana 28. rebiul-evvela 1429. god. po H. odnosno 05. aprila 2008. godine, Reisu-l-ulema donosi

DEKRET o postavljenju imama

Đidić (Suljo) Muhamed, profesor islamskih nauka, rođen 26. aprila 1973. godine u mjestu Preočica, općina Vitez, postavlja se na dužnost imama, hatiba i muallima u Džemat Bosniak Islamic Community of Melbourne Inc. Australia, počevši od 1. januara 2023. godine.

Na temelju ovoga dekreta Islamska zajednica Bošnjaka u Australiji, Džemat Bosniak Islamic Community of Melbourne Inc. Australia i Muhamed Đidić će, u skladu sa odredbama člana 11. Pravilnika o imamima, zaključiti Ugovor o radu. Tim ugovorom će se regulisati međusobna prava i obaveze između Džemat Bosniak Islamic Community of Melbourne Inc. Australia i imama počevši od 1. januara 2023. godine u skladu sa Pravilnikom o imamima.

Dekret stupa na snagu 1. januara 2023. godine.

Husein-ef. Kavazović
Reisu-l-ulema

Broj: 03-07-1-2013-2/23

Datum: 05. zul-ka'de 1444. god. po H.
24. maj 2023. godine

Rješavajući po zahtjevu Islamske zajednice Bošnjaka u Australiji br. IZBA-P-DOK-13-12-05-2023 od 12. maja 2023. godine, u predmetu postavljenja imama u Džematu Sydney - Smithfield, Australian Islamic Society of Bosnia and Herzegovina INC. Sydney, shodno odredbi člana 8. i člana 12. Pravilnika o imamima (*Glasnik Rijasetu IZ u BiH*, br. 5-6/2008.), donesenom na petoj redovnoj sjednici Sabora Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, održanoj u Sarajevu dana 28. rebiul-evvela 1429. god. po H. odnosno 5. aprila 2008. godine, Reisul-ulema donosi

DEKRET o postavljenju imama

Bekrić (Husejin) Jasmin, profesor islamske teologije, rođen 19. novembra 1965. godine u Lepenici, Tešanj, postavlja se na dužnost imama, hatiba i muallima u Džematu Sydney - Smithfield, Australian Islamic Society of Bosnia and Herzegovina INC. Sydney - Australia, počevši od 1. maja 2023. godine.

Na temelju ovoga dekreta Islamska zajednica Bošnjaka u Australiji, Džemat Sydney - Smithfield, Australian Islamic Society of Bosnia and Herzegovina INC. Sydney i Jasmin-ef. Bekrić će, u skladu sa odredbama člana 11. Pravilnika o imamima, zaključiti Ugovor o radu. Tim ugovorom će se regulisati međusob-

na prava i obaveze između Australian Islamic Society of Bosnia and Herzegovina INC. Sydney - Australia i imama počevši od 1. maja 2023. godine u skladu sa Pravilnikom o imamima.

Dekret stupa na snagu 1. maja 2023. godine

Husein-ef. Kavazović
Reisu-l-ulema

Broj: 03-07-1-2014-2/23

Datum: 05. zul-ka'de 1444. god. po H.
24. maj 2023. godine

Rješavajući po zahtjevu Islamske zajednice Bošnjaka u Australiji br. IZBA-P-DOK-13-12-05-2023 od 12. maja 2023. godine, u predmetu postavljenja imama u Džematu Sydney - Penshurst, Australian Islamic Society of Bosnia and Herzegovina INC. Sydney, shodno odredbi člana 8. i člana 12. Pravilnika o imamima (*Glasnik Rijaseta IZ u BiH*, br. 5-6/2008.), donesenom na petoj redovnoj sjednici Sabora Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, održanoj u Sarajevu dana 28. rebiul-evvela 1429. god. po H. odnosno 5. aprila 2008. godine, Reisul-ulema donosi

DEKRET
o postavljenju imama

Kalajdžić (Mehmed) dr. Mirsad, rođen 11. januara 1967. godine u mjestu Glodi, Zvornik, postavlja se na dužnost imama, hatiba i muallima u Džemat Sydney - Penshurst, Australian Islamic Society of Bosnia and Herzegovina INC. Sydney - Australia, od 1. maja 2023. godine do 31. maj 2024. godine. Imenovani će vršiti i dužnost Koordinatora vjerskih poslova za područje Islamske zajednice Bošnjaka u Australiji, kako je to definisano Odlukom br. 03-07-1-3830-4/23.

Na temelju ovoga dekreta Islamska zajednica Bošnjaka u Australiji, Džemat Sydney - Penshurst, Australian Islamic Society of Bosnia and Herzegovina INC. Sydney i Mirsad Kalajdžić će, u skladu sa odredbama člana 11. Pravilnika o imamima, zaključiti Ugovor o radu. Tim ugovorom će se regulisati međusobna prava i obaveze između Australian Islamic Society of Bosnia and Herzegovina INC. Sydney - Australia i imama počevši od 1. maja 2023. godine u skladu sa Pravilnikom o imamima.

Dekret stupa na snagu 1. maja 2023. godine i važi do 31. maja 2024. godine.

Husein-ef. Kavazović
Reisu-l-ulema

Broj: 03-07-1-3027-2/23

Datum: 15. muharrem 1445. god. po H.

3. august 2023. godine

Rješavajući po zahtjevu Muftije Islamske zajednice Bošnjaka Sjeverne Amerike br. 01-ŠC-55/23 od 31. jula 2023. godine, shodno odredbi člana 17 tačka f), člana 36 stav (g) Pravilnika o organiziranju Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini u dijaspori, te shodno odredbi člana 8. i člana 12. Pravilnika o imamima (*Glasnik Rijasetu Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini*, br. 5-6/2008.), donesenom na devetoj redovnoj sjednici Sabora Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, održanoj u Sarajevu 26. džumadel-uhra 1435. god. po H., odnosno 26. aprila 2014. godine, Reisul-ulema donosi

DEKRET o postavljenju imama

Mujanović (Osman) Selvir, diplomirani imam, hatib i muallim, rođen 12. decembra 1993. godine u mjestu Donja Međiđa, postavlja se na dužnost imama, hatiba i muallima u Džemat Bosnian Islamic Center of St. Louis, islamska zajednica Bošnjaka Sjeverne Amerike, počevši od 6. augusta 2023. godine.

Stupanjem u službu imenovani je dužan poslove imama, hatiba i muallima obavljati u skladu sa odredbama Pravilnika o imamima.

Dekret stupa na snagu 6. augusta 2023. godine.

Husein-ef. Kavazović
Reisu-l-ulema

Broj: 03-07-1-2054-3/23

Datum: 10. zul-ka'de 1444. god. po H.

29. maj 2023. godine

Rješavajući po zahtjevu Islamske zajednice Bošnjaka u Švicarskoj br. 03-07-1-2054/23 od 17. maja 2023. godine, te na osnovu mišljenja Zamjenika reisul-uleme br. 03-07-1-2054-2/23 od 25. maja 2023. godine, shodno odredbi člana 52 Ustava Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, člana 36 stav (g) Pravilnika o organiziranju Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini u dijaspori, te člana 8 i 12 Pravilnika o imamima (*Glasnik Rijasetu Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini*, br. 5-6/2008.), te člana 8. Pravilnika o izmjenama i dopunama Pravilnika o imamima, donesenom na devetoj redovnoj sjednici Sabora Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, održanoj u Sarajevu 26. rebiul-ahira 1431. god. po H., odnosno 11. aprila 2010. godine, Reisul-ulema donosi

DEKRET o postavljenju imama

Pašić (Hasan) Džemil, rođen 12. decembra 1990. godine u Cazinu, postavlja se na dužnost imama, hatiba i muallima u Džemat Zürich, Islamska zajednica Bošnjaka u Švicarskoj, počevši od 22. marta 2023. godine.

Na temelju ovoga dekreta Džemat Zürich, Islamska zajednica Bošnjaka u Švicarskoj i Pašić Džemil će, u skladu sa odredbama člana 11 Pravilnika o imamima, zaključiti Ugovor o radu. Tim ugovorom će se regulisati međusobna prava i obaveze između Džemata Zürich i imama u vremenu od 22. marta 2023. godine do 21. marta 2024. godine, u skladu sa Pravilnikom o imamima.

Dekret stupa na snagu 22. marta 2023. godine do 21. marta 2024. godine.

Husein-ef. Kavazović
Reisu-l-ulema

Broj: 03-07-1-2055-3/23

Datum: 10. zul-ka'de 1444. god. po H.
29. maj 2023. godine

Rješavajući po zahtjevu Islamske zajednice Bošnjaka u Švicarskoj br. 03-07-1-2055/23 od 17. maja 2023. godine, te na osnovu mišljenja Zamjenika reisul-uleme br. 03-07-1-2055-2/23 od 25. maja 2023. godine, shodno odredbi člana 52 Ustava Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, člana 36 stav (g) Pravilnika o organiziranju Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini u dijaspori, te člana 8 i 12 Pravilnika o imamima (*Glasnik Rijasetu Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini*, br. 5-6/2008.), donesenom na petoj redovnoj sjednici Sabora Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, održanoj u Sarajevu dana 28. rebiul-evvela 1429. god. po H., odnosno 05. aprila 2008. godine, Reisul-ulema donosi

D E K R E T o postavljenju imama

Mujkanović (Sadik) Hajrudin, profesor islamske teologije, rođen 28. aprila 1978. godine u mjestu Ševarlije, Doboj, postavlja se na dužnost imama, hatiba i muallima u Džemat Zug, Islamska zajednica Bošnjaka u Švicarskoj, počevši od 1. marta 2023. godine.

Na temelju ovoga dekreta Džemat Zug, Islamska zajednica Bošnjaka u Švicarskoj i Mujkanović Hajrudin će, u skladu sa odredbama člana 11 Pravilnika o imamima, zaključiti Ugovor o radu. Tim ugovorom će se regulisati međusobna prava i obaveze između Džemata Zug i imama počevši od 1. marta 2023. godine, u skladu sa Pravilnikom o imamima.

Dekret stupa na snagu 1. marta 2023. godine.

Husein-ef. Kavazović
Reisu-l-ulema

Napomene saradnicima

Glasnik je zvanično glasilo Rijasete Islamske zajednice BiH. Izlazi dvomjesečno. Objavljuje akademske članke, istraživačke i stručne radove, prevedene tekstove, prikaze knjiga iz oblasti vjerskih disciplina i islamske/bošnjačke kulturne baštine kao i službena akta organa Rijasete Islamske zajednice u BiH. Objavljuje i radove iz drugih oblasti po odluci urednika. Glasnik nastoji popularizirati naučna istraživanja iz oblasti islamskih nauka i kulturne baštine Bošnjaka te informirati čitaoce o radu službi i institucija Rijasete IZ-e.

Svi objavljeni radovi odobreni su od strane urednika. Akademska, pravna i jezička odgovornost je na autorima radova. Osnovni jezik Glasnika je bosanski. Prilikom pisanja radova primjenjuje se norma Pravopisa bosanskog jezika sa fonetskom transkripcijom dok se naučna transkripcija pri-

mjenjuje u uskostručnim tekstovima. Vrstu naučne transkripcije bira autor. Radovi mogu sadržavati arapski, turski, perzijski kao i druge jezike u transkripciji. Dostavljeni radovi su predmet provjere urednika u smislu akademskih i tehničkih kriterija. Autori prihvataju redakcijske intervencije u tekstu.

Radovi se mogu poslati putem maila glasnik_riz@yahoo.com ili na adresu: Gazi Husrev-begova 56a, 71000 Sarajevo. Rad mora biti u Microsoft Wordu ne veći od 10 stranica formata A4, font Times New Roman. Slike i svi drugi prilozima moraju biti priloženi odvojeno.

Sva prava zadržana. Nijedan dio Glasnika ne može biti umnožavan, pohranjivan u sisteme za umnožavanje bez prethodnog dopuštenja Uredništva i autora tekstova, izuzev kratkih navoda u naučne svrhe.

ISSN 1512-6609, ISSN 2233-095X (Online)

Izdavač: RIJASET ISLAMSKJE ZAJEDNICE U BOSNI I HERCEGOVINI. Urednik: MUSTAFA PRLJAČA; Redakcija: MEHO ŠLJIVO, SAMEDIN KADIĆ, SENADA TAHIROVIĆ, MEVLUDIN DIZDAREVIĆ, EKREM TUCAKOVIĆ i ALDINA SULJAGIĆ-PIRO; tehnički urednik: SUAD PAŠIĆ lektura: AMILA ŠADIĆ HAJDAREVIĆ; dizajn korice: TARIK JESENKOVIĆ; prijevod na arapski jezik: NURKO KARAMAN; prijevod na engleski jezik: IFET MUSTAFIĆ. DTP: El-Kalem. Štampa: Štamparija DOBRA KNJIGA, d.o.o. - Sarajevo; Uredništvo i administracija: 71000 Sarajevo, Gazi Husrev-begova br. 56A, telefon: 033/532-255, fax: 033/441-800, e-mail: glasnik_riz@yahoo.com. Glasnik izlazi dvomjesečno. Rukopise slati na adresu Uredništva. Rukopisi se ne vraćaju. Štampani tiraž 2000 primjeraka. Cijena Glasnika iznosi 10 KM. Uplata u KM na žiro-račun 1602005500015065 kod VAKUFSKE BANKE DD Sarajevo - uz naznaku za Glasnik. Glasnik je upisan u registar javnih glasila u Ministarstvu obrazovanja, nauke, kulture i sporta pod brojem 446 od 27. 08. 1994. godine.

The Herald

of the Riyasat of the Islamic Community
in Bosnia and Herzegovina

البلاغ

مجلة المشيخة الإسلامية
في البوسنة والهرسك